

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

ปริญญา

ภาษาไทย

ภาษาไทย

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง

Language Change and Factors Influence on the Lao Song

นามผู้วิจัย นางนิภา ไชยะ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหลัก

(อาจารย์สุพัตรา อินทนะ, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ศิริวรรณ นันทจินทุล, ค.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์โกวิทย์ พิมพ์วง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สืบศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง

Language Change and Factors Influence on the Lao Song

โดย

นางนิภา ไชยะ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิภา ไชยะ 2553: การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์สุพัตรา อินทนะ, Ph.D. 183 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งเปลี่ยนไป และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาวลาวโซ่ง ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษาลาวโซ่งสามระดับอายุ ระดับอายุละ 10 คน รวม 30 คน ได้แก่ ระดับอายุที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 31-49 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี ในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้เป็นรายการศัพท์ 1,000 คำ และแบบบันทึกจากการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยแสดงผลในรูปแบบตารางและความเรียง ผลของการศึกษาพบว่า

1. มีการเปลี่ยนแปลงของภาษาลาวโซ่งที่ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ มีการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงจากรายการศัพท์ 1,000 คำ ซึ่งประกอบด้วย คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำบุพบท และคำลักษณนาม รวมทั้งสิ้น 243 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.30 และมีการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำ ได้แก่ ความหมายกว้างออก ความหมายแคบเข้า และความหมายย้ายที่ รวม 18 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.80

2. เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี) จะพบการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมาคือระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี) และระดับอายุที่พบการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป)

3. เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยการศึกษา พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป จะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีการศึกษาจบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาวลาวโซ่งพบว่าผู้บอกภาษาที่มีอายุน้อยและการศึกษามากมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางภาษามากกว่าผู้บอกภาษาที่มีอายุมากกว่าและการศึกษาน้อยกว่า

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Nipha Chaiya 2010: Language Change and Factors Influence on the Lao Song.

Master of Arts (Thai Language), Major Field: Thai Language, Department of Thai Language.

Thesis Advisor: Mrs. Supatra Indana, Ph.D. 183 pages.

This thesis aimed at studying the sound change and the semantic change of the Lao Song, the factors that made the Lao Song change, and the relation between the personal factors and the language change of the Lao Song in Donmakluae, Uthong, Suphanburi Province. The samples used in this study were classified into three groups, each of which comprised 10 people, according to the age level; Group 1: more than 49 years old, Group 2: 30-49 years old, and Group 3: 15-30 years old. The stratified sampling was employed to draw samples from the Minimal Pair in all 1,000 words and was collected by speech in interview and by written form. The findings of the study found that:

1. The language change was found in the Lao Song in Donmakluae, Uthong, Suphanburi Province. From the list of 1,000 words consisting of nouns, verbs, adjectives, prepositions and noun classifier, the sound change was found in 243 words (24.30%) and the semantic change was found in 18 words (1.80%).
2. According to the age level, the language change was found most in Group 3: 15-30 years old. Next was found in Group 2: 31-49 years old and Group 1: more than 49 years old respectively.
3. According to the education level, the language change was found most in the group of people finishing Mattayomseuksa 6.
4. The relation between the personal factors and the language change of the Lao-Song was found higher in the people who were young and had high education than in the people who were older and had lower education.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง“การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง” เล่มนี้ สำเร็จเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำชี้แนะเป็นอย่างดีจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อาจารย์ ดร.สุพัตรา อินทนะ และ รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทร์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาที่ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ และ กำลังใจจากทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และ รองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เป็น อย่างสูง ที่ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ในด้านการศึกษาค้นคว้าและ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นิภา ไชยะ

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (10)

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5

ขอบเขตของการวิจัย 6

สมมติฐานการวิจัย 6

นิยามศัพท์เฉพาะ 7

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 8

เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น 10

เอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวลาวโซ่ง
และลักษณะภาษาของลาวโซ่ง 21

เอกสารเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไท 30

เอกสารเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษา 40

เอกสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายของคำ 52

เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษา 62

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นตระกูลไทและชาวลาวโซ่ง 69

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 75

ขั้นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล 75

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล 77

ขั้นนำเสนอผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์

การวิจัยแต่ละข้อ 79

ขั้นสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยการรวมของเนื้อหาแต่ละบท 79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	80
ส่วนที่ 1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมาย ของภาษาลาวโซ่ง	80
ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมี การเปลี่ยนแปลง	114
ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลง ทางภาษาลาวโซ่ง	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการวิจัย	128
การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง	128
ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมี การเปลี่ยนแปลง	132
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลง ทางภาษา ลาวโซ่ง	134
อภิปรายผล	135
ข้อเสนอแนะ	137
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	138
ภาคผนวก	142
ภาคผนวก ก แบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง	143
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้บอกภาษาลาวโซ่ง	145
ภาคผนวก ค ผลการบันทึกเสียงผู้บอกภาษาลาวโซ่ง	148
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	183

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาไทย	48
2	แสดงตัวอักษรแทนเสียงภาษาไทย	49
3	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลาวโซ่ง	51
4	แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาลาวโซ่ง	52
5	แสดงจำนวนและร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามประเภทของคำ	81
6	แสดงจำนวนและร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามประเภทของคำและระดับอายุ	81
7	แสดงจำนวนและร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามประเภทของคำและระดับการศึกษา	82
8	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [p] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ph]	83
9	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [t] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [th]	84
10	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [k] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [kh]	84
11	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [c] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ch]	85
12	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [t] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [k]	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ʔ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [p]	86
14	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [b] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [d]	86
15	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [p] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [k]	87
16	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ʔ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [k]	87
17	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [l] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [d]	88
18	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ŋ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [j]	89
19	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [m] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [p]	89
20	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [s] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ch]	90
21	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [h] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ŋ]	90
22	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [c] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [th]	91
23	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [p] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [f]	91
24	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [h] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [l]	92
25	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [m] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [l]	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [k] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [kw]	93
27	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [kw] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [f]	93
28	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [i] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [i:]	94
29	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɛ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɛ:]	94
30	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɛ:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɛ]	95
31	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɨ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɨ:]	95
32	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [o]	95
33	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [a] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɨ]	96
34	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [a:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]	96
35	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [u]	97
36	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [w:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [o:]	97
37	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɛ:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [e:]	98
38	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɨ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
39	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ə:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɜ:] หรือ [ɪ]	98
40	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [u] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [u:] และ [o]	99
41	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɪ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [i]	99
42	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [a:]	100
43	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ia] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]	100
44	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [aɪ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]	101
45	แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ua]	101
46	แสดงการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะและเสียงสระในคำศัพท์เดียวกัน	102
47	แสดงตัวอย่างคำที่มีการเพิ่มเสียง	103
48	แสดงตัวอย่างคำที่มีการลดเสียง	104
49	แสดงตัวอย่างคำที่มีการเปลี่ยนเสียงเป็นคำอื่น	104
50	แสดงจำนวนร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย	105
51	แสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
52	สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก	109
53	แสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า	110
54	สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า	111
55	แสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่	112
56	สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่	113
57	แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดียวกันที่เป็นศัพท์เดิมของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ	114
58	แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดียวกันที่เป็นศัพท์อื่นของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ	115
59	แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโชน่สองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน กรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโชน่ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น	116
60	แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโชน่สองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกันกรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโชน่ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

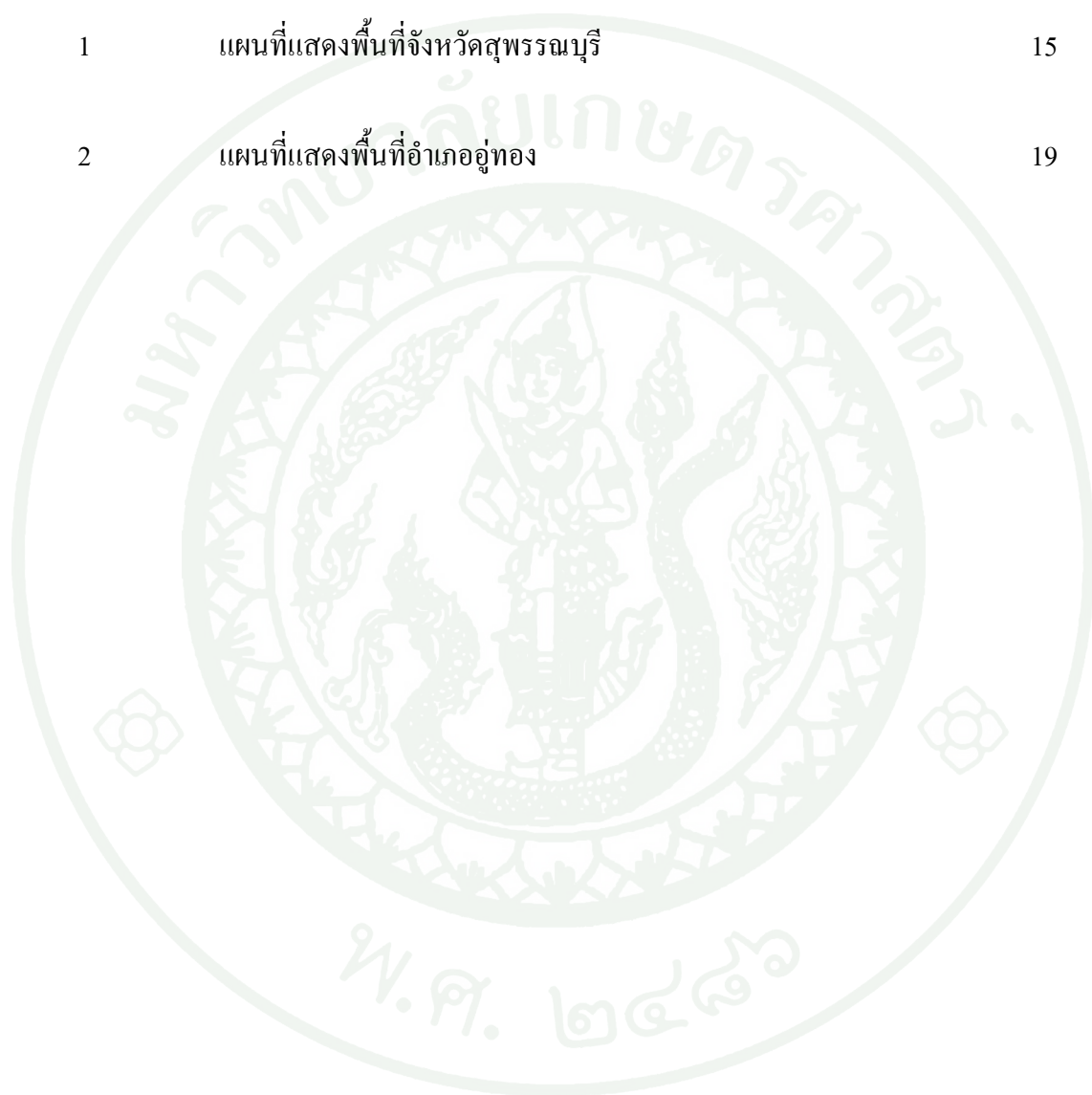
ตารางที่		หน้า
61	แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกันกรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์คำเดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น	117
62	แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกันกรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น	118
63	แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกันกรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่นร่วมด้วย	118
64	แสดงตัวอย่างการใช้ศัพท์ต่างกันในคำเดียวกันของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ	119
65	แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดิมของผู้บอกภาษาตามระดับการศึกษา	120
66	แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์อื่นของผู้บอกภาษาตามระดับการศึกษา	120
67	แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่นของผู้บอกภาษาตามระดับการศึกษา	121
68	แสดงจำนวนและร้อยละของการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจำแนกตามระดับอายุและประเภทคำ	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
69	แสดงจำนวนและร้อยละของการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจำแนกตาม ระดับการศึกษาและประเภทคำ	124
70	แสดงจำนวนและร้อยละของการออกเสียงคำตามศัพท์เดิมและการออก เสียงคำเปลี่ยนไปของผู้บอกภาษาลาวโซ่งจำแนกตามระดับอายุ	125
71	แสดงจำนวนและร้อยละของการออกเสียงคำตามศัพท์เดิมและการออก เสียงคำเปลี่ยนไปของผู้บอกภาษาลาวโซ่งจำแนกตามระดับการศึกษา	126

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี	15
2	แผนที่แสดงพื้นที่อำเภออู่ทอง	19

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ภาษามีบทบาทสำคัญและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของมนุษย์ การที่วัฒนธรรมและความเจริญในด้านต่าง ๆ ของชนแต่ละกลุ่ม สืบทอดมาจนถึงปัจจุบันได้ ก็เพราะอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดและอนุรักษ์ไว้ ดังที่ กาญจนา นาคสกุล (2541: 5) กล่าวเกี่ยวกับภาษาไว้พอสรุปได้ว่า เมื่อชนกลุ่มใดกำหนดใช้ภาษาใดเป็นภาษาประจำกลุ่มแล้ว ภาษานั้นก็จะนับว่าเป็นภาษาหลัก หรือภาษาแม่ของสมาชิกกลุ่มนั้น เมื่อสังคมขยายตัวขึ้นเป็นเมืองเป็นประเทศชาติ ภาษาที่ชนกลุ่มนั้นใช้ก็จะเปลี่ยนเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งจะเป็นภาษาที่ใช้สืบต่อกันถึงลูก หลาน เหลน ลื้อ ลีบ ลีด ถ่ายทอดกันไปเรื่อย ๆ ภาษานั้น ๆ จะผูกพันกับสังคมของผู้ใช้ภาษาอย่างใกล้ชิด คำศัพท์ที่มีในภาษาต่าง ๆ จะแสดงให้เห็นลักษณะของความเป็นอยู่อาหารการกิน กิจกรรม ประสพการณ์ ความเชื่อ พิธีพันธุ์ไม้ทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ของสังคมนั้น

นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาเกี่ยวกับตระกูลภาษาในโลกไว้ว่า ตระกูลภาษาต่าง ๆ มี 5 ตระกูล คือตระกูลไท ตระกูลจีน-ทิเบต ตระกูลม้ง-เย้า ตระกูลออสโตรเอเชียติก และตระกูลมาลาโยโพลินีเซียน ภาษาตระกูลไทเป็นภาษาที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย เพราะเป็นตระกูลภาษาที่มีผู้พูดกันมากที่สุดดังที่ เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2525: 1-2) ได้อธิบายเกี่ยวกับตระกูลภาษาไทไว้พอสรุปได้ว่า

ตระกูลภาษาไทหรือคำไท (Tai or Kam Tai Family) เป็นตระกูลภาษาที่ใหญ่ตระกูลหนึ่งในเอเชีย และเป็นตระกูลภาษาที่มีผู้พูดกันแพร่หลายที่สุดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ คือ มีผู้พูดภาษาตระกูลนี้มากถึง 8 ประเทศด้วยกัน ได้แก่ ประเทศจีน พม่า อินเดีย เวียดนาม เขมร ลาว ไทย และมาเลเซีย นับตั้งแต่แคว้นยูนนาน ตอนเหนือของประเทศจีนเข้าไปในรัฐฉาน ประเทศพม่าเลยเข้าไปยังรัฐอัสสัมของอินเดีย จากรัฐฉานลงมาทางใต้ของประเทศไทย เลยไปจนถึงประเทศมาเลเซีย และจากแคว้นยูนนานทางสี่ แผลไปยังประเทศลาว เวียดนาม และเขมร เมื่อคนไทมีถิ่นที่อยู่คนละที่คนละแห่งเช่นนี้การเรียกชื่อคนไทจึงมักแตกต่างกันออกไป เช่น คนไทที่อยู่ในรัฐฉาน มีไทลื้อ ไทใหญ่ ไทจีน ไทยอง ไทที่อยู่ในอินเดียมีไทคำตี้ ไทอง ไทโนรา ไทอาหม ไทอ้ายตน ไทที่อยู่ในเวียดนาม

มีไทดำ ไทขาว ไทโก้ ไทนอง ฯลฯ ไทที่อยู่ในลาว มีไทลาว ไทพวน (ลาวพวน) ผู้ไท ไทญ้อ ไทดำ ฯลฯ ไทที่อยู่ในเขมรมีไทลาว เป็นส่วนใหญ่ สำหรับไทในประเทศไทยนั้นมีไทยสยาม (หมายถึงคนไทยภาคกลางทั้งหมด) ไทลาว (ไทยอีสาน) ไทล่านนาหรือยวน (ไทยเหนือ) ไทยปักษ์ใต้ (ไทยใต้) นอกจากนี้ยังมีไทอื่น ๆ อีกจำนวนมาก เช่น ไทแสก พวน ญ้อ เป็นต้น ชนชาติไทเหล่านี้ แม้จะชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป แต่รวมแล้วก็คือคนไทยเป็นชนชาติไทด้วยกัน ชนชาติไทเหล่านี้ นอกจากจะมีภาษากล้าคล้ายกัน ซึ่งสามารถพูดกันรู้เรื่องแล้ว ยังมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นพื้นฐานคล้ายคลึงกันอีกด้วย

ประเทศไทยมีประชากรที่ประกอบไปด้วย คนหลายเชื้อชาติ มีทั้งชนกลุ่มใหญ่ที่พูดภาษาไทย และมีชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาอื่นที่มีภาษา และมีวัฒนธรรมเป็นของตนเองอาศัยอยู่ทั่วพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ สำหรับพื้นที่ภาคกลางก็มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่เช่นเดียวกันจึงมีความหลากหลายในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

ภาษาไทถิ่นที่ใช้พูดกันในประเทศไทย นอกจากภาษาไทยยังมีภาษาไทถิ่นอื่น ๆ อีกมากมาย วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2547: 10-11) กล่าวว่า ภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทยมีการใช้ภาษาหลายภาษา ทั้งนี้ คงจะเนื่องด้วยทางประวัติศาสตร์มีการอพยพของคนมาอยู่ในประเทศไทยหลายเผ่าพันธุ์ เมื่อผู้คนมาจากหลายเชื้อชาติ ภาษาก็ย่อมใช้แตกต่างกันไป เท่าที่พบหลักฐานจากการศึกษาค้นคว้าของนักภาษาศาสตร์มีประมาณ 50 ภาษา และภาษาเหล่านี้จัดอยู่ในตระกูลภาษาได้ 7 ตระกูล คือ ตระกูลไท ตระกูลทิเบต-พม่า ตระกูลกะเหรี่ยง ตระกูลม้ง - เย้า ตระกูลมอญ - เขมร ตระกูลจีน ตระกูลมลาโย - โปลิเนเซียน ภาษาไทถิ่นกลุ่มที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในไทย ได้แก่ ภาษาลาว ซึ่งอยู่ในตระกูลไทและใช้มากในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดยเฉพาะบริเวณพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศลาว และกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดในภาคกลาง ดังที่ กันทิมา วัฒนประเสริฐ และ สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ (2536: 2) ได้แบ่งภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีนออกเป็น 5 ภาษา คือ ภาษาลาวโขง ภาษาลาวพวน ภาษาลาวครั้ง ภาษาลาวเวียง และภาษาลาวใต้

ส่วนความเป็นมาของภาษาลาวโขง พนิดา เอ็นสมุทร (2524: 25-30) ได้เรียบเรียงเกี่ยวกับภาษาลาวโขงไว้ พอสรุปได้ว่า บรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายลาวในแถบภาคกลางได้อพยพมาสู่ประเทศไทยด้วยเหตุผลทางสงคราม ลาวโขงก็เป็นชนชาติไทยกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ลาวโขง ไทดำ ผู้ไทยดำ ไททรงดำ ลาวช่วงดำ คำเรียกต่างๆ เหล่านี้ มาจากเอกลักษณ์ทาง

วัฒนธรรม โชนังมีอักษรและภาษาของตนใช้มานาน ตั้งแต่ครั้งที่ยังตั้งถิ่นฐานอยู่ที่สิบสองปันนาแล้ว เมื่ออพยพมาอยู่ในประเทศไทยก็ได้นำเอาอักษรและภาษาของตนเข้ามาใช้ด้วย ถึงแม้จะเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยนานแล้ว แต่ภาษาพูดก็ยังคงอยู่ในชีวิตประจำวัน ส่วนภาษาเขียนนั้นปัจจุบันมีผู้น้อยมากชาวโชนังมีสำเนียงการพูดคล้ายภาษาอีสาน และทางภาคเหนือ สำเนียงการออกเสียงสั้นกว่าภาษาไทยภาคกลางเล็กน้อย ส่วนตัวหนังสือคล้ายกับตัวหนังสือลาว แต่ระเบียบของภาษาหรือไวยากรณ์เป็นแบบเดียวกับภาษาไทย การเขียนนิยมเขียนลงสมุดข่อย ภาษาลาวโชนังนั้นจัดอยู่ในตระกูลภาษาไทย สาขาตะวันตกเฉียงใต้ นอกจากนี้ภาษาลาวโชนังยังมีทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง มีลักษณะวรรณยุกต์ คำศัพท์ โครงสร้างประโยค เสียง และความหมายที่น่าสนใจ

ภาษาลาวโชนังก็มีลักษณะทางภาษา ที่สำคัญเหมือนกับภาษาโดยทั่วไป คือภาษาประกอบด้วย เสียงและความหมาย วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2526:2) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญอันเป็นคุณสมบัติของภาษา สรุปได้ว่า ภาษาประกอบขึ้นด้วยเสียงและความหมาย โดยหมายถึงภาษาพูดเท่านั้น ไม่รวมถึงภาษาเขียน ภาษาเขียนเป็นเพียงสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์ใช้บันทึกภาษาพูด ทั้งนี้ภาษายังเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งต้องมีการเรียนรู้จึงจะเข้าใจได้ว่าสัญลักษณ์นั้นมีความหมายว่าอย่างไรในเรื่องเสียงและความหมายนี้ นักภาษาศาสตร์ได้ดำเนินการศึกษาธรรมชาติของเสียง และลักษณะของเสียงที่มีอยู่ในภาษาต่าง ๆ ผลของการศึกษาวิเคราะห์นี้รวมกันเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเสียงในด้านต่าง ๆ มากมาย และมนุษย์สามารถทำเสียงต่าง ๆ ได้มากมายนับเป็นร้อย ๆ เสียง แต่ที่ปรากฏอยู่ไม่มีภาษาใดใช้เสียงเกิน 70 เสียงและเป็นเสียงที่มนุษย์ใช้ภาษาอย่างมีระบบ แต่ละภาษามีกฎเกณฑ์และข้อจำกัดในการใช้เสียงเป็นต้นว่า เสียง [ɤ] ไม่ปรากฏในภาษาไทย แต่ในภาษาลาวโชนังจะเกิดในตำแหน่งท้ายคำ

การเปลี่ยนแปลงทางภาษาของภาษาลาวโชนังอาจมีสาเหตุจากการที่ชาวลาวโชนังเข้ามาอยู่อาศัยในเมืองไทยภายใต้ ภาษาและวัฒนธรรมไทย จึงเกิดการติดต่อแลกเปลี่ยนทางภาษาและวัฒนธรรม กับกลุ่มคนไทยสืบทอดมาเป็นระยะเวลานาน ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อลักษณะทางภาษาเดิมของ ชาวโชนังมากพอสมควรจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาไปจากเดิม นอกจากนั้นอาจมีสาเหตุมาจากองค์ประกอบทางภาษาเอง แต่ก็มีนักภาษาบางกลุ่มเชื่อว่ามิใช่ปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือกฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษา คนในสังคมเดียวกัน จะมีความแตกต่างกันที่ สถานภาพทางสังคม การศึกษา เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม เพศ อายุ ฯลฯ ความแตกต่างเหล่านี้มีส่วนทำให้คนซึ่งอยู่ในสังคมเดียวกัน ใช้ภาษาต่างกันและการสื่อสารมวลชนในปัจจุบันถือว่า มีความทันสมัยรวดเร็วเข้าถึงประชาชนได้มากกว่า

แต่ก่อน จึงทำให้ประชาชนอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพ โดยผ่านทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่เข้าโรงเรียนมีโอกาสใช้ภาษาไทยที่โรงเรียนมากกว่าภาษาชนกลุ่มน้อยของตนเอง จึงอาจเป็นไปได้ว่าอิทธิพลดังกล่าวน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาด้านเสียงและความหมายได้ อาทิ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น เสียง [c] หรือ [t] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [th] เช่น ในคำว่า “ทะเล” จาก [cale] และ [tale] เป็น [thale] หรือ เสียง [d] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [l] เช่น ในคำว่า “ลีน” จาก [din] เป็น [lin] รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่มีทั้งความหมายกว้างออก ความหมายแคบเข้า และความหมายย้ายที่ กรณีที่ความหมายของคำกว้างออก เช่น ศัพท์ 7a: และ 7a:w มีความแตกต่างทางความหมาย คือ 7a:w หมายถึง “น้องของพ่อที่เป็นผู้ชาย” ส่วน 7a: หมายถึง “น้องของพ่อที่เป็นผู้หญิง” แต่มีบางคนใช้ 7a: หมายถึง “น้องของพ่อที่เป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย” ก็ได้ คงเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพ ที่เรียกน้องของพ่อทั้งผู้หญิงและผู้ชายว่า “อา” ดังนั้น คำศัพท์ 7a: ในภาษาลาวโซ่งจึงนำมาใช้ในความหมายที่กว้างออกกว่าเดิม (อัญชลี บุรณะสิงห์, 2531: 139)

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาลาวโซ่งเพิ่มมากขึ้นด้วยวิธีการทางภาษาศาสตร์สังคม โดยศึกษาตามตัวแปรทางสังคม ดังนี้ อัญชลี บุรณะสิงห์ (2531) ได้นำตัวแปรด้านอายุมาศึกษาในงานเรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง” พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ตามระดับอายุ ซึ่งในงานวิจัยได้แบ่งออกเป็นสามกลุ่มอายุได้แก่ 60 ปีขึ้นไป, 31-59 ปี และ 15-30 ปี โดยผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ 3 ได้มีการนำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือใช้แทนคำศัพท์เดิมในภาษาลาวโซ่งมากขึ้น ปาณิรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ได้ศึกษาการแปรของเสียง [h] ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม พบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นในงานนี้เป็นอย่างมาก ได้แก่ อายุ รองลงมา คือ การศึกษา ทักษะติดต่อภาษา แวดวงภาษา และเพศ ตามลำดับ ส่วนกันทิมา วัฒนะประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2536) ได้ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำ และการแปรของภาษา ของคนสามระดับอายุ ในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน” ได้แก่การศึกษาลาวโซ่ง ลาวเวียง ลาวครั่ง ลาวใต้ และลาวพวน ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้บอกภาษาลาวทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียงศัพท์และ ความหมายเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพ นอกจากนี้ สุกฤกษ์ หอมแก้ว (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “การแปรของเสียง [ɛ] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชตามตัวแปรอายุและทักษะติดต่อภาษา” ผลการวิจัยพบว่า ทั้งตัวแปรอายุและทักษะติดต่อภาษานั้น มีผลต่อการแปรของภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรทักษะติดต่อภาษามีความสำคัญมากกว่าตัวแปรอายุ เมื่อพิจารณาการปรากฏของรูปแปร

ต่าง ๆ ตามตัวแปรอายุแล้ว ผู้บอกภาษาทุกกลุ่มอายุใช้รูปแบบต่าง ๆ ในรูปแบบเดียวกัน คือ การใช้รูปแบบดั้งเดิมมากที่สุด ใช้รูปแบบกึ่งกลางรองลงมา และใช้รูปแบบใหม่น้อยที่สุด

จากการศึกษาความเป็นมาของภาษาลาวโซ่ง ซึ่งเป็นภาษาไทถิ่นที่สำคัญในประเทศไทย และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาลาวโซ่ง ตลอดจนการที่ผู้วิจัยมีเชื้อสายลาวโซ่งและเป็นคนจังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งเป็นจังหวัดที่มีลาวโซ่งอาศัยอยู่ ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการนำคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ เข้ามาใช้ปนกับภาษาลาวโซ่งในชีวิตประจำวันมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในหัวข้อเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง” ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรอายุ ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่ผ่านมา ใช้เป็นตัวแปรที่พิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางภาษา และยังได้เพิ่มตัวแปรด้านการศึกษาเข้ามาพิจารณาเป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวแปรหนึ่ง ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าภาษาเป็นสิ่งมีชีวิต มีสถานะตามธรรมชาติที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยอาจมีเหตุหรือปัจจัยทางสังคมบางประการ รวมทั้ง ผลการศึกษาในงานวิจัยนี้ นำไปใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นตระกูลไท และเป็นพื้นฐานในการศึกษาภาษาถิ่นตระกูลไทอื่นๆ ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและความหมายของคำในภาษาลาวโซ่งทำให้ทราบถึงแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงของภาษาลาวโซ่ง
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาลาวโซ่ง
3. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุกับการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงทางภาษา
4. เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ภาษาถิ่นในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางภาษา ศึกษาเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเสียง คือ เสียงพยัญชนะ กับ เสียงสระ และความหมายของคำ ด้านความหมายกว้างออก ความหมายแคบเข้า และความหมายย่ำที่ เท่านั้น
2. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลง คือ อายุ และการศึกษา
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษา เฉพาะปัจจัยด้านอายุ 3 ระดับอายุ และปัจจัยด้านการศึกษาเท่านั้น
4. ศึกษาภาษาลาวโซ่งโดยใช้กลุ่มประชากรชาวลาวโซ่งที่อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเลือกตำบลที่มีชาวลาวโซ่งอาศัยอยู่หลายหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ บ้านคอนมะเกลือ ตำบลคอนมะเกลือเท่านั้น

สมมติฐานการวิจัย

1. มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียงและความหมายของคำในภาษาลาวโซ่ง ที่บ้านดอนมะเกลือ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. อายุและการศึกษาเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญอันหนึ่ง ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาลาวโซ่ง ที่บ้านดอนมะเกลือ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
3. ผู้พูดภาษาลาวโซ่งที่มีอายุน้อยและการศึกษามากมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษามากกว่าผู้พูดภาษาลาวโซ่งที่มีอายุมากกว่าและการศึกษาน้อยกว่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงทางภาษา หมายถึง การทำให้หน่วยเสียงของภาษาต่างไปจากเดิม เป็นวิวัฒนาการของภาษาในสมัยหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย

- การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ (พยัญชนะต้น และพยัญชนะท้าย) และเสียงสระ
- การเปลี่ยนแปลงความหมาย ได้แก่ ความหมายกว้างออก ความหมายแคบเข้า และความหมายย้ายที่

ปัจจัยที่มีผลกระทบ หมายถึง อายุและการศึกษาของผู้บอกภาษาลาวโซ่ง

ภาษาลาวโซ่ง หมายถึง ภาษาที่คนไทยเชื้อสายไทดำเฉพาะบ้านดอนมะเกลือ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้พูดเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง อายุและการศึกษาของผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษา

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษา และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง ในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้จำแนกเอกสารออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี

1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ที่ตั้ง และ ขนาด

1.1.2 สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ ได้แก่ เขตภูเขาและที่สูง เขตลูกคลื่นลอนลาด และเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำสุพรรณบุรี

1.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ ได้แก่ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน

1.1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งน้ำ ป่าไม้ ทรัพยากรแร่ ดิน และน้ำมัน

1.1.5 การปกครอง

1.1.6 ขนบธรรมเนียมประเพณี

1.2 ข้อมูลพื้นฐานของอำเภออุทอง

1.2.1 สภาพภูมิศาสตร์ของอำเภออุทอง ได้แก่ ที่ตั้ง และอาณาเขต

1.2.2 สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ ได้แก่ พื้นที่ตอนเหนือ พื้นที่ตอนกลางและพื้นที่ตอนใต้

1.2.3 ลักษณะภูมิอากาศ

1.2.4 ประชากร

1.3 ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาวโซ่งบ้านคอนมะเกลือ

2. เอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวลาวโซ่งและลักษณะทางภาษาของลาวโซ่ง

2.1 ประวัติความเป็นมาของชาวลาวโซ่ง

2.1.1 ถิ่นฐานเดิมและการเรียกชื่อ

2.1.2 การอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของลาวโซ่ง

2.1.3 วัฒนธรรมประเพณีที่น่าสนใจ ได้แก่ ความเชื่อของลาวโซ่ง ที่อยู่อาศัยลักษณะการแต่งกาย อาหาร โครงสร้างทางสังคม การแต่งงาน พิธีศพ

2.2 ลักษณะทางภาษาของลาวโซ่ง

3. เอกสารเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไท

3.1 ภาษาถิ่นตระกูลไทตามนักภาษาศาสตร์

3.2 ภาษาถิ่นตระกูลไทตามภาษากลุ่มตะวันตกเฉียงใต้

3.3 ตระกูลภาษาไทหรือคำไท

3.4 ภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทย

3.5 ภาษาไทถิ่น

3.6 ภาษาไทยมาตรฐาน

4. เอกสารเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษา

4.1 ระบบเสียงภาษาไทย

4.2 ระบบเสียงภาษาลาวโซ่ง

5. เอกสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายของคำ

5.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางภาษา

5.2 การเปลี่ยนแปลงทางเสียง

5.3 การเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำ

6. เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา

6.1 วัฒนธรรม

6.2 อิทธิพลของภาษาชนกลุ่มใหญ่

6.3 ตัวบุคคล

6.4 การใช้ภาษา

6.5 จำนวนผู้พูดภาษา

6.6 ปัจจัยทางสังคม

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นตระกูลไทและภาษาลาวโซ่ง

เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น

ข้อมูลท้องถิ่นแบ่งได้เป็น 3 ข้อ คือ ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูลพื้นฐานของอำเภออู่ทอง และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาวโซ่งบ้านดอนมะเกลือ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี (2534) กล่าวถึงสภาพทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรีพอสรุปได้ดังนี้

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยที่ตั้งและขนาด

ที่ตั้ง จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในจังหวัดภาคกลาง ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรีในเขตภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวงที่ 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดา ตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 3-10 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 107 กิโลเมตร มีเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท

ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี และ จังหวัด
	พระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี

ขนาด จังหวัดสุพรรณบุรีมีเนื้อที่ประมาณ 5,349,002 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 33,431,387 ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ ดังนี้

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	มีเนื้อที่	550,162	ตารางกิโลเมตร
อำเภอเดิมบางนางบวช	มีเนื้อที่	561,776	ตารางกิโลเมตร
อำเภอบางปลาม้า	มีเนื้อที่	482,954	ตารางกิโลเมตร
อำเภอศรีประจันต์	มีเนื้อที่	184,079	ตารางกิโลเมตร
อำเภอสองพี่น้อง	มีเนื้อที่	763,206	ตารางกิโลเมตร
อำเภอสามชุก	มีเนื้อที่	362,387	ตารางกิโลเมตร
อำเภออู่ทอง	มีเนื้อที่	641,063	ตารางกิโลเมตร
อำเภอดอนเจดีย์	มีเนื้อที่	256,395	ตารางกิโลเมตร
อำเภอด่านช้าง	มีเนื้อที่	1,120,000	ตารางกิโลเมตร
อำเภอหนองหญ้าไซ	มีเนื้อที่	427,032	ตารางกิโลเมตร

1.2 สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่พื้นที่ราบลุ่มของภาคกลาง มีแม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง โดยทั่วไป เนื้อที่ดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว มีความเหมาะสมที่จะใช้ด้านการเกษตรได้ดี พื้นที่ตลอดทางทิศตะวันตก ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศเหนือบางส่วน of จังหวัดสุพรรณบุรี มีสภาพเป็นป่าเขาและท้องทุ่ง มีแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ซึ่งแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่บริเวณท่าซุง อำเภอเมืองอู่ทองธานี จังหวัดอู่ทองธานี กับตำบลหาคทาเสา อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ส่วนที่ไหลผ่านจังหวัดมีความกว้างโดยเฉลี่ย 60 เมตร และมีความยาวประมาณ 300 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอศรีประจันต์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า และอำเภอสองพี่น้อง นับเป็นแม่น้ำที่สำคัญยิ่งในด้านอุปโภค บริโภค การประปา และการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งเป็น 3 เขต คือ

เขตภูเขาและที่สูง อยู่ทางตอนเหนือและตะวันตก สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด สลับกับลอนชันจนถึงเทือกเขาสูงชัน ต่อเนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรี ยอดเขาสูงสุดประมาณ 1,002 เมตร เป็นพื้นที่ในเขตอำเภอด่านช้าง บางส่วนของอำเภอหนองหญ้าไซ อำเภออุทุมพร อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอดอนเจดีย์

เขตลูกคลื่นลอนลาด เป็นพื้นที่ถัดมาจากเขตภูเขาและที่สูงมาทางตะวันออกของ จังหวัดมีความลาดเท 2-8 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่พื้นที่บางส่วนในเขตอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอกศรีประจันต์ อำเภอดอนเจดีย์ อำเภออุทุมพรและอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำสุพรรณบุรี เขตนี้จะอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นแนวยาวจากเหนือจดใต้มีความลาดระหว่าง 0-3 เปอร์เซ็นต์ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ได้แก่พื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภออุทุมพร อำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภอสองพี่น้อง เป็นพื้นที่ราบลุ่ม อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 3 เมตร มักจะมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะคล้ายกับจังหวัดอื่น ๆ ในเขตภาคกลาง กล่าวคือ จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม นอกจากนี้ยังมีลมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้เริ่มพัดผ่านเข้าในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมจากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ทำให้เกิดฤดูกาล 3 ฤดู คือ

ฤดูฝน เริ่มจากเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม เกิดจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ เริ่มพัดมาถึงก้นอ่าวไทยประมาณเดือนพฤษภาคม พอถึงปลายเดือนพฤษภาคมหรือต้นเดือนมิถุนายนเป็นต้นไป ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จะพัดผ่าน ทำให้มีฝนตกมากขึ้นในเดือนสิงหาคม และกันยายน เป็นระยะที่มีฝนชุกที่สุด ฝนที่ตกในระยะนี้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจะได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน ซึ่งเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้เข้ามาทางฝั่งประเทศเวียดนาม ซึ่งเกิดขึ้นเป็นบางปี โดยปกติแล้ว ฤดูฝนจะสิ้นสุดกลางเดือนตุลาคม ระยะเวลา 5 เดือน

ฤดูหนาว เริ่มจากปลายเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ประมาณ 4 เดือน ฤดูหนาวในจังหวัดเป็นช่วงที่มีอากาศหนาวเย็นมากที่สุด แต่อุณหภูมิไม่ลดลงต่ำมากนัก เพราะอยู่ในปลายลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และได้รับอิทธิพลจากทะเลในบริเวณอ่าวไทย เมื่ออย่างเข้าเดือนกุมภาพันธ์ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มอ่อนกำลังลง ลมตะวันออกเฉียงใต้หรือตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้ เริ่มพัดเข้ามาแทนที่ ทำให้อากาศร้อนขึ้น

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ประมาณ 3 เดือน ในเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุด ความร้อนของอากาศนี้มีสาเหตุมาจากการแผ่รังสีของดวงอาทิตย์ และถูกปกคลุมด้วยบริเวณความกดอากาศสูง ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ในทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก อันเป็นต้นกำเนิดของกระแสลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดเข้าสู่อ่าวไทยและภาคกลางในระยะนี้ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าว

อุณหภูมิของจังหวัดสุพรรณบุรีเฉลี่ยตลอดปีอยู่ระหว่าง 25.03-30.8 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุด คือ เฉลี่ยประมาณ 36.4 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคม เฉลี่ยประมาณ 19.1 องศาเซลเซียส ช่วงระยะที่มีอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุดแตกต่างกันมาก จะอยู่ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะทำให้มีหมอกปกคลุมทั่วไปในตอนเช้าของช่วงเดือนดังกล่าว

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำ จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 33,431,387 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน 1.49 ล้าน ไร่มีคลองส่งน้ำรวมทั้งหมด 1,170.7 กิโลเมตร หรือประมาณ 58 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ ส่วนที่เหลือประมาณ 1.40 ล้าน ไร่ ประมาณ 42 เปอร์เซ็นต์ เป็นพื้นที่ซึ่งยังไม่ได้ดำเนินโครงการระบบชลประทานต้องทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำจากธรรมชาติ ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีมีปริมาณน้ำฝนตกเฉลี่ยต่อปี 1,200 มิลลิเมตร/ปี

ป่าไม้ จังหวัดสุพรรณบุรีมีป่าสงวนแห่งชาติทั้งสิ้น 7 แห่ง พื้นที่ประมาณ 82,519,252 ไร่ กระจายอยู่ทางตอนเหนือและตะวันตกของจังหวัดในเขตอำเภอด่านช้าง อำเภอนองหญ้า ไร่ อำเภอดำเนินสะดวกและอำเภอสองพี่น้อง เดิมป่าไม้ในเขตจังหวัดเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ได้แก่ เต็ง รัง มะค่าโมง มะค่าแต้ ชิงชัน ซาก ตะเคียน ยมหอม แต่ปัจจุบันสภาพป่าได้ถูกรายถูกรุกเข้าทำกิน

จนหลายแห่งถูกเปลี่ยนสภาพเป็นไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง จำนวนมาก สำหรับป่าสงวนแห่งชาติป่าโป่งลานทุ่งคอก พื้นที่ 20,431.25 ไร่ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการในปี พ.ศ. 2521 เพื่อจัดให้เกษตรกรเข้าทำกิน

ทรัพยากรแร่ จากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณีพบว่า จังหวัดสุพรรณบุรี มีแร่ธรรมชาติอยู่หลายชนิด สำรวจพบบริเวณตำบลองค์พระ ตำบลวังคัน ตำบลพุเตย อำเภอด่านช้าง และตำบลดอนคา ตำบลบ้านโจ้ง อำเภออู่ทอง ชนิดของแร่ธาตุที่สำรวจพบในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี คือแร่ดีบุก วุลแฟรม ซีไลต์ แมงกานีส ดินขาว เฟลด์สปาร์ ตะกั่ว สังกะสี เงิน หินประดับชนิดหินแกรนิต ยิปซัม และหินปูน

ดิน ลักษณะและคุณภาพของดินในจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ ดินบริเวณที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำท่าจีน จะเป็นดินที่เกิดจากน้ำพัดพาเอาตะกอนดินมาทับถมกัน ดินตะกอนน้ำนี้จะมียุบบริเวณสองฟากของแม่น้ำท่าจีน มีอยู่เป็นบริเวณกว้าง ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำนา ปลูกผักสวนครัว และผลไม้ต่างๆ และดินบริเวณที่ราบชายเขา มีอยู่บริเวณอำเภอด่านช้าง อำเภอเดิมบางนางบวช และบางส่วนของอำเภออู่ทอง ลักษณะจะเป็นดินร่วน และดินเหนียว มีการระบายน้ำดี มีอนุภาคดินต่างปานกลางหรือสูง รวมทั้งดินชนิดอื่นที่มีสีดำ ดินชนิดนี้มีในบริเวณที่ราบเหมาะแก่การปลูกข้าว ในที่สูงเหมาะแก่การปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง และพืชผัก ผลไม้ต่าง ๆ

น้ำมัน จังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งน้ำมันดิบในพื้นที่หลายอำเภอ เช่นอำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง อำเภอเมืองและอำเภออู่ทอง แต่พบในปริมาณที่น้อยมาก ในปี พ.ศ. 2530 บริษัทได้ทำการขุดเจาะสำรวจน้ำมันหลุมแรกที่บ้านดอนระกำ ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ใช้ชื่อว่า บีพี 1-3 ผลการขุดเจาะเป็นที่น่าพอใจ เพราะได้พบชั้นน้ำมัน ซึ่งคาดว่าจะผลิตในเชิงพาณิชย์ได้ จึงดำเนินการก่อสร้างถึงเก็บน้ำมันดิบขึ้นมา ซึ่งคาดว่าจะมีอัตราการผลิตได้ประมาณ 400 บาร์เรลต่อวัน และจะผลิตได้นานประมาณ 8 ปี น้ำมันสำรองจึงอาจจะหมดไป

1.5 การปกครอง

จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งการบริหารราชการออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล 973 หมู่บ้าน และ การบริหาร

ราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล 21 แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ขนบธรรมเนียมประเพณี

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานเก่าแก่ มีคนไทยหลายเชื้อชาติ จึงมีขนบธรรมเนียมประเพณีหลากหลาย ประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ รัฐพิธีถวายบังคม ราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ งานนมัสการหลวงพ่อโตวัดป่าเลไลยก์ ประเพณีทิ้งกระจาด ประเพณีกำฟ้า ประเพณีบุญข้าวจี ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีตักบาตรเทโว ประเพณีเสนเฮือน ประเพณีปาดตง ประเพณีเล่นคอน ประเพณีไหว้พระแซ และประเพณีทำบุญหลังบ้าน

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ข้อมูลพื้นฐานของอำเภออุทุมพร

2.1 สภาพภูมิศาสตร์ของอำเภออุทุมพร ประกอบด้วยที่ตั้งและอาณาเขต

ที่ตั้ง อำเภออุทุมพรตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 22 ลิปดา 8 ฟลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ 99 องศา 53 ลิปดา 35 ฟลิปดา ตะวันออก มีแม่น้ำจรเข้สามพันไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของอำเภอ แบ่งเป็น 13 ตำบล 145 หมู่บ้าน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดกับอำเภอฟนমন จังหวัดกาญจนบุรีและอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับอำเภอเมือง และอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับอำเภอบ่อพลอย อำเภอเลาขวัญ และอำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

อำเภออุทุมพรมีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดสุพรรณบุรี โดยทางหลวงหมายเลข 340 เป็นระยะทาง 107 กิโลเมตร และจากจังหวัดไปยังอำเภออุทุมพรโดยทางหลวงหมายเลข 321 เป็นระยะทาง 32.3 กิโลเมตร รวมระยะทาง 159.3 กิโลเมตร

2.2 สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

อำเภออุทุมพร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 630,290 ตารางกิโลเมตร แบ่งลักษณะพื้นที่ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

พื้นที่ดอนเหนือ เป็นแบบภูเขา เป็นที่ดอน ที่สูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดสลับลอนชันจนถึงเทือกเขาสูงชัน ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านไช้ ตำบลคอนคา ตำบลหนองไธ้ ตำบลพลับพลาไชย และตำบลอุทุมพร

พื้นที่ตอนกลาง เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดถัดจากเขตภูเขา ได้แก่ พื้นที่ในเขตตำบลบ้านไช้ ตำบลอุ้มทอง ตำบลคอนคา ตำบลหนองไธ้ และตำบลจรเข้สามพัน

พื้นที่ตอนใต้ เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำจรเข้สามพันและคลองปากแสกไหลผ่านไปบรรจบคลองสองพี่น้อง แล้วไหลลงสู่แม่น้ำท่าจีน ได้แก่พื้นที่ในเขต ตำบลอุ้มทอง ตำบลจรเข้สามพัน ตำบลคอนมะเกลือ ตำบลสระยายโสม ตำบลสระพังลาน ตำบลเจดีย์ และตำบลขี้ทะเลาย

2.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของอำเภ่อู้มทอง เป็นแบบมรสุมมี 3 ฤดู มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 30 องศาเซลเซียส ฤดูฝนได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ 6 เดือน คือ เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ฤดูหนาวได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านอากาศหนาวเย็นประมาณ 4 เดือนในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ และฤดูร้อนได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านประมาณ 3 เดือนในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

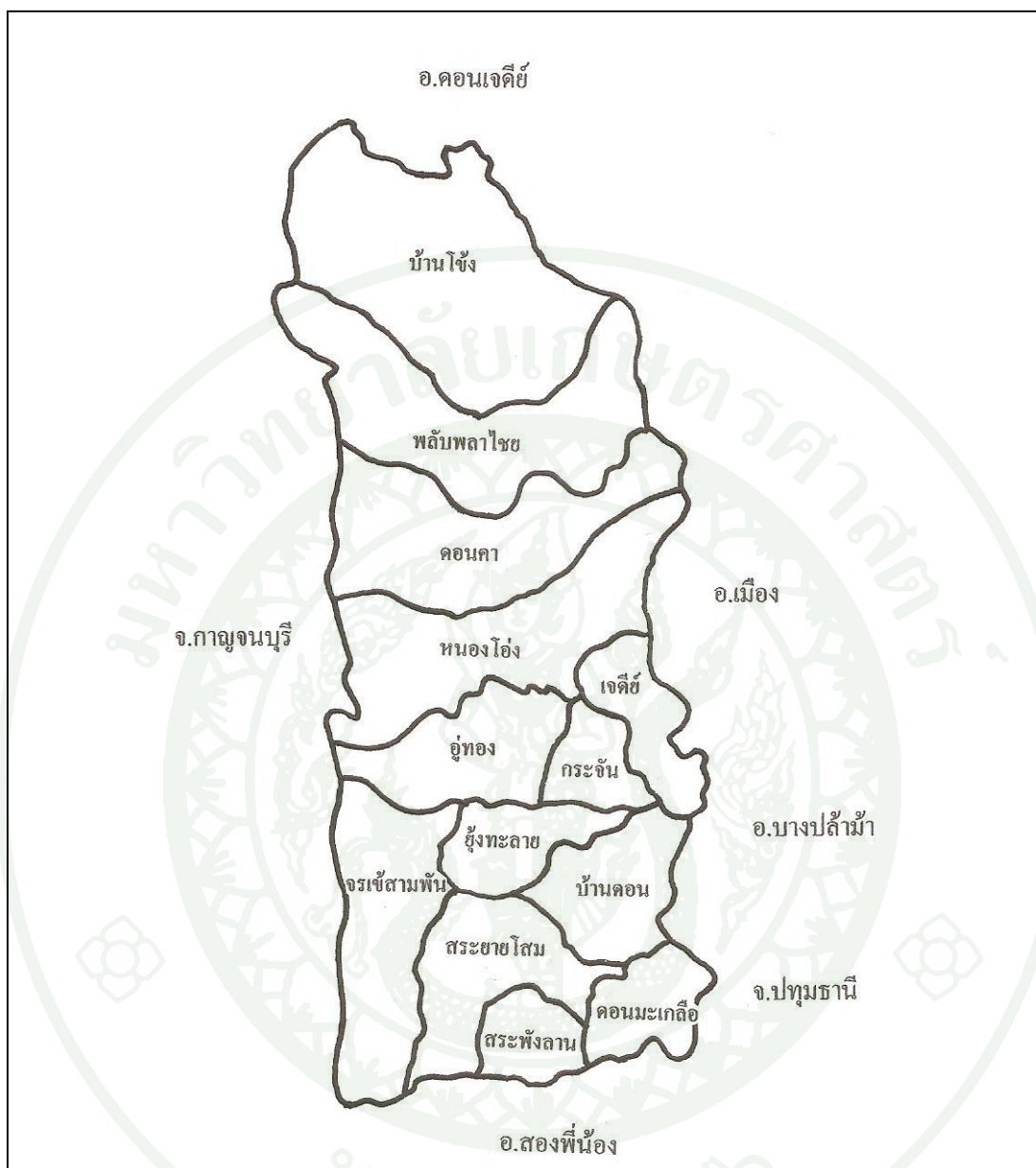
2.4 ประชากร

ประชาชนในอำเภ่อู้มทองประกอบด้วยเชื้อชาติไทย ญวน จีน ลาว กระจายไปตามตำบลต่างๆทั้งสิ้น 122,038 คน เป็นชาย 59,907 คน เป็นหญิง 62,131 ความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ 193 คน ต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูลจากอำเภ่อู้มทอง เมื่อสิ้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2541) อัตราเพิ่มประชากรปี 2539 ร้อยละ 0.35 ต่อปี ปี 2540 ร้อยละ 0.28 ดังนี้

ตำบลอุ้มทอง	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทย-จีน (ลาวเวียง)
ตำบลหนองไธ้	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยเวียง ไทยโซ่ง (ลาวโซ่ง)
ตำบลคอนคา	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยเวียง (ลาวเวียง)
ตำบลพลับพลาไชย	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยเวียง (ลาวเวียง)
ตำบลบ้านไช้	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยเวียง (ลาวเวียง)
ตำบลเจดีย์	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยครั้ง ไทยเวียง(ลาวครั้ง,ลาวเวียง)
ตำบลกระจัน	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยเวียง (ลาวเวียง)
ตำบลขี้ทะเลาย	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทย

ตำบลจรเข้สามพัน	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทย
ตำบลสระยายโสม	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยโซ่ง (ลาวโซ่ง)
ตำบลสระพังลาน	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยครั่ง (ลาวครั่ง)
ตำบลบ้านคอน	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยโซ่ง (ลาวโซ่ง)
ตำบลคอนมะเกลือ	ลักษณะทางเชื้อชาติ	ไทยโซ่ง (ลาวโซ่ง)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า อำเภออุ้มทองประกอบไปด้วย ประชากรหลายเชื้อชาติ กระจายอยู่ทั่วทุกตำบลของอำเภอกลุ่มไทยเวียงจะรวมกันอยู่ทางทิศเหนือ และกลุ่มไทยโซ่งจะรวมกันอยู่ทางใต้ ส่วนกลุ่มไทยจีน จะรวมกันอยู่ตอนกลางของอำเภอ แสดงถึงอุปนิสัยและวิถีชีวิตกลุ่มดั้งเดิมที่มีความชำนาญในวิชาชีพต่างๆ กัน เช่น ไทยครั่งและไทยโซ่งจะมีความชำนาญทางด้านการเกษตร เป็นต้น เราจึงสามารถพบเห็นวัฒนธรรมและประเพณีของชนกลุ่มต่างๆ ที่ยังคงถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ลาวโซ่งหรือไทยโซ่ง เป็นกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งที่รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้เหนียวแน่นกว่าชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ในภาคกลางของประเทศไทย ดังนั้นจึงน่าศึกษาในด้านภาษาของลาวโซ่งในอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงพื้นที่อำเภออุทุมพรพิสัย

3. ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาวโซ่งบ้านดอนมะเกลือ

หมู่บ้านดอนมะเกลือ อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตัวอำเภ่อูทอง มีถนนมาลัยแมนตัดผ่านจากจังหวัดนครปฐม ผ่านอำเภ่อูทองไปยังตัวจังหวัดสุพรรณบุรี พื้นที่เป็นเขตราบลุ่ม ชาวลาวโซ่งบ้านดอนมะเกลือมีจำนวน 810 ครัวเรือนแบ่งเป็นประชากรชายจำนวน 1,640 คน และประชากรหญิงจำนวน 1,826 คน จำนวนคนที่มีอายุ 18 ปี ถึง 60 ปี มีทั้งหมด 1,603 คน เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพและมีรายได้จำนวน 1,482 คน

ชาวลาวโซ่งที่อาศัย ณ ตำบลดอนมะเกลือนี้ เป็นกลุ่มที่อพยพขึ้นมาจากจังหวัดเพชรบุรีเพื่อแสวงหาที่ทำมาหากิน การเข้ามาในครั้งแรกนั้นมีการทำนาเป็นอาชีพหลัก ต่อมาภายหลังประสบปัญหาเรื่องราคาข้าวตกต่ำ ถึงแม้จะทำได้มากเท่าไรแต่ก็ไม่คุ้มกับที่ลงทุนไป ประกอบกับดินเสื่อมโทรมลง ชาวลาวโซ่งจึงหันไปประกอบอาชีพทำไร่เพาะปลูกแตงโม แต่ก็ประสบปัญหาดินจืดเร็ว ต้องย้ายแหล่งที่เพาะปลูกใหม่ไปเรื่อยๆ ปัจจุบันนี้นิยมไปทำไร่ปลูกแตงโมกันที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนชาวบ้านที่ไม่ประกอบอาชีพทำไร่ หรือคนหนุ่มสาวก็ต้องหันไปประกอบอาชีพรับจ้างภายนอกหมู่บ้านหรือตามที่ต่างๆ ในเมือง หรือต่างจังหวัดผู้คนที่เหลือส่วนมากจะเป็นเด็กและวัยกลางคนขึ้นไปที่ยัง อาศัยอยู่ในหมู่บ้านยังคงประกอบอาชีพทำนาเป็นรายได้หลักในการเลี้ยงชีพและครอบครัว

เมื่อครั้งแรกๆ นั้น ชาวโซ่งยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีกัน ภาษาและวัฒนธรรมไว้อย่างเหนียวแน่น เช่น การแต่งกายด้วยผ้าถุงซิ่นและเสื้อก๊อมสีด้ายอยู่เสมอ มีประเพณีการเซ่นผีบรรพบุรุษ และการปลูกบ้านที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเองเป็นต้น แต่ปัจจุบันนี้ลักษณะวัฒนธรรมและภาษาของลาวโซ่งเริ่มกลมกลืนไปกับวัฒนธรรมสังคมในปัจจุบันเป็นอันมาก การแต่งกายด้วยชุดประจำชุมชนของตนลดน้อยลงมากส่วนใหญ่จะเห็นผู้สูงอายุชาวลาวโซ่งยังคงแต่งไปงานพิธีและประเพณีต่างๆ เท่านั้น ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่และการแพร่กระจายของวัฒนธรรมเมืองไปสู่วัฒนธรรมชนบท

เอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวลาวโซ่งและลักษณะทางภาษาของลาวโซ่ง

1. ประวัติความเป็นมาของชาวลาวโซ่ง

1.1 ถิ่นฐานเดิมและการเรียกชื่อ

พ.ลีนทูลเสก (2511: 40) ได้กล่าวถึงถิ่นฐานเดิมและการเรียกชื่อไว้ว่า ลาวโซ่งเป็นชนชาติไทยกลุ่มหนึ่งซึ่งมีชื่อเรียกกันว่า ไทยดำ ผู้ไทดำ หรือผู้ไทซ่งดำ และมีเรื่องเล่าสืบทอดกันมาว่ามีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม ต่อมาได้อพยพย้ายจากถิ่นฐานเดิมลงมาสู่ดินแดนทางตอนใต้กับตะวันออกเฉียงใต้เรื่อยมา โดยกระจายกันตั้งบ้านเรือนตั้งแต่บริเวณมณฑลกวางสี ยูนนาน ตังเกี๋ย ลุ่มแม่น้ำดำ และแม่น้ำแดง (ถวิล เกษรราช, 2512: 14) จนถึงแคว้นสิบสองจุไทย ได้ตั้งเป็นเมืองของผู้ไทดำถึง 8 เมืองด้วยกัน คือ เมืองแฉ่ง หรือ แฉ่น เมืองควาย หรือกาย เมืองตุง เมืองม่วน เมืองลา เมืองโมะ เมืองหวัด และเมืองซาง โดยมีเมืองแฉ่ง (หรือเดียนเบียนฟู) เป็นเมืองศูนย์กลางการปกครองตนเองอย่างมีอิสระ แต่บางครั้งก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหลวงพระบาง จีน หรือ เวียดนามบ้าง จึงได้เรียกดินแดนแคว้นสิบสองจุไทยนี้ว่า “เมืองสามส่วนฟ้า” หรือ “เมืองสามฝ่ายฟ้า” (สุมิตร ปิติพัฒน์ และคณะ, 2521: 86) หลังจากนั้นจึงได้อพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งกระจายกันอยู่ตามที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่ง ก็ด้วยเหตุผลทางสงครามที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างพวกเดียวกัน และกับชาติอื่น ๆ

มนตรี ศรีบุษรา (2522:109) กล่าวไว้ว่า ลาวโซ่งหรือผู้ไทย เป็นชนชาติไทยกลุ่มหนึ่งซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ออกไปเป็นจำนวนมาก อาทิ ลาวโซ่ง ไทยดำ ผู้ไทยดำ ไทยทรงดำ ผู้ไทยทรงดำ ไทยโซ่ง ลาวซ่ง ลาวซ่งดำ และ ลาวทรงดำ ซึ่งสันนิษฐานได้ว่า เหตุที่เรียกชื่อไปต่างๆ นานานั้น ก็เนื่องจากการว่า โซ่ง หรือส้วง ในภาษาลาวโซ่งแปลว่า กางเกง คำว่า ลาวโซ่ง หรือ ลาวซ่ง จึงหมายถึง ลาวนุ่งกางเกง หรือ หมายถึง ผู้ที่นุ่งห่มด้วยผ้าสีดำนั่นเอง ตรงกับความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ที่ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ซ่ง” คือ ชาวผู้ไทยที่นุ่งกางเกงดำ ซ่งดำก็เรียก โซ่ง มาจากทรงดำ

สุมิตร ปิติพัฒน์ และคณะ (2521: 2-7) ได้ให้ความสนใจในเรื่องการเรียกชื่อของลาวโซ่งไว้อย่างน่าสนใจ พอสรุปได้ดังนี้

ลาวโซ่ง มีชื่อเดิมเรียกกันว่า ไทยดำ หรือ ผู้ไทยดำ เพราะนิยมสวมใส่เสื้อผ้าดำล้วน ซึ่งแตกต่างกันกลุ่มคนไทยที่อยู่ใกล้เคียงกัน เช่น ไทยขาว หรือ “ผู้ไทยขาว” นิยมแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีขาว และไทยแดง หรือ “ผู้ไทยแดง” ชอบใส่สีแดงขลิบ และตกแต่งด้วยชายเสื้อสีดำ เป็นต้น ไทยดำกลุ่มนี้ได้ถูกกวาดต้อนเข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยธนบุรี และรัตนโกสินทร์ตอนต้น คนไทยภาคกลาง เรียกกันว่า “ลาวทรงดำ” ต่อมาชื่อเดิมได้หายไป คำว่า “ดำ” หายไป ดังที่นิยมเรียกกันในปัจจุบันว่า “ลาวทรง” หรือ “ลาวโซ่ง” จนบางครั้งไม่รู้ว่ลาวโซ่งนี้ คือพวกไทยดำนั่นเอง ลาวโซ่งได้อพยพเข้าสู่ประเทศไทยด้วยเหตุผลทางสงครามหลายครั้ง โดยเริ่มตั้งแต่สมัยธนบุรีจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 โดยให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี แต่ต่อมาบรรดาลาวโซ่งเหล่านี้ได้กระจายอพยพไปอยู่ตามที่ต่าง ๆ

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ลาวโซ่งหรือผู้ไทยดำ ได้อพยพลงมาจากถิ่นฐานเดิม คือแถบบริเวณแคว้นสิบสองจุไทย ซึ่งเมืองแกลงเป็นเมืองศูนย์กลาง และเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่สมัยธนบุรีจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 โดยได้อาศัยตั้งถิ่นฐานที่เมืองเพชรบุรีเป็นแห่งแรก เนื่องจากเป็นพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์ไทยโปรดฯ ให้ลงไปอยู่ทางใต้ คือ เมืองเพชรบุรี เพราะเมืองเพชรบุรีภูมิประเทศเป็นป่าและเขามาก หุบห้วย ลำธาร น้ำท่วมไม่ถึง เช่นบริเวณเขาลุ่มศิรี เขาค้อแหวน เขาชะอำ เป็นต้น และเชื่อว่ามิภูมิประเทศคล้ายบ้านเมืองเดิม คือ เมืองแกลง แคว้นสิบสองจุไทย ส่วนที่ได้อพยพกระจายไปอยู่ที่ในต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าพวกผู้ไทยซ่งดำรุ่นเก่า มีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะกลับไปยังถิ่นฐานเดิมของตนที่เมืองแกลง ดังที่แคว้นสิบสองจุไทยอีกครั้งหนึ่ง จึงพยายามเดินทางจากเมืองเพชรบุรีขึ้นไปทางเหนือเรื่อย ๆ เมื่อถึงฤดูฝนที่ใดก็หยุดพักทำนา เพื่อหาเสบียงไว้จุนสั่นฤดูฝนจึงเดินทางต่อไป จนกระทั่งบรรดาคนแก่ได้ตายจากไปในระหว่างการเดินทาง ลูกหลานก็ไม่สามารถเดินทางต่อไปให้ถึงที่หมายได้ จึงพากันตั้งหลักแหล่งไปตามระยะทางเป็นแห่ง ๆ ไป โดยมีพวกที่เดินทางไปได้ไกลที่สุดเพียงจังหวัดพิจิตร กับ พิชณุโลก เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันจึงมีกลุ่มโซ่งกระจายกันอยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศหลายแห่ง คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดเลย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 การอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของลาวโซ่ง

สุมิตร ปิติพัฒน์ และคณะ (2521: 7) ได้อธิบายไว้ว่า โดยเริ่มตั้งแต่สมัยธนบุรีจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ด้วยในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไทยมีอาณาเหนือดินแดนล้านช้างและสิบสองจุไทย การอพยพครั้งแรกจึงได้เริ่มขึ้นราว พ.ศ. 2322 (สมัยธนบุรี) เมื่อเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก กับ เจ้าพระยาสุรสีห์ ยกกองทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์พร้อมกับกวาดต้อนครอบครัวลาวโซ่งในเขตเมืองญวนลงมาด้วยเป็นจำนวนมาก และโปรดฯ ให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี ในปี พ.ศ. 2325 สมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าเมืองเวียงจันทน์ได้กวาดต้อนครอบครัวลาวโซ่งจากเมืองแกลง ลงมาถวายที่กรุงเทพฯ จึงโปรดฯ ให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เพชรบุรีอีกเช่นกันในปีพ.ศ. 2379 สมัยรัชกาลที่ 3 เจ้าเมืองหลวงพระบางถึงแก่พิราลัย พวกเมืองหิหม หรือ ฮิม เมืองคอย เมืองควรร ขัดแย้งต่อเมืองหลวงพระบางเจ้าอุปราชเจ้าราชวงศ์จึงจัดกองทัพไปปราบปรามจับได้พวกลาวทรงดำ ลงมาถวายที่กรุงเทพฯ แต่ต่อมาบรรดาโซ่งเหล่านี้ได้กระจายอพยพไปอยู่ตามที่ต่างๆ ดังที่ สิริ พึ่งเดช (2519: 49) ได้กล่าวถึงการกระจายไปตั้งหลักแหล่งของพวกลาวโซ่งในที่ต่างๆ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

...ไม่ว่าจะเป็นผู้ไทยซ่งดำรุ่นไหนก็ตาม เมื่ออพยพลงมาก็จะลงมารวมกันอยู่ที่เมืองเพชรบุรีทั้งสิ้น จึงว่าเพชรบุรีเป็นเมืองผู้ไทยดำเมืองแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ และผู้ไทยซ่งดำมีในหลายจังหวัดขณะนี้ เช่น ที่ราชบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก ฯลฯ ล้วนแต่เป็นเชื้อสายของผู้ไทยดำที่ไปจากเพชรบุรีทั้งสิ้น นับว่าผู้ไทยดำ รุ่นเก่ามีความปรารถนาจะกลับไปสู่มาตุภูมิ คือ เมืองแกลง แคว้นสิบสองจุไทย...

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ลาวโซ่งหรือผู้ไทยดำ ได้อพยพลงมาจากถิ่นฐานเดิมคือ แถบบริเวณแคว้นสิบจุไทยอันมีเมืองแกลงเป็นเมืองศูนย์กลาง และเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่สมัยธนบุรีจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 โดยได้อาศัยตั้งถิ่นฐานที่เมืองเพชรบุรีเป็นแห่งแรก เนื่องจากเป็นพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์ไทยโปรดฯให้ลงไปอยู่ทางใต้ คือเมืองเพชรบุรี เพราะเมืองเพชรบุรีภูมิประเทศเป็นป่าและเขาமாக หุบห้วย ลำธาร น้ำท่วมไม่ถึง เช่น บริเวณเขาลุ่มศิริเขาหัวเหวน เขาชะอำ เป็นต้น และเชื่อว่ามิภูมิประเทศคล้ายบ้านเมืองเดิม คือ เมืองแกลง แคว้นสิบสองจุไทย ส่วนที่อพยพกระจายไปอยู่ในที่ต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าพวกผู้ไทยซ่งดำรุ่นเก่ามีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะกลับไปยังถิ่นฐานเดิมของตนที่เมืองแกลง ยังที่แคว้น

สิบสองจุไทยอีกครั้งหนึ่ง จึงพยายามเดินทางจากเมืองเพชรบุรีขึ้นไปทางเหนือเรื่อย ๆ เมืองถึง ฤๅษณ์ที่ใดก็หยุดพักทำนา เพื่อหาเสบียงไว้จุนสัณฤๅษณ์จึงเดินทางต่อไป จนกระทั่งบรรดาคนแก่ ได้ตายจากไปในระหว่างการเดินทาง ลูกหลานก็ไม่สามารถเดินทางต่อไปถึงที่หมายได้ จึงพากัน ตั้งหลักแหล่งไปตามระยะทางเป็นแห่งๆ ไป โดยมีพวกที่เดินทางไปได้ไกลที่สุดเพียงจังหวัดพิจิตร กับพิษณุโลกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันจึงมีกลุ่มโซ่งกระจายกันอยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศ หลายแห่ง คือ จังหวัดเพชรบุรีที่อำเภอเมือง ตำบลวังตะโก ตำบลสถานยายหน (ปัจจุบันเรียกสะพาน ยี่หน) อำเภอเขาย้อย ตำบลหนองปรัง ตายลทับคาง ตำบลห้วยท่าช้าง และตำบลเขาย้อย อำเภอชะอำ อำเภอบ้านแหลม ตำบลท่าแร่ จังหวัดสุพรรณบุรีที่อำเภออู่ทอง ตำบลบ้านดอน ตำบลสระยายโสม ตำบลหนองไธ้ ตำบลคอนมะเกลือ ตำบลบ้านไฉ้ อำเภอเมือง ตำบลบางกุ้ง และอำเภอบางปลาม้า จังหวัดราชบุรีที่อำเภอจอมบึง ตำบลจอมบึง หมู่บ้านตลาดควาย อำเภอดำเนินสะดวก ตำบล ดำเนินสะดวก ตำบลคอนคลัง ตำบลบึงงาม อำเภอบางแพ ตำบลคอนคาและอำเภอปากท่อ จังหวัดนครปฐมที่อำเภอสามพราน ตำบลตลาดจินดา หมู่บ้านตากแดด อำเภอบางเลน และอำเภอ เมือง จังหวัดสมุทรสาครที่อำเภอบ้านแพ้ว ตำบลหนองสองห้อง หมู่บ้านกลาง ตำบลโรงเข้ และ ตำบลยกกระบัตร และจังหวัดเลย ที่หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน (ชาคริต อนันทรวัน, 2521: 4)

นอกจากนั้น มยุรี วัดแก้ว (2511) ได้กล่าวถึงการอพยพไว้ว่า เข้าใจกันว่ามียุในจังหวัด ต่าง ๆ อีกหลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี สระบุรี พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย ชุมพร และสุราษฎร์ธานี และ ถวิล เกษรราช (2512: 79) ได้เขียนไว้ในเรื่องประวัติผู้ไทว่า “เอกสาร ฝรั่งเศสกล่าวยกย่องพวกผู้ไทดำ (ลาวโซ่ง) ไว้มากกว่า มีส่วนดีกว่าผู้ไทขาวมาก แข็งแรงกว่า อ่อน นุ่ม เครื่องขมิ้น บักป็น และมันคงหนักแน่นกว่าด้วย เรียงเก่ง และไม่เชื่อคำโฆษณาใดๆง่ายนัก”

จากข้อมูลข้างต้นพอสรุปได้ว่าชาวลาวโซ่งอพยพเข้ามาด้วยสาเหตุของสงคราม มารวมกัน ที่จังหวัดเพชรบุรีเป็นที่แรกแล้วกระจายมายังจังหวัดต่าง ๆ คือ สุพรรณบุรี ราชบุรี เป็นต้น ลาวโซ่ง มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ กล่าวคือ สร้างบ้านเรือนในที่ราบเป็นแบบใต้ถุนสูง ดำรงชีวิตด้วยการทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ส่วนทางด้านศิลปหัตถกรรมผู้ชายนิยมทำเครื่องจักสาน ผู้หญิงนิยมการเย็บปักถักร้อย ทอผ้า ไม่มีการทำเครื่องปั้นดินเผา หรือ การหล่อโลหะแต่อย่างใด

1.3 วัฒนธรรมประเพณีที่น่าสนใจ

ความเชื่อของลาวโซ่ง การใช้ชีวิตประจำวันของลาวโซ่งนั้นส่วนใหญ่จะผูกพันกับลัทธิระบบ ความเชื่อในเรื่อง “ผี” และ “ขวัญ” เป็นอย่างมากโดยยึดถือเป็นธรรมเนียมของคนและเชื่อกันว่า ผีในที่นี้มีความหมายอย่างเดียวกับเทพยดาที่ให้ความคุ้มครองพิทักษ์รักษา หรือ อาจให้โทษ เฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อในเรื่อง “ผีเรือน” ประดุจศาสนาประจำตน เพราะเชื่อว่าหากทำในสิ่งที่ไม่ดีจะเป็นการ “ผิดผี” ผีเรือนจะลงโทษเอาได้ จึงแบ่งประเภทของผีตามลำดับความสำคัญและความเชื่อถือได้ดังนี้

ความเชื่อเรื่องผี ผีแถนหรือผีฟ้า เชื่อว่าเป็นเทวดาอยู่บนฟ้าสามารถคลบันดาลให้ความเป็นไปแก่มนุษย์ทั้งในด้านดีและร้าย จึงต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามความประสงค์ของแถนเพื่อให้แถนหรือผีฟ้ามีความเมตตาและบันดาลให้เกิดความสุขได้ ผีบ้านผีเรือน เป็นผีที่คุ้มครองบ้านเมืองให้ร่มเย็นเป็นสุขและอุดมสมบูรณ์ อาจถึงสถิตอยู่ตามป่าตามเขาหรือต้นไม้บางแห่งก็สร้างศาลให้อยู่ในบริเวณที่มีหลักเมือง ถือว่าเป็นเขตหวงห้าม ใช้เฉพาะประกอบพิธีเสน (เช่น ไหว้) เท่านั้น ส่วนผีบ้าน หรือผีประจำหมู่บ้านก็สร้างศาลให้อยู่ เรียกว่า “ศาลเจ้าปู่” และต้องทำพิธีเช่นไหว้ทุกปี (นิพนธ์ เสนาพิทักษ์, 2533: 23) ผีบรรพบุรุษ เป็นผีของปู่ ย่า ตา ยาย หรือ พ่อแม่ ที่ถึงแก่กรรมไปแล้วจะถูกเชิญขึ้นมาไว้บนเรือน ในห้องที่เรียกว่า “กะล่อห้อง” และจะต้องจัดพิธีเช่นไหว้ตามประเพณีทุกปี เรียกว่า “พิธีเสนเรือน” ผีป่า ผีขวง และผีอื่นๆ เป็นผีที่สถิตอยู่ตามป่า ภูเขา แม่น้ำ หรือ ตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งหากคนทำให้ไม่ถูกใจก็อาจทำให้เจ็บป่วยได้

ความเชื่อเรื่องขวัญ ลาวโซ่งมักจะเชื่อกันว่า “แถน” เป็นผู้สร้างให้มนุษย์มาเกิดและให้มีขวัญของแต่ละคนคิดตัวมา ด้วยการช่วยเหลือของ “ปู่ช่วงหล่อพ่อช่วงดี” และ “แม่เป้าแม่นาง” ช่วยกันปั้น เมื่อปั้นเสร็จเป็นรูปร่างแล้วก็มอบให้ “แถนชาด” เป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตส่งให้ลงมาเกิดในโลกมนุษย์ ขวัญของมนุษย์เป็นสิ่งที่ประกอบอยู่ในร่างกายรวม 32 ขวัญ ซึ่งมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น แต่ทำให้ร่างกายเคลื่อนไหว และทำงานได้ ขวัญอาจจะตกหล่นหรือหายไปได้ง่าย ถ้าตกใจหรือเจ็บป่วยขวัญจะไม่อยู่กับตัว จะต้องทำพิธีเรียกขวัญ หรือ เรียกว่า “สู่ขวัญ” เพื่อให้ขวัญกลับมาอยู่ในร่างกายตามเดิม และยังเชื่อกันว่า เมื่อคนตายขวัญที่อยู่ในร่างกายก็จะแยกย้ายไปอยู่ตามสถานที่ต่างๆ เป็นกลุ่มคือ “ขวัญกก” หรือ “ขวัญดัน” ที่อยู่ตามร่างกายคนจะกลับไปยังเมืองฟ้า “ขวัญหัว” ซึ่งอยู่ที่ศีรษะจะไปอยู่กับลูกหลานที่ กะล่อห้อง แต่หากใครไม่มีลูกชายจะต้อง ไปอยู่ศาลเล็กๆ

เรียกว่า “ตือบ” ที่ลูกสาวปลูกให้อยู่ใกล้กับบริเวณบ้านลูกเขย ส่วน “ขวัญปลาย” หรือ “เงา” จะไปอยู่ที่ป่าช้า หรือ อาจกระจายไปอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ทั่วไปก็ได้

นอกจากจะมีความเชื่อในเรื่องเหล่านี้แล้ว ชาวโซ่งยังมีขนบธรรมเนียมในเรื่องอื่น ๆ อีก ดังเช่น การแต่งกาย ภาษา และพิธีกรรม อันจัดเป็นวัฒนธรรม ประเพณีที่ยังปฏิบัติกันต่อมาอย่างเคร่งครัด

ที่อยู่อาศัย เรือนของชาวลาโซ่งส่วนใหญ่ไม่มีรั้วล้อมรอบ แต่บางแห่งก็มีรั้วเตี้ยๆ ทำด้วยไม้ไผ่ขัดแตะ หรือตีเป็นระแนง หรืออาจนำไม้ไผ่ทั้งลำที่ยังไม่ได้รีดหนามออกมากองเป็นแนวรั้ว ลักษณะเรือนที่พบเห็นในปัจจุบันนั้น ส่วนมากได้ดัดแปลงให้คล้ายกับเรือนแบบไทยแล้ว แต่เดิมเรือนโซ่งเป็นเรือนเครื่องผูก วัสดุใช้ส่วนใหญ่เป็นไม้ไผ่ เช่น ฝาบ้าน และหลังคามุงด้วยแฝก จะใช้ไม้จริงอยู่ก็เพียงเสาเรือนเป็นส่วนมาก ในสมัยต่อมาโดยเฉพาะราว 40 ปีมานี้เอง ชาวโซ่งก็ค่อย ๆ หันมาปลูกเรือนไม้จริงแบบคนไทยส่วนมาก ผู้ที่ยังคงนิยมเรือนแบบโบราณของตนนั้นส่วนใหญ่เป็นคนมีอายุมาก แต่คนรุ่นใหม่ไม่ชอบ เหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ชาวโซ่งต้องเลิก การสร้างบ้านแบบเดิมก็คือ เรือนแบบเดิมนั้นต้องใช้แฝกมุงหลังคาปัจจุบันแฝกหายาก หลังคาเรือนส่วนใหญ่จึงต้องหันมามุงสังกะสีแทน ผู้ที่พอจะมีฐานะก็มุงด้วยกระเบื้อง เรือนโซ่งแบบโบราณนั้นปัจจุบันยังคงมีเหลืออยู่ในเขตบ้านหนองประจักษ์ อำเภอยะโฮง จังหวัดเพชรบุรี เพียง 3 หลัง แต่ที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยจริงๆ เพียง 2 หลัง เท่านั้น อีกหลังหนึ่งเจ้าของบ้านได้สร้างเรือนไม้จริงไว้ข้างหน้าเพื่อใช้เป็นที่อยู่ ส่วนเรือนเดิมปล่อยทิ้งไว้ โดยยังคงให้ส่วนท้ายของเรือนเป็นห้องสำหรับบูชาผีเรือนดั้งเดิมในเขตอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ ที่หมู่บ้านสระยายโสม บ้านดอน และบ้านยาง ยังมีเรือนโซ่งโบราณอยู่หลายหลัง แต่ว่าชาวบ้านไม่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เอาไว้เป็นยุ้งข้าวแทน ลักษณะเรือนโซ่งโบราณดูคล้ายกับเรือนของพวกมูเซอ ทางภาคเหนือเสาเรือนโซ่งที่พบที่บ้านสระยายโสมใช้เสางาม ต้นโตผิดกับเรือนมูเซอ และเรือนโซ่งที่พบในเขตหนองประจักษ์ จังหวัดเพชรบุรี ใช้เสาต้นเดียวตลอด ลักษณะที่เห็นเด่นชัดและเป็นลักษณะเฉพาะตัวของเรือนโซ่งแบบโบราณ ได้แก่

- เสา ใช้ต้นไม้ยาวทั้งต้นที่มีง่ามรับน้ำหนักของตัวบ้าน (พบเฉพาะในเขตบ้านสระยายโสม บ้านดอน บ้านยาง อำเภอยะโฮง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นส่วนมาก)

- ด้านสกัด (ห้องท้ายโป่งโค้ง) มีลักษณะโค้งมน

- หลังคาสูงชัน มุงด้วยหญ้าหรือแฝก ทั้งชายคายาวมากจนบังฟ้านเกือบมืด และหลังคาด้านสกัดมุงโค้งตามลักษณะฝาห้องทั้งชายยาวเช่นกัน ส่วนแผ่นไม้ที่จี้ขึ้นไปบนท้องฟ้า สองข้างตอนหัวไม้หยักเป็นรูปคล้ายเขาควาง

- ฝาบ้านเป็นฝาขัดแตะทำด้วยไม้ไผ่ ไม่มีช่องหน้าต่าง

ลักษณะการแต่งกาย ชาวโซ่งทั้งหญิงและชายนิยมแต่งกายในชีวิตประจำวันด้วยชุดสีดำ หญิงสวมเสื้อแขนยาว ผ่าอก ผ่าขึ้นสีดำ ชายนิยมนุ่งกางเกงและสวมเสื้อแขนยาวสีดำผ่าอก ส่วนในชุดพิเศษนั้นนิยมสวมเสื้อที่เรียกว่า “เสื้อฮี” ใช้ทั้งหญิงและชาย ประกอบด้วยผ้าพื้นดำประดับลวดลายด้วยแถบผ้าปักสี และติดกระจุก เสื้อทั้งหญิงและชายเป็นเสื้อสวมหัวยาวเลยเข่า

ชาวโซ่งใส่เสื้อฮีใน 2 ลักษณะ คือ ในเสื้อฮีตัวเดียวกันเขานิยมนวมเอวด้านที่ปักลวดลายสีสันออกข้างนอกเวลาไปงานอวมงคล เช่น งานศพ และนิยมนวมเอวด้านที่ไม่มีลวดลายสีสันออกด้านนอกเวลาไปงานมงคล เช่น งานแต่งงาน พิธีเสน (ใช้เฉพาะเจ้าภาพและเวลาที่ทำพิธีเสนเท่านั้น แยกไม่ใช้) แต่ถ้าจะไปเที่ยวงานแล้วนิยมห่มผ้าแถบเช่นเดียวกับหญิงไทยภาคกลาง ผ้าที่ห่มไม่ใช่สีขาวอย่างเดียวดังที่บางคนเข้าใจใช้ห่มกันทุกสี เช่น สีชมพู สีส้ม สีเขียวอ่อน เป็นต้น และมีผ้าห่มประจำอีกอย่างหนึ่งคือ สีดำ ปักลายขอที่ผ้า ชอบใช้กันในหมู่คนสูงอายุ นอกจากห่มผ้าแถบแล้วก็ยังมียี่สไบเฉียง อีกชั้นหนึ่ง ถ้าเป็นเด็กสาวรุ่นก็มักจะใช้ คล้องคอแทนห่มสไบเฉียง ชาวโซ่งนิยมใช้เครื่องเงินเป็นเครื่องประดับ สำหรับทรงผมนั้น แต่โบราณ ไม่ว่าหญิงหรือชายชาวโซ่งไว้ผมยาวเกล้ามวยด้วยกันทั้งนั้น แต่การเกล้ามวยของฝ่ายชายสันนิษฐานว่าเมื่อพันผมมวยแล้วคงใช้ผ้ารัดอีกครั้ง ปัจจุบันหาได้ยากเพราะได้ตัดผมสั้นแบบไทยกลางกันทั้งสิ้น สำหรับทรงผมของหญิงยังรักษาประเพณีไว้บ้าง เท่าที่พบเห็นมีเฉพาะคนมีอายุมาก ๆ เท่านั้นที่ยังมีการเกล้าผมทรงสูงที่เรียกว่า ทรงปิ่นเกล้า

อาหาร ชาวโซ่งรับประทานอาหารข้าวเจ้าเช่นเดียวกับคนไทยภาคกลางทั่ว ๆ ไป แต่การประกอบอาหารชนิดอื่นๆ เช่น แกง ต้ม หรือแม้แต่ น้ำพริกจิ้มผักที่เรียกว่า แจ่ว (ภาษาลาวโซ่งเรียกว่า แจ๊ว) จะมีการใส่ปลาแร่ (ภาษาลาวโซ่ง เรียกว่า ปลาและ) ลงไปด้วย เป็นการเพิ่มรสชาติให้กับอาหาร นอกจากนี้ยังมีอาหารอีกชนิดหนึ่งที่ชาวโซ่งชอบทำและรับประทานกันในยามว่างคือ ขนมจีน-น้ำยา (ใส่ปลาแร่) ถ้าหากบ้านใดทำ ใครทราบก็จะไปช่วยทำ หลังจากนั้นจะมีการแจกจ่ายไปตามบ้านใกล้เคียงด้วย

โครงสร้างทางสังคม สังคมชาวโซ่งขึ้นอยู่กับระบบเครือญาติ ประกอบด้วยญาติทางสายโลหิตและญาติทางการแต่งงานซึ่งนับเป็นญาติสืบเชื้อสายกัน คือ สกุลญาติเดียวกัน กล่าวคือ ในหมู่บ้าน ชาวโซ่งหนึ่งๆ จะประกอบด้วยหลายครอบครัวที่เกี่ยวข้องเป็นญาติกัน เมื่อมีการประกอบพิธีกรรมขึ้น เครือญาติจากที่ต่าง ๆ จะมาร่วมพิธีนั้น ๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหญิงฝ่ายสืบเชื้อสาย ในสังคมชาวโซ่ง สถานภาพส่วนบุคคลจะขึ้นอยู่กับเพศ คือ ผู้ชายจะมีความสำคัญมากกว่าผู้หญิง ครอบครัวชาวโซ่งให้ความสำคัญต่อลูกชายมากกว่าลูกสาวเพราะลูกชายจะต้องเป็นฝ่ายเลี้ยงพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่ตายไปก็จะเลี้ยงพี่พ่อแม่ต่อไปอีกด้วยโดยการทำพิธีเสนเรือน (ซึ่งเป็นพิธีไหว้ผีเรือน คือผีบรรพบุรุษนั่นเอง) และลูกชายยังเป็นผู้สืบสกุลครอบครัวอีกด้วย ซึ่งชาวโซ่งเรียกว่า การสืบผี ตามประเพณีลูกชายคนสุดท้ายจะต้องเป็นผู้เลี้ยงพ่อแม่และครอบครองเรือนของพ่อแม่ต่อไป ส่วนลูกชายคนโตจะแยกเรือนไป แต่ก็ยังใช้นามสกุลเดิมอยู่ ส่วนลูกสาวเมื่อแต่งงานไปแล้วก็จะไปใช้สกุลทางสามี และสืบผีเลี้ยงพี่พ่อแม่ฝ่ายสามีต่อไป อนึ่งในพิธีเสนเรือนนั้นลูกชายจะเป็นผู้จัดพิธีนั้น ลูกสาวเป็นแต่เพียงนำอาหารมาเช่นไหว้ร่วมด้วยเท่านั้น

ชาวโซ่งจัดลำดับชั้นทางสังคมโดยใช้วงศ์ตระกูลเป็นเครื่องแบ่งได้ 2 ชั้น ได้แก่ ชั้นผู้ท้าว คือ บุคคลหรือกลุ่มคนที่เกิดในตระกูลผู้ท้าว ซึ่งชาวโซ่งเชื่อว่า ผู้ท้าวเป็นผู้สืบสายมาจากเจ้าในสมัยก่อน และชั้นผู้น้อย คือ บุคคลหรือกลุ่มคนที่เกิดในตระกูลสามัญชน ซึ่งชาวโซ่งเชื่อว่าเป็นผู้อยู่ใต้การปกครองของผู้ท้าว คนชาวโซ่งทุกคนรู้ว่าใครเป็นชนชั้นไหน โดยดูจาก “สิ่ง” (ตระกูล) อะไร ถ้าอยู่ในสิ่งใด บุคคลนั้นเป็นผู้ท้าว ถ้าเป็น “สิ่งเรื่อง” สิ่งลู “สิ่งกวาง” “สิ่งกา” และ “สิ่งตอง” ถือว่าเป็นผู้น้อย (ผู้ใดขงคำหรือไทยโซ่งเรียกแซหรือสกุลว่า “ซิง”) การจัดลำดับชนชั้นนี้ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในสังคมมากนัก คือ เป็นแต่เพียงเกิดข้อแตกต่างในการปฏิบัติพิธีกรรม พิธีกรรมของผู้ท้าวมักจัดให้ใหญ่กว่าของผู้น้อย และผู้ท้าวกับผู้น้อยจะไม่ปฏิบัติพิธีร่วมกัน แต่ในชีวิตประจำวันแล้ว ผู้ท้าวกับผู้น้อย มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี (มยุรี วัดแก้ว, 2511)

การแต่งงาน ชาวโซ่งจะเรียกงานแต่งงานว่างานกินลอง หรืองานกินดองการแต่งงานจะเกิดขึ้นได้ก็โดยที่หนุ่มสาวตกลงปลงใจต่อกันไว้แล้ว คือ หมายความว่าชอบพอและรู้จักนิสัยใจคอกันดี พอที่จะเป็นคู่ครองอยู่กินด้วยกัน อันสืบเนื่องมาจากการพบปะในลานช่วง นั่นเอง เมื่อทั้งสองฝ่ายยินยอมพร้อมใจกัน ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะต้องมีการฝึกหัดทำงานต่าง ๆ ให้เป็นทุกอย่าง เช่น ฝ่ายชายก็ต้องฝึกหัดทำเครื่องจักสานให้เป็นฝ่ายหญิงก็ต้องฝึกหัดเย็บปักถักร้อยเป็นต้น เพื่อเตรียมเป็นพ่อแม่บ้านแม่เรือนต่อไปนั่นเอง พอถึงโอกาสดี พ่อแม่ฝ่ายชายก็จะจัดเถ้าแก่

ไปสู่ขอหมั้นหมายทางฝ่ายเจ้าสาวที่เรียกว่า “ไปโลม” เมื่อสู่ขอหญิงสาวสำเร็จแล้ว ก็นัดหมายกำหนดหมั้นหมาย โดยฝ่ายเจ้าบ่าวจะจัดหาของหมั้นเป็นเงินก่บาท พร้อมด้วยหมากพลุมงคล ขนมนมเนย เมื่อพร้อมแล้วได้แก่กับหญิงสาวสองคนทำหน้าที่ถือหมากพลุมงคลซึ่งจะบรรจุลงในกะrieb หรือกะแอบ พาขบวนของหมั้นไปหมั้นเจ้าสาวหลังจากพิธีหมั้นผ่านไปก็ต้องคอยเวลาการแต่งงาน พิธีการแต่งงานคล้ายกับไทยภาคกลาง คือ มีขันหมากและมีธรรมเนียมที่เจ้าบ่าวจะต้องเป็นฝ่ายหาเครื่องเรือน เครื่องบ้าน เช่น ที่หลับที่นอน เครื่องใช้ไม้สอยต่างๆ ไปพร้อมกับขันหมากด้วย ทั้งเจ้าบ่าวเจ้าสาวจะต้องไหว้ผีเรือน เสร็จแล้วจึงไหว้ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายด้วยกันในทำกราบอย่างเดียวกับไหว้ผีเรือน มีการเลี้ยงดูปู่เสื่อกันอย่างไทยภาคกลางสมัยก่อนเช่นกัน

พิธีศพ เมื่อมีผู้ถึงแก่กรรม พวกพี่น้องและเพื่อนบ้านก็พากันมาช่วยงาน ญาติบางคนก็นั่งร้องไห้รำพันถึงผู้ตายอยู่ข้างศพ พิธีทำคล้ายกับไทยภาคกลาง มีการแต่งตัวอาบน้ำสพเรียบร้อย และที่สำคัญคือ ต้องสวมหรือคลุมศพด้วยเสื่อสี ก่อนที่จะนำไปฝังจะต้องมีหมอมาทำพิธีหนทางให้วิญญาณกลับไปเมืองเดิม พิธีบอกหนทางนี้ใช้เวลานานราว 1-2 ชั่วโมง ตามความเชื่อถือว่า ถ้าไม่บอกหนทางวิญญาณของผู้ตาย ก็จะหลงเวียนวนกลับไปเมืองเดิมของตนไม่ถูก จึงต้องมีหมอมาชี้หนทางให้ แต่ปัจจุบันจะใช้วิธีเผาแทนการฝังอย่างเช่นสมัยก่อน การเผาก็เช่นเดียวกับไทยภาคกลางทั่วไป

2. ลักษณะทางภาษาของลาวโซ่ง

ลักษณะทางภาษาของลาวโซ่ง ลาวโซ่งมีภาษาเขียนและภาษาพูด ที่เป็นของตนเอง โดยเฉพาะดังที่ พ. สันธุเสก (2511: 43) ได้กล่าวเกี่ยวกับภาษาของลาวโซ่งไว้ว่า ลาวโซ่งมีภาษาพูดของเขาโดยเฉพาะสำเนียงผิดเพี้ยนจากลาวเวียงจันทน์ ลาวทางภาคอีสานไม่มากนัก มีตัวหนังสือด้วย ตัวหนังสือคล้ายหนังสือลาว และ ระเบียบของภาษาหรือไวยากรณ์ก็แบบเดียวกับภาษาไทย สำหรับการเขียนก็นิยมเขียนลงในสมุดข่อย

ศุมิตร ปิติพัฒน์ และคณะ (2521) ยังได้กล่าวถึงภาษาลาวโซ่งไว้ว่า

...ภาษาลาวโซ่ง ซึ่งก็คือภาษาไทยดำนั่นเอง ภาษาไทยดำ หรือ ภาษาลาวโซ่งจัดอยู่ในตระกูล ภาษาไทย(Tai Family) สาขาตะวันตกเฉียงใต้(Southwestern Branch) ภาษาโซ่งมีความแตกต่างและแปรผันไปจากภาษาไทยภาคกลาง(Standard Thai) เล็กน้อย ลาวโซ่งจะ

ใช้ภาษาตนเอง พูดจาติดต่อกันระหว่างพวกลาวโซ่งด้วยกัน แต่จะใช้ ภาษาภาคกลางพูดจาติดต่อกับคนนอก หรือ คนไทยอื่น ๆ คนรุ่นเก่าที่มีอายุสูงจะพูดภาษาไทยกลางไม่สู้สันทัดนัก แต่เด็กรุ่นใหม่ต้องเข้าโรงเรียนและใช้ภาษากลางเป็นสื่อในการติดต่อยู่เป็นประจำ จึงใช้ภาษาไทยกลางได้อย่างคล่องแคล่วเหมือนเด็กไทยอื่นๆ โดยทั่วไป...

สรุปได้ว่าลักษณะทางภาษาลาวโซ่ง ซึ่งก็คือภาษาไทยคำนั่นเอง ภาษาไทยดำ หรือ ภาษาลาวโซ่งจัดอยู่ในตระกูลภาษาไท (Tai Family) สาขาตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Branch) ภาษาโซ่งมีความแตกต่างและแปรผันไปจากภาษาไทยภาคกลาง(Standard Thai) เล็กน้อย ลาวโซ่งจะใช้ภาษาตนเองพูดจาติดต่อกันระหว่างพวกลาวโซ่งด้วยกัน แต่จะใช้ภาษาภาคกลางพูดจาติดต่อกับคนนอก หรือ คนไทยอื่นๆ คนรุ่นเก่าที่มีอายุสูงจะพูดภาษาไทยกลางไม่สู้สันทัดนัก แต่เด็กรุ่นใหม่ต้องเข้าโรงเรียนและใช้ภาษากลางเป็นสื่อในการติดต่อยู่เป็นประจำ จึงใช้ภาษาไทยกลางได้อย่างคล่องแคล่วเหมือนเด็กไทยอื่นๆ โดยทั่วไป

เอกสารเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไท

ปัจจุบันภาษาตระกูลไทมิใช่พูดกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชาวไทยที่อยู่ในประเทศไทยและประเทศลาว นับว่าเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศ และชาวไทยที่อยู่ในประเทศเวียดนาม พม่า อินเดีย มาเลเซีย และจีน เป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศ เนื่องจากอาณาเขตของภาษาไทยกว้างใหญ่ไพศาลมาก กล่าวคือ ทางตอนเหนือตามแนวตั้งเริ่มตั้งแต่ทางตอนใต้ของประเทศจีนลงไปทางใต้ถึงประเทศมาเลเซีย ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศอินเดีย และภาษาไทยถิ่นต่างๆ ที่ใช้พูดอยู่ก็มีความแตกต่างกันมาก บางถิ่นต่างกันมากจนไม่อาจฟังกันรู้เรื่อง (วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์, 2526: 108)

1. ภาษาถิ่นตระกูลไทตามนักภาษาศาสตร์

นักภาษาศาสตร์ ที่จัดแบ่งภาษาตระกูลไท ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ คือ Fang Kuei Li (1960) ได้ศึกษาวิเคราะห์โดยดูความสัมพันธ์ของคำศัพท์ และเสียงที่ใช้พูดในกลุ่มคนไทต่างๆ จำนวน 1,800 คำ จากภาษาไทยถิ่นรวม 20 ถิ่น รวมทั้งศึกษาวิวัฒนาการของเสียง และได้แบ่งกลุ่มภาษาตระกูลไทออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (South-Western Group) ได้แก่ ภาษาไทถิ่นที่พูดอยู่ในประเทศ ลาว เขมร พม่า อินเดีย เช่น ภาษาไทยมาตรฐาน

ไทลาว ไทพวน ผู้ไท ฉาน ไทอาหม ไทข่าดี เป็นต้น กลุ่มกลาง (Central Group) ได้แก่ ภาษาไทถิ่นที่พูดอยู่ตามชายแดนระหว่างประเทศจีน กับประเทศเวียดนาม เช่น ไทไท ไทนอง ไทปลั่ง ลุงโจว ยุงซุน เป็นต้น และ กลุ่มเหนือ (Northern Group) ได้แก่ ภาษาไทที่พูดอยู่ในประเทศจีน เช่น ภาษาโป๋อ้าย วูมิง ไตซี-ลิน และภาษาไทในประเทศลาว เวียดนาม เช่น ภาษาแสก ไทฮ้อย เป็นต้น ภาษาถิ่นทั้งสามดังกล่าว สายที่นับว่ามีผู้พูดมากที่สุด คือ ภาษาไท ในสายตะวันตกเฉียงใต้ เนื่องจากภาษาไทในสายตะวันตกเฉียงใต้กระจายกันอยู่ตามถิ่นต่างๆ เป็นบริเวณกว้าง

2. ภาษาถิ่นตระกูลไทตามภาษากลุ่มตะวันตกเฉียงใต้

Brown (1965) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทยทั้งหมด 60 ถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้ทราบถึงลักษณะของภาษาไทยโบราณ และลักษณะของภาษาถิ่นแต่ละถิ่นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยบราวน์ได้แบ่งภาษาเหล่านี้ โดยอาศัยหลักทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งภาษาต่าง ๆ ออกเป็น 7 กลุ่ม ซึ่ง ฟิง กวย ลี จัดให้อยู่ในภาษากลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ทั้งสิ้น ภาษาไทถิ่นตามการแบ่งของบราวน์ มีดังนี้

2.1 กลุ่มฉาน(Shan) เป็นภาษาที่พูดอยู่รัฐฉาน ประเทศพม่า มีภาษาถิ่นย่อยที่สำคัญ 3 ภาษาถิ่น คือ ภาษาฉานเหนือ ภาษาฉานใต้ และภาษาฉานตะวันออก

2.2 กลุ่มภาษาภาคเหนือ(Northern Thai) เป็นภาษาที่พูดอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย แบ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยได้ 5 ภาษาถิ่น คือ ภาษาเชียงราย แพร่ น่าน ลำปางและเชียงใหม่

2.3 กลุ่มพวน (Phuan) เป็นภาษาชนกลุ่มน้อยที่พูดกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในบริเวณภาคกลาง ไทพวนส่วนใหญ่อยู่ในแถบจังหวัดลพบุรี ซึ่งผู้บอกภาษาผู้นี้กล่าวว่า พวกตนเป็นกลุ่มชนที่สืบเชื้อสายมาจากพวนที่ถูกกวาดต้อนมาจากหลวงพระบาง ประเทศลาวแต่บราวน์เชื่อว่าพวนน่าจะมาจากเมืองเชียงขวาง

2.4 กลุ่มภาษาภาคกลาง (Central Thai) เป็นภาษาที่พูดที่ใ้ช้อยู่บริเวณภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งบราวน์ได้แบ่งภาษาไทยกลางเป็น 3 ภาษาถิ่นย่อย คือ ภาษาถิ่นกรุงเทพ ภาษาถิ่นสุพรรณบุรี และภาษาถิ่นโคราช

2.5 กลุ่มผู้ไท (Phu Thai) เป็นภาษาที่พูดที่ใช้อยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย แถบจังหวัดสกลนคร กาฬสินธุ์ และนครพนม บรรานี้แบ่งภาษาผู้ไทออกเป็น 2 ภาษาถิ่นย่อย คือ ผู้ไทอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร และผู้ไท อำเภอมารนนิวาส จังหวัดสกลนคร

2.6 กลุ่มภาษาลาว (Lao) เป็นภาษาที่พูดกันอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และบางส่วนของประเทศลาว แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มหลวงพระบาง กลุ่มเวียงจันทน์ และกลุ่มญ้อ

2.6.1 กลุ่มหลวงพระบาง พูดอยู่บริเวณหลวงพระบางลงมาถึงแม่น้ำโขง ซึ่งรวมถึงจังหวัดเลยในประเทศไทยด้วย บรรานี้ได้แบ่งภาษากลุ่มนี้เป็นภาษาถิ่นย่อย 4 ถิ่น คือ ลาวหลวงพระบาง ลาวไชยบุรี ลาวเมืองเลยด่านซ้าย และลาวเมืองเลย

2.6.2 กลุ่มลาวเวียงจันทน์ พูดกันอยู่ทั่วไปบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และบริเวณภาคกลางและภาคใต้ของประเทศลาว ซึ่งแบ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยๆ อีก 23 ถิ่น ได้แก่ ลาวเวียงจันทน์ ลาวหล่มสัก ชัยภูมิ หนองคาย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม โคราช อุบลราชธานี ปากเซ กาฬสินธุ์ ปราจีนบุรี ขอนแก่น อุดร ศรีสะเกษ สุรินทร์ เป็นต้น

2.6.3 กลุ่มญ้อ พูดอยู่ในอำเภอต่างๆ ในจังหวัดสกลนครและนครพนม เป็นบริเวณเดียวกับที่มีภาษาผู้ไทอยู่ด้วย ซึ่งภาษาผู้ไทจะพูดในชนบท ส่วนภาษาญ้อจะพูดอยู่ในเมืองและรอบๆเมือง

2.7 ภาษาไทยถิ่นใต้ (Southern Thai) เป็นภาษาที่พูดอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย บรรานี้ได้แบ่งภาษาถิ่นใต้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มภาษาดากใบ ซึ่งพูดอยู่บริเวณพรมแดน ไทย-มาเลเซีย หรือที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ทั้งหมด ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 18 ถิ่น ตามสำเนียงที่พูดในแต่ละจังหวัด ได้แก่ ชุมพร ระนอง ไชยา หลังสวน สวี ตะกั่วป่า ภูเก็ต เกาะสมุย กระบี่ นครศรีธรรมราช พังงา ตรัง ควนขนุน หัวไทร สงขลา ระนอง ยะลา และสตูล

3. ตระกูลภาษาไทหรือคำไท (Tai or Kam Tai Family)

ตระกูลภาษาไทหรือคำไท เป็นตระกูลภาษาที่ใหญ่ ตระกูลหนึ่งในเอเชีย และเป็นตระกูลที่มีผู้พูดกันแพร่หลายที่สุดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ คือมีผู้พูดภาษาตระกูลนี้อยู่ถึง 8 ประเทศด้วยกัน คือ ประเทศจีน พม่า อินเดีย เวียดนาม เขมร ลาว ไทยและมาเลเซีย กล่าวคือนับตั้งแต่แคว้นยูนนาน ตอนเหนือของประเทศจีนเข้าไปในรัฐฉาน ประเทศพม่าเลยไปยังรัฐอัสสัมของอินเดีย จากรัฐฉานลงมาทางใต้มายังประเทศไทย เลยไปจนถึงประเทศมาเลเซีย และจากแคว้นยูนนานทางสิแป้ไปยังประเทศลาว เวียดนาม และเขมร จะเห็นได้ว่า ภาษาตระกูลไทเป็นภาษาตระกูลใหญ่ ตระกูลหนึ่งในเอเชีย เพราะมีผู้พูดครอบคลุมไปหลายประเทศในเอเชีย ดังนั้นชนชาติที่พูดภาษาตระกูลไทหรือคำนี้ถือว่าเป็นชนชาติไทด้วยกันทั้งหมด ชนชาติไทและภาษาไท จึงมีชื่ออยู่เพียงในประเทศไทยเท่านั้น เมื่อคนไทมีถิ่นที่อยู่คนละที่คนละแห่งเช่นนี้ การเรียกชื่อคนไทจึงมักแตกต่างกันไป เช่น คนไทที่อยู่ในรัฐฉาน มีไทลื้อ ไทใหญ่ ไทจีน ไทยอง ไทที่อยู่ในอินเดียมีไทข่าดี ไททรง โนรา ไทอาหม ไทอ้ายต่น ไทที่อยู่ในเวียดนามมี ไทดำ ไทขาว ไทโห้ ไทนอง ฯลฯ ไทที่อยู่ในลาวมีไทลาว ไทพวน (ลาวพวน) ผู้ไท ไทญ้อ ไทดำ ฯลฯ ไทที่อยู่ในเขมรมีไทลาวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนไทในมาเลเซียมีไทปักยได้เป็นส่วนใหญ่ สำหรับไทในประเทศไทยนั้นมีไทยสยาม (หมายถึงคนไทยภาคกลางทั้งหมด) ไทยลาว (ไทยอีสาน) ไทยลานนา หรือยวน (ไทยเหนือ) ไทยปักยได้ (ไทยใต้) นอกจากนี้ยังมีไทอื่นๆอีกจำนวนมาก เช่น ไทแสก พวน ญ้อ ฯลฯ เป็นต้น ชนชาติไทเหล่านี้แม้จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป แต่รวมแล้วก็คือ คนไทเป็นชนชาติไทด้วยกัน ชนชาติไทเหล่านี้นอกจากจะมีภาษาล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถพูดกันรู้เรื่องแล้ว ยังมีวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นพื้นฐานคล้ายคลึงกันอีกด้วย (เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์, 2525: 1-2)

4. ภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทย

ภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทยมีการใช้ภาษาหลายภาษา ทั้งนี้คงจะเนื่องด้วยทางประวัติศาสตร์มีการอพยพของคนมาอยู่ในประเทศไทยหลายเผ่าพันธุ์ เมื่อผู้คนมาจากหลายเชื้อชาติ ภาษาก็ย่อมใช้แตกต่างกันไป เท่าที่พบหลักฐานจากการศึกษาค้นคว้าของนักภาษาศาสตร์มีประมาณ 50 ภาษา และภาษาเหล่านี้จัดอยู่ในตระกูลภาษาได้ 7 ตระกูล ดังนี้ (วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2547: 10-11)

1. ตระกูลไท

- ไทย
- ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทยอง ไทยา
- ไทดำ ผู้ไท ลาวโซ่ง ลาวเวียง
- ลาวใต้ ลาวครั่ง ลาวพวน ก็น
- กะเลิง ญ้อ ไย้ แสก

2. ตระกูลทิเบต - พม่า

- มูเซอร์ ลีซอ อีก่อ อิมปี
- บิซู คาลีน อุกอง

3. ตระกูลกะเหรี่ยง

- กะเหรี่ยงเผ่าสะกอ กะเหรี่ยงเผ่าโปว์

4. ตระกูลม้ง - เย้า

- ม้งขาว ม้งน้ำเงิน เย้า

5. ตระกูลมอญ - เขมร

- มอญ เขมร กูย โช
- บรู ขมุ ทิน บน
- ชอง มราบรี ยุมพรี ลาว่า
- อังกู ขะเม็ค ซาไก

6. ตระกูลจีน

- ฮ่อ เต๋จิ่ว กวางตุ้ง ฮักตา
- ฮกเกี้ยน ไหหลำ

7. ตระกูลมลายู - โพลินีเซียน

- มาเลย์ โมเก็น

นอกจากนี้ในประเทศไทยมีภาษาถิ่นต่าง ๆ ที่นักภาษาศาสตร์จัดอยู่ในตระกูลภาษาไทยหลายภาษา ถิ่นด้วยกันภาษาถิ่นที่สำคัญและได้รับการสำรวจแล้ว จะมีจำนวนภาษาถิ่นตระกูลไทที่พูดในประเทศไทยทั้งหมด 18 ภาษาดังนี้ (เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์, 2525: 34-49)

1. ภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ (Bangkok Thai, Central Thai) ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพ ฯ (Bangkok Thai Dialect) หรือบางที่เรียกว่าภาษาไทยมาตรฐาน (Standard Thai) ได้แก่ ภาษาไทยที่พูดโดยส่วนใหญ่ในภาคกลางของประเทศไทยและเป็นภาษาราชการของไทย เพราะมีตัวอักษรใช้ มีผู้พูดอยู่โดยประมาณ 18 ล้านคน

2. ภาษาไทยถิ่นใต้หรือภาษาปักษ์ใต้ (Southern Thai) ภาษาไทยที่พูดโดยคนส่วนใหญ่ในภาคใต้ของประเทศไทย เส้นแบ่งภาษาระหว่างภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ที่จังหวัดชุมพร มีผู้พูดอยู่โดยประมาณ 7 ล้านคน

3. ภาษาถิ่นอีสาน (Northeastern Thai) หรือ ภาษาลาว (Laotian or Thai Lao) ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นที่พูดโดยชนส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย รวมพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 16 จังหวัดที่พูดภาษานี้ มีผู้พูดไม่ต่ำกว่า 12 ล้านในประเทศไทย

4. ภาษาไทยถิ่นเหนือไทยล้านนา (Northern Thai or Lanna) ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นที่พูดโดยชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือของไทย มีผู้พูดไม่ต่ำกว่า 6 ล้านคน

5. ภาษาไทใหญ่ (Tai Yai) ผู้พูดภาษาไทใหญ่ชาวล้านนาและลาวมักจะเรียกว่า “เงี้ยว” นักภาษาเรียกภาษานี้ว่า “ฉาน” เป็นภาษาไทยถิ่นที่พูดโดยชนส่วนใหญ่ในรัฐฉาน ประเทศพม่า มีเชียงตุงเป็นเมืองหลวง พวกนี้นิยมเรียกตัวเองว่า “ไต” รวมแล้วมีผู้พูดภาษานี้ในไทยประมาณไม่ต่ำกว่า 10,000 คน

6. ภาษาไทลื้อ (Tai Lü) ภาษาไทลื้อเป็นภาษาถิ่นหนึ่งของตระกูลภาษาไทพูดอยู่ในแคว้นสิบสองปันนา ประเทศจีน ไทลื้อในประเทศไทยปัจจุบันตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หมู่บ้านธิ จังหวัดลำพูน ที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา และที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีผู้พูดไม่ต่ำกว่า 10,000 คน ในประเทศไทย

7. ภาษาไทขิ่น (Tai Khün, Khuen) ภาษาไทขิ่น ได้แก่ภาษาที่พูดในรัฐฉานส่วนใหญ่พูดใน เชียงตุง ประเทศพม่า ลักษณะภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทใหญ่และภาษาไทลื้อมากพวกไทขิ่นอพยพ มาตั้งบ้านเรือนที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ภาษาไทขิ่นยืมคำจากภาษาพม่ามาใช้มาก มีผู้พูด ภาษาไทขิ่นในประเทศไทยโดยประมาณไม่ต่ำกว่า 1,000 คน

8. ภาษายอง (Tai Yong) ภาษายองเป็นภาษาถิ่นสาขาหนึ่งของภาษาไทลื้อที่พูดอยู่ในเมือง ยอง แต่ลักษณะการพูดหรือสำเนียงต่างกับภาษาลื้อ ปัจจุบันภาษายองที่พูดในประเทศไทยกับ ภาษายองที่พูดในพม่ามีลักษณะต่างกันไปมาก ชาวยองปัจจุบันอยู่ที่จังหวัดลำพูนเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นอยู่ที่เชียงใหม่และเชียงราย มีผู้พูดภาษานี้รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 300,000 คน ในภาคเหนือของ ประเทศไทย

9. ภาษาไทดำ (Black Thai or Tai Dam) ภาษาไทดำเป็นภาษาไทถิ่นหนึ่งที่ผู้พูดส่วนใหญ่ในเวียดนามและลาว ไทดำในประเทศไทยมีอยู่น้อยมาก ส่วนใหญ่อพยพมาจากลาว มาตั้ง บ้านเรือนที่บ้านหนองโชน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และที่อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา เท่านั้น ภาษาไทดำมีลักษณะคล้ายภาษาถิ่นอีสาน

10. ภาษาลาวโซ่ง (Lao Song) เป็นภาษาไทถิ่นหนึ่งมีลักษณะคล้ายถิ่นอีสาน สืบเชื้อสายมา จากชนชาติอ้ายลาวดึกดำบรรพ์ หรือชนเชื้อชาติไทยโดยตรง มีรูปร่างหน้าตาคล้ายคนจีนและญวน ภาษาลาวโซ่งมีลักษณะทางเสียงและคำศัพท์ใกล้เคียงกันกับภาษาพวนและได๋อย่างมาก ส่วนใหญ่ พูดในภาคกลางของประเทศไทย มีผู้พูดประมาณไม่ต่ำกว่า 100,000 – 500,000 คน

11. ภาษาผู้ไท (Phu Thai) ภาษาผู้ไทเป็นภาษาไทถิ่นหนึ่งของภาษาตระกูลไทเดิมภาษานี้ อยู่ในลาวและเวียดนาม ชาวผู้ไทมีหลายพวก ส่วนใหญ่อาศัยอยู่หลายจังหวัดทางภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะภาษามีสำเนียงพูดคล้ายกับภาษาลาวพวนและนครไทย แต่คำศัพท์ คล้ายกับภาษาถิ่นอีสานเป็นส่วนใหญ่ มีผู้พูดโดยประมาณไม่ต่ำกว่า 100,000 คน

12. ภาษากะเลิง (Kalerng) เป็นภาษาไทถิ่นหนึ่งมีสำเนียงคล้ายภาษาพวนและภาษาถิ่น อีสานมาก สันนิษฐานว่าอพยพมาจากดินแดนลาว ปัจจุบันตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอภูค บาก และอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร และที่อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม มีผู้พูดภาษานี้ไม่ต่ำ กว่า 5,000 คน

13. ภาษาญ้อ (Yo) เป็นภาษาถิ่นหนึ่งของภาษาไทลาว มีผู้พูดครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ลักษณะทั่วไปของภาษาญ้อ คล้ายกับภาษาถิ่นอีสาน มีระบบเสียงต่างกันเพียงเล็กน้อย นักภูมิศาสตร์ภาษาจึงจัดภาษาญ้อเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทลาว มีผู้พูดโดยประมาณไม่ต่ำกว่า 50,000 คน

14. ภาษาลาวพวน (Lao Phuan) ภาษาลาวพวนหรือไทพวน เป็นภาษาถิ่นหนึ่งของภาษาตระกูลไท ผู้พูดภาษาพวนมีไม่ต่ำกว่าหนึ่งล้านคน เพราะมีผู้พูดครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด ภาษาพวนมีสำเนียงการพูดคล้ายภาษาผู้ไท และภาษาล้านนา แต่คำพูดหรือศัพท์ที่ใช้พูดส่วนใหญ่จะเหมือนกับภาษาถิ่นอีสาน

15. ภาษาโย้ย (Yooy) เป็นภาษาถิ่นหนึ่งของภาษาตระกูลไท มีผู้พูดอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะบางหมู่บ้านในเขตอำเภอดอนจานและอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร มีผู้พูดไม่ถึงหนึ่งพันคน ซึ่งนับว่าเป็นภาษาถิ่นตระกูลไทภาษาหนึ่งที่มีผู้พูดน้อยมากในประเทศไทย

16. ภาษาแสก (Sack) เป็นภาษาถิ่นที่มีผู้พูดในจังหวัดนครพนมเท่านั้น ชาวแสกเดิมมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่เวียดนาม แล้วอพยพเข้ามาในลาว และบางพวกอพยพมาอยู่ในประเทศไทย ลักษณะภาษาแสกคล้ายกับภาษาถิ่นอีสาน แต่มีวรรณยุกต์ไม่เท่ากันและที่สำคัญที่สุด คือภาษานี้มีหน่วยเสียง ร [r] กล้า ส่วนภาษาถิ่นอีสานไม่มีเสียงควบกล้ำเลยมีผู้พูดน้อยมาก เพราะภาษาถิ่นนี้กำลังถูกอิทธิพลของภาษาถิ่นอีสานกลืนโดยไม่รู้ตัว

17. ภาษาไทหย่าหรือไตหย่า (Tai Ya) ภาษานี้ชาวล้านนาเรียกไตหย่า ตามเจ้าของภาษา เป็นภาษาถิ่นหนึ่งเดิมอยู่ที่เมืองหย่า ในมณฑลยูนนานหรือคุนหมิงเขตติดต่อระหว่างประเทศจีนกับเวียดนาม เข้ามาสู่ประเทศไทยทางอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ปัจจุบันมีผู้พูดภาษาไตหย่าอยู่ประมาณ 100 ครอบครัว มีเพียงสองหมู่บ้าน คือ บ้านน้ำปอขาวและบ้านป่าสักขวาง ตำบลห้วยไค้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ลักษณะทั่วไปของภาษาไทหย่าคล้ายภาษาไทใหญ่ ภาษาลาวโซ่ง

18. ภาษานครไทย (Nakhon Thai) เป็นภาษาไทยถิ่นที่มีผู้พูดส่วนใหญ่อยู่ในเขต อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ และบางหมู่บ้านในเขตอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก อำเภอน้ำปาด

จังหวัดอุดรธานี อำเภอลำสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ และอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ภาษานครไทย มีลักษณะทางเสียงแบบประสมระหว่างภาษาไทยเหนือ ภาษาถิ่นอีสานในจังหวัดเลย และภาษาไทยกลางจังหวัดพิษณุโลก

นอกจากนี้การแบ่งกลุ่มคนที่พูดภาษาไทยตามแนวทางการอพยพโยกย้ายมีดังนี้
(เถลิง พันธุ์เถลิงอมร, 2525: 102-103)

ทางภาคกลางและภาคเหนือ ประกอบด้วยชาวไทยแถบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง และไทตะยก น่านเจ้า ซึ่งจีนเรียกว่า “ไทเข” (Khe) จีนเรียก “ตะยก” ไทเหนือ หรือไทเหนือ ไทลื้อของแคว้นสิบสองปันนา ไทน้ำ และไทลาย (เรียกตามผ้านุ่งที่เป็นลาย ๆ ของผู้หญิงไทเผ่านี้ ซึ่งอยู่แถบเหนือสุดของกลุ่มแม่น้ำดำ)

ทางตะวันตก ประกอบด้วยไทอาหมแห่งแคว้นอัสสัมและไทมอย (Moy) หรือกะแซ แห่งแคว้นมณีปุระ นอกจากนี้ยังมีไทคำตี้ที่อยู่ตอนบนของพม่า พวกพม่าไท (Burmo-Tai) อยู่ทางตอนบนของหุบเขาลุ่มแม่น้ำอิระวดีและพวก ไทใหญ่แห่งแคว้นฉาน และตอนบนกับตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำสาละวิน มีพวกไทจีนของแคว้นเชียงตุงอาศัยอยู่

ทางตะวันออก จากเหนือลงไปได้ ประกอบด้วยไทย้อย (อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลไกวเจา และบางส่วนของมณฑลลาวาสี) มีพวกไทโ้ที่อยู่เป็นจำนวนมาก ในมณฑลลาวาสี กวางตุ้ง และตังเกี๋ย ในบริเวณดังกล่าวนี้ นอกจากไทโ้ซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ยังมีไทญ้ออาศัยอยู่ในหุบเขาซีเกียงที่กวางตุ้งเป็นจำนวนมาก และในบริเวณที่ใกล้ชิดกับพรมแดนลาวก็มีไทขาว

ทางใต้ ประกอบด้วยไทพวน บางทีเรียกว่าไทเชียง ปัจจุบันเรียกเป็นทางราชการว่า “ไทล้านนา” อยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย พวกไทยสยามอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและทางตอนเหนือของแหลมมลายูก็มีพวกไทยมลายู

นอกจากนี้ยังมีพวกลาวแถบลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งปัจจุบันแบ่งออกเป็นอาณาจักรลาว ลาวโซ่ง นอกจากที่กล่าวแล้วยังมี ไทพวน ในบริเวณจังหวัดอุดรธานีและร้อยเอ็ด ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย รวมทั้งบางส่วนอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรีด้วย ส่วนลาวกลุ่มน้อยก็เป็นพวกไทพวนส่วนใหญ่อยู่ที่เชิงขางทางเหนือของเวียงจันทน์

5. ภาษาไทถิ่น

นอกจากนี้ภาษาไทถิ่นต่างๆในประเทศไทย ที่นักภาษาศาสตร์จัดอยู่ในตระกูลไทเท่าที่พบ มีพุดอยู่ 19 ภาษาถิ่น ซึ่งถ้าจะแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไทเฉพาะที่พุดในประเทศไทย โดยอาศัย คำศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงหยุดระหว่าง ธนิต (aspirated sound) กับ ลีดิล (unaspirated sound) เป็นหลักในการจัดแบ่งแล้ว สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้ (เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์, 2531: 129-133)

5.1 กลุ่มไท (Thai Group) ในประเทศไทยมี 2 กลุ่มใหญ่ คือ

- กลุ่มไท ประกอบด้วย ภาษาไทยสยาม ไทยใต้ และไทตากใบ
- กลุ่มลาว ประกอบด้วย ภาษาไทลาว (อีสาน) ไทญ้อ ไทโย้ย ไทพวน ผู้ไท ไทกะเลิง นครไท ไทแสก เป็นต้น

5.2 กลุ่มไต (Tai Group) ในประเทศไทยมี 2 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มภาษาไตยวนหรือภาษาไทเมือง (Tai Yuan) ประกอบด้วย ภาษาคำเมืองลำเนียง เชียงใหม่ เชียงราย และ แพร่ – น่าน
- กลุ่มภาษาไตหลวง (Tai Luang) ประกอบด้วย ภาษาไตใหญ่ ไตลื้อ ไตจีน ไตยอง ไตหย่า ไตคำ และไตแดง

6. ภาษาไทยมาตรฐาน

จากการจัดกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไทในประเทศไทยของเรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2531: 133) จัดให้ภาษาไทยสยาม (Siamese) หรือภาษาไทยกลาง (Central Thai) เป็นภาษาถิ่นหนึ่ง อยู่ในกลุ่มไท ภาษาไทยสยามมีผู้พูดส่วนใหญ่บริเวณภาคกลางของประเทศไทย ถือเป็นภาษามาตรฐานและเป็นภาษาราชการของไทยด้วย นอกจากนี้ยังแบ่งภาษาไทยสยามหรือภาษาไทยกลางออกเป็นภาษาถิ่นย่อยได้อีก 5 ถิ่น ได้แก่

6.1 ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ (Bangkok Thai Dialect) พุดอยู่ส่วนใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และบริเวณภาคกลางของประเทศไทย

6.2 ภาษาถิ่นสุพรรณฯ (Thai Suphan Dialect) พูดอยู่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรี เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี และบางอำเภอของจังหวัดอ่างทอง

6.3 ภาษาถิ่นตะวันออก (Eastern Thai Dialect) พูดอยู่ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด และบางพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี

6.4 ภาษาถิ่นโคราช (Thai Khorat Dialect) พูดอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา

6.5 ภาษาถิ่นสุโขทัย (Sukhothai Dialect) พูดส่วนใหญ่ในจังหวัดสุโขทัย

เอกสารเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษา

กาญจนา นาคสกุล (2541:31) กล่าวเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาไทยไว้ว่า เสียงพูดของมนุษย์ซึ่งมีแตกต่างกันมากมายนั้น ถ้าจะพิจารณาอย่างกว้าง ๆ ก็จะเห็นว่า อาจแบ่งออกเป็น 2 พวก คือ พวกที่แยกออกจากเสียงอื่นได้โดยเด็ดขาด มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวพวกหนึ่ง กับพวกที่เป็นส่วนประกอบของเสียงอื่น ไม่อาจแยกเปล่งเสียงได้โดยลำพังอีกพวกหนึ่ง พวกแรก มีเสียงสระ พยัญชนะ เรียกว่า segmental sounds, พวกหลังมีวรรณยุกต์ การลงเสียงหนักเบา ทำนองเสียง เรียกว่า supra-segmental features และสุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2531: 342) กล่าวว่า เสียงที่เปล่งออกมา แบ่งเป็นพวกหรือหน่วยใหญ่ ๆ ได้ สองพวก คือ

1. เสียงพยัญชนะ
2. เสียงสระ (ควมมากับเสียงวรรณยุกต์)

ดังนั้น การตรวจเอกสารในหัวข้อระบบเสียงในภาษาของผู้วิจัยนี้ จึงขอกล่าวถึงระบบเสียงภาษาไทย และระบบเสียงภาษาลาวโซ่ง ใน 2 หัวข้อ คือ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระ ซึ่งเป็นเสียงที่แยกจากเสียงอื่นโดยเด็ดขาด (segmental sounds)

1. ระบบเสียงภาษาไทย

1.1 เสียงพยัญชนะ

1.1.1 คำนิยามของเสียงพยัญชนะ

อภิรักษ์ ธรรมทวีธิกุล (2547: 11) กล่าวว่า เสียงพยัญชนะ (consonant) คือ เสียงที่เปล่งออกมาโดยมีการสกัดกั้นทางเดินของกระแสลมในช่องเสียง ตั้งแต่ช่องปากลงไปถึงช่องคอจนถึงกล่องเสียง ทำให้กระแสลมไม่สามารถผ่านตลอดได้อย่างสะดวก

กาญจนา นาคสกุล (2541:33) กล่าวถึงคำนิยามของเสียงพยัญชนะว่า เสียงพยัญชนะเป็นเสียงที่ก้องหรือไม่ก้องก็ได้ ลมที่ผ่านเส้นเสียงมาแล้วจะถูกกัก ณ ที่ใดที่หนึ่งก็ได้ ลมนั้นถูกบีบให้ผ่านช่องแคบช่องใดช่องหนึ่งจนเกิดเป็นเสียงเสียดแทรกก็ได้ ลมนั้นจะไม่ออกทางปากหรือทางจมูกแต่จะกลับถูกกลืนลงไปใหม่ก็ได้

นันทนา รณเกียรติ (2529: 16) กล่าวถึงเสียงพยัญชนะไว้ว่า หากพิจารณาตามลักษณะสัทศาสตร์ของเสียงแล้ว เสียงพยัญชนะ (consonant) คือ เสียงที่เปล่งออกมาโดยกระแสลมที่ผ่านออกมาจากปอดนั้นอาจถูกบีบหรือกัก โดยอวัยวะในการออกเสียงภายในปากคู่ใดคู่หนึ่ง เสียงพยัญชนะนั้น อาจเป็นเสียงโฆษะ (Voiced) หรือเสียงอโฆษะ (Voiceless) ก็ได้

จากคำนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า เสียงพยัญชนะ คือ เสียงที่เปล่งออกมาโดยมีการสกัดกั้นทางเดินของกระแสลมด้วยอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง ซึ่งสกัดกั้นกระแสลมไว้ได้ทั้งหมดหรือเป็นบางส่วนก็ได้ ทำให้กระแสลมไม่สามารถผ่านออกมาได้อย่างรวดเร็ว เสียงพยัญชนะจะเป็นเสียงก้องหรือไม่ก้องก็ได้ ลมอาจผ่านมาจากช่องปากหรือช่องจมูกก็ได้

1.1.2 การทำงานของเส้นเสียง

กาญจนา นาคสกุล (2541:33) ได้อธิบายเกี่ยวกับการทำงานของเส้นเสียงไว้ว่า เสียงพยัญชนะซึ่งมีลักษณะเหมือนกันทุกอย่างหากเสียงหนึ่งเปล่งในขณะที่เส้นเสียงปิดกับอีกเสียงหนึ่งเปล่งในขณะที่เส้นเสียงเปิด จะปรากฏออกมาแตกต่างกัน และในภาษาหลายภาษาจะมีเสียง

พยัญชนะก้องและเสียงพยัญชนะไม่ก้องเป็นหน่วยเสียงสำคัญในภาษา ในภาษาไทย เสียงพยัญชนะ [บ] [ด] เป็นเสียงก้อง และเสียง [ป] [ต] เป็นเสียงไม่ก้อง ส่วนในภาษาอังกฤษ เสียง [b] [d] [z] [v] เป็นเสียงก้อง และเสียง [p] [t] [s] [f] เป็นเสียงไม่ก้อง

จินดา เสงสมบุรณ์ (2542: 64-65) ได้กล่าวถึง ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงพยัญชนะไว้ว่า

เสียงก้อง เกิดจากการที่เส้นเสียงวางตัวประชิดกัน แต่ไม่ติดกันสนิทลมจากปอดผ่านช่องระหว่างเส้นเสียงขึ้นมา ทำให้เส้นเสียงสั่น ตัวอย่างพยัญชนะ ที่เป็นเสียงก้อง ได้แก่ [b] [d] [z]

เสียงไม่ก้อง เกิดจากการที่เส้นเสียงวางตัวห่างจากกัน ลมจากปอดผ่านช่องระหว่างเส้นเสียงโดยอิสระ เส้นเสียงไม่มีการเคลื่อนไหว ตัวอย่างเสียงพยัญชนะที่เป็นเสียงไม่ก้อง ได้แก่ [p] [t] [s]

1.1.3 ลักษณะลมที่ผ่านเส้นเสียง

กาญจนา นาคสกุล (2541:34-35) ได้กล่าวถึงลักษณะลมที่ผ่านเส้นเสียงไว้ว่า ลมที่ผ่านเส้นเสียงออกมาเกิดเป็นเสียงพยัญชนะนั้นอาจจะออกมาทางปากหรือจมูกก็ได้ ลมที่ผ่านออกมาทางปากอาจจะออกด้วยอาการแตกต่างกันได้หลายแบบ

นักสัทศาสตร์ได้กำหนดชื่อเพื่อใช้อธิบายลักษณะของลมที่ทำให้เกิดเสียงพยัญชนะออกเป็น 7 ลักษณะ และได้ใช้เป็นชื่อเรียกเสียงพยัญชนะนั้น ๆ ด้วย ดังนี้

1. กัก (stop) การที่ลมซึ่งเปล่งออกมาถูกกัก ณ ที่ใดที่หนึ่งในช่องปากชั่วระยะหนึ่ง เนื่องจากอวัยวะในช่องปากปิดกั้นทางลมเสียการกักลมอาจจะกักได้ที่ช่องระหว่างเส้นเสียงหรือลิ้นส่วนหลังกักไว้ที่เพดานอ่อน ไข้ลิ้นส่วนหน้ากักไว้ที่เพดานแข็งที่ปุ่มเหงือก หรือใช้ริมฝีปากทั้งสองปิดเข้าหากันก็ได้ เสียงที่เกิดด้วยอาการอย่างนี้จึงเรียกว่าเสียงกัก หรือเสียงหยุด เช่น เสียงพยัญชนะตัวสะกดในคำว่า นับ นัด นัก ในภาษาไทย เป็นต้น

2. ระเบิด (plosive) ลมที่ถูกปล่อยออกมาอย่างแรง และอย่างรวดเร็วหลังจากที่ถูกกักอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งในปาก การกักลมเพื่อทำระเบิดนี้กระทำได้โดยการปิดอวัยวะในช่องปาก เช่น ปิดริมฝีปากทั้งสอง เอาปลายลิ้นปิดกั้นที่หลังฟันเอาลิ้นส่วนหน้าปิดไว้ที่ปุ่มเหงือกที่เพดานแข็งหรือใช้ลิ้นส่วนหลังปิดไว้ที่เพดานอ่อน เช่นเดียวกับการออกเสียงกัก เมื่อปิดที่กักลมโดยเร็วจะทำให้ลมพุ่งออกมาโดยแรงเกิดเป็นเสียงที่เรียกว่า เสียงระเบิดในภาษาพูดทั่วไป จะมีลักษณะเด่นอยู่ 2 แบบ คือ แบบที่ออกเสียงระเบิดธรรมดา เรียกว่า ระเบิดไม่มีลม (unaspirated plosive) หมายถึง การที่ลมถูกกักในช่องปากแล้วก็ถูกปล่อยออกมาโดยแรงแบบหนึ่ง อีกแบบหนึ่ง คือ ออกเสียงระเบิดแล้วเพิ่มลม ตามออกมาทันที เรียกว่า ระเบิดมีลม (aspirated plosive) คำว่ามีลมและไม่มีลมในที่นี้ จึงหมายถึงเฉพาะลมที่ตามเสียงระเบิดออกมาอีกทีหนึ่งเท่านั้น ในภาษาไทยเสียง ป ต ก เป็นเสียงระเบิดไม่มีลม ส่วนเสียง พ ท ค เป็นเสียงระเบิดมีลม เป็นต้น

3. นาสิก (nasal) หมายถึง ลมที่ถูกกักในช่องปากแล้วผ่านไปออกทางจมูก การที่ทำให้ลมออกทางจมูกได้นั้น เราต้องบังคับอวัยวะส่วนที่เรียกว่า เพดานอ่อนและลิ้นไก่ให้อยู่ในลักษณะพับ เพื่อเปิดช่องด้านหลังให้ลมขึ้นไปทางจมูก เช่น เสียง ม น ง เป็นเสียงนาสิก ในการออกเสียงพยัญชนะ ซึ่งเรียกว่า เสียงนาสิก นั้น ช่องปากจะต้องกักลมไว้ ณ ที่ใดที่หนึ่งเสมอ แต่ถ้าลมหนีออกทางช่องจมูกในขณะที่เราเปล่งเสียงออกมาทางปากจะ เรียกว่า เสียงขึ้นจมูก (nasalized sound) เสียงสระที่ตามและนำเสียงนาสิกในภาษาไทยมักจะเป็นเสียงขึ้นจมูกในภาษาฝรั่งเศสหลายเสียงเป็นเสียงขึ้นจมูก

4. ข้าง (lateral) หมายถึง ลมที่ออกจากปากทางด้านข้างของลิ้น เมื่อลมที่ผ่านเส้นเสียงขึ้นมาถึงช่องปาก ให้ลิ้นกดเพดานตรงแนวช่องกลางลิ้นไว้ แล้วปล่อยให้ลมออกทางด้านข้าง ๆ ก็จะทำให้เกิดเสียงขึ้นเรียกว่า เสียงข้าง (lateral sound) เสียงพยัญชนะข้างคือเสียงพยัญชนะ ล ซึ่ง เป็นเสียงที่รู้จักกันดี

5. รัว (roll) หมายถึง ลมที่ถูกอวัยวะในช่องปาก ผลักออกไปกระทบอวัยวะอีกส่วนหนึ่งหลายครั้งติดต่อกันอย่างรวดเร็ว อวัยวะส่วนนั้นต้องเคลื่อนคลาย ๆ ครั้งจนเกิดเป็นอาการรัว เช่น ปลายลิ้นที่รัวไปกระทบปุ่มเหงือกทำให้เกิดเสียง ร ลิ้นไก่ก็อาจถูกลมผลักให้รัวได้ แต่ถ้าอาการรัวของปลายลิ้นมีน้อยครั้งจะทำให้เกิดเสียง ร ลิ้นไก่ก็อาจถูกลมผลักให้รัวได้ แต่ถ้าอาการรัวของปลายลิ้นมีน้อยครั้งจะทำให้เกิดเสียงที่เรียกว่า เสียงกระทบ (tap) หรือเสียงลิ้น สะบัด (flap)

6. เสียงเสียดแทรก (fricative) หมายถึง ลมที่ออกมาอย่างไม่สะดวก ต้องผ่านช่องแคบในช่องปากซึ่งทำให้เกิดเสียงเสียดแทรกดังซู่ซ่าขึ้น ช่องแคบในปากจะเกิดได้ก็โดยท่อนวาระต่าง ๆ เช่น ริมฝีปาก หรือ ฟัน วางอยู่ใกล้กันมาก หรือ ลิ้น อยู่ใกล้ส่วนต่าง ๆ ในปาก เช่น อยู่ใกล้เพดาน จนลมผ่านออกไปไม่ได้สะดวก ลมที่เบียดตัวผ่านช่องแคบ ๆ ในปากทำให้เกิดเสียงเสียดแทรกขึ้น เสียงเสียดแทรกในภาษาไทยได้แก่ เสียงพยัญชนะ ฟ ซ ฮ

7. เสียงกักเสียดแทรก (affricate) หมายถึง ลมที่ผ่านเส้นเสียงขึ้นมา ถูกกักในช่องปาก เช่นเดียวกับการออกเสียงกัก แต่เมื่ออวัยวะที่ปิดกั้นทางลมแยกออกเพื่อเปิดที่กักลมกั้นไม่ได้แยกออกโดยเร็ว หากแยกออกช้ากว่าการออกเสียงกัก และในการแยกตัวนั้นทำให้เกิดเสียงเสียดแทรกตามหลังเสียงกักออกมาด้วย เสียงกักเสียดแทรกจึงเป็นเสียงเสียดแทรกที่นำด้วยเสียงกักนั่นเอง เสียง จ ช ในภาษาไทยบางครั้งออกเสียงแบบเสียงกักเสียดแทรก

1.1.4 ตำแหน่งที่เกิดของเสียง

กาญจนา นาคสกุล (2541:35) ได้อธิบายตำแหน่งที่เกิดของเสียงว่า

ลมใช้ในการออกเสียงพยัญชนะนั้นจะมากถูกกัก หรือถูกดัดแปลงจนเกิดการกัก การเสียดแทรก หรือเกิดอาการอื่นใดก็ตามในช่องปากจะต้องมีตำแหน่งที่เกิดอยู่ด้วยเสมอ ตำแหน่งนั้นคือ ตำแหน่งที่ลมทำอาการอย่างนั้น ๆ เช่น ถ้าลมถูกกักที่ตรงริมฝีปาก ริมฝีปากก็เป็นตำแหน่งที่เกิดของพยัญชนะนั้นด้วย ตำแหน่งสำคัญที่เกิดของเสียงพยัญชนะ คือ ริมฝีปาก ฟัน ปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน และช่องระหว่างเส้นเสียง มีอยู่ตำแหน่งหนึ่งซึ่งใช้อวัยวะ 2 ตำแหน่งพร้อมกัน คือ ฟันบนกับริมฝีปากล่าง เมื่อกดฟันบนกับริมฝีปากล่างไว้เบา ๆ และให้ลมผ่านออกมาจะทำให้เกิดเสียงเสียดแทรกเสียงหนึ่ง คือเสียงของพยัญชนะ เช่น ฟ

นันทนา รณเกียรติ (2529: 18) กล่าวถึงฐานที่เกิดของเสียงว่า คือจุดที่ลมถูกกักหรือบีบก่อนที่จะถูกปล่อยให้ผ่านออกมาทางช่องปาก หรือช่องจมูก และจุดดังกล่าวนี้เกิดจากการที่อวัยวะพวกที่เคลื่อนที่ได้เคลื่อนไปสัมพันธ์กับอวัยวะที่เคลื่อนที่ไม่ได้

1.1.5 การบรรยายเสียงพยัญชนะ

พินิตยั ทวยเจริญ (2533: 20) ได้กล่าวไว้ว่า การบรรยายเสียงพยัญชนะอาศัยหลักพื้นฐานของการพูดนั่นเอง การบรรยายเสียงพยัญชนะอย่างง่าย ๆ ในภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 21 หน่วยเสียง กระทำได้ดังนี้

1. [p] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม และเกิดที่ริมฝีปาก
2. [t] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลมเกิดขึ้นบริเวณฟันและปุ่มเหงือก
3. [c] เป็นหน่วยเสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม และเกิดที่เพดานแข็ง
4. [k] เป็นหน่วยระเบิด ไม่ก้อง มีลม และเกิดที่เพดานอ่อน
5. [ʔ] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง
6. [ph] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม และเกิดที่ริมฝีปาก
7. [th] เป็นหน่วยเสียง พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ฟันและปุ่มเหงือก
8. [ch] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม และเกิดที่เพดานแข็งส่วนหน้า
ใกล้ทางปุ่มเหงือก
9. [kh] เป็นหน่วยเสียง พยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม และเกิดที่เพดานอ่อน
10. [b] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก
11. [d] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก
12. [m] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปาก
13. [n] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ฟัน
14. [ŋ] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน
15. [l] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้าง ก้อง เกิดขึ้นที่ฟันและปุ่มเหงือก
16. [r] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะร่ว ก้อง เกิดบริเวณใกล้ฟัน
17. [ʃ] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดระหว่างช่องฟันกับริม
ฝีปากล่าง
18. [s] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ฟัน
19. [h] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง
20. [w] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน
21. [j] เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง

1.2 เสียงสระ

1.2.1 คำนิยามของเสียงสระ

อภิรักษ์ ธรรมวิจิตร (2547: 24) กล่าวเกี่ยวกับเสียงสระไว้ว่า เสียงสระเป็นเสียงที่ออกโดยไม่มีการสกัดกั้นทางเดินของลมในช่องคอหรือช่องปาก ลมปอดผ่านกล่องเสียงขึ้นมาทางหลอดเสียง และผ่านออกทางปากความดันในช่องปากมีน้อยกว่าความดันใต้กล่องเสียง ประกอบกับเส้นเสียงอยู่ในภาวะหย่อนพอเหมาะที่จะสั่น เสียงสระจึงเป็นเสียงอโณมยะก็มีแต่ไม่ได้ใช้ในภาษาส่วนมาก รวมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษด้วย นอกจากในการพูดแบบกระซิบ

กาญจนา นาคสกุล (2541:31) ให้คำนิยามของเสียงสระไว้ว่า สระ แปลว่า เสียงเป็นเสียงก้องซึ่งออกเสียงได้นาน หมายถึงเสียงซึ่งทำหน้าที่เป็นแกนของพยางค์ ลักษณะของสระมีที่สำคัญ คือเป็นเสียงก้องที่เปล่งโดยให้ลมออกทางช่องปาก อวัยวะในช่องปากจะไม่ปิดกั้นลม ไม่ทำให้เกิดเป็นช่องแคบจนลมต้องออกอย่างมีเสียงเสียดแทรก ไม่ทำให้อวัยวะในช่องปากส่วนใดส่วนหนึ่งสั่นสะบัด

สรุปได้ว่า เสียงสระ คือ เสียงที่เปล่งออกมาจากปอดโดยไม่มีการสกัดกั้นทางเดินของกระแสลม ลมสามารถเดินทางผ่านออกมาทางช่องปากได้อย่างสะดวก เสียงสระส่วนใหญ่เป็นเสียงก้อง ออกเสียงได้นาน ทำหน้าที่เป็นแกนของพยางค์

1.2.2 การอธิบายลักษณะของเสียงสระ

โดยเหตุที่ลมซึ่งทำให้เกิดเสียงสระ จะต้องไม่ถูกปิดกั้นหรือถูกบังคับให้อ่านช่องแคบใด ๆ ในปาก ลักษณะของปากจึงจะต้องเป็นโพรง การที่จะเปล่งเสียงสระให้แตกต่างกันไปก็ด้วยการแต่งรูปปากให้มีลักษณะต่าง ๆ กัน การอธิบายลักษณะของสระแต่ละเสียงจึงมีเกณฑ์ที่จะใช้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ลักษณะของริมฝีปาก ริมฝีปากอาจจะห่อกลม (rounded) หรือ รี (unrounded) ตามขนาดต่าง ๆ กัน การห่อริมฝีปากหรือไม่ห่อริมฝีปาก มีผลทำให้ได้เสียงสระที่ต่างกัน ถ้าลิ้นอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน แต่เปล่งเสียงสระให้ริมฝีปากเป็นรูปกลมครั้งหนึ่งรูปรีครั้งหนึ่ง ก็จะได้เสียงสระที่ต่างกัน เป็นต้น

2. ส่วนของลิ้น ภาพที่ได้จากการฉายรังสีเอกซ์ขณะที่ออกเสียงสระต่าง ๆ ทราบว่า ลิ้นส่วนหน้า ส่วนกลาง หรือส่วนหลัง จะยกขึ้นใกล้เพดานในขณะที่เปล่งเสียงสระหนึ่งๆ ลิ้นแต่ละส่วน ที่ยกขึ้นนั้น จะทำให้เกิดเสียงสระต่างกัน เราจึงเรียกสระตามส่วนของลิ้นที่ยกขึ้นนั้น ถ้าออกเสียงสระใด ลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นให้จุดสูงสุดอยู่ใกล้เพดานแข็ง ก็เรียกสระนั้นว่า สระหน้า (front vowel) เช่น สระ อี เอ แอ เป็นสระหน้า ถ้าออกเสียงสระใด ลิ้นส่วนหลังยกขึ้นให้จุดสูงสุดอยู่ใกล้เพดานอ่อน ก็เรียกสระนั้นว่า สระหลัง (back vowel) เช่น สระ อุ โอ ออ เป็นสระหลัง เป็นต้น

3. ระดับของลิ้น ความสูงของลิ้นที่ยกขึ้นใกล้เพดานเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เสียงสระแตกต่างกันไปด้วย ความสูงต่ำนี้อาจจะกำหนดได้หลายระดับ แต่ในการอธิบายเสียงสระในภาษาไทยอาจกำหนดไว้เพียง 3 ระดับ คือ สูง กลาง ต่ำ ถ้าลิ้นยกขึ้นสูง ช่องว่างระหว่างลิ้นกับเพดานก็จะปิดแคบ เสียงสระที่เกิดเมื่อลิ้นยกขึ้นสูงจะเรียกว่า สระสูง หรือสระปิด (close vowel) เช่น สระ อี อือ อุ เป็นสระสูง ถ้าออกเสียงสระใด ลิ้นวางอยู่ในระดับต่ำก็เรียกสระว่า สระต่ำ หรือ สระเปิด (open vowel) เช่น สระ อา เป็นสระต่ำ เป็นต้น

1.2.3 คุณสมบัติของเสียงสระ

ด้วยเหตุที่เสียงสระทุกเสียงเป็น เสียงก้อง จึงเป็นเสียงที่มักจะดังเด่นกว่าเสียงอื่นที่อยู่ข้างเคียง ความดังเด่นนี้เองที่ทำให้เราได้ยินเสียงสระได้ชัดเจน และทำให้เสียงสระออกเสียงแต่ลำพังได้ทุกเสียง นอกจากนี้ เสียงสระยังทำให้เราสามารถได้ยินเสียงอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่แนบชิดสระนั้น ๆ ได้อีกด้วย ความดังเด่นของเสียงสระนั้นมีไม่เท่ากันทุกเสียง ถ้าออกเสียงสระด้วยกำลังลมเท่า ๆ กัน เน้นหนักเท่า ๆ กันและออกเสียงนานเท่า ๆ กัน สระเปิดจะดังมากกว่าสระปิด หรือพูดอีกอย่างก็คือ สระเปิดดังไปได้ไกลกว่าสระปิด

ในการพิจารณาจำนวนพยางค์ของคำในภาษาก็ต้องอาศัยความดังเด่นของเสียงสระที่ปรากฏในกระแสดำพูดนั่นเอง เสียงสระจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดส่วนหนึ่ง ในระบบเสียงของทุกภาษา

1.2.4 ลักษณะของหน่วยเสียงสระเดี่ยว

จินดา เสงสมบุรณ์ (2542: 85) กล่าวว่า สระเดี่ยวได้แก่สระที่ขณะเปล่งเสียง ลักษณะของลิ้นและริมฝีปากไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ตำแหน่งจุดสูงสุดของลิ้นจะมีตำแหน่งเดียว และ กาญจนา นาคสกุล (2541:44) ได้อธิบายเกี่ยวกับหน่วยเสียงสระไว้ดังนี้

หน่วยเสียงสระในภาษาไทยเป็นสระเดี่ยวทั้งหมด 18 หน่วยคือ สระสั้น 9 หน่วย และสระยาว 9 หน่วย หน่วยเสียงสระเดี่ยว ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาไทย

ระดับลิ้น	ส่วนของลิ้น	ริมฝีปากกริ				ริมฝีปากห่อ	
		หน้า	หลังค่อนไปกลาง			หลัง	
	สูง	i	i:	ɪ	ɪ:	u	u:
	กลาง	e	e:	ə	ə:	o	o:
	ต่ำ	ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:

1.2.5 ลักษณะของหน่วยเสียงสระประสม

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาไทยมี 3 หน่วย คือ /ia, ia, ua / มีลักษณะเป็นสระประสมเสียงตก (falling diphthongs) คือ สระประสมซึ่งเกิดจากสระสูง คือ /i, ɪ, u / ประสมกับสระต่ำ ทั้ง 3 หน่วย และสระต่ำซึ่งเป็นปลายเสียงของสระประสมนั้นอาจนับได้ว่าเป็นหน่วยเสียงหน่วยเดียวกันคือ /a /

หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง กับหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วย รวมเป็น 21 หน่วยปรากฏเป็นแกนของพยางค์ในภาษาไทย มีหน้าที่ประสมกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ต่าง ๆ กัน มีสัทอักษรที่ใช้ในการบันทึกเสียงภาษาไทย การเลือกสัทอักษรและเครื่องหมายของนักวิเคราะห์ภาษาอาจแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้วิเคราะห์ภาษาแต่ละคน อาจใช้สัทอักษรที่เลือกมาจากสัทอักษรของ IPA เป็นตัวแทนเสียง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงลัทอักษรแทนเสียงภาษาไทย

พยัญชนะ	ริมฝีปาก	ริมฝีปากกับ ฟัน	ฟันและ ปุ่มเหงือก	ผดามแข็ง	ผดามอ่อน	ช่องระหว่าง ด้านเสียง
ไม่ก้อง ไม่มีลม	p		t	c	k	?
ระเบิด	ph		th	ch	kh	
ก้อง ไม่มีลม	b		d			
นาสิก	m		n		ŋ	
ข้าง			l			
รว			r			
เสียดแทรก		f	s			h
ครึ่งสระ	w			j	(w)	
				หน้า	กลาง	หลัง
สูง				i i:	ɪ ɪ:	u u:
กลางสูง				e e:	ə ə:	o o:
กลางต่ำ				ɛ ɛ:		ɔ ɔ:
ต่ำ					a a:	
วรรณยุกต์	สามัญ(ไม่มีรูป)	เอก	โท	ตรี	จัตวา	

2. ระบบเสียงในภาษาลาวโซ่ง

ชุมชนลาวโซ่งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทยนั้น ต่างก็มีภาษาของตนเองเช่นกัน ภาษาลาวโซ่งคล้ายคลึงกับภาษาไทยอื่น ๆ ทั่วไป แต่มีลักษณะเฉพาะที่ภาษาไทยอื่นอื่นไม่มี โดยเฉพาะเอกลักษณ์ในด้านการออกเสียงและศัพท์เฉพาะบางคำ นอกจากนี้ลาวโซ่งยังมีอักษรเป็นของตนเองซึ่งคล้ายคลึงกับอักษรที่ใช้อยู่ในประเทศลาวปัจจุบัน แต่ปัจจุบันผู้ที่อ่านเขียนภาษาลาวโซ่งได้คล่องแคล่วมีอยู่น้อยมาก

กาญจนา พันธุ์คำ (2523: 34) ได้ศึกษาวิจัยลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งวิเคราะห์ได้ดังนี้

เสียงพยัญชนะในภาษาลาวโซ่งมี 19 หน่วยเสียง คือ p, ph, b, t, th, k, kh, ʔ, c, f, s, h, m, n, ɲ, ŋ, l, w, และ j หน่วยเสียงพยัญชนะเหล่านี้สามารถเป็นพยัญชนะต้นได้ทั้งหมด แต่เป็นพยัญชนะท้ายได้เพียง 7 เสียง คือ -p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, และ -ŋ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 3 เสียง คือ kw, khw, และ ɲw

หน่วยเสียงสระในภาษาลาวโซ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

สระเดี่ยว มีทั้งหมด 18 เสียง แบ่งเป็นสระเสียงยาว 9 เสียง และสระเสียงสั้นอีก 9 เสียง เช่นเดียวกับเสียงสระในภาษาไทยมาตรฐาน

สระประสม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือสระประสม 2 เสียง มีทั้งหมด 15 เสียง ได้แก่ ia, iu, eu, ɛu, ɪa, ɔi, ui, ua, oi, ɔi, ai, a:i, aɪ, au และ a:u และอีกประเภทหนึ่งคือ สระประสม 3 เสียง ซึ่งมีทั้งหมด 3 เสียง คือ iau ɪai และ uai

วิไลลักษณ์ เดชะ (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทย 6 ภาษา ที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ภาษาลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครั้ง ลาวแง้ว ลาวพวนและลาวโซ่ง ผลของการศึกษาปรากฏว่าภาษาลาวโซ่งที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ มีพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง คือ / p, t, c, k, ʔ, ph, th, kh, b, d, f, s, h, m, n, ɲ, ŋ, l, w, j / ซึ่งหน่วยเสียง /d/ ในภาษาลาวโซ่งมี 2 เสียงย่อยคือ [d] กับ [l] มีพยัญชนะควบกล้ำ 2 หน่วยเสียงคือ /kw/ และ /khw/ มีพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงคือ / p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j / สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงคือ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɪ, ɪ:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ สระประสม 4 หน่วยเสียงคือ /u:a, i:a, ɪ:a, ɔɪ /

สำหรับด้านเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวโซ่งที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นการเสนอแต่เพียงสังเขปเกี่ยวกับเรื่องเสียงพยัญชนะและเสียงสระ และเพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ที่อิงระบบเสียง (Phonemic Symbols) ต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะใช้สัญลักษณ์ที่อิงระบบเดียวกับที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว คือ ตามแบบของ กันทิมา วัฒนประเสริฐ และ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2531: 70-84) ได้ศึกษาเรื่อง ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน เนื่องจากเป็นลาวโซ่งกลุ่มที่มีอาณาเขตเดียวกัน ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลาวโซ่ง

ลักษณะของ เสียง	คุณสมบัติ ของเสียง	ฐานกรณ์	ริมฝีปาก ทั้งคู่	ริมฝีปาก ฟัน	ปุ่ม เหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	คอ หอย
กักหรือระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม		p		t		k	ʔ
	ไม่ก้อง มีลม		ph		th		kh	
	ก้อง		b					
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม					c		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง			f	s		h	
นาสิก	ก้อง		m		n	ɲ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง				l			
ครึ่งสระ	ก้อง		w			j		

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 19 หน่วยเสียงนี้ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทั้งหมด คือ /p, ph, b, t, th, k, kh, ʔ, c, f, s, h, m, ɲ, n, ŋ, l, w, j / พยัญชนะต้นควบมี 3 หน่วยเสียง คือ /kw, khw, ŋw/ และพยัญชนะท้ายมี 10 หน่วยเสียง คือ /-k, -m, -n, -w, -ŋ, -p, -j, -t, -ʔ/

ตารางที่ 4 แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาลาวโซ่ง

ระดับลิ้น ตำแหน่งของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
	ลักษณะริม ฝีปาก	ไม่ห่อริมฝีปาก	ห่อริมฝีปาก
สูง	i i:	ɨ ɨ:	u u:
กลางสูง	e e:	ə ə:	o o:
กลางต่ำ	ɛ ɛ:		ɔ ɔ:
ต่ำ		a a:	
สระประสม	ia	ɨa aɨ	ua

หน่วยเสียงสระภาษาไทยโซ่ง มีหน่วยเสียงสระเดียว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:,
ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ สระประสม 4 หน่วยเสียง คือ /ia, ɨa, aɨ, ua/

เอกสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายของคำ

1. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางภาษา (Rule of Language Change)

นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาขบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษาต่างๆ และได้เสนอทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางภาษาไว้ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงภายใน (Internal Change)

1.2 การเปลี่ยนแปลงภายนอก (External Change)

1.3 การเปลี่ยนแปลงทางด้านตัวอักษร (Paleographic Change)

1.1 การเปลี่ยนแปลงภายใน (Internal Change) หมายถึง ขบวนการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้าง หน่วยคำ หน่วยเสียงของภาษานั้นๆ ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติและอิทธิพลของภาษานั้นๆ การเปลี่ยนแปลงภายในของภาษาทั่วไปมี 3 ลักษณะดังนี้

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียง (Sound Change) คือการเปลี่ยนแปลงหน่วยเสียงของคำให้ต่างไปจากคำเดิมโดยเจตนา หรือไม่เจตนาก็ตาม เป็นผลให้คำคำนั้นออกเสียงเพี้ยนไปต่างไปจากเสียงเดิม หลายกรณีดังนี้

- การลดเสียง หรือกร่อนเสียง หรือเสียงหาย
- การเพิ่มเสียง
- การสับเสียง
- การชดเชยเสียง

การเพิ่มเสียงและการลดเสียง จะพิจารณาหน่วยเสียง สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ที่หายไปหรือเพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงเป็นหน่วยเสียงอื่นๆ เช่น เสียง /ญ/ เป็นเสียงนาสิก เหมือนชาวอีสานและชาวเหนือออกเสียงคำว่า /พ่อใหญ่/ และ /แม่หญิง/ ซึ่งจะคงเสียง /ญ/ เป็นเสียงนาสิก แต่คนไทยภาคกลางออกเสียงเป็นเสียงเดียวกับ /ย/ หรือ เสียงสระ /เ/ ชาวผู้ไทย ชาวไทยพวน และไทยดำ ไทยขาว ยังออกเสียงเป็นเสียงคล้าย /เออ/ แต่ชาวไทยภาคกลางออกเสียง /เ/ เป็นเสียงเดียวกับ /เ/ ฉะนั้นแสดงว่าเสียง /ญ/ เสียง /เ/ ในภาษาไทยมาตรฐานหายไป แต่เสียงนั้นยังคงอยู่ในกลุ่มภาษาถิ่น

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ (Vocabulary Change) คือ หน่วยคำที่เปลี่ยนแปลงไปมีความหมายเปลี่ยนไป หรือมีคำอื่นมาใช้แทนที่ความหมายบางส่วน หรือแทนที่ความหมายจนหมด หากมีคำอื่นมาแทนที่ความหมายจนหมด คำเหล่านั้นจะเลิกใช้ไปในที่สุด

1.1.3 การเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำ (Semantic Change) คือความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป แต่เสียงของคำยังคงเดิม การเปลี่ยนแปลงความหมายนี้ไม่มีการผูกพันกับเสียง นั่นคือเสียงคงที่ แต่ความหมายเปลี่ยนไป โดยทั่วไปนักภาษาศาสตร์ จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมาย 3 ลักษณะคือ ความหมายกว้างออก ความหมายแคบเข้า และความหมายย้ายที่

1.2 การเปลี่ยนแปลงภายนอก (External Change) คือการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นที่มีความสัมพันธ์สืบทอดทางวัฒนธรรมกันมาแต่โบราณ การที่ภาษาต่างประเทศเข้ามามีอิทธิพลต่อภาษาไทย เป็นผลให้ภาษาไทยเปลี่ยนแปลงทั้งคำศัพท์ และ ไวยากรณ์ นักภาษาศาสตร์เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงภายนอก ซึ่งสรุปขบวนการเปลี่ยนแปลงภายนอกได้ดังนี้

1.2.1 คำยืม (Loan Words) คือการนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย โดยปรับเสียงให้เหมาะสมกับภาษาไทยบ้าง เปลี่ยนแปลงความหมายบ้าง คำยืมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาภาษาไทย ได้แก่ ภาษาบาลี สันสกฤต เขมร อังกฤษ จีน และ ภาษาอื่นๆ ได้แก่ ภาษาชวา ภาษามลายู ภาษาโปรตุเกส ฯลฯ

1.2.2 การเปลี่ยนแปลงด้านไวยากรณ์ (Grammar Change) คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของภาษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงระบบการสร้างคำนั่นเอง คำยืมภาษาบาลี สันสกฤตนั้นได้นำวิธีการสร้างคำมาเป็นส่วนหนึ่งของไวยากรณ์ไทยด้วย คือ คำสมาส และคำสนธิ

1.3 การเปลี่ยนแปลงทางด้านตัวอักษร (Paleographic Change) นักภาษาศาสตร์จะไม่ให้ความสำคัญเรื่องตัวอักษรเหมือนกับภาษาพูด เพราะตัวอักษรของชาติต่างๆ นั้น บันทึกเสียงได้ไม่ตรงกับเสียงพูด จึงคิดสัญลักษณ์แทนเสียงพูดขึ้นมาใหม่ เรียกว่า “สัทอักษร” และเห็นว่ามีประสิทธิภาพในการจดบันทึกเสียงพูดได้ดีที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง

ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2537 : 55) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางเสียงในภาษานั้น โดยปรกติหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเสียงในคำส่วนใหญ่ของภาษา แม้ว่าจะมีตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่เกิดขึ้นเฉพาะในคำบางคำ แต่ไม่เกิดกับคำส่วนใหญ่ของภาษาก็ได้ลักษณะทางเสียงที่แตกต่างกันตามหลักฐานตัวเขียนนั้น อาจมิใช่เกิดเฉพาะในคำๆ เดียว แต่เกิดกับคำจำนวนมากที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น อยา - ยา สมัย ร.5 เขียนด้วย อย ในสมัยปัจจุบันเขียน ย เช่น อยุค เอียน ทำให้สันนิษฐานได้ว่า เสียงที่แทนด้วย อย น่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงออกเสียงเหมือนกับเสียง ย ก็แสดงว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงแบบที่จำนวนเสียงลดลง

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2526: 14-45) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายต้องอาศัย “คำ” เป็นข้อมูลเพราะคำประกอบด้วยเสียงและความหมาย ทั้งนี้แต่ละภาษามีการเปลี่ยนแปลงต่างกันไป และอธิบายการเปลี่ยนแปลงของเสียงไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงของเสียงอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเปลี่ยนแปลงชนิดมีข้อจำกัด (Conditioned sound change) คือ เสียงจะเปลี่ยนไปในสภาพหนึ่งเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงของเสียงชนิดมีข้อจำกัด อาจแบ่งออกเป็น

1.1 การกลมกลืนเสียง (Assimilation) คือ การที่เสียงเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมหรือไปตามเสียงข้างเคียง หลังจากการเปลี่ยนแปลงเสียงที่เปลี่ยนไปจะมีความคล้ายคลึงกับเสียงข้างเคียงในบางกรณีก็เหมือนกันเลย ถ้าเปลี่ยนไปแล้วคล้ายคลึงกันก็เรียกว่าการกลมกลืนละม้าย ถ้าเปลี่ยนไปแล้วเสียงที่เปลี่ยนเหมือนกับเสียงข้างเคียงทุกประการ เรียกว่า การกลมกลืนสมบูรณ์

1.2 การผลัดเสียง (Dissimilation) เป็นขบวนการการเปลี่ยนแปลงเสียงที่ตรงข้ามกันกับการกลมกลืนเสียง กล่าวคือ หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้ว เสียงที่เปลี่ยนแปลงไปจะเหมือนกับเสียงข้างเคียงน้อยลงหรือกลายเป็นเสียงที่ต่างออกไปจากเสียงใกล้เคียง การเปลี่ยนแปลงชนิดนี้ไม่เกิดแพร่หลายเหมือนกับการกลมกลืนเสียง

1.3 การสลับที่เสียง (metathesis) เป็นการเปลี่ยนแปลงของเสียงในคำบางครั้งก็เกิดเสียงในคำสลับเปลี่ยนตำแหน่งกัน อาจเกิดเฉพาะกับคำบางกลุ่ม ถ้าภาษาถิ่นหนึ่งคงลักษณะของคำโบราณไว้ ก็ต้องมีอีกภาษาหนึ่งที่เปลี่ยนไป และลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด คือเสียงพยัญชนะต้นของ 2 พยางค์ t และ k สลับที่กัน แต่การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนเฉพาะคำ คำที่มี 2 พยางค์ขึ้นต้นด้วยเสียง t และ k ไม่สลับเสียงกันเสมอไป

1.4 การตัดเสียงและการเพิ่มเสียง (Deletion or insertion of segments) คำในภาษาอาจเปลี่ยนแปลงได้โดยมีเสียงเพิ่มขึ้นใหม่ในคำหรือเสียงที่มีอยู่แล้วในคำแต่เดิมหายไป

2. การเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด (Unconditioned sound change) คือ การที่เสียงใดเสียงหนึ่งเปลี่ยนเสียงไปจากเดิมในทุกสภาพ การเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด หมายถึง การที่เสียง ๆ หนึ่งเดิมเคยออกเสียงอย่างหนึ่ง ต่อมาเปลี่ยนออกเสียงเป็นอีกอย่างหนึ่งในทุกสภาพโดย

ไม่มีข้อจำกัด ดังตัวอย่างเช่น เดิมเสียง ๗ หนึ่งออกเสียงเป็น [ch] ต่อมาเสียงนี้เปลี่ยนเป็นออกเสียง [s] หรือ [ch > s] ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งภาษา กล่าวคือ ที่ใดก็ตามที่เดิมออกเสียงเป็น [ch] ก็ออกเป็นเสียง [s] ทุกแห่ง การเปลี่ยนแปลงเสียงชนิดนี้ บางครั้งก็เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะเสียงใดเสียงหนึ่งเท่านั้น แต่บางครั้งก็เป็นการเปลี่ยนแปลงเสียงทั้งประเภท เช่น เสียงนาสิกทั้งหมดเปลี่ยน เสียงหยุดทั้งหมดเปลี่ยน การเปลี่ยนชนิดนี้เรียกว่าเป็นการเปลี่ยนชนิดย้ายเสียงมีทั้งที่เป็นพยัญชนะและสระ

นอกจากนั้น วิลโลวธรณ ขนิษฐนันท์ (2526: 19) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะและเสียงสระ และอธิบายไว้ว่า ในภาษาหน่วยเสียงแต่ละหน่วยเสียงมีคุณสมบัติต่างกัน และความแตกต่างของหน่วยเสียงต่าง ๆ หน่วยเสียงมีการเกิดไม่เท่าเทียมกัน เช่น เสียงพยัญชนะ เสียงบางเสียงเกิดในพยางค์หรือคำได้หลายตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งต้นพยางค์ กลางพยางค์ และท้ายพยางค์ เช่น เสียง /m, s/ ในภาษาอังกฤษเกิดได้ทั้งใน 3 ตำแหน่งที่กล่าวมา เช่น meat smart roam see list hats แต่เสียง /h/ เกิดได้เพียงตำแหน่งต้นคำเท่านั้น

ในภาษาไทย บางหน่วยเสียงเกิดได้ทั้งในตำแหน่งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ เช่น ปลา /pla:/ กาบ /ka:p/ หน่วยเสียง /l/ เกิดได้ในตำแหน่งต้นพยางค์และตำแหน่งที่สอง ส่วนในตำแหน่งท้ายพยางค์ไม่เกิดเลย ดังตัวอย่าง /plaaɪ/ ปลาย /luuk/ ลูก ในบางภาษาหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงอาจออกเสียงได้หลายเสียง บางหน่วยก็ออกเสียงได้เสียงเดียว

สำหรับภาษาไทยถ้าเราเปรียบภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จะเห็นว่า ภาษาไทยบางถิ่นเกิดเสียงเลื่อนไปอยู่ที่เพดาน เช่น

	ไทยมาตรฐาน	ไทยถิ่นอีสาน
กิน	kin	cin
กึ่ง	kin	cin

เสียงสระ การเปลี่ยนแปลงของเสียงอาจเป็นอิทธิพลของสระที่นำมาข้างหน้า หรือ สระที่ตามมาข้างหลัง เช่น เสียง /ü/ และ /i/ เสียง /ü/ เป็นเสียงสระหน้าสูง ปากกลมในภาษาโบราณ ในภาษาเตอร์กิช ปัจจุบันเสียงนี้เปลี่ยนเป็น /i/ ซึ่งเป็นสระหน้าสูง ปากไม่กลม การที่เปลี่ยนเป็นเสียงปากไม่กลม ก็เนื่องจากอิทธิพลของเสียงสระในพยางค์หน้า ซึ่งเป็นสระเสียงปากไม่กลม เสียง

/o u a/ และ /ö ä ü/ ตามลำดับ o u a เป็นสระหลัง ö ä ü เป็นสระหน้า การเปลี่ยนจากสระหลังเป็นสระหน้าก็เนื่องจากอิทธิพลของสระที่ตามมาซึ่งเป็นสระหน้า

อัญชลี บุรณะสิงห์ (2531: 55) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามารถอายุในภาษาไทยช่อง ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะและสระดังนี้

1. ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงซึ่งอาจแตกต่างกันในเรื่องฐานกรณ์หรือเรื่องลักษณะการออกเสียง

1.1 ความแตกต่างกันของพยัญชนะ

1.1.1 ต่างกันที่ลักษณะการออกเสียง แต่มีฐานกรณ์เดียวกัน

1.1.2 ต่างกันที่ฐานกรณ์แต่ลักษณะการออกเสียงเหมือนกัน

1.1.3 ต่างกันที่ฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียง

1.1.4 ต่างกันในเรื่องกลุ่มลม

1.1.5 ต่างกันในเรื่องลักษณะการทำงานของเส้นเสียง

1.2 ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระ

1.2.1 แตกต่างกันที่ความสั้นยาวของสระที่เกิดขึ้นเดียวกัน

1.2.2 การแปรของเสียงสระที่เกิดขึ้นเดียวกันแต่ต่างระดับกัน

1.2.3 การแปรของเสียงสระภายในระดับเดียวกันแต่ต่างกันที่ฐานที่เกิด

1.2.4 การแปรของเสียงสระที่ต่างกันที่ฐานที่เกิดและต่างระดับด้วย

1.2.5 การแปรของเสียงสระเดียวกับสระประสมที่มีฐานที่เกิดเดียวกัน

2. ความแตกต่างที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยเสียงและการเพิ่มหน่วยเสียง

2.1 การสูญเสียหน่วยเสียง ได้แก่ การที่หน่วยเสียงบางหน่วยเสียงหายไป

2.1.1 การกลายเสียงจากพยัญชนะควบกล้ำ เป็นพยัญชนะเดี่ยว

2.1.2 การที่มีเสียงพยัญชนะท้ายกับไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย

2.2 การเพิ่มหน่วยเสียง ได้แก่ การที่หน่วยเสียงหรือพยางค์ซึ่งแต่เดิมไม่มีเพิ่มขึ้น

2.2.1 การเพิ่มเสียงพยัญชนะในตำแหน่งซึ่งแต่เดิมไม่มี

2.2.2 การเพิ่มพยางค์ โดยการเพิ่มเสียงข้างหน้าของคำพยางค์เดียว เป็นคำสองพยางค์ พยางค์ที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากการแทรกของเสียง สระ ทำให้คำที่ได้ใหม่มีสองพยางค์

เกณฑ์การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเสียงของ กาญจนา พันธุ์คำ (2523: 20) ในการศึกษา เรื่องระบบเสียงภาษาลาวในอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม มีดังนี้

1. เกณฑ์การวิเคราะห์เรื่องเสียงพยัญชนะ

การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ กล่าวรวมถึงการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นและท้าย ไปด้วยกัน เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าจากคำศัพท์ที่ใช้ทั้งหมด พยัญชนะท้ายมีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่า พยัญชนะต้น สำหรับเกณฑ์ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเสียง แบ่งได้ดังนี้

1.1 ความแตกต่างกันเรื่องฐานกรณ์

1.1.1 ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน ซึ่งมีลักษณะของเสียงและการทำงานของเส้นเสียง เหมือนกัน

1.1.2 ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงห่างกันไม่เกิน 2 ฐาน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงและ ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน

1.1.3 ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงห่างกันไม่เกิน 2 ฐาน แต่แตกต่างกันที่ลักษณะการเปล่ง เสียงและลักษณะการทำงานของเส้นเสียง

1.1.4 ฐานกรณ์ต่างกัน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงและลักษณะการทำงานของเส้น เสียงเหมือนกัน

1.2 ความแตกต่างกันที่ลักษณะการเปล่งเสียง ซึ่งได้แก่ เสียงกักหรือระเบิด เสียงกึ่งเสียด แทรก เสียงเสียดแทรก เสียงนาสิก เสียงข้างลิ้น และเสียงครึ่งสระ แต่มีฐานกรณ์เดียวกันและ ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน

1.3 ความแตกต่างกันในเรื่องลักษณะการทำงานของเส้นเสียง แต่เป็นพยัญชนะที่มีฐาน กรณ์เดียวกัน และลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน

1.4 ความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม แต่เป็นพญชนะที่มีฐานกรณ์เดียวกัน และลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน

1.5 ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน ต่างกันในเรื่องการเปล่งเสียง แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน

1.6 ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน แตกต่างกันในลักษณะการเปล่งเสียงและลักษณะการทำงานของเส้นเสียง

1.7 สำหรับการเปลี่ยนแปลงเสียงพญชนะประสม แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.7.1 พญชนะควบกล้ำกับพญชนะไม่ควบกล้ำ ที่มีเสียงพญชนะต้นเดี่ยว เหมือนกับพญชนะตัวใดตัวหนึ่งของพญชนะควบกล้ำ

1.7.2 พญชนะต้นเดี่ยวมีลักษณะบางอย่างเหมือนกับเสียงพญชนะตัวใดตัวหนึ่งของพญชนะควบกล้ำ ซึ่งหน่วยเสียงทั้งสองมีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน

1.7.3 พญชนะต้นเดี่ยวกับพญชนะควบกล้ำ กรณีที่พญชนะต้นเดี่ยวยมีฐานกรณ์ และมีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกันกับพญชนะตัวใดตัวหนึ่งของพญชนะควบกล้ำ

2. เกณฑ์การวิเคราะห์เรื่องเสียงสระ

2.1 มีความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน

2.2 ระดับของลิ้นต่างกัน แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน

2.3 ระดับของลิ้นต่างกัน แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน ความสั้น-ยาวของสระอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็ได้

2.4 ส่วนของลิ้นและระดับของลิ้นต่างกัน แต่ความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน

จากการที่ศึกษาเกณฑ์การวิเคราะห์แล้ว การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางเสียงในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์แบบวิธีประมวลเกณฑ์

3. การเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำ

เนื่องจากภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ภาษาในตระกูลเดียวกันมีวิวัฒนาการที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ ทางความหมาย ดังที่พระยาอนุมานราชธน (2516: 83) ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำไว้ว่า ลักษณะของภาษาเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิต จึงเกิดคำใหม่เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา คำที่ยังมีชีวิตอยู่ก็เปลี่ยนแปลงความหมายไปเป็น 1.ความหมายแคบเข้า หรือ 2.ความหมายกว้างออก และ 3.ความหมายย้ายที่

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2526: 40) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันนักภาษาศาสตร์ได้แยกประเภทการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ความหมายกว้างออก หมายความว่า สิ่งที่คำนั้นๆอ้างถึงมีจำนวนหรือประเภท หรือปริมาณ เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม เช่น คำว่า dog “สุนัข” พัฒนามาจากคำว่า dogge ซึ่งเดิมหมายถึงสุนัขชนิดหนึ่ง ปัจจุบันเรามีหลายชนิด เช่น สุนัขไทย สุนัขอัลเซเชียน สุนัขหลังอาน ฯลฯ ต่อมาความหมายของ dog ได้ขยายกว้างออก หมายถึง สุนัขชนิดใด พันธุ์ใดก็ได้

2. ความหมายแคบเข้า หมายความว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายไปในทางตรงข้ามกับความหมายกว้างออก คือ สิ่งที่คำนั้นๆ หมายถึง หรืออ้างถึง มีจำนวน ประเภท หรือปริมาณ น้อยลง เช่น คำว่า “บ่าว” ในภาษาไทยถิ่นอื่นทั่วไป หมายถึง “ผู้ชาย” ในภาษาถิ่นเหล่านี้จะมีคำว่า ผู้บ่าว พี่บ่าว น้องบ่าว น้ำบ่าว ฯลฯ ซึ่งแปลว่า ผู้ชาย พี่ชาย น้องชาย น้ำชาย ตามลำดับ แต่ในภาษาไทยกลาง คำว่า “บ่าว” มีที่ใช้น้อยลงไปมาก ถ้าเทียบคำกับภาษาถิ่นอื่นๆ แล้ว ภาษาไทยกลางจะใช้คำว่า “ชาย” ในขณะที่ภาษาถิ่นอื่นๆใช้คำว่า “บ่าว” ในภาษาไทยกลางคำว่า “บ่าว” ที่หมายถึง “ผู้ชาย” มีใช้อยู่ในคำเพียง 1 คำคือ “เจ้าบ่าว” ซึ่งหมายถึง ผู้ชายที่กำลังจะแต่งงาน

3. ความหมายย้ายที่ หมายถึง การออกเสียงของคำๆ หนึ่งยังคงเดิม แต่สิ่งที่คำๆ นั้น อ้างถึงได้เปลี่ยนไป กล่าวคือ เราจะพบว่าภาษาถิ่นต่างๆมีคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน หรืออ้างถึงสิ่งของที่ต่างกัน ภาษาไทหลายถิ่นมีคำว่า “คันซาง” และสิ่งที่อ้างไม่เหมือนหรือคำว่า “มะขาม” บางถิ่นหมายถึงมะขามที่มีฝักรับประทานได้ แต่บางถิ่นหมายถึง มะขามที่มีลูกกลมๆ

(มะขามป้อม) หรือ “หมากกลาง มะหลาง” บางถิ่นหมายถึง มะพร้าว บางถิ่นหมายถึง ขนุน ตัวอย่างเหล่านี้แสดงว่า ต้องมีภาษาบางถิ่นที่มีความหมายย้ายที่ไป ในขณะที่บางถิ่นความหมายยังคงเดิม จึงเกิดสภาพการมีคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกันขึ้น

ปราณี กุลละวณิชและคณะ (2537: 53-54) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำไว้ดังนี้

1. ความหมายกว้างออก (Widening) มีคำจำนวนหนึ่งในภาษา ซึ่งใช้ในสองสมัย แต่มีความหมายไม่เท่ากัน กล่าวคือ คำที่ใช้ในสมัยที่ใหม่กว่า มีความหมายมากขึ้นกว่าที่เคยใช้ในสมัยเก่า ในภาษาไทย อา แต่เดิมเคยมีความหมายว่า “น้องสาวของพ่อ” ใช้คู่กับ อาว ซึ่งมีความหมายว่า “น้องชายของพ่อ” คำว่า อา มีความหมายกว้างออกจะเห็นได้จาก อักษราภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 และพจนานุกรมสมัยปัจจุบัน กล่าวคือ ในอักษราภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ให้ความหมายไว้ว่า อา คือ คำเขาเรียกคนที่ป็นน้องของพ่อเช่นทั้งผู้หญิงผู้ชายนั้น ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายไว้ว่า อา น้องของพ่อ อาว หรืออาว์ก็ได้

2. ความหมายแคบเข้า (Narrowing) ตรงข้ามกับความหมายกว้างออก คำบางคำก็แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงความหมายในแบบที่ความหมายแคบเข้า คำว่า ไข้ เคยหมายความว่า “ไม่สบาย” แต่ในปัจจุบัน ถ้าพูดว่า “เป็นไข้” ก็หมายความว่า เป็นโรคนิดหนึ่งโดยเฉพาะ มิได้มีความหมายทั่วไปว่า “ไม่สบาย” คำว่า meat ในภาษาอังกฤษเคยมีความหมายว่า “อาหาร” (และความหมายนี้ยังคงเห็นอยู่เฉพาะในคำว่า sweet meat ซึ่งหมายถึง “ของหวาน”) แต่ปัจจุบันคำว่า meat มีความหมายว่า “เนื้อสัตว์” เท่านั้น

3. ความหมายส่อไปในทางที่เลวลง คำในภาษาที่มีความหมายเปลี่ยนไปในทางลบ เพราะผู้พูดต้องการจะเลี่ยงกล่าวถึงเรื่องหรือการกระทำ ซึ่งเป็นส่วนตนและไม่สมควรนำมาเปิดเผยคำที่นำมาใช้แทนนั้นมักมีลักษณะความหมายเป็นกลางๆ เช่นคำว่า บ่าว เดิมมีความหมายว่าชายหนุ่มทั่วไป ปัจจุบันในภาษาไทยกรุงเทพฯ คำนี้มีความหมายว่าผู้รับใช้ไม่ว่าหญิงหรือชายซึ่งมีความหมายในทางลบ

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้แบ่งการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำในงานวิจัยนี้ เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1. ความหมายกว้างออก 2. ความหมายแคบเข้า และ 3. ความหมายย้ายที่

เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา

ปัจจัยที่มีผลทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง พอจะสรุปได้ดังนี้

1. วัฒนธรรม

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2516: 19-21) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาไว้ว่า วัฒนธรรมย่อมมีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดกันได้ฉันใด ภาษาที่ย่อมมีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดกันได้ฉันนั้น ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนหรือการติดต่อกับคนต่างชาติ ย่อมจะนำเอาภาษาและวัฒนธรรมติดเข้ามาด้วย บางครั้งภาษาติดมากับวัฒนธรรม เช่น เมื่อรับเอาเครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างเข้ามาก็ย่อมมีคำเรียกชื่อสิ่งเหล่านั้นตามเข้ามา เช่น แก๊ส เต้าแก๊ส (ทั้ง ๆ ที่เรามีคำเรียกว่าเต้าหู้ต้มใช้) บางครั้งภาษาก็มาพร้อมกับวัฒนธรรมทางศาสนา เช่น ในภาษาไทยมีคำทางศาสนาพุทธและพราหมณ์เข้ามาปะปนเป็นอันมาก ได้แก่ ภาษาที่รับมาจากภาษาบาลีสันสกฤต ฯลฯ หรือบางครั้งภาษาติดมาพร้อมกับการศึกษาวิทยาการต่างๆ อันเกิดเป็นศัพท์เฉพาะวิชาสาขาต่างๆ เป็นต้น เมื่อวิทยาการต่างๆ เจริญรุดหน้ามีความคิดและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นในสังคมมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม มีความต้องการคำศัพท์มากขึ้นเพื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น คำที่เกิดใหม่นี้อาจมาจากการยืมจากภาษาอื่น หรือการนำคำเดิมในภาษามาประสมกัน หรือสร้างขึ้นใหม่ด้วยกลวิธีอื่น ๆ

สื่อและกระจายตัวของประชากรที่รับเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางภาษา จะเห็นได้ว่ามีคำศัพท์จากภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยเริ่มใช้ข้ามภาค ในขณะที่ด้วยกันกลุ่มคนภาคกลางได้เริ่มใช้ศัพท์ทางภาคอื่นมากขึ้น เมื่อมีรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับภาคอีสานมากขึ้น ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในทางศัพท์วิชาการและศัพท์ทางคอมพิวเตอร์ มากขึ้น

ภูมิภาคที่มีภาษาดั้งเดิมประจำถิ่นอยู่แล้ว หากมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับคนต่างถิ่น ภาษาก็จะถูกกลืนไปด้วย ทำให้คำพูดในรุ่นหลัง ๆ เปลี่ยนไปจากต้นตำรับภาษาเดิม อย่างเช่นประเทศที่ถูกพิชิตจนเป็นเมืองขึ้นของอีกประเทศหนึ่งในสมัยโบราณ ผู้นำจะสั่งให้คนของประเทศผู้พิชิตเข้าตั้งถิ่นฐานรกรากอยู่ในเมืองขึ้นนั้น เพื่อทำการปกครองเมืองนั้นอย่างจริงจัง และเพื่อให้กลืนกันเป็นชาติเดียวกัน ก็ต้องแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมถึงภาษาด้วย ทำให้ภาษาท้องถิ่นกลายเป็นภาษาใหม่ได้ เพราะการพูดเพี้ยนกันทั้งสองภาษา

2. อิทธิพลของภาษาชนกลุ่มใหญ่

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2526: 141) อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาชนกลุ่มใหญ่ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษาว่า โดยทั่วไปแล้วชนกลุ่มน้อยมักจะพูดภาษาของชนกลุ่มใหญ่ได้ เพราะภาษาของตนที่ใช้จำกัด กล่าวคือ ใช้ได้เฉพาะในแวดวงคนกันเองในหมู่บ้านเดียวกัน แต่ถ้าออกจากหมู่บ้านไปแล้ว ภาษาของตนเองก็จะใช้การไม่ได้ ใช้ประกอบอาชีพก็ไม่ได้ แนวโน้มโดยทั่วไปจึงมีอยู่ว่า ถ้าชนกลุ่มน้อยไม่จำกัดชีวิตของตนให้อยู่ในเฉพาะวงผู้พูดภาษาเดียวกันแล้ว ชนกลุ่มน้อยก็จะพูดภาษาของชนกลุ่มใหญ่ได้ด้วย โดยทั่วไปภาษาของชนกลุ่มน้อยจะเปลี่ยนไป มีลักษณะบางประการเหมือนกับชนกลุ่มใหญ่

ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2537:50) สรุปไว้ว่า ภาษาจะเปลี่ยนแปลงได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับจำนวนผู้พูดภาษาส่วนใหญ่ว่ายอมรับความแตกต่างนั้น ๆ หรือไม่ ถ้าผู้พูดส่วนใหญ่ยอมรับความต่างนั้น การเปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าภาษาจะเปลี่ยนแปลงได้นั้นขึ้นอยู่กับจำนวนผู้พูดภาษาส่วนใหญ่ ที่จะยอมรับอิทธิพลของภาษาชนกลุ่มใหญ่ โดยทั่วไปชนกลุ่มน้อยก็จะพูดภาษาของชนกลุ่มใหญ่ได้ ภาษาที่จะเปลี่ยนไปมีลักษณะบางประการเหมือนชนกลุ่มใหญ่

3. ตัวบุคคล

ภาษาที่มีการพูดอยู่ทุกวันย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นปกติ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการที่ผู้พูดภาษาส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงการพูดของตน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพูดของตน ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2537: 59-61) สรุปไว้ว่า ความสะดวกในการออกเสียงเป็นธรรมดาที่ผู้พูดภาษาย่อมต้องการเคลื่อนไหวอวัยวะในการออกเสียงในทางที่ง่าย และสะดวกแก่เขามากที่สุด ปัจจัยจากตัวผู้พูดมีลักษณะหลายประการที่เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษา ความรู้สึของผู้พูดที่มีต่อภาษา ฐานะของผู้ใช้ภาษาในสังคม สถานภาพทางการศึกษา และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ

การที่ภาษาเปลี่ยนไปโดยเฉพาะในเรื่องเสียงนั้น คงเนื่องด้วยเมื่อผู้ศึกษาภาษาโบราณหรือภาษาเก่า อาจมีเสียงหรือประโยคที่ใช้ ซึ่งตนไม่สามารถออกเสียงได้ถนัด และคิดว่าภาษาโบราณนั้นยากจึงเปลี่ยนแปลงเสียงจากภาษาโบราณที่ยากเป็นเสียงที่ผู้เรียนถนัด ก็ทำให้ภาษาเปลี่ยนได้

เป็นต้น นอกจากนั้น กลุ่มเฉพาะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบของภาษา คำศัพท์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น มีภาษาเฉพาะของกลุ่ม เมื่อภาษาเกิดมีการใช้กันใหม่ ทำให้มีคำศัพท์ใหม่นิยามขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามเมื่อหมดการใช้ของคำศัพท์นั้นๆ ภาษานั้นก็จะตกรุ่นและหมดความนิยมไป

4. การใช้ภาษา

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2526: 150) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของภาษาไว้ว่า ส่วนมากเป็นความพยายามที่จะอธิบายถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเพียงจุดเดียว สาเหตุจากสังคมบ้าง จากการยืมบ้างจากการเรียนรู้ภาษาของเด็กบ้าง ฯลฯ แต่ในสภาพการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงแล้ว เราทราบดีว่ามีสาเหตุหลายประการ ดังตัวอย่าง เด็กที่เกิดใหม่พยายามเรียนรู้ภาษา แต่ก็ไม่สามารถเรียนได้อย่างสมบูรณ์ และในขณะเดียวกันสังคมก็มีอิทธิพลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษา และผู้พูดภาษาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ก็ยืมคำหรือรับคำจากภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาของตน ฯลฯ จะเห็นว่าในสังคมเดียวกัน ในเวลาเดียวกันมีสาเหตุหลายประการ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในเวลาพร้อมๆกัน ที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง

พระยาอนุมานราชชน (2516) ได้อธิบายถึงการพูดภาษาของเด็กไว้ 5 ระยะ คือ

1. ออกเสียงพูดให้เด็กได้ยิน
2. เกิดเป็นรูปเสียงขึ้นในใจของเด็ก
3. การเลียนออกเสียงพูดของเด็ก
4. การจำรูปเสียงของเด็ก
5. รู้จักใช้วิธีจะออกเสียงเพราะจำได้

การพูดภาษาของเด็กทั้ง 5 ระยะนี้ ย่อมมีลักษณะสมบูรณ์ไม่ได้ทั้งหมด เนื่องจากการเรียนภาษาเริ่มจากวัยที่เด็กมา อวัยวะในการฟังและออกเสียงย่อมต่างจากผู้ใหญ่ ความแตกต่างนี้จะมีขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเวลาผ่านไปหลายชั่วอายุคนจึงกลายเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน

การใช้ภาษาพูดจากันในชีวิตประจำวันเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง สาเหตุนี้อาจจะทำให้เกิดการกลืนเสียง เช่น เสียงเดิมคำว่า อย่างนี้ กลายเป็น อย่างจี้

5. ภาษาข้างเคียง

จากผลงานการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาต่าง ๆ พบว่า ภาษาข้างเคียงหรือภาษาต่างๆที่มีความสัมพันธ์กัน ต่างก็มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของกันและกันมาจนอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลจากภายนอกหรืออิทธิพลจากภาษาอื่นนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้มากกว่าการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นจากสาเหตุภายในตัวภาษา ถ้าภาษาใด ๆ มีการติดต่อกันใกล้ชิดกันเป็นเวลานาน จะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่คล้ายคลึงกัน

อิทธิพลจากภาษาอื่น ทั้งการใช้คำทับศัพท์ และใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไป เช่น คำนี้น “รู้สึก” ซอบอาหารจานด่วน

อิทธิพลจากภาษาอื่น เป็นปัจจัยที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง จะเห็นว่าภาษาอังกฤษมีอิทธิพลในภาษาไทยมากที่สุดอยู่ในขณะนี้ เช่น มาสาย ใช้คำว่า มาเลท (late) ทักทายว่า สวัสดี ใช้คำว่า ฮัลโล (ทางโทรศัพท์)

6. ปัจจัยทางสังคม

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541: 18) กล่าวว่า ตามหลักวิชาภาษาศาสตร์สังคมแล้วรูปแปรเหล่านี้ไม่อาจเกิดขึ้นตามใจชอบ ต้องมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนด และการอธิบายปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะช่วยชี้ว่าการใช้ภาษานั้นมีความสัมพันธ์กับสังคมเป็นอย่างมาก และปัจจัยทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดการแปรของภาษานั้นมีสองประเภท คือ ปัจจัยที่อยู่ภายในตัวผู้พูดหรือคุณสมบัติทางสังคมของผู้พูด และปัจจัยที่อยู่ภายนอกตัวผู้พูดหรือบริบทสังคมของการใช้ภาษา

คุณสมบัติทางสังคมของผู้พูดเป็นลักษณะประจำตัวของเขาเป็นสิ่งที่มิมีมาแต่กำเนิด คือ

1. เพศ การใช้ตัวแปรตามเพศของผู้พูด หมายความว่า ภาษาของผู้หญิงและผู้ชาย ย่อมไม่เหมือนกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ คำลงท้าย ผู้ชายใช้ครับ อะ ส่วนผู้หญิงใช้ คะ ค่ะ จ๊ะ จ๊ยะ และยังมีคำลงท้าย อะ สำหรับผู้ชายที่มีพฤติกรรมเป็นผู้หญิงด้วย

2. อายุ ในสังคมไทย อายุหรืออาวุโสมีความสำคัญยิ่ง เห็นได้จากคำเรียกเครือญาติในภาษาไทย มีความหมายหลักที่อายุ เช่น พี่กับน้อง หลงหรือป้า กับ อาหรือน้า (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541: 29) การใช้ภาษาย่อมเปลี่ยนไปตามวัยของผู้พูด ภาษาของเด็กมักเป็นคำที่ตัดให้สั้น กล่าวกว่าๆ หรือคำเลียนเสียง ส่วนภาษาวัยรุ่นเป็นภาษาที่มีความเด่นเฉพาะ

3. ชั้นทางสังคม (social class) หมายถึง กลุ่มคนในสังคมที่ถูกจัดให้อยู่ในระดับหนึ่ง มีความแตกต่างจากกลุ่มคนระดับอื่น เพราะลักษณะทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม (ปราณี กุลละวณิช และคณะ, 2537: 28) นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541) กล่าวถึง ปัจจัยสามประการที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแต่ละชั้น คือ ความมั่นคง อำนาจ และศักดิ์ศรีในสังคมไทยนั้นไม่ได้พิจารณาเฉพาะความมั่งคั่งหรือรายได้เพียงอย่างเดียวแต่พิจารณาการศึกษาอาชีพด้วย และ วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2536) ยังได้ตั้งข้อสังเกตว่า ชนชั้นกลางเป็นผู้ที่นิยมใช้ประโยคกรรมวาจกที่มี “ถูก” ในลักษณะเดียวกันกับภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ไม่ได้มีความหมายที่แสดงการถูกกระทำในทางลบ

4. ถิ่นที่อยู่อาศัย คือ แหล่งพื้นเพดั้งเดิมของผู้พูดนั่นเอง ภาษาไทยอาจแบ่งกว้างๆได้เป็นภาษาถิ่นของภาคต่างๆ อาทิ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก เป็นต้น ภาษาถิ่นเหล่านี้จะแปรไปจากภาษากรุงเทพฯ ในด้านต่างๆ เช่น การออกเสียงคำเดียวกันต่างกันไป หรือใช้คนละศัพท์ ในระดับวลีและประโยค ก็มีความแตกต่างกัน เช่น ภาษาถิ่นกรุงเทพฯ ใช้ว่า เศษกระดาศ ส้มตำ เสื้อติดก ภาษาถิ่นอีสาน จะใช้ว่า กระดาศเศษ ตำส้ม และเสื้อติดก ตามลำดับ

5. ชชาติพันธุ์ (ethnic group) กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อาทิ อินเดีย จีน อาจออกเสียงภาษาไทยต่างกันออกไป กลุ่มชาติพันธุ์จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดการออกเสียง ในสังคมไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ย่อย คือ คนจีน อินเดีย มุสลิม และกลุ่มชาวเขาเผ่าต่างๆ เป็นต้น

ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2537: 21-35) ได้อธิบายว่าปัจจัยสำคัญซึ่งเป็นตัวกำหนดให้ผู้พูดภาษาที่มีความแตกต่างกันทางสังคมหรือสถานภาพทางสังคมต่างกัน และอาจทำให้เกิดการแปรของภาษา ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ชชาติพันธุ์ ชั้นทางสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัย

1. เพศ หมายความว่า ในการสื่อสารอย่างเดียวกัน ผู้ชายอาจใช้ภาษาอย่างหนึ่ง แต่ผู้หญิงอีกแบบหนึ่ง ความแตกต่างระหว่างภาษาของผู้หญิงกับผู้ชายนั้นจะมีมาก หรือน้อยเบาบาง หรือสลับซับซ้อนเพียงใดขึ้นอยู่กับแต่ละภาษา ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมของคนทีพูดภาษานั้นด้วย

2. อายุ การใช้ภาษาอาจแปรตามอายุของผู้พูด บางครั้งคนรุ่นปู่ย่าตายายของเราพูดต่างกับเรา การที่คนอายุต่างกันนี้เองเป็นเหตุทำให้เรามี “ภาษาเด็ก” “ภาษาวัยรุ่น” “ภาษาของคนรุ่นใหม่” “ภาษาของคนรุ่นเก่า” ฯลฯ

3. การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการแปรของภาษาในหมู่ผู้พูด เมื่อเปรียบเทียบผู้พูดซึ่งมีการศึกษาแ่ระดับประถมซึ่งบางคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กับผู้พูดที่มีการศึกษาสูงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่ต้องอ่านและเขียนมากในชีวิตประจำวัน จะพบว่าภาษาที่กลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่มใช้ต่างกัน โดยเฉพาะในด้านคำศัพท์และรูปประโยค ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะพูดประโยคที่ซับซ้อน และมีลักษณะเป็นภาษาเขียนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ เช่น ผู้มีการศึกษาสูง อาจพูดว่า “เรื่องนี้ผมคิดว่าควรจะมีมาตรการการลงโทษเพื่อให้แพร่กับทุกคน” ในขณะที่ผู้มีการศึกษาดำอาจพูดว่า “ก็คิดว่าน่าจะลงโทษให้เหมือนกันทุกคน”

4. อาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อภาษาที่ใช้ อาชีพมีความสัมพันธ์กับการศึกษาอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ การศึกษามักเป็นตัวกำหนดอาชีพของบุคคล เช่น เราทราบแน่นอนว่า ผู้ที่มีอาชีพแพทย์ต้องมีการศึกษาดำสุดระดับปริญญาตรี ในทำนองเดียวกันคนที่มีการศึกษาระดับเดียวกันก็อาจจะประกอบอาชีพต่างๆ กันได้ เช่น คนที่จบปริญญาตรี อาจมีอาชีพครู นายธนาคาร เซลล์แมน ผู้ประกาศข่าว พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน เป็นต้น ในด้านการออกเสียงและการใช้คำศัพท์ ก็อาจแปรตามอาชีพ คำศัพท์ที่หมายถึงสิ่งๆเดียวกันผู้ที่มีอาชีพหนึ่งอาชีพใดโดยเฉพาะเรียกอย่างหนึ่ง ในขณะที่คนอื่นๆเรียกอีกอย่างหนึ่ง เช่น

<u>คนทั่วไป</u>	<u>แพทย์</u>
เด็กผู้ป่วยนอก	โอฟีดี
ห้องผ่าตัด	โออาร์
เข็มฉีดยา	ไซริง
ห้องฉุกเฉิน	อีอาร์

5. ชาติพันธุ์ หมายถึง การที่กลุ่มหนึ่งในสังคมต่างจากอีกกลุ่มหนึ่ง โดยลักษณะทางร่างกาย เช่น สีผิว หรือเชื้อชาติ หรือโดยประวัติความเป็นมา หรือลักษณะทางวัฒนธรรม เช่น ศาสนา ภาษา หรือ ขนบธรรมเนียม ประเพณี อื่นๆ กลุ่มที่มีชาติพันธุ์ต่างจากอีกกลุ่ม เรียกว่า กลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic group) ตัวอย่างกลุ่มชาติพันธุ์ย่อยในสังคมไทย ได้แก่ กลุ่มคนจีน กลุ่มคนมุสลิม กลุ่มชาวเขาเผ่าต่างๆ เป็นต้น

6. ชั้นทางสังคม โดยทั่วไป หมายถึง กลุ่มคนในสังคมที่ถูกจัดให้อยู่ในระดับหนึ่ง ความแตกต่างจากกลุ่มคนระดับอื่น เพราะลักษณะทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรมในประเทศไทยการแบ่งชั้นไม่มีเกณฑ์เด่นชัด และไม่มีการแบ่งตามวรรณะอย่างอินเดีย ชั้นทางสังคมไทยดูเหมือนจะใช้การศึกษา อาชีพ และฐานันดรศักดิ์เป็นหลัก ชั้นทางสังคมเหล่านี้มีผลกระทบกับการใช้ภาษา ทำให้เกิดการแปรของภาษาตามชั้นทางสังคม

7. ถิ่นที่อยู่อาศัย หรือแหล่งพื้นเพเดิมของผู้พูด ภาษาของผู้พูดเราทราบได้ทันทีว่า เขามาจากภาคอีสาน ถ้าผู้ใดเรียก พี่ ว่า ปี่ เราทราบได้ว่าเขามาจากภาคเหนือ และถ้าผู้ใดเรียก มะเขือ ว่า เขือ เราก็บอกได้ว่าเขาเป็นคนภาคใต้ ถิ่นที่อยู่อาศัยนี้เองที่แยกภาษาไทยออกเป็น “ภาษาถิ่น” ภาคต่างๆ เช่น ภาษาถิ่นภาคเหนือ ภาษาถิ่นภาคอีสาน และภาษาถิ่นภาคใต้

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา คือ การตั้งถิ่นฐาน ชนชาติที่เคยใช้ภาษาเดิม เมื่ออพยพโยกย้ายไปตั้งถิ่นฐานในสถานที่อื่น ภาษาของชนกลุ่มนั้นก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของภาษาของชนชาติที่อยู่ใกล้เคียง กาลเวลา ภาษาที่ใช้ในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีลักษณะแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากตัวอักษรในสมัยสุโขทัย มีลักษณะเปลี่ยนไปจากตัวอักษรที่ใช้ในสมัยปัจจุบันมาก สภาพสังคม สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ย่อมทำภาษาเปลี่ยนแปลงตาม ดังจะเห็นได้จากการติดต่อค้าขายกับนานาชาติ ทำเรารับถ้อยคำของภาษาชนชาตินั้นมาใช้เป็นคำยืมในภาษาไทย และสังเกตได้จากภาษาที่ใช้ในกลุ่มคนวัยต่างๆ เช่น วัยรุ่น หรือภาษาที่ใช้ในวงการต่างๆ เช่น วงการกีฬา วงการพระเครื่อง สภาพสังคมของคนในกลุ่มนั้นมีอิทธิพลต่อภาษา ทำให้มีคำเกิดใหม่หรือคำเฉพาะกลุ่มที่คนทั่วไปอาจจะไม่เข้าใจความหมาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาหลายประการ และรูปแบบการใช้เพื่อการสื่อสารมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การใช้ภาษาในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ วิชิตติดตามตัว ในปัจจุบันภาษาอังกฤษเข้ามามีอิทธิพลในการสื่อสาร ทั้งในด้านเสียง คำ การสร้างคำ และการเรียบเรียงประโยค อีกทั้งยังเกิดคำศัพท์ใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่สร้างขึ้นจากคำภาษาอังกฤษ

และตามธรรมชาติของภาษา คือภาษาเกิดการเกิดขึ้นและเลิกใช้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น คำบางคำอาจจะ “ตกสมัย” หรือ “พ้นสมัย” โดยที่ผู้ใช้ภาษาไม่ทันรู้ตัว

สิ่งที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นเรื่องปกติ เป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาที่ยังมีผู้พูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่วนหนึ่งมีผลมาจากปัจจัยทางสังคม คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพชั้นทางสังคม ที่อยู่อาศัย ชาติพันธุ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยมีความสนใจตัวแปรอายุและการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางภาษา ดังที่ปาลิรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ได้ศึกษาการแปรเสียง [h] ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นในงานนี้เป็นอย่างมาก ได้แก่ อายุ รองลงมาคือ การศึกษา จะเห็นว่าปัจจัยอายุและการศึกษามีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเป็นอย่างมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นตระกูลไทและภาษาลาวโซ่ง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นตระกูลไทและภาษาลาวโซ่ง มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

ถวิล เกษรราช (2512) ได้ศึกษาเรื่องประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียม ถิ่นฐานเดิม การอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย การตั้งบ้านเรือนของชาวผู้ไทย และสรุปว่าชาวผู้ไทยมีชื่อเรียกออกไปหลายชื่อ เช่น ผู้ไทยดำ ผู้ไทยขาว ลาวเก่า ไทยกระดาก ตัดคำว่า “ผู้” ออกเสีย เรียกแต่คำว่า ไทยดำ และไทยขาวบ้าง ลาวโซ่งบ้าง หากพวกใดนั่งกางเกงสีดาก็เรียกว่า ลาวโซ่งดำ หรือ ลาวทรงดำ และชาวผู้ไทยเหล่านี้มีถิ่นฐานเดิมในแคว้นสิบสองจุไทยแถบเมืองแกลง และต่อมาถูกกวาดต้อนมาอยู่ทางฝั่งแม่น้ำโขง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตั้งแต่สมัยพระเจ้าธนบุรี ต่อจากนั้นได้กระจายกันอยู่เป็นแห่งๆ ในภาคกลางจนถึงทุกวันนี้

ศิริ พึ่งเดช (2519) ได้ศึกษาเรื่องประวัติความเป็นมา ประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของผู้ไทดำในภาคกลาง ซึ่งเป็นชาวไทยดำกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาจากประเทศลาวตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และผู้ไทดำเหล่านี้ยังรักษา ประเพณี วัฒนธรรม โดยเฉพาะทางด้านภาษาไว้ได้เป็นอย่างดี

ชาคริต อนันทรวัน (2521) ได้ศึกษาระบบหน่วยเสียงภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยคำในหมู่บ้าน ป่าหนาด มี 19 หน่วยเสียง สระมี 18 หน่วยเสียง และ หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 5 หน่วยเสียง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาลักษณะโครงสร้างพยางค์ และศึกษาเปรียบเทียบคำและความหมายของภาษาไทยคำกับภาษาไทยกรุงเทพฯอีกด้วย

สุมิตร ปิติพัฒน์, บัณฑกร อ่อนคำ, และพูนสุข ธรรมภิมุข (2521) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องลาวโซ่งที่หมู่บ้านคอนทราย ตำบลทับตาง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ลักษณะความเชื่อทางศาสนาของลาวโซ่งนั้น เชื่อว่าสิ่งต่างๆ ในโลกอยู่ภายใต้อำนาจผี และสิ่งเหนือธรรมชาติ พิธีกรรมของลาวโซ่งจึงสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับผีต่างๆ ซึ่งสามารถที่จะบันดาลให้ชีวิตของคนแปรผันไปตามความพอใจของผีได้ แม้ปัจจุบันลาวโซ่งจะเรียนรู้เข้าใจหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนาก็ตาม ความเชื่อในเรื่องผีต่างๆ ก็ยังคงอยู่ ความเชื่อของลาวโซ่งในปัจจุบันจึงผสมปนเปกันระหว่างความเชื่อเรื่องผี และวิญญาณต่าง ๆ กับความเชื่อถือในหลักพุทธศาสนา และได้ปฏิบัติพฤติกรรมความเชื่อทั้งสองแบบโดยไม่ขัดแย้งกัน เนื่องจากเลือกปฏิบัติตามความเหมาะสมของสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ และโอกาสต่างๆในวัฏจักรชีวิตของตน

กาญจนา พันธุ์คำ (2523) ได้ศึกษาวิจัยลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาเปรียบเทียบเสียงของภาษาลาวที่คนไทยเชื้อสายลาวใช้พูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งแบ่งเป็นภาษาย่อย 4 ภาษา คือ ภาษาลาวโซ่ง ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง โดยศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างด้านลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระของภาษาย่อยทั้ง 4 ภาษาแล้วนำไปเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะเสียงของภาษาทั้ง 4 ภาษา มีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน คือลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวใต้ กับภาษาลาวเวียงคล้ายคลึงกันและแตกต่างจากเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่ง ภาษาลาวครั่งอย่างเห็นได้ชัด ส่วนจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียงมีจำนวนหกหน่วยเสียงเท่ากัน ส่วนเสียงพยัญชนะและสระมีความคล้ายคลึงกัน เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่าลักษณะของวรรณยุกต์ต่างกัน ลักษณะของเสียงพยัญชนะ สระคล้ายกัน

พนิดา เย็นสมุทร (2524) ได้ศึกษาคำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง ตำบลหนองสองห้อง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีรายการคำทั้งหมด 1,028 คำ ผู้ศึกษาได้แบ่งลักษณะของภาษาลาวโซ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ คำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์ขึ้นไป คำประเภทหลังนี้ยังแบ่งออกเป็น คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน นอกจากนี้ยังศึกษาคำบางประเภทที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่น คำลำดับเครือญาติ คำลักษณนาม คำสรรพนามที่ใช้เป็นบุรุษสรรพนาม ตลอดจนได้ศึกษาการเรียงคำและรูปประโยคในภาษาลาวโซ่งด้วย ส่วนในเรื่องความหมายของคำได้เปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน โดยจำแนกคำและความหมายดังนี้

1. คำพ้องรูปพ้องเสียง ที่มีความหมายเหมือนกัน
2. คำพ้องรูป พ้องเสียงที่มีความหมายต่างกัน
3. คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน
4. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาลาวโซ่ง

อุทัยวรรณ ดันหยง (2526) ศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน ที่อำเภอบ้านหมี่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี และตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผู้ศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงของคำจะเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะต้นควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะเป็นเสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์เสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้นด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ พบการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 มากที่สุด และพบคำศัพท์ที่เลิกใช้ ในแต่ละกลุ่มอายุอีกจำนวนหนึ่ง โดยที่ผู้บอกภาษาพวนที่มีระดับอายุปานกลางและอายุน้อย จึงมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากที่สุด โดยได้รับอิทธิพลของภาษากรุงเทพฯซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

วิไลลักษณ์ เดชะ (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษา ที่พูดในอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วยภาษาลาวใต้ ลาวเวียง ลาวครั่ง ลาวเงี้ยว ลาวพวนและลาวโซ่ง ผลของการศึกษาปรากฏว่าภาษาลาวโซ่งที่อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ มีพยัญชนะต้นเดียว 20 หน่วยเสียง คือ / p, t, c, k, ʔ, ph, th, kh, b, d, f, s, h, m, n, ñ, ŋ, l, w, j / ซึ่งหน่วยเสียง /d/ ในภาษาลาวโซ่งมี 2 เสียงย่อยคือ [d] กับ [l] มีพยัญชนะควบกล้ำ 2 หน่วยเสียงคือ /kw/ และ /khw/ มีพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงคือ / p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j / สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงคือ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, +, +:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ สระประสม 4 หน่วยเสียงคือ /u:a, i:a,

ə:a, ə: / หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง คือ วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (14) วรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก (343) วรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34,35) วรรณยุกต์กลาง-ระดับ (33) วรรณยุกต์กลางก่อนข้างต่ำ-ระดับ-เส้นเสียงเปิด (227) และวรรณยุกต์กลางก่อนข้างสูง-ตก (42) (43) ส่วนภาษาลาวโซ่งที่จังหวัดเพชรบุรีเสียงวรรณยุกต์ ที่ 1 คือ เสียงกลางต่ำ-ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 คือ เสียงกลางสูง-ขึ้น-ตก เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คือ เสียงกลาง-ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คือ เสียงกลาง-ขึ้น-ตก เสียงวรรณยุกต์ที่ 5 คือ เสียงกลางระดับ และเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 คือ เสียงกลาง-ตก

กันทิมา วัฒนะประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2531) ได้ศึกษาระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน ประกอบด้วย 5 ภาษาย่อยคือ ภาษาลาวโซ่ง ภาษาลาวครั่ง ภาษาลาวเวียง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวพวน ผลการวิจัยพบว่าภาษาลาวโซ่งที่จังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 19 หน่วยเสียงคือ / p, ph, t, th, k, kh, ʔ, b, f, s, h, m, n, ŋ, ŋ, l, w, j / พยัญชนะต้นควบกล้ำ 3 หน่วยเสียงคือ / kw / khw / ŋw / มีพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงคือ / p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j / สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงคือ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, +, +:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:, / สระประสม 4 หน่วยเสียงคือ / ua, ia, +a, ai / สำหรับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาลาวโซ่งทั้ง 3 จังหวัดมี 6 หน่วยเสียงเท่ากัน แต่มีลักษณะทางสัทศาสตร์แตกต่างกันดังนี้ ภาษาลาวโซ่งจังหวัดสุพรรณบุรีมี 6 หน่วยเสียง คือ 1.เสียงกลาง-ขึ้น (34) 2. เสียงกลาง-ขึ้น-ตก (354) 3. เสียงต่ำ-ขึ้น (24) 4. เสียงสูงระดับ (44) 5. เสียงกลาง-ตก (32) 6. เสียงสูง-ขึ้น-ตก (452) ภาษาลาวโซ่งจังหวัดนครปฐมมี 6 หน่วยเสียงคือ 1. เสียงต่ำ-ขึ้น (24) 2. เสียงกลาง-ขึ้น-ตก (354) 3. เสียงกลาง-ขึ้น (35) 4. เสียงสูงระดับ (44) 5. เสียงกลางระดับ (33) 6. เสียงสูงตก (43) ภาษาลาวโซ่งจังหวัดสมุทรสาคร มี 6 หน่วยเสียงคือ 1. เสียงกลาง-ขึ้น (34) 2. เสียงสูง-ขึ้น (45) 3. เสียงต่ำ-ขึ้น (24) 4. เสียงกลางระดับ (33) 5. เสียงกลาง-ตก (32) 6. เสียงสูง-ขึ้น-ตก (452)

อัญชลี บุรณะสิงห์ (2531) ได้ศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง ที่ตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้คำศัพท์จำนวน 604 คำและใช้ผู้บอกภาษาที่พูดภาษาไทยโซ่งเพศหญิง จำนวน 18 คน แบ่งผู้บอกภาษาออกตามระดับอายุเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุ 31-59 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 15-30 ปี ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า ลักษณะของการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุ ยังคงมีทั้งการใช้ศัพท์เดียวกันในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ และมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ โดยเฉพาะในผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ 3 ซึ่งได้มีการนำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือ ใช้แทนศัพท์เดิมในภาษาไทยโซ่งมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัดและไม่เป็นระบบ

และพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใกล้เคียงหรือใช้เป็นเสียงเดียวกับ ภาษาไทยกรุงเทพฯมากขึ้น ส่วนทางด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำพบว่าการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ/หรือ 3 มากที่สุด และพบคำศัพท์ที่กำลังจะหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่งด้วย การเปลี่ยนแปลงการใช้คำในกลุ่มผู้บอกภาษาไทยโซ่งที่มีระดับอายุปานกลางและอายุน้อยดังกล่าวเป็นผลมาจากการได้รับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

ปาลิรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ศึกษาการแปรของเสียง [h] ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา และทัศนคติต่อภาษา ตัวแปรอายุแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 11-20 ปี, 21-30 ปี, 31-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป ตัวแปรการศึกษา ได้แก่ กลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มการศึกษานานกลาง และกลุ่มการศึกษาดำ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นในงานวิจัยนี้ที่สำคัญ คือ อายุ รองลงมาคือ การศึกษา ทัศนคติต่อภาษา แวดวงภาษา และเพศ ตามลำดับ

วรรณุช ประพิน (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาโซ่งในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี ใช้หน่วยยอรรถทั้งสิ้น 1,500 คำ โดยแบ่งเป็นเป็น 24 หมวด นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวน 6 คน โดยกำหนดตัวแปรทางสังคม คือ อายุ อาชีพ การศึกษา ภูมิลำเนาและภูมิหลังคู่สมรส ผลการวิจัยปรากฏว่า ภาษาลาวโซ่งทั้ง 3 ถิ่น มีการใช้ศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ภาษาโซ่งทั้ง 3 ถิ่นมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันเป็นส่วนมาก ทั้งนี้สันนิษฐานได้ว่าภาษาโซ่งใน 3 จังหวัดนั้นมีการใช้แพร่หลายอยู่ในบางกลุ่ม อีกทั้ง 3 จังหวัดนั้นมีอาณาเขตใกล้เคียงกันทำให้ภาษายังไม่กระจายมากนัก

ศุภกฤษฎ์ หอมแก้ว (2540) ศึกษาเรื่องการแปรของ [E] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชตามตัวแปรอายุและทัศนคติต่อภาษา โดยแบ่งกลุ่มอายุเป็น 4 กลุ่มตามช่วงอายุ กลุ่มละ 25 คน ได้แก่ กลุ่มอายุ 11-20 ปี, 21-30 ปี, 31-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มตัวแปรทัศนคติต่อภาษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ทัศนคติบวกต่อภาษาและทัศนคติลบต่อภาษา โดยไม่จำกัดอายุ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชยังคงใช้รูปแบบดั้งเดิมมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ แต่มีแนวโน้มที่จะลดลงเมื่อผู้บอกภาษามีอายุน้อยลง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติต่อภาษา คือ ผู้พูดภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชที่มีทัศนคติบวกต่อภาษายังคงใช้รูปแบบดั้งเดิม ส่วนกลุ่มที่มีทัศนคติลบต่อภาษายังคงใช้รูปแบบใหม่

เจ มาร์วิน บราวน์ (1965) ได้ศึกษาภาษาถิ่นต่างๆของไทย จำนวน 60 ถิ่น โดยศึกษาถึงวิวัฒนาการด้านการเสียงต่างๆ ทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ และยังได้สร้างลักษณะเสียงของภาษาไทยโบราณไว้ด้วยซึ่งทำให้ทราบว่า ภาษาไทยแต่ละถิ่นมีความสัมพันธ์กันที่สืบเนื่องกันมาอย่างไร บราวน์ จึงได้จัดภาษาย่อย 60 ถิ่นนี้ให้รวมอยู่ในภาษาไทยถิ่น 7 กลุ่มด้วยกัน และภาษาไทยถิ่นทั้งหมดที่บราวน์จัดไว้นี้ อยู่ในสายตะวันตกเฉียงใต้ที่ ฟัง กวย ลี แบ่งไว้ทั้งสี่ดังนี้ ภาษาชาน ภาษาไทยเหนือ ภาษาพวน ภาษาไทยกลาง ภาษาผู้ไทย ภาษาลาว และภาษาไทยใต้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าภาษาลาวโซ่ง ซึ่งเป็นภาษาถิ่นตระกูลไทที่สำคัญของประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และมีการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษา โดยนักภาษาศาสตร์และนักวิชาการอย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่อง“การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง” ประกอบกับผู้วิจัยซึ่งเป็นชาวลาวโซ่งในท้องถิ่น และได้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาวลาวโซ่งต่าง ๆ มากมาย จึงกำหนดที่จะทำการศึกษาภาษาลาวโซ่งที่ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำเสนอผลการวิจัยออกมาในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและหาแหล่งข้อมูล
 - 1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.3 การรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 เกณฑ์หรือแนวทางการวิเคราะห์
 - 2.2 เครื่องมือในการวิจัย
3. ขั้นเสนอผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละข้อ
4. ขั้นสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยการรวมของเนื้อหาแต่ละบท

ขั้นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษาลาวโซ่งและภาษาถิ่นต่างๆ ที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย และศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย เช่น ประวัติศาสตร์ การอพยพ การตั้งถิ่นฐาน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของลาวโซ่ง จากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

1.2 สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม

1.3 หอสมุดแห่งชาติ ภาคตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี

1.4 หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม

1.5 ห้องสมุดสภาวิจัยแห่งชาติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร คือ กลุ่มผู้ใช้ภาษาลาวโซ่งหมู่บ้านคอนมะเกลือ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้บอกภาษาลาวโซ่ง ทั้งเพศชายและหญิง ซึ่งสามารถใช้ภาษาลาวโซ่งได้ และกำหนดช่วงอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นกลุ่มที่คาดหวังว่าเป็นกลุ่มที่สามารถใช้ภาษาลาวโซ่ง และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยกำหนด 3 ระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 31-49 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี ระดับอายุละ 10 คน แบ่งเป็น ชาย 15 คน และ หญิง 15 คน รวม 30 คน โดยพิจารณาว่าต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป และเป็นผู้มีสุขภาพดี มีอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงครบสมบูรณ์ มีไหวพริบ สนใจ และให้ความร่วมมือ

3. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ที่มีคำถามเกี่ยวกับประวัติ และข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้น ของผู้บอกภาษาที่ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยชื่อ นามสกุล อายุ เพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ ที่อยู่ปัจจุบัน ภาษาที่ใช้ของบิดามารดาและคู่สมรส จำนวนชั่วโมงในการชมโทรทัศน์ และการฟังวิทยุ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ใช้รายการคำที่เตรียมไว้ ประกอบด้วย คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำบุพบท ซึ่งเป็นประเภทของคำที่มักพบในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นประเภทของคำที่เป็นศัพท์เดิมของชาวลาวโซ่ง พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำละประมาณ 2-3 ครั้งเพื่อความชัดเจน แล้วบันทึกเสียงและจดบันทึกโดยใช้ตัวอักษรพร้อมคำอธิบายจากผู้บอกภาษา

3.2 อาศัยสภาพแวดล้อมชี้ไปที่สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว หรือสิ่งที่พอจะเห็นและหาได้ในบริเวณรอบ ๆ และถามผู้บอกภาษาว่า “นี่เรียกว่าอะไร”

3.3 ใช้ภาพวาดหรือภาพถ่าย ที่ผู้วิจัยเตรียมมาให้ผู้บอกภาษาดู และถามผู้บอกภาษาว่า “นี่เรียกว่าอะไร”

3.4 จดบันทึกข้อมูลเสียงและคำที่ได้ยินลงในแบบบันทึกข้อมูล เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูล

3.5 ตรวจสอบข้อมูลจากเทปบันทึกเสียงกับข้อมูลที่บันทึกไว้

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกณฑ์หรือแนวทางการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำคำทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาพิจารณาโดยดูการปรากฏของเสียงในพยางค์หรือคำนั้นๆ เพื่อวิเคราะห์ส่วนประกอบของหน่วยเสียงพยัญชนะ และหน่วยเสียงสระ ลักษณะการใช้คำ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางความหมาย ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์หน่วยเสียง ใช้หลักการของการหาคู่เทียบเสียง (Minimal Pair) หากการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะ ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะต้น และท้ายและการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระ และใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เชิงสัทศาสตร์ ที่ใช้ในการพิจารณาการเปลี่ยนคำศัพท์เดียวกันโดยพิจารณาดังนี้

1.1.1 เกณฑ์การวิเคราะห์เรื่องเสียงพยัญชนะ แบ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้น เสียงพยัญชนะท้ายและเสียงพยัญชนะควบกล้ำโดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะเรื่องฐานกรณ์ ลักษณะการเปล่งเสียง ซึ่งได้แก่ เสียงกักหรือระเบิด เสียงกึ่งเสียดแทรก เสียงเสียดแทรก เสียงนาสิก เสียงข้างลิ้น และเสียงครึ่งสระและการทำงานของเส้นเสียง ซึ่งได้แก่ เสียงก้อง-ไม่ก้อง มีลม-ไม่มีลม

1.1.2 เกณฑ์การวิเคราะห์เรื่องเสียงสระ แบ่งเป็น การเปลี่ยนเสียงสระเดี่ยว และการเปลี่ยนเสียงสระประสม โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ ในเรื่องความสั้น-ยาวของสระ ระดับของลิ้น และตำแหน่งของลิ้น

ทั้งนี้ เกณฑ์ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงด้านเสียง สำหรับปัจจัยด้านอายุ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ต้องมีผู้บอกภาษาลาวโซ่งในแต่ละระดับอายุ ตั้งแต่ร้อยละ 70 ออกเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไป จึงถือว่าการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงเกิดขึ้นในคำนั้น ๆ ส่วนปัจจัยด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ต้องมีผู้บอกภาษาลาวโซ่งในแต่ละระดับการศึกษาตั้งแต่ร้อยละ 70 ออกเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไป จึงถือว่าการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงเกิดขึ้นในคำนั้น ๆ

1.2 การวิเคราะห์ความหมาย ใช้หลักการของวิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2526) โดยจำแนกเป็นความหมายกว้างออก ความหมายแคบเข้า และความหมายย้ายที่

1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาลาวโซ่ง หากความถี่และคิดเป็นร้อยละจำแนกตามการศึกษาและระดับอายุ 3 ระดับ

2. เครื่องมือในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร คือการทำบันทึกโดยการสัมภาษณ์

2.2 ใช้รายการคำเพื่อสัมภาษณ์ จำนวน 1,000 คำ โดยผู้วิจัยรวบรวมและคัดเลือกจากเอกสาร งานวิจัยและรายการคำของ พนิตา เข็นสมุทร (2524) เพราะเป็นศัพท์เดิมของภาษาลาวโซ่งและรายการคำของอัญชลี บุรณะสิงห์ (2531) และต้องเป็นหน่วยคำภาษาลาวโซ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันจากคำภาษาไทยกรุงเทพฯอย่างชัดเจน

2.3 ใช้อุปกรณ์ที่เป็นของจริง ภาพประกอบต่างๆ เช่น พืช ผัก ผลไม้ สิ่งของ และการแสดงท่าทาง เพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของคำที่ต้องการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นำเสนอผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละข้อ

1. การศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง นำเสนอผลการวิจัยด้วยตาราง แสดงตัวอย่างคำที่มีการเปลี่ยนแปลง และสรุปผลเป็นความเรียงประกอบตาราง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ และการเปลี่ยนแปลงความหมาย

2. การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลง นำเสนอผลการวิจัยด้วยตารางแสดงตัวอย่างคำที่มีการเปลี่ยนแปลงและสรุปผลเป็นความเรียงประกอบตาราง จำแนกตามระดับอายุและการศึกษา

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของภาษาลาวโซ่ง นำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนา

ขั้นสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยการรวมของเนื้อหาแต่ละบท

นำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ มีตารางข้อมูลประกอบ พร้อมสรุปและให้ข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง” โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่งและให้ออกเสียงตามรายการคำศัพท์ 1,000 คำ ในตำบล ดอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับอายุ 3 ระดับ คือ ระดับอายุที่ 1 ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 31-49 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี และจำแนกตามระดับการศึกษา คือ จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจบการศึกษาดังแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป มีผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง

ส่วนที่ 1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง

1. การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์

จากรายการคำศัพท์ 1,000 คำที่ใช้ในการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งออกเสียงคำในแต่ละประเภทต่างไปจากเดิม ดังตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามประเภทของคำ

ประเภทคำ	จำนวนคำทั้งหมด	การเปลี่ยนแปลงเสียง	
		จำนวนคำ	คิดเป็นร้อยละ
1. คำนาม	645	153	23.72
2. คำกริยา	227	61	26.87
3. คำคุณศัพท์	94	19	20.21
4. คำบุพบท	11	1	9.09
5. คำลักษณนาม	23	9	39.13
รวม	1,000	243	24.30

จากตารางที่ 5 พบว่า ประเภทคำนามมีการเปลี่ยนแปลงเสียง 153 คำ จากทั้งหมด 645 คำ คิดเป็นร้อยละ 23.72 ประเภทคำกริยา มีการเปลี่ยนแปลงเสียง 61 คำ จากทั้งหมด 227 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.87 ประเภทคำคุณศัพท์มีการเปลี่ยนแปลงเสียง 19 คำ จากทั้งหมด 94 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.21 ประเภทคำบุพบทมีการเปลี่ยนแปลงเสียง 1 คำ จากทั้งหมด 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.09 และประเภทคำลักษณนามมีการเปลี่ยนแปลง 9 คำ จากทั้งหมด 23 คำ คิดเป็นร้อยละ 39.13

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามประเภทของคำ และระดับอายุ

ประเภทคำ	จำนวนคำทั้งหมด	การเปลี่ยนแปลงเสียง					
		ระดับอายุที่ 1		ระดับอายุที่ 2		ระดับอายุที่ 3	
		จำนวนคำ	ร้อยละ	จำนวนคำ	ร้อยละ	จำนวนคำ	ร้อยละ
1. คำนาม	153	10	7.04	54	38.03	149	97.38
2. คำกริยา	61	3	4.84	13	20.97	60	98.36
3. คำคุณศัพท์	19	-	0.00	6	31.58	18	94.74
4. คำบุพบท	1	1	100.00	1	100.00	1	100.00
5. คำลักษณนาม	9	1	11.11	4	44.44	9	100.00
รวม	243	15	6.17	78	32.10	237	97.53

จากตารางที่ 6 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเสียงที่พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุดในทุกประเภทของคำ คือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำบุพบท และคำลักษณนาม คิดเป็นร้อยละ 97.38, 98.36, 94.74, 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามประเภทของคำและระดับการศึกษา

ประเภทคำ	จำนวนคำทั้งหมดที่เปลี่ยน	การเปลี่ยนแปลงเสียง			
		ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป	
		จำนวนคำ	ร้อยละ	จำนวนคำ	ร้อยละ
1. คำนาม	153	13	9.15	139	97.88
2. คำกริยา	61	7	11.29	60	96.77
3. คำคุณศัพท์	19	3	15.78	18	94.74
4. คำบุพบท	1	1	100.00	1	100.00
5. คำลักษณนาม	9	5	5.55	9	100.00
รวม	243	29	11.93	239	98.35

จากตารางที่ 7 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเสียงที่พบในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 มากกว่าผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในทุกประเภทของคำ คือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำบุพบท และ คำลักษณนาม คิดเป็นร้อยละ 97.88, 96.77, 94.74, 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ

จากลักษณะการปฏิภาคของเสียง ผู้วิจัยพบลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงที่สำคัญ ๆ คือ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย และการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ ดังนี้

2. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง

2.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียง 6 ลักษณะ คือ

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะฐานกรณ์เดียวกันและมีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม คือ จากเสียงที่ไม่มีลม (unaspirated sound) กลายเป็น เสียงที่มีลม (aspirated sound) ดังตารางที่ 8-10

ตารางที่ 8 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [p] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [ph]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. พอ	pw: ²	pw: ²	phw: ²	phw: ²
2. พอง	pw:ŋ ¹	pw:ŋ ¹	pw:ŋ ²	phw:ŋ ²
3. พลอย	pw:j ²	pw:j ²	pw:j ²	phw:j ²
4. มีดพร้า	mi:t pa: ⁶	mi:t pa: ⁶	mi:t pa: ⁶	mi:t pha: ⁶
5. แพ้	pɛ: ⁶	phɛ: ⁶	phɛ: ⁶	phɛ: ⁶
6. โพธิ์	po: ²	po: ²	po: ²	pho: ²
7. พี่	pi: ⁴	pi: ⁴	pi: ⁴	phi: ⁴
8. พา	pa: ²	pa: ²	pa: ²	pha: ²
9. พัน	po:n ⁶	po:n ⁶	po:n ⁶	pho:n ⁶

จากตารางที่ 8 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจากเสียง [p] เป็น [ph] ในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ซึ่งเป็นความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม แต่มีฐานกรณ์ริมฝีปากและมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน และเมื่อพิจารณาการออกเสียงของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ในคำที่ 5 ทั้งสามระดับอายุออกเสียงเปลี่ยนเป็น [ph] ในคำที่ 1 ทั้งระดับอายุที่ 2 และ 3 ที่ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [ph] ส่วนในคำอื่น ๆ มีเพียงระดับอายุที่ 3 เท่านั้นที่ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [ph] แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่พบการเปลี่ยนแปลงเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

ตารางที่ 9 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [t] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [th]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. แทะ	tɛ:ŋ ¹	tɛ:ŋ ¹	thɛ:ŋ ¹	thɛ:ŋ ¹
2. ทา	ta: ²	ta: ²	tha: ²	tha: ²
3. ทอง	tw:ŋ ²	tw:ŋ ²	tw:ŋ ²	thw:ŋ ²
4. ทำน้ำ	ta: ⁴ na:m ⁵	ta: ⁴ na:m ⁵	ta: ⁴ na:m ⁵	tha: ⁴ na:m ⁵

จากตารางที่ 9 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจากเสียง [t] เป็น [th] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม แต่มีฐานกรณ์ปุ่มเหงือกและมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน และเมื่อพิจารณาการออกเสียงของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ในคำที่ 1 และ 2 ทั้งระดับอายุที่ 2 และ 3 ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [th] แต่ในคำที่ 3 และ 4 มีเพียงระดับอายุที่ 3 ที่ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [th] แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่พบการเปลี่ยนแปลงเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

ตารางที่ 10 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [k] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [kh]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ค้อน	kw:n ⁶	kw:n ⁶	kw:n ⁶	khw:n ⁶
2. คัน	kan ²	kan ²	khan ²	khan ²
3. คอ	kw: ²	kw: ²	kw: ²	khw: ²
4. ข่วน	kuan ³	kuan ³	kuan ³	khuan ³
5. เชื้อน	kian ³	kian ³	khian ³	khian ³
6. ไม้คาน	mai ⁶ ka:n ²	mai ⁶ ka:n ²	mai ⁶ ka:n ²	mai ⁶ kha:n ²

จากตารางที่ 10 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจากเสียง [k] เป็น [kh] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม แต่มีฐานกรณ์เพดานอ่อนและมี

ลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน และเมื่อพิจารณาการออกเสียงของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ในคำที่ 2 พบว่า ทั้งระดับอายุที่ 2 และ 3 ที่ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [kh] ส่วนในคำอื่น ๆ มีเพียงระดับอายุที่ 3 ที่ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [kh] แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่พบการเปลี่ยนแปลงเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

ตารางที่ 11 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [c] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [ch]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ชี	ci: ⁶	ci: ⁶	ci: ⁶	chi: ⁶
2. ชัก	cak ⁴	cak ⁴	chak ⁴	chak ⁴
3. ฉีก	ci? ¹	ci? ¹	ci? ¹	chi? ¹
4. เช็ด	cet ⁴	cet ⁴	cet ⁴	chet ⁴
5. ชิม	ci:m ²	ci:m ²	ci:m ²	chi:m ²
6. แช่ว	cε: ⁴	cε: ⁴	cε: ⁴	che: ⁴
7. ชก	cok ³	cok ³	cok ³	chok ³
8. น่องชาย	νω:η ⁶ ca:j ²	νω:η ⁶ ca:j ²	νω:η ⁶ ca:j ²	νω:η ⁶ cha:j ²
9. น้ำครำ	na:m ⁶ cam ²	na:m ⁶ cam ²	na:m ⁶ cam ²	na:m ⁶ cham ²

จากตารางที่ 11 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจากเสียง [c] เป็น [ch] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม แต่มีฐานกรณ์เพดานแข็งและมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงกึ่งเสียดแทรกเหมือนกัน และเมื่อพิจารณาการออกเสียงของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ในคำที่ 2 ทั้งระดับอายุที่ 2 และ 3 ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [ch] ส่วนในคำอื่น ๆ มีเพียงระดับอายุที่ 3 ที่ออกเสียงเปลี่ยนเป็น [ch] แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ พบการเปลี่ยนแปลงเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นและเสียงพยัญชนะท้ายที่มีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน ดังตารางที่ 12-16

ตารางที่ 12 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [t] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [k]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ตาคุ่ม	ka: ⁴ tum ³	ka: ⁴ tum ³	ka: ⁴ tum ³	ka: ⁴ kum ³

จากตารางที่ 12 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น [t] เป็นเสียง [k] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า ตาคุ่ม เท่านั้น ซึ่งทั้งสองเสียงมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน คือ ปุ่มเหงือกกับเพดานอ่อน

ตารางที่ 13 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ʔ] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [p]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ตุง, นูน	ʔo: ⁴	ʔo: ⁴	ʔo: ⁴	po: ⁴

จากตารางที่ 13 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น [ʔ] เป็นเสียง [p] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า ตุงหรือนูน เท่านั้น ซึ่งทั้งสองเสียงมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน คือ คอหอยกับริมฝีปาก

ตารางที่ 14 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [b] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [d]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ไล่เดือน	saj ¹ b ¹ ian ¹	saj ¹ b ¹ ian ¹	saj ¹ b ¹ ian ¹	saj ¹ d ¹ ian ¹
2. สะดือ	sabi ⁴	sabi ⁴	sabi ⁴	kadi ⁴
3. จันทราศ	cop ³ kin ³ b ¹ ian ¹	cop ³ kin ³ b ¹ ian ¹	cop ³ kin ³ b ¹ ian ¹	cop ³ kin ³ d ¹ ian ¹
4. พระจันทร์	b ¹ ian ¹	b ¹ ian ¹	b ¹ ian ¹	d ¹ ian ¹

จากตารางที่ 14 พบว่ามีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น [b] เป็นเสียง [d] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เท่านั้น ซึ่งทั้งสองเสียงมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน คือ ริมฝีปากกับปุ่มเหงือก

ตารางที่ 15 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [p] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [k]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
คุกเข่า	khup ⁴	khup ⁴	khuk ⁴	khuk ⁴

จากตารางที่ 15 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้าย [p] เป็นเสียง [k] พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า คุกเข่า ซึ่งทั้งสองเสียงมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน คือ ริมฝีปากกับเพดานอ่อน

ตารางที่ 16 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ʔ] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [k]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ซ้อсок	khɛ:n ¹ sɔʔ ³	khɛ:n ¹ sɔʔ ³	khɛ:n ¹ sɔʔ ³	khɔ: ⁵ sɔ:k ³
2. นึก	chiʔ ¹	chiʔ ¹	chiʔ ¹	chi:k ¹
3. ลอก	lɔ: ⁷	lɔ: ⁷	lɔ: ⁷	lɔ:k
4. ลาก	la: ⁷	la: ⁷	la: ⁷	la:k
5. ออก	ʔɔ: ⁷³	ʔɔ: ⁷³	ʔɔ: ⁷³	ʔɔ:k ³
6. มะกอก	ma ⁵ kw: ⁷³	ma ⁵ kw: ⁷³	ma ⁵ kw: ⁷³	ma ⁵ kw:k ³

จากตารางที่ 16 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้าย [ʔ] เป็นเสียง [k] พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เท่านั้น ซึ่งทั้งสองเสียงมีลักษณะการเปล่งเสียงเป็นเสียงระเบิดเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน คือ คอหอยกับเพดานอ่อน

2.1.3 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน และมีลักษณะการทำงาน
ของเส้นเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน ดังตารางที่ 17-19

ตารางที่ 17 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [l] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [d]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ดาว	la:w ¹	la:w ¹	da:w ¹	da:w ¹
2. ดัก	lak ³	lak ³	lak ³	dak ³
3. งานแต่งงาน	kin ⁴ lɔŋ ¹	kin ⁴ lɔŋ ¹	kin ⁴ dɔŋ ¹	ŋa:n ³ tɛŋ ³
4. เด็ก	lek ³ no:j ⁶	dek ³ no:j ⁶	dek ³ no:j ⁶	dek ³ no:j ⁶
5. กระดาน	ka ³ la:n ¹	ka ³ la:n ¹	kada:n ¹	kada:n ¹
6. กระดาษ	kala:t ³	kala:t ³	kada:t ³	kada:t ³
7. กระดุก	ka ³ lu ³	ka ³ lu ³	ka ³ du ³	ka ³ du ³
8. กระโถด	kalo:t ³	kalo:t ³	kalo:t ³	kado:t ³
9. ดม	lom ¹	lom ¹	lom ¹	dom ¹
10. ด่า	la: ³	la: ³	da: ³	da: ³
11. ดาบ	pa: ⁶ la:p ³	pa: ⁶ la:p ³	pa: ⁶ la:p ³	pa: ⁶ da:p ³
12. ดำ	lam ¹	lam ¹	lam ¹	dam ¹
13. แดง	leŋ ¹	leŋ ¹	dɛŋ ¹	dɛ:ŋ ¹

จากตารางที่ 17 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [l] เป็นเสียง [d] ในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ
ซึ่งทั้งสองเสียงมีฐานกรณ์ปุ่มเหงือก และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็เหมือนกันแต่มี
ลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน โดยเป็นการเปลี่ยนจากเสียงข้างลิ้น เป็นเสียงระเบิด

ตารางที่ 18 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ŋ] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [j]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ใหญ่	na ⁺ 3	na ⁺ 3	jaw ³	jaw ³
2. ได้ยิน	daj ³ jin ²	daj ³ jin ²	daj ³ jin ²	daj ³ jin ²
3. เย็บ	nep ⁴	jep ⁴	jep ⁴	jep ⁴
4. นกกระยาง	nok ⁴ ka ⁴ na:ŋ ⁴	nok ⁴ ka ⁴ na:ŋ ⁴	nok ⁴ ka ⁴ na:ŋ ⁴	nok ⁴ ka ⁴ ja:ŋ ⁴

จากตารางที่ 18 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ŋ] เป็นเสียง [j] ในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ซึ่งทั้งสองเสียงมีฐานกรณ์เพดานแข็ง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก้อง เหมือนกันแต่มีลักษณะ การเปล่งเสียงต่างกัน โดยเปลี่ยนจากเสียงพยัญชนะนาสิก เป็นเสียงพยัญชนะครี้งสระ

ตารางที่ 19 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [m] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [p]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
สับปะรด	som ¹ ma ⁴ lot ⁴	som ¹ ma ⁴ lot ⁴	som ¹ ma ⁴ lot ⁴	sap ¹ pa ⁴ lot ⁴

จากตารางที่ 19 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [m] เป็นเสียง [p] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า สับปะรด เท่านั้น ซึ่งทั้งสองเสียงมีฐานกรณ์ริมฝีปาก และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก้องเหมือนกัน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน โดยเปลี่ยนจากเสียงเสียงพยัญชนะนาสิกเป็นพยัญชนะระเบิด

2.1.4 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน ดังตารางที่ 20-22

ตารางที่ 20 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [s] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [ch]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. แข่ง	seŋ ⁴	seŋ ⁴	seŋ ⁴	cheŋ ⁴
2. ชก	sok ⁴	sok ⁴	chok ⁴	chok ⁴
3. ชน	son ²	son ²	chon ²	chon ²
4. ผักชี	phak ³ si: ²	phak ³ si: ²	phak ³ si: ²	phak ³ chi: ²
5. กระชาย	ka ⁴ sa:j ²	ka ⁴ sa:j ²	ka ⁴ sa:j ²	ka ⁴ cha:j ²
6. เหย	sə:j ¹	sə:j ¹	sə:j ¹ chə:j ¹	chə:j ¹
7. ชนะ	sanaʔ ⁴	sanaʔ ⁴	chanaʔ ⁴	chanaʔ ⁴
8. ช้ำ	sa: ²	sa: ²	sa: ²	cha: ²

จากตารางที่ 20 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [s] เป็นเสียง [ch] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งทั้งสองเสียงมีฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกันแต่มีลักษณะการเปล่งเสียงแตกต่างกัน โดยเป็นการเปลี่ยนจาก เสียงเสียดแทรกไม่ก้องปุ่มเหงือก เป็นเสียงกึ่งเสียดแทรกไม่ก้อง เพดานแข็ง

ตารางที่ 21 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [h] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [ŋ]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
แหงน	hɛ:n ¹	hɛ:n ¹	hɛn ¹	ŋɛn ¹

จากตารางที่ 21 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [h] เป็นเสียง [ŋ] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า แหงน เท่านั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงที่ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน แตกต่างกันในลักษณะการเปล่งเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง โดยเป็นการเปลี่ยนจากเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เพดานอ่อน เป็นเสียงนาสิก ก้อง เพดานแข็ง

ตารางที่ 22 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [c] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [th]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ทะเล	cale: ²	cale: ²	tha ⁴ le: ²	tha ⁴ le: ²

จากตารางที่ 22 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [c] เป็นเสียง [th] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า ทะเล เท่านั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงที่ฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน แต่ต่างกันที่ลักษณะการเปล่งเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง โดยเป็นการเปลี่ยนจากเสียงกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง เพดานแข็ง เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง ปุ่มเหงือก

2.1.5 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ และลักษณะการเปล่งเสียงต่างกันดัง
ตารางที่ 23-25

ตารางที่ 23 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [p] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [f]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ฟังพอน	to: ¹ cɔ:n ¹ pɔ:n ²	to: ¹ cɔ:n ¹ pɔ:n ²	to: ¹ cɔ:n ¹ pɔ:n ²	to: ¹ cɔ:n ¹ fɔ:n ²

จากตารางที่ 23 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [p] เป็นเสียง [f] พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า ฟังพอน เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างทั้งเรื่องฐานกรณ์ และลักษณะการเปล่งเสียง

ตารางที่ 24 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [h] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [l]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ไร่	ha: ²	ha: ²	la: ²	la: ²
2. รับ	hap ⁴	hap ⁴	lap ⁴	lap ⁴
3. ร้าย	ha:j ⁶	ha:j ⁶	ha:j ⁶	la:j ⁶
4. ร้อย	hw:j ⁶	hw:j ⁶	lw:j ⁶	lw:j ⁶
5. รัว	hua ⁶	hua ⁶	hua ⁶	lua ⁶

จากตารางที่ 24 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [h] เป็นเสียง [l] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างทั้งเรื่องฐานกรณ์และลักษณะการเปล่งเสียง และเมื่อพิจารณาการออกเสียงในคำที่ 3 และ 5 จะเห็นว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เท่านั้นที่ออกเสียงเปลี่ยนจากเสียง [h] เป็นเสียง [l] แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่พบการเปลี่ยนแปลงเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

ตารางที่ 25 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [m] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [l]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ลิ่น	mi:n ⁴	mi:n ⁴	li:n ⁴	li:n ⁴
2. ลืมตา	mi:n ⁶ ta: ²	mi:n ⁶ ta: ²	mi:n ⁶ ta: ²	li:m ⁶ ta: ²

จากตารางที่ 25 พบว่ามีการเปลี่ยนเสียง [m] เป็นเสียง [l] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง ริมฝีปาก เป็นเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก

2.1.6 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเป็นพยัญชนะควบกล้ำหรือเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นพยัญชนะเดี่ยว ดังตารางที่ 26-27

ตารางที่ 26 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [k] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [kw]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เกวียน	kian ¹	kian ¹	kian ¹	kwian ¹

จากตารางที่ 26 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [k] เป็นเสียง [kw] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า เกวียน เท่านั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงจากเสียงพยัญชนะเดี่ยว คือ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ฟัน-ริมฝีปาก เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ คือ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง ริมฝีปาก

ตารางที่ 27 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [kw] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [f]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
คว้น	kwan ¹	kwan ¹	kwan ¹	fan ¹

จากตารางที่ 27 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [kw] เป็นเสียง [f] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า คว้น เท่านั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงจากเสียงพยัญชนะควบกล้ำคือ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง ริมฝีปาก เป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยว คือ เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ฟัน-ริมฝีปาก

2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงเสียงสระของผู้บอกภาษาลาวโซ่งในตำบลคอนมะเกลือ อำเภอร่องทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่เกิดขึ้นจะเกิดในผู้บอก

ภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 เป็นส่วนใหญ่และในคำที่มีการเปลี่ยนแปลงมักจะเป็นคำที่ตรงหรือใกล้เคียงกับภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งแต่เดิมออกเสียงสระต่างกัน ผู้บอกภาษาระดับอายุดังกล่าว จะเปลี่ยนแปลงเสียงสระไปเป็นเสียงเดียวกับเสียงสระในภาษาไทยกรุงเทพ มีลักษณะการเปลี่ยนเสียงสระที่น่าสนใจ 5 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาวของสระ ดังตารางที่ 28-32

ตารางที่ 28 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [i] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [i:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เท้า	tin ⁴	ti:n ⁴	ti:n ⁴	ti:n ⁴

จากตารางที่ 28 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [i] เป็นเสียง [i:] พบในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า เท้า เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างที่ ความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกันคือเป็นสระสูงลิ้นส่วนหน้า

ตารางที่ 29 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɛ] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [ɛ:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. แบก	bɛʔ ³	bɛʔ ³	bɛ:ʔ ³	bɛ:ʔ ³
2. เหลว	lɛw ¹	lɛw ¹	lɛ:w ¹	lɛ:w ¹
3. กำไลข้อมือ	pɔʔ ³ khɛn ¹	pɔʔ ³ khɛn ¹	pɔʔ ³ khɛ:n ¹	pɔʔ ³ khɛ:n ¹

จากตารางที่ 29 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɛ] เป็นเสียง [ɛ:] พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างที่ความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน คือ เป็นสระกลางต่ำ ลิ้นส่วนหน้า

ตารางที่ 30 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɛ:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɛ]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
แหงน	hɛ:n¹	hɛ:n¹	hɛn¹	ŋɛn¹

จากตารางที่ 30 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɛ:] เป็นเสียง [ɛ] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า แหงน เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างจากความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน คือ เป็นสระกลางต่ำ ลิ้นส่วนหน้า

ตารางที่ 31 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɨ] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [ɨ:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
กระทืบ	kathip⁵	kathip⁵	kathɨ:p⁵	kathə:p⁵

จากตารางที่ 31 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɨ] เป็นเสียง [ɨ:] ในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า กระทืบ เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างจากความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน คือ สระกลางสูง ลิ้นส่วนกลาง

ตารางที่ 32 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [o]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เปรี้ยว	so:m⁵	som	som⁵	som⁵

จากตารางที่ 32 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [o:] เป็นเสียง [o] ในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า เปรี้ยว เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน คือ สระกลางสูง ลิ้นส่วนหลัง

2.2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น ดังตารางที่ 33-36

ตารางที่ 33 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [a] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɨ]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
บันได	khan ⁵ laj ⁴	khian ⁵ laj ⁴	khian ⁵ laj ⁴	khan ⁵ daj ⁴

จากตารางที่ 33 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [a] เป็นเสียง [ɨ] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน คือ เป็นสระเสียงสั้น ลิ้นส่วนกลาง

ตารางที่ 34 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [a:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เกย	ka:j ¹	ka:j ¹	ka:j ¹	kə:j ¹

จากตารางที่ 34 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [a:] เป็นเสียง [ə:] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า เกย เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้นแต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และความสั้น-ยาวของสระเหมือนกันคือ เป็นสระเสียงยาว ลิ้นส่วนกลาง

ตารางที่ 35 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [u]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. อู้ง (มือ)	ʔon ⁵	ʔon ⁵	ʔon ⁵	ʔun ⁵
2. ถุง	thon ³	thon ³	thon ³	thun ³

จากตารางที่ 35 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [o] เป็นเสียง [u] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน คือ สระเสียงสั้น ลิ้นส่วนหลัง

ตารางที่ 36 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɔ:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [o:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
คนไทย	bo: ¹ ko:j ³	bo: ¹ ko:j ³	bo: ¹ ko:j ³	bo: ¹ ko:j ³

จากตารางที่ 36 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɔ:] เป็นเสียง [o:] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า คนไทย เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกันและความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน คือ สระเสียงยาว ลิ้นส่วนหลัง

2.2.3 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน แต่แตกต่างกันที่ระดับของลิ้น ส่วนความสั้น-ยาวของสระอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ดังตารางที่ 37-40

ตารางที่ 37 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɛ:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [e:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
จระเข้	to: ⁴ khɛ: ⁵	to: ⁴ khɛ: ⁵	ta: ⁴ khɛ: ⁵	ta: ⁴ khe: ⁵

จากตารางที่ 37 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɛ:] เป็นเสียง [e:] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า จระเข้ เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาวของสระ และระดับของลิ้น แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน คือ ลิ้นส่วนหน้า

ตารางที่ 38 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɨ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
กระทืบ	kathɨp ⁵	kathɨp ⁵	kathɨ:p ⁵	kathə:p ⁵

จากตารางที่ 38 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɨ] เป็นเสียง [ə:] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า กระทืบ เท่านั้น ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้นและความสั้น-ยาวของสระ แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน คือ ลิ้นส่วนกลาง

ตารางที่ 39 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ə:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ɨ:] หรือ [ɨ]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
หนึ่ง	nə:ŋ ³	nə:ŋ ³	nɨ:ŋ ³	nɨŋ ³

จากตารางที่ 39 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ə:] เป็นเสียง [ɨ:] หรือ [ɨ] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า หนึ่ง ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับ

ของลิ้น แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน คือ ลิ้นส่วนกลาง โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ออกเสียง ทั้ง [ɿ:] และ [ɨ] ส่วนระดับอายุที่ 3 ออกเสียง [ɨ] เท่านั้น

ตารางที่ 40 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [u] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [u:] และ [o]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. สูง	sun ¹	sun ¹	su:ŋ ¹	su:ŋ ¹
2. ขึ้น	khun ⁵	khun ⁵	khun ⁵	khon ⁵
3. ตก (ปลา)	tuk ³	tuk ³	tuk ³	tok ³

จากตารางที่ 40 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [u] เป็นเสียง [u:] หรือ [o] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แต่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน คือ ลิ้นส่วนหลัง โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ออกเสียงทั้ง [u:] และ [o] ส่วนระดับอายุที่ 2 ออกเสียง [u:] เท่านั้น

2.2.4 การเปลี่ยนเสียงสระที่ส่วนของลิ้นและระดับของลิ้นต่างกัน ดังตารางที่ 41-42

ตารางที่ 41 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɨ] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [i]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ตอนเช้า	cin ⁴ ca:w ⁶	cin ⁴ ca:w ⁶	cin ⁴ ca:w ⁶	tw:n ⁴ ca:w ⁶

จากตารางที่ 41 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɨ] เป็นเสียง [i] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า ตอนเช้า ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ส่วนของลิ้นและระดับของลิ้น แต่มีความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน คือ สระเสียงสั้น

ตารางที่ 42 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o:] ในบางคำ เปลี่ยนเป็นเสียง [a:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ตัว (ลักษณะนาม)	to: ⁴	to: ⁴	ta: ⁴	tua: ⁴
2. วัว	to: ⁴ ɣua ²	to: ⁴ ɣua ²	to: ⁴ ɣua ²	ta: ⁴ ɣua ²
3. หอย	to: ⁴ hɔj ¹	to: ⁴ hɔj ¹	ta: ⁴ hɔj ¹	ta: ⁴ hɔj ¹

จากตารางที่ 42 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [o:] เป็นเสียง [a:] พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้นและส่วนของลิ้น แต่มีความสั้นยาวของสระเหมือนกัน คือ สระเสียงยาว

2.2.5 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระจากเสียงสระประสมเป็นเสียงสระเดี่ยว หรือเสียงสระเดี่ยวเป็นเสียงสระประสม ดังตารางที่ 43-45

ตารางที่ 43 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [ɪa] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เมื่อไร	mia ⁴ lay ⁴	mia ⁴ lay ⁴	mə: ⁴ lay ⁴	mə: ⁴ lay ⁴

จากตารางที่ 43 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [ɪa] เป็นเสียง [ə:] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า เมื่อไร ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงสระจากสระประสมเป็นสระเดี่ยว

ตารางที่ 44 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [aɪ] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ə:]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ใหญ่	naɪ ³	naɪ ³	naɪ ³	je: ³

จากตารางที่ 44 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [aɪ] เป็นเสียง [ə:] พบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และพบเพียงคำเดียว คือ คำที่มีความหมายว่า ใหญ่ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงสระจากสระประสมเป็นสระเดี่ยว

ตารางที่ 45 แสดงตัวอย่างคำที่เสียง [o:] ในบางคำจะเปลี่ยนเป็นเสียง [ua]

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ตัว (ลักษณะนาม)	to: ⁴	to: ⁴	to: ⁴	tua: ⁴
2. วัว	to: ⁴ ɲua ²	to: ⁴ ɲua ²	to: ⁴ ɲua ²	tua: ⁴ ɲua ²
3. ปลาไหล	to: ¹ lian ¹	to: ¹ lian ¹	to: ¹ jian ¹	tua ¹ jian ¹

จากตารางที่ 45 พบว่า มีการเปลี่ยนเสียง [o:] เป็นเสียง [ua] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนเสียงสระจากสระเดี่ยวเป็นสระประสม

นอกจากนั้น จากการศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงในบางคำของภาษาลาวโซ่งในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยยังพบการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะและเสียงสระในคำศัพท์เดียวกันที่น่าสนใจ ดังนี้

ตารางที่ 46 แสดงการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะและเสียงสระในคำศัพท์เดียวกัน

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ขนมนจีน	nom ³ kin ⁴	khanom ³ kin ⁴	khanom ³ ci:n ⁴	nom ³ ci:n ⁴
2. บันได	khan ⁵ laj ⁴	khian ⁵ laj ⁴	khian ⁵ laj ⁴	khan ⁵ daj ⁴
3. หอก	hw ⁷ ³	hw ⁷ ³	hw ⁷ ³	hw:k ³
4. ตอนเช้า	ciŋ ⁴ ca:w ⁶	cin ¹ ca:w ⁶	cin ⁴ ca:w ⁶	to:n ⁴ ca:w ⁶
5. แหวน	hɛ:n ¹	hɛ:n ¹	hɛn ¹	ŋɛn ¹
6. แยก	ŋɛʔ ⁴	ŋɛʔ ⁴	jɛ:k ⁴	jɛ:k ⁴

จากตารางที่ 46 อธิบายได้ดังนี้

คำที่ 1 เสียงพยัญชนะต้น [k] เปลี่ยนเป็นเสียง [c] และเสียงสระ [i] เปลี่ยนเป็นเสียงสระ [i:] ในผู้บอกภาษาระดับที่ 3 และพบลักษณะแปรอิสระในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2

คำที่ 2 เป็นที่น่าสังเกตว่า khan⁵daj⁴ ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงจากเสียง [l] ใน ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 มาเป็นเสียง [d] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ต่อจากนั้น พยางค์หน้าของคำนี้เกิดการกร่อนเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เป็น kadaj⁴ โดยเกิดในลักษณะแปรอิสระกับ คำว่า khan⁵laj⁴ และ khan⁵daj⁴

คำที่ 3 เสียงสระ [ɔ] เปลี่ยนเป็นเสียง [ɔ:] และเสียงพยัญชนะท้าย [ʔ] เปลี่ยนเป็นเสียง [k] ซึ่งพบในลักษณะแปรอิสระในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

คำที่ 4 เสียงสระ [ɪ] เปลี่ยนเป็น [i] และมีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้าย [ŋ] เป็น [j] ซึ่งพบในลักษณะแปรอิสระในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 โดยที่ระดับอายุที่ 3 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้

คำที่ 5 เสียงพยัญชนะต้น [h] เปลี่ยนเป็นเสียง [ŋ] และเสียงสระ [ɛ:] เปลี่ยนเป็นเสียง [ɛ] ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3

คำที่ 6 เสียงพยัญชนะต้น [ŋ] เปลี่ยนเป็น [j] เสียงสระ [ɛ] เปลี่ยนเป็น [ɛ:] และเสียงพยัญชนะท้าย [ʔ] เปลี่ยนเป็น [k] ซึ่งพบในลักษณะแปรอิสระในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3

2.3 เมื่อพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะและเสียงสระของผู้บอกภาษาลาวโซ่งในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นไปใน 3 ลักษณะ ได้แก่

2.3.1 การเพิ่มเสียง

จากการศึกษาคำที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียง พบว่า มีการเพิ่มเสียงจากคำเดิมในภาษาลาวโซ่ง ทำให้มีการเพิ่มพยางค์ในคำนั้น ๆ ซึ่งมักพบในตำแหน่งต้นคำ ดังตัวอย่างคำ ในตารางดังนี้

ตารางที่ 47 แสดงตัวอย่างคำที่มีการเพิ่มเสียง

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. กระด้าง	lo:ŋ ³	lo:ŋ ³	lo:ŋ ³	ka ³ lo:ŋ ³
2. กระบุง	bun ¹	ka ³ bun ¹	ka ³ bun ¹	ka ³ bun ¹
3. ซ้อน	buaŋ ³	buaŋ ³	ka ³ buaŋ ³	ka ³ buaŋ ³
4. เสื่อ	sia ⁵	sia ⁵	pha sia ⁵	pha sia ⁵

2.3.2 การลดเสียง

จากการศึกษาคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง พบว่า มีคำที่ผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุออกเสียงพยางค์ในคำหายไปจากศัพท์เดิมของภาษาลาวโซ่ง ทำให้ศัพท์สูญเสียง มักพบในตำแหน่งต้นคำ และแทรกกลางคำ ดังตัวอย่างคำในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 48 แสดงตัวอย่างคำที่มีการลดเสียง

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. กล้วย	ma ⁵ kuaj ⁵	ma ⁵ kuaj ⁵	ma ⁵ kuaj ⁵	kuaj ⁵
2. ปวดหัว	cep ³ pom ¹ hua ¹	cep ³ pom ¹ hua ¹	cep ³ pom ¹ hua ¹	cep ³ hua ¹
3. ข้าวโพด	khaw ⁵ sali: ²	khaw ⁵ sali: ²	khaw ⁵ li: ²	khaw ⁵ li: ²
4. กลัว	khi: ³ ja:n ³	ja:n ³	ja:n ³	ja:n ³

2.3.3 การเปลี่ยนเสียงเป็นคำอื่น

จากการศึกษาคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง พบว่า การเปลี่ยนเสียงเป็นคำอื่นโดยที่พยางค์ในคำเท่าเดิมพบในพยางค์หลัง เปลี่ยนเป็นเสียงอื่น และพบในบางคำเปลี่ยนเป็นคำอื่นซึ่งเหมือนภาษาไทยกรุงเทพฯ ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 49 แสดงตัวอย่างคำที่มีการเปลี่ยนเสียงเป็นคำอื่น

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. กระดุม	ma ³ sia ⁵	ma ³ sia ⁵	ma ³ sia ⁵	ma ³ dum ¹
2. โกรธ	ciat ¹	ciat ¹	ciat ¹	ko:t
3. งาน	wia ⁷	wia ⁷	wia ⁷	ɲa:n ³
4. แต่งโม	ma ⁵ te:ɲ ¹ na:m ⁶	ma ⁵ te:ɲ ¹ na:m ⁶	ma ⁵ te:ɲ ¹ na:m ⁶	ma ⁵ te:ɲ ¹ mo: ²
5. งานแต่งงาน	kin ¹ ɔ:ɲ ¹	kin ¹ ɔ:ɲ ¹	ɲa:n ³ teɲ ³	ɲa:n ³ teɲ ³

3. การเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำ

ในภาษาลาวโซ่งนอกจากจะพบการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์และการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงแล้ว ในบางคำยังพบว่าความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ลักษณะการเปลี่ยนแปลงนี้ปรากฏใน ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 มีสามลักษณะ คือ

3.1 การเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก

3.2 การเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า

3.3 การเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่

ตารางที่ 50 แสดงจำนวนร้อยละของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย

ประเภทคำ	จำนวนคำ ทั้งหมด	การเปลี่ยนแปลงความหมาย					
		กว้างออก		แคบเข้า		ย้ายที่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คำนาม	667	9	1.34	6	0.90	1	0.15
คำกริยา	228	1	0.44	-	-	1	0.44
คำคุณศัพท์	94	-	-	-	-	-	-
คำบุพบท	11	-	-	-	-	-	-
คำลักษณนาม	23	-	-	-	-	-	-
รวม	1,000	10	1.10	6	0.60	2	0.20

จากตารางที่ 50 พบว่า ประเภทคำนามมีการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก 9 คำ จากทั้งหมด 667 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.34 ความหมายแคบเข้า 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.90 และความหมายย้ายที่ 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.15 ประเภทคำกริยาพบการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก 1 คำ จากทั้งหมด 228 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.44 และความหมายย้ายที่ 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.44 ส่วนคำคุณศัพท์ คำบุพบทและคำลักษณนามไม่พบการเปลี่ยนแปลง

3.1 การเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก หมายถึง ความหมายของศัพท์ในภาษาลาวโซ่ง ซึ่งเดิมมีความหมายเฉพาะอย่าง แต่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 จะใช้ศัพท์นั้นในความหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการได้รับเอาสิ่งของหรือความคิดใหม่ ๆ ในวัฒนธรรมไทยเข้าไปใช้ ดังจะพบในศัพท์ต่อไปนี้

ตารางที่ 51 แสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก

คำศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ไห	haj ¹	haj ¹ ʔu ⁷³	haj ¹
2. กำไลข้อมือ	pɔ ⁷³ khɛn ¹	pɔ ⁷³ khɛn ¹ pɔ ⁷³ khɛ:n ¹	pɔ ⁷³ khɛn ¹ pɔ ⁷³ khɛ:n ¹
3. แมงมุม	mɛ:ŋ ² siŋ ⁴ sa:w ⁵	mɛ:ŋ ² siŋ ⁴ sa:w ⁵ mɛ:ŋ ² sa:w ⁵	mɛ:ŋ ² siŋ ⁴ sa:w ⁵ mɛ:ŋ ² jasa:w ⁵ mɛ:ŋ ² mum ²
4. โลงศพ	ho:ŋ ²	hi:p ³ ho:ŋ ² lo:ŋ ²	lo:ŋ ²
5. สะพาน	khua ¹	khua ¹ tapha:n ¹	tapha:n ¹ sapha:n ¹
6. อา (ผู้ชาย)	ʔa:w ⁴	ʔa:w ⁴ ʔa: ⁴	ʔa:w ⁴
7. ต่างหู	bɔŋ ⁵ hu: ¹ tɔm ⁵ hu: ¹ tum ⁵ hu: ¹	tɔm ⁵ hu: ¹ tam ⁵ hu: ¹ tum ⁵ hu: ¹	tɔm ⁵ hu: ¹ tam ⁵ hu: ¹ tum ⁵ hu: ¹
8. เลื่อนชั้นใน	sɿa ⁵ kw: ² sɿa ⁵ khw: ² sɿa ⁵ naj ²	sɿa ⁵ soŋ ⁴ nom ² sɿa ⁵ lat ⁴ nom ² sɿa ⁵ naj ² jok ⁵ soŋ ⁴	sɿa ⁵ naj ²
9. แม่ม้าย	mɛ: ⁴ ma:j ⁵	mɛ: ⁴ ma:j ⁵	mɛ: ⁴ ma:j ⁵
10. เช้	ce: ⁴	ce: ⁴	che: ⁴

จากตารางที่ 51 อธิบายได้ดังนี้

คำว่า “ไห” ในภาษาลาวโซ่ง/ haj¹/ เป็นภาชนะรูปร่างคล้ายตุ่มหรือโอง่น้ำ (ชาวโซ่งเรียกตุ่มหรือโอง่น้ำว่า ʔu⁷³) แต่มีขนาดเล็กมาก ปากไหแคบ มักใช้หมักปลาร้าหรือกระเทียมดองเอาไว้รับประทานกัน ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ มีการใช้ศัพท์ / haj¹/ เหมือนกันหมด ส่วน /ʔu⁷³/ ซึ่งผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 บางคนใช้ร่วมด้วยนั้น พวกเขาหมายถึงภาชนะใส่น้ำที่เรียกว่า “ตุ่ม” หรือ “โอง่น้ำ” ในภาษาไทยกรุงเทพฯหรือใช้เรียกภาชนะหมักปลาร้าที่เรียกว่า /ʔu⁷³/ ดังคำอธิบายข้างต้นก็ได้

สรุปแล้วผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ที่ใช้ /ɲuʔ³/ นั้น จะใช้ /ɲuʔ³/ ในความหมายที่กว้างออกคือ ไม่ว่าจะ เป็น /haj¹/ “ตุ่มน้ำที่มีขนาดเล็กและใหญ่” ก็เรียกว่า /ɲuʔ³/ ทั้งสิ้น

คำว่า “กำไลข้อมือ” ในผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับที่ 1/ pɔʔ³ khɛn¹/ หมายถึง กำไลข้อมือที่ ทำด้วยเงินเป็นวงขดเข้าหากัน แต่ปลายทั้งสองข้างไม่เชื่อมต่อกัน ปัจจุบันจะพบในหญิงที่มีอายุ มาก ๆ เท่านั้น แต่ก็พบน้อยมาก ส่วนในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ในความหมายกว้าง ออกคือ นอกจากจะหมายถึง กำไลในลักษณะข้างต้นแล้ว ยังหมายถึงกำไลชนิดอื่น ๆ ไม่ว่าจะ ทำด้วยเงิน ทอง โลหะชนิดอื่น ๆ หรือพลาสติกหรือมีรูปร่างต่าง ๆ ดังที่เห็นปัจจุบัน ก็เรียก /pɔʔ³ khɛn¹/ หรือ /pɔʔ³ khe:n¹/ ทั้งสิ้น

คำว่า “แมงมุม” ตามความหมายในภาษาลาวโซ่งนั้น มีผู้อธิบายว่า /mɛ:ŋ² siŋ⁴sa:w⁵/ ใช้ เรียกแมงมุมตัวเล็ก ส่วน /mɛ:ŋ² mu:m²/ ใช้เรียกแมงมุมตัวใหญ่ ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ มี การใช้คำว่า “แมงมุม” ร่วมกับศัพท์เดิมในภาษาลาวโซ่ง โดยตามความหมายในภาษาลาวโซ่ง ผู้ บอกลาภาษาระดับอายุที่ 3 ที่ใช้ศัพท์นั้น จะใช้ในความหมายที่หมายถึง แมงมุมตัวเล็ก หรือ แมงมุม ตัวใหญ่ก็ได้ ซึ่งตรงกับความหมายของ “แมงมุม” ในภาษาไทยกรุงเทพ อาจสรุปได้ว่าผู้บอก ภาษาระดับอายุที่ 3 ได้นำคำมาใช้ในความหมายที่กว้างกว่า

คำว่า “โลงศพ” ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 บางคนอธิบายว่า /ho:ŋ²/ ไม่ใช่คำที่มีใช้มาแต่ เดิมในภาษา ลาวโซ่ง เพราะประเพณีศพของลาวโซ่งก็ไม่มีการใช้ “โลง” ใส่ศพผู้ตาย จึงเป็นไปได้ ว่าเป็นการยืมคำจากภาษาไทยกรุงเทพมาใช้มากกว่า แต่จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีผู้บอก ภาษาระดับอายุที่ 2 บางคนใช้ศัพท์อีกคำหนึ่งคือ “หีบ” ร่วมด้วย ซึ่งผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อธิบายว่าศัพท์ในภาษาลาวโซ่ง เป็นภาษาสำหรับใส่เสื้อผ้าเท่านั้น แต่ปัจจุบันผู้บอกภาษาบาง คนใช้ศัพท์นี้ในความหมายกว้างออก อันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพ คือ นอกจาก จะใช้ใส่เสื้อผ้าแล้วยังใช้ใส่ศพคนตายตามประเพณีของคนไทยทั่วๆ ไปอีกด้วย อย่างไรก็ตามการ เปลี่ยนแปลงทางความหมายที่ควบคู่กับการใช้ศัพท์ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ยังไม่ได้รับเอามาใช้

คำว่า “สะพาน” ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้คำว่า สะพาน มีความแตกต่างทาง ความหมาย คือ /khua¹/ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 หมายถึง สะพานที่สร้างขึ้นลงไปใต้น้ำ หรือ สระน้ำเพื่อใช้ตักน้ำขึ้นมาใช้ ส่วนในภาษาลาวโซ่ง /tapha:n¹/ หรือ /sapha:n¹/ หมายถึง สะพาน สมัยใหม่ที่สร้างข้ามแม่น้ำลำคลอง หรือสร้างข้ามถนน เช่น สะพานลอย เป็นต้น แต่ในปัจจุบัน

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 บางคน และระดับอายุที่ 3 ทั้งหมด ใช้ในความหมายที่หมายถึงสะพานชนิดใดก็ได้

คำว่า “อา(ผู้ชาย)” ศัพท์ /ʔa:⁴/ และ /ʔa:w⁴/ / ในภาษาลาวโซ่งมีความแตกต่างทางความหมาย คือ /ʔa:w⁴/ หมายถึง “น้องของพ่อที่เป็นผู้ชาย” ส่วน /ʔa:⁴/ หมายถึง “น้องของพ่อที่เป็นผู้หญิง” แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 บางคน ที่ใช้คำว่า /ʔa:⁴/ นั้น พวกเขาหมายถึง “น้องของพ่อที่เป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย” ก็ได้ เข้าใจว่าคงเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่เรียกน้องของพ่อทั้งผู้หญิงและผู้ชายว่า “อา” ดังนั้นศัพท์ในภาษาลาวโซ่งในที่นี้จึงถูกนำมาใช้ในความหมายที่กว้างออกกว่าเดิม ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 บางคน ก่อนที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะรับเอาไปใช้

คำว่า “ต่างหู” ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 หมายถึง ต่างหูในสมัยโบราณของไทยโซ่งซึ่งมีก้านใหญ่ ตัวต่างหูมีลักษณะกลมแบน กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ทำด้วยเงินผู้ที่ใส่ต่างหูชนิดนี้จะพบใน คนสูงอายุ 70 - 80 ปีขึ้นไป ซึ่งหาได้ยากแล้ว ในขณะเดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุเดียวกันนี้รวมทั้งผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ในความหมายที่หมายถึงต่างหูในสมัยปัจจุบันทุกชนิดอีกด้วย คือ มีความหมายกว้างขึ้นกว่าเดิม

คำว่า “เสื้อชั้นใน” การแต่งกายของผู้หญิงไทยโซ่งในสมัยก่อนนั้น จะใส่เสื้อชั้นในแบบเสื้อคอกระเช้าชนิดใส่พอดีตัวเรียกเสื้อชนิดนี้ว่า เสื้อเกาะ หรือ เสื้อคอ ต่อมาในช่วงของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้เริ่มมีการใช้ศัพท์เสื้อใน ในความหมายที่กว้างขึ้น คือ ยังหมายถึงเสื้อชั้นในอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เรียกว่า เสื้อยกทรง (brassiere) ด้วย ซึ่งผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 บางคนไม่เคยใช้และบางคนก็ไม่รู้จัก

คำว่า “แม่มาย” ในภาษาลาวโซ่งใช้ /me:⁴ ma:j⁵/ นี้ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 และ 2 ใช้เรียกหญิงที่สามีตายแล้ว ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ในความหมายกว้างออกไป คือ ใช้เรียกหญิงที่สามีตายหรือหญิงที่สามีทิ้งไปก็ได้ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 บางคนยังได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติมอีกว่า ถ้าเป็นหญิงที่สามีตายไป จะเรียกหญิงนั้นว่า /me:⁴ ma:j⁵/ แต่เรียกหญิงที่เคยอยู่กินกับสามีแล้วสามีทิ้งไปโดยไม่กลับมาอยู่ร่วมกันอีกว่า /me:⁴ wa:n³/ และเรียกหญิงที่สามีทิ้งไปโดยฝ่ายสามีต้องจ่ายค่าสาวหรือเงินคืนให้พ่อแม่ฝ่ายหญิงว่า /me:⁴ ha:n²/ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะไม่รู้จักใช้ศัพท์และความหมายของ /me:⁴ wa:n³/ และ /me:⁴ ha:n²/ นี้แล้ว

คำว่า “แช่” ในภาษาลาวโซ่งเดิมหมายถึง แช่ ที่ใช้กับ สิ่งของ พืช เช่น แช่เสื้อผ้า ผัก ผลไม้ ยกเว้นการแช่ข้าว ซึ่งมีคำศัพท์ใช้เฉพาะคือ /ma:⁴ khaw⁵/ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 บางคนจะออกเสียงเป็น /che:⁴/ คล้ายกับภาษาไทยกรุงเทพ และใช้กับการแช่ของทุกอย่างรวมถึง การแช่ข้าวด้วย

จากข้อมูลข้างต้น สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออกของผู้บอกภาษาลาวโซ่งในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดังนี้

ตารางที่ 52 สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก

คำศัพท์	ความหมายเดิม	ความหมายกว้างออก
1. ไห / haj ¹ /	ภาชนะคล้ายตุ่มหรือโอ่งน้ำมีขนาดเล็กปากแคบ	ตุ่มน้ำมีขนาดเล็กและใหญ่
2. กำไลข้อมือ / pɔ: ³ khɛn ¹ /	ทำด้วยเงินวงขดเข้าหากันปลายไม่เชื่อมติดกัน	กำไลที่ทำด้วยโลหะอื่นๆมีรูปร่างต่าง ๆ
3. แมงมุม / mɛ: ² sin ⁴ sa:w ⁵ /	ใช้เรียกแมงมุมตัวเล็ก	ใช้เรียกแมงมุมตัวเล็กหรือใหญ่ก็ได้
4. โลงศพ / ho: ² /	ภาชนะสำหรับใส่เสื้อผ้า	ภาชนะสำหรับใส่ศพคนตาย
5. สะพาน / khua ¹ /	สะพานที่ข้ามแม่น้ำลำคลองหรือข้ามถนน	สะพานชนิดใดก็ได้
6. อา(ผู้ชาย) /ʔa:w ⁴ /	น้องของพ่อที่เป็นผู้ชาย	น้องของพ่อที่เป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้
7. ต่างหู / bɔŋ ⁵ hu: ¹ /	ทำด้วยเงินมีก้านใหญ่ตัวต่างหูมีลักษณะกลมแบน	ต่างหูในปัจจุบันลักษณะต่าง ๆ
8. เสื้อชั้นใน / sɪa ⁵ ko: ² /	เสื้อคอกระเช้าใส่พอดีตัว	เสื้อยกทรง
9. แม่ม้าย / mɛ: ⁴ ma:j ⁵ /	หญิงที่สามีตายแล้ว	หญิงที่สามีตายแล้ว และหญิงที่สามีทิ้งไป
10. แช่ / cɛ: ⁴ /	ลักษณะการแช่อยู่ในน้ำใช้กับพืช ผัก สิ่งจิง	การแช่ทุกประเภทและการแช่ข้าว

3.2 การเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า หมายถึง ความหมายของศัพท์ในภาษาลาวโซ่งซึ่งมีความหมายรวมหลายอย่าง ต่อมาผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 ได้ใช้เพียงความหมายเดียว ดังจะพบในศัพท์ต่อไปนี้

ตารางที่ 53 แสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า

คำศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ลูกกระเดือก	bua ⁷³ kw: ² lu ⁷⁴ kal ⁺ ak ³	bua ⁷³ kw: ² lu ⁷⁴ kal ⁺ ak ³ luk ⁴ kal ⁺ ak ³	bua ⁷³ kw: ² lu ⁷⁴ kal ⁺ ak ³ luk ⁴ kal ⁺ ak ³ lu:k ⁴ kal ⁺ ak ³
2. ล่าม	la:m ⁴	la:m ⁴	la:m ⁴
3. เขย	kh ⁺ aj ¹	kh ⁺ aj ¹	kh ⁺ aj ¹
4. ที่นอน	sia ⁵	sia ⁵	sia ⁵
5. ฟืน	khew ²	khew ²	khew ²
6. หมอก	nam ⁵ mw ⁷³	nam ⁵ mw ⁷³	nam ⁵ mw ⁷³

จากตารางที่ 53 อธิบายได้ดังนี้

คำว่า “ลูกกระเดือก” ในภาษาลาวโซ่งใช้คำว่า /bua⁷³ kw:² / ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ในความหมายที่หมายถึงอวัยวะ “ลูกกระเดือก” หรือ “หลอดอาหาร” ก็ได้ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 บางคนและผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ทั้งหมดใช้ในความหมายที่หมายถึง อวัยวะ “หลอดอาหาร” เท่านั้น ส่วน “ลูกกระเดือก” นั้นได้มีการใช้ในความหมายที่แคบกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 บางคน

คำว่า “ล่าม” ในภาษาลาวโซ่ง ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ความหมายเดิมของชาวโซ่ง คือ ผู้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าบ่าว หรือเจ้าสาวทำพิธีเช่นไหว้ในงานแต่งงาน รวมถึงผู้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ซึ่งจะกำหนดไว้ว่ามีจำนวนเท่าใด เช่น เพื่อนเจ้าบ่าวหรือล่ามฝ่ายเจ้าบ่าว อาจมีจำนวนตั้งแต่ 6-8 คน แต่ล่ามฝ่ายเจ้าสาวมีจำนวนเพียง 1 คนเท่านั้น แต่ความหมาย

ของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 บางคน ใช้คำ $la:m^4$ ในความหมายที่แคบลง ว่าหมายถึง ผู้แปลคำพูดของฝ่ายหนึ่งให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ ตามความหมายของภาษาไทยมาตรฐานเท่านั้น

คำว่า “เขย” ในภาษาลาวโซ่งใช้คำว่า $/khaj^1/$ ในภาษาลาวโซ่ง นอกจากมีความหมายตรงกับภาษาไทยมาตรฐานแล้วเดิมใช้เรียกผู้ทำพิธี หรือ ผู้มีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับงานศพด้วย ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 บางคนใช้ $/khaj^1/$ ในความหมายที่แคบเข้า เหลือเพียงความหมายตามภาษาไทยมาตรฐานคำว่า $/khaj^1/$

คำว่า “ที่นอน” ภาษาลาวโซ่งใช้ว่า $/sia^5/$ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 หมายถึงที่นอนทุกประเภท ซึ่งอาจจะเป็น ฟูก เสื่อ หรือผ้าขาวม้าปูนอนก็ได้ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะหมายถึงเสื่อที่ใช้นอน หากเป็น ฟูกนอนจะเรียกว่า $/fu^4/$ หรือ $/fu:k^4/$ ซึ่งเป็นศัพท์เหมือนภาษาไทยกรุงเทพ

คำว่า “ฟัน” ภาษาลาวโซ่งใช้ว่า $/khew^2/$ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 หมายถึงฟันทุกซี่ในปาก ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะหมายถึงฟันเฉพาะมุมปาก สำหรับฟันซี่อื่น ๆ นอกเหนือจากนี้จะใช้ว่า $/fan^2/$ ซึ่งเป็นศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ

คำว่า “หมอก” ภาษาลาวโซ่งใช้ว่า $/nam^5mɔʔ^3/$ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 หมายถึงน้ำค้างและหมอก ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะหมายถึงหมอก ส่วนน้ำค้างจะใช้ศัพท์ $/nam^5kha:ŋ^6/$ ซึ่งเป็นศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพ

จากข้อมูลข้างต้น สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า ของผู้บอกภาษาลาวโซ่งในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดังตาราง

ตารางที่ 54 สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า

คำศัพท์	ความหมายเดิม	ความหมายแคบเข้า
1. ลูกกระเดือก $/buaʔ^3 ko:2/$	ลูกกระเดือกหรือหลอดอาหาร	หลอดอาหารเท่านั้น
2. ล่าม $/la:m^4/$	เพื่อนเจ้าบ่าวและเจ้าสาวและผู้แปลคำพูดของอีกฝ่ายหนึ่ง	ผู้แปลคำพูดของอีกฝ่ายหนึ่ง

ตารางที่ 54 (ต่อ)

คำศัพท์	ความหมายเดิม	ความหมายแคบเข้า
3. เขย /khiaj ¹ /	ผู้มีหน้าที่จัดเกี่ยวกับงานศพ ผัวของลูก ผัวของญาติ	ผัวของลูก ผัวของญาติ
4. ที่นอน /sia ⁵ /	ที่นอนทุกประเภท	เสื่อที่ใช้นอน
5. ฟืน /khew ² /	ฟืนทุกชิ้นในปาก	ฟืนเฉพาะมุมปาก
6. หมอก /nam ⁵ mo ⁷ ³ /	น้ำค้างและหมอก	หมอก

3.3 การเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่ หมายถึง ความหมายของศัพท์ในภาษาไทยซึ่งดั้งเดิมมีความหมายอย่างหนึ่ง แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 จะใช้ศัพท์นั้นในความหมายอีกอย่างหนึ่ง ดังจะพบในศัพท์ต่อไปนี้

ตารางที่ 55 แสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่

คำศัพท์	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ขวาน	khwa:n ¹	khwa:n ¹ hua ¹ khwa:n ¹	khwa:n ¹
2. โอ้ลม(พูดคุย)	ʔO: ⁵ lo:m ²	ʔO: ⁵ lo:m ² ʔu: ⁵ lo:m ²	ʔO: ⁵ lo:m ² khaj ²

จากตารางที่ 55 อธิบายได้ดังนี้

คำว่า “ขวาน” ภาษาลาวโซ่งใช้ว่า/khwa:n¹/และ/hua¹khwa:n¹/เป็นศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 บางคน ใช้เพิ่มเข้ามาและใช้ในความหมายเดียวกับ /khwa:n¹/ มีความหมายดังนี้คือ /khwa:n¹/ เป็นอาวุธมีคมชนิดหนึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับ “ขวาน” ในภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่ /hua¹ khwa:n¹/ ก็เป็นอาวุธอีกชนิดหนึ่งคล้าย /khwa:n¹/ แต่มีตัวด้ามยาวกว่า ส่วนที่เป็นด้านคมสามารถปิดหรือหมุนไปตามทิศทางที่ต้องการได้ ส่วนตรงข้ามด้านคมเป็นไม้ยื่นออกมาคล้ายก้อน

ใช้ตอกหรือทุบและ /hua¹ khwa:n¹/ นั้นนับเป็นเครื่องมือสำหรับปลูกบ้านในสมัยโบราณของลาว โชนชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับถากไม้ขนาดใหญ่ เพื่อนำมาทำเสาเรือนลักษณะเช่นนี้ แสดงว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 บางคน ได้ใช้ศัพท์ /hua¹ khwa:n¹/ ในความหมายที่หมายถึงอาวุธเดียวกัน /khwa:n¹/ ซึ่งที่จริงแล้วเป็นอาวุธคนละอย่างกัน

คำว่า “พุดคุย” ภาษาลาวโชนใช้ว่า / ʔo:⁵ lo:m²/ ใช้ในความหมายว่า เป็นกริยาพุดคุยกัน ของชายหนุ่มกับหญิงสาวชาวลาวโชนตามลำพังผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 หมายถึงการพุดคุยกันทั่วไปของญาติพี่น้อง เพื่อน หรือแขกที่มาบ้าน ก็มานั่งคุยกัน ไม่ได้หมายถึงหนุ่มสาวนั่งคุยกัน

จากข้อมูลข้างต้น สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ความหมายย้ายที่ ของผู้บอกภาษาลาวโชนในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดังตาราง 56

ตารางที่ 56 สรุปคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่

คำศัพท์	ความหมายเดิม	ความหมายย้ายที่
1. ขวาน	เครื่องมือปลูกบ้าน โบราณมี ด้ามยาวคล้ายค้อน	อาวุธมีคมชนิดหนึ่ง
2. โอ้ลม (พุดคุย)	การพุดเชิงเกี่ยวพาราสีระหว่าง ชายกับหญิง	การพุดคุยทั่วไป

สรุปได้ว่า จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำในภาษาลาวโชน ในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายทั้งสิ้น 18 คำ ประกอบด้วย ความหมายกว้างออก 10 คำ ได้แก่ ไห กำไลข้อมือ แมงมุม โลงศพ สะพาน อา (ผู้ชาย) ต่างหู เสื้อชั้นใน แม่ข่าย แซ่ ส่วนความหมายแคบเข้า มี 6 คำ ได้แก่ ลูกกระเดือก ล่าม เขย ที่นอน ฟัน หมอก และความหมายย้ายที่ มี 2 คำ ได้แก่ ขวาน โอ้ลม (พุดคุย)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลง

1. ปัจจัยด้านอายุ

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า ในแต่ละระดับอายุ มีลักษณะการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันและแตกต่างกันไปดังนี้

1.1 การใช้ศัพท์เดียวกันของผู้บอกภาษาลาวโซ่งทั้งสามระดับอายุ

ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า คำที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งทั้งสามระดับอายุ ใช้ศัพท์เดียวกัน มีจำนวน 757 คำ หรือ ร้อยละ 75.70 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนามแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1.1.1 การใช้คำที่เป็นศัพท์เดิม ซึ่งการใช้คำลักษณะนี้ จากศัพท์ 1,000 คำ มีทั้งสิ้นจำนวน 669 คำ คิดเป็นร้อยละ 66.90 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 57

ตารางที่ 57 แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดียวกันที่เป็นศัพท์เดิมของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ย่า	ʔem ¹ ʔu: ³	ʔem ¹ ʔu: ³	ʔem ¹ ʔu: ³	ʔem ¹ ʔu: ³
2. โกหก	khi: ⁵ bɛ:w ⁵	khi: ⁵ bɛ:w ⁵	khi: ⁵ bɛ:w ⁵	khi: ⁵ bɛ:w ⁵
3. เคี้ยว	kɛ:w ⁶	kɛ:w ⁶	kɛ:w ⁶	kɛ:w ⁶
4. เชือก	cɪaʔ ⁴	cɪaʔ ⁴	cɪaʔ ⁴	cɪaʔ ⁴
5. ฝรั่ง(ผลไม้)	ma ⁴ ʔuj ¹	ma ⁴ ʔuj ¹	ma ⁴ ʔuj ¹	ma ⁴ ʔuj ¹
6. มะพร้าว	maʔ ³ pa:w ⁶	maʔ ³ pa:w ⁶	maʔ ³ pa:w ⁶	maʔ ³ pa:w ⁶

จากตารางที่ 57 แสดงให้เห็นว่า การใช้คำที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งทั้งสามระดับอายุใช้คำที่เป็นศัพท์เดิมในภาษาลาวโซ่งเพื่อพูดสื่อสารกันในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะเป็นศัพท์ที่ใช้แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ และภาษาไทยกรุงเทพฯ

1.1.2 การใช้ศัพท์อื่น ซึ่งการใช้คำลักษณะนี้ จากศัพท์ 1,000 คำ มีทั้งสิ้นจำนวน 88 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.80 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 58

ตารางที่ 58 แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดียวกันที่เป็นศัพท์อื่นของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ลืมตา	mɛ:n ² ta: ¹	lɛ:m ² ta: ¹	lɛ:m ² ta: ¹	lɛ:m ² ta: ¹
2. ตาตุ่ม	ta: ¹ ti:n ¹	ta: ¹ tum ³	ta: ¹ tum ³	ta: ¹ tum ³
3. ราน้ำ	ha:ŋ ³ lin ²	ha:ŋ ³ na:m ⁶	ha:ŋ ³ na:m ⁶	ha:ŋ ³ na:m ⁶
4. ขอบปลา	cum ¹	jɔ: ²	jɔ: ²	jɔ: ²
5. ปลาเนื้ออ่อน	pa: ¹ sɛam ¹	pa: ¹ nɛa ⁵ ʔɔ:n ³	pa: ¹ nɛa ⁵ ʔɔ:n ³	pa: ¹ nɛa ⁵ ʔɔ:n ³
6. เตาแก๊ส	(คำยืมมาจาก ภาษาอังกฤษ)	taw ⁴ ket ⁴ taw ⁴ ke:t ⁴	taw ⁴ ket ⁴ taw ⁴ ke:t ⁴ taw ⁴ ke:t ³	taw ⁴ ket ⁴ taw ⁴ ke:t ³

จากตารางที่ 58 แสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์อื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯหรือรูปศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ แต่บางส่วนก็เป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาอื่น โดยยืมผ่านภาษาไทยกรุงเทพฯอีกชั้นหนึ่ง หรือเป็นการใช้ศัพท์ที่เป็นคำยืม

1.2 การที่ผู้บอกภาษาลาวโห่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน

ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโห่ง พบว่า มีลักษณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กับระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เดียวกัน หรือผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เดียวกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 การใช้คำลักษณะนี้จากศัพท์ 1,000 คำ มีจำนวนทั้งสิ้น 156 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.60 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม โดยการใช้ศัพท์เดียวกัน ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุต่อเนื่องกัน แบ่งเป็น 5 ลักษณะดังนี้

1.2.1 ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น การใช้คำลักษณะนี้มีจำนวน 49 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.90 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 59

ตารางที่ 59 แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน

กรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. งาน	wia ⁷	wia ⁷	wia ⁷ ŋa:n ³	wia ⁷ ŋa:n ³
2. ตะไคร้	phak ³ cai ⁵	phak ³ cai ⁵	phak ³ cai ⁵ ta ⁴ khaj ⁶	phak ³ cai ⁵ ta ⁴ khaj ⁶
3. พุทรา	ma ⁴ than ¹	ma ⁴ than ¹	ma ⁴ than ¹ phut ⁴ sa: ²	ma ⁴ than ¹ phut ⁴ sa: ²
4. ปิ่น	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³
5. ตอนเที่ยง	ha:ŋ ⁴ wen ²	ha:ŋ ⁴ wen ²	pi:n ⁴ ha:ŋ ⁴ wen ² thian ⁴	pi:n ⁴ ha:ŋ ⁴ wen ² thian ⁴

1.2.2 ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้คำในลักษณะนี้มีจำนวน 22 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.20 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 60

ตารางที่ 60 แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน

กรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. มุม	cɛ: ¹	cɛ: ¹	mum ²	mum ²
2. กระทอน	ma ⁴ tɔn ⁵	ma ⁴ tɔn ⁵	ka ⁴ thɔ:n ⁶	ka ⁴ thɔ:n ⁶
3. จิ้งจก	to: ¹ jiam ¹ ka: ³	to: ¹ jiam ¹ ka: ³	cin ⁵ cok ³	cin ⁵ cok ³
4. ไส้เดือน	to: ¹ lɛan ²	to: ¹ lɛan ²	saj ⁶ bɛan ²	saj ⁶ dɛan ²

1.2.3 ผู้บอกภาษาลาวโง่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์คำเดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น การใช้คำในลักษณะนี้มีจำนวน 16 คำ ร้อยละ 1.60 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 61

ตารางที่ 61 แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโง่สองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน

กรณีที่ผู้บอกภาษาลาวโง่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์คำเดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ซ้อน	ka ⁴ buaŋ ¹ buaŋ ¹	ka ⁴ buaŋ ¹ buaŋ ¹	ka ⁴ buaŋ ¹ buaŋ ¹	buaŋ ¹ sɔ:n ⁶
2. ใบแมงลัก	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁶ ka:n ¹ kha:w ¹	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁶ ka:n ¹ kha:w ¹	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁶ ka:n ¹ kha:w ¹	baw ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁶ ka:n ¹ kha:w ¹ baj ¹ mɛ:ŋ ² lak ²
3. มะละกอ	ma ⁴ hoŋ ²	ma ⁴ hoŋ ²	ma ⁴ hoŋ ²	ma ⁴ hoŋ ² ma ⁴ la ⁴ kɔ: ¹
4. ปิ่น	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³ pɪ:n ⁴
5. พุดคุย	ʔo: ² lom ⁶	ʔo: ² lom ⁶	ʔo: ² lom ⁶	ʔo: ² lom ⁶ khuɟ ²

1.2.4 ผู้บอกภาษาลาวโง่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้คำในลักษณะนี้มีจำนวน 63 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.30 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 62

ตารางที่ 62 แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน
กรณีผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์เดิม ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับ
อายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. โคลน	khi: ⁵ poŋ ¹	khi: ⁵ poŋ ¹	khi: ⁵ poŋ ¹	kho:n ²
2. กางเกง	pha: ⁵ suaŋ ⁴	pha: ⁵ suaŋ ⁴	pha: ⁵ suaŋ ⁴	ka:ŋ ¹ ke:ŋ ¹
3. ซะอม	phak ³ na:m ¹	phak ³ na:m ¹	phak ³ na:m ¹	cha ⁴ ?om ¹
4. แต่งโม	maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ nam ⁶ maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ mo: ²	maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ nam ⁶ maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ mo: ²	maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ nam ⁶ maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ mo: ²	maʔ ³ tɛ:ŋ ⁴ mo: ²

1.2.5 ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่นร่วมด้วย การใช้คำในลักษณะนี้มีจำนวน 5 คำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำกริยา คิดเป็นร้อยละ 5.00 ดังตารางที่ 63

ตารางที่ 63 แสดงตัวอย่างที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งสองระดับอายุต่อเนื่องกันใช้ศัพท์เดียวกัน
กรณีผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับ
อายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่นร่วมด้วย

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. เดิน	na:n ⁴	na:n ⁴ dɔ:n ¹	dɔ:n ¹	dɔ:n ¹
2. ซ่อน	suaŋ ⁴	suaŋ ⁴ sɔ:n ⁴	sɔ:n ⁴	sɔ:n ⁴
3. พบกัน	pɔ: ² kan ¹	pɔ: ² kan ¹ phop ⁴ kan ¹	phop ⁴ kan ¹	phop ⁴ kan ¹
4. ได้ยิน	daj ⁵ jin ²	daj ⁵ jin ² daj ⁵ jin ²	daj ⁵ jin ²	daj ⁵ jin ²
5. ต่างหู	bɔŋ ² hu: ¹	bɔŋ ² hu: ¹ tum ⁵ hu: ¹	tum ⁵ hu: ¹ tɔm ⁵ hu: ¹ tam ⁵ hu: ¹	tum ⁵ hu: ¹ tɔm ⁵ hu: ¹ tam ⁵ hu: ¹

1.3 การใช้ศัพท์ต่างกันในคำเดียวกันของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ

ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า ในคำศัพท์คำเดียวกัน มีการใช้คำศัพท์ต่างกัน ในแต่ละระดับอายุ คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น การใช้คำลักษณะนี้มีจำนวน 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.00 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 64

ตารางที่ 64 แสดงตัวอย่างการใช้ศัพท์ต่างกันในคำเดียวกันของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. กะลา	ka ⁴ poʔ ³	ka ⁴ poʔ ³	ka ⁴ poʔ ³ ka ⁴ la: ¹	ka ⁴ la: ¹
2. ลิ่น	mi:n ⁴	mi:n ⁴	mi:n ⁴ li:n ⁴	li:n ⁴
3. สะระแห่น	hɔ:m ¹ pɔ:m ⁵	hɔ:m ¹ pɔ:m ⁵	hɔ:m ¹ pɔ:m ⁵ sa ⁴ la ⁴ nɛ: ³	sa ⁴ la ⁴ nɛ: ³

2. ปัจจัยด้านการศึกษา

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า ในแต่ละระดับการศึกษามีลักษณะการใช้คำศัพท์แตกต่างกันไปดังนี้

2.1 การใช้ศัพท์เดิม

ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสองระดับการศึกษา มีการใช้ศัพท์เดิม จำนวน 776 คำ คิดเป็นร้อยละ 77.60 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 65

ตารางที่ 65 แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดิมของผู้บอกภาษาตามระดับการศึกษา

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป
1. เพื่อน	siaw ³	siaw ³	siaw ³
2. กลัว	ma ⁷³ kuaj ⁵	ma ⁷³ kuaj ⁵	ma ⁷³ kuaj ⁵
3. เห็น	het ³	het ³	het ³
4. ข้าว	khaw ⁵	khaw ⁵	khaw ⁵
5. ไป	bay ⁴	bay ⁴	bay ⁴

2.2 การใช้ศัพท์อื่น

ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า ผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ศัพท์อื่น จำนวน 24 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.40 ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป มีการใช้ศัพท์อื่น จำนวน 218 คำ คิดเป็นร้อยละ 21.80 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 66

ตารางที่ 66 แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์อื่นของผู้บอกภาษาตามระดับการศึกษา

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ต่ำกว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป
1. ข้าวเข้า	kin ⁴ ɲa:j ²	kin ⁴ ɲa:j ²	khaw ⁵ ca:w ⁶
2. น้ำปลา	nam ⁴ khə:j ²	nam ⁴ khə:j ²	nam ⁴ pa: ³
3. แข็งแรง	hɛ:ɲ ²	hɛ:ɲ ²	khɛɲ ⁴ lɛ:ɲ ²
4. ปืน	ʔo:ɲ ³	ʔo:ɲ ³	pɪ:n ⁴
5. งาน	wia ⁷⁴	wia ⁷⁴	ɲa:n ³
6. รวย	haɲ ⁵ mi: ²	haɲ ⁵ mi: ²	luaj ⁴
7. คนจีน	bw: ⁴ cek ⁴	bw: ⁴ cek ⁴	bw: ⁴ cek ⁴ cek ⁴

ตารางที่ 66 (ต่อ)

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ต่ำกว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป
8. ร้อย	hw:j ⁶	hw:j ⁶	hw:j ⁶ lw:j ⁶
9. สีดำ	lam ¹	lam ¹	lam ¹ dam ¹
10. งานแต่งงาน	kin ⁴ lɔŋ ¹	kin ⁴ lɔŋ ¹ kin ⁴ dɔŋ ¹	kin ⁴ dɔŋ ¹ ŋa:n ³ tɛŋ ³

2.3 การใช้ศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่น

ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง พบว่า ผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาค่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการใช้ศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่น ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการใช้ศัพท์อื่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม ดังตัวอย่างในตารางที่ 67

ตารางที่ 67 แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่นของผู้บอกภาษาตามระดับการศึกษา

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ต่ำกว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป
1. กุฎิ	sati ⁷³	sati ⁷³ kuti ⁷³	kuti ⁷³
2. ผ้าเช็ดหน้า	pha: ⁵ kaciāt ³	pha: ⁵ kaciāt ³ pha: ⁵ chet ³ na: ⁵	pha: ⁵ chet ³ na: ⁵
3. ลักษณะนาม ของดาว	nuaj ³	nuaj ³ duan ¹	duan ¹
4. ดั่ง	lan ¹	lan ¹ dan ¹	dan ¹
5. เลข	sə:j ¹	sə:j ¹ chə:j ¹	chə:j ¹
6. โลงศพ	hi:p ³	hi:p ³ ho:ŋ ²	lo:ŋ ²

ตารางที่ 67 (ต่อ)

ความหมาย	ศัพท์เดิม	ต่ำกว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป
7. ขนุน	ma:7 ³ mi:6	ma:7 ³ mi:6 khanun ¹	khanun ¹
8. ผีเสื้อ	to:4 bi:5	to:4 bi:5 phi:4 sɿa ⁵	phi:4 sɿa ⁵
9. เมฆ	khi:5 fa:5	khi:5 fa:5 khi:5 mek ⁴ kw:n ⁵ mek ⁴	khi:5 mek ⁴ kw:n ⁵ mek ⁴ mek ⁴
10. ที่นอน	pha:4 sɿa ³ sɿa ³	sɿa ³ thi:4 nw:n ⁴	thi:4 nw:n ⁴

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง

หลังจากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง ความหมายของคำ และปัจจัยที่มีผลทำให้ภาษาลาวโซ่งเปลี่ยนไปแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มาศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ตามปัจจัยด้านอายุและปัจจัยด้านการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านอายุ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มย่อยเปรียบเทียบ 3 กลุ่ม คือ ระดับอายุที่ 1 ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีอายุ 31-49 ปี และระดับอายุที่ 3 ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีอายุ 15-30 ปี โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ต้องมีผู้บอกภาษาลาวโซ่งในแต่ละระดับอายุ เกินร้อยละ 70 ออกเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไป จึงถือว่ามี การเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้นในคำนั้น ๆ

2. ปัจจัยด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มย่อยเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่จบการศึกษต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับผู้ที่จบการศึกษาดั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ต้องมีผู้บอกภาษาลาวโซ่งในแต่ละระดับการศึกษา เกินร้อยละ 70 ออกเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไป จึงถือว่ามี การเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้นในคำนั้น ๆ

3. ประเภทของคำที่ใช้ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุและปัจจัยการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์และคำบุพบท

สรุปได้ว่า ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทาง
ภาษาลาวโซ่งในตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลดังตารางที่ 68-73

ตารางที่ 68 แสดงจำนวนและร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามระดับอายุ
และประเภทคำ

ระดับอายุ	ประเภทคำ	การเปลี่ยนแปลงเสียง (1,000 คำ)	
		จำนวนคำที่เปลี่ยน	คิดเป็นร้อยละ
ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป)	1. คำนาม	10	1.00
	2. คำกริยา	3	0.30
	3. คำคุณศัพท์	-	0.00
	4. คำบุพบท	1	0.10
	5. คำลักษณนาม	1	0.10
	รวม	15	1.50
ระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี)	1. คำนาม	54	5.40
	2. คำกริยา	13	1.30
	3. คำคุณศัพท์	6	0.60
	4. คำบุพบท	1	0.10
	5. คำลักษณนาม	4	0.40
	รวม	78	7.80
ระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี)	1. คำนาม	134	13.40
	2. คำกริยา	55	5.50
	3. คำคุณศัพท์	18	1.80
	4. คำบุพบท	1	0.10
	5. คำลักษณนาม	9	0.90
	รวม	217	21.70

จากตารางที่ 68 แสดงให้เห็นว่า พบการเปลี่ยนแปลงทางเสียงมากที่สุดในผู้บอกภาษาระดับ
อายุที่ 3 (15-30 ปี) คือ จากคำศัพท์ 1,000 คำ เปลี่ยนแปลง 217 คำ คิดเป็นร้อยละ 21.70
รองลงมา คือผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี) เปลี่ยนแปลง 78 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.80 และ
ระดับอายุที่เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป) เปลี่ยนแปลง 15 คำ

คิดเป็นร้อยละ 1.50 และเมื่อพิจารณาประเภทของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระดับอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม รองลงมา คือ คำกริยา คำคุณศัพท์ คำลักษณนาม และคำบุพบท ตามลำดับ

ตารางที่ 69 แสดงจำนวนและร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเสียงจำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทคำ

ระดับการศึกษา	ประเภทคำ	การเปลี่ยนแปลงเสียง (1,000 คำ)	
		จำนวนคำที่เปลี่ยน	คิดเป็นร้อยละ
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1. คำนาม	13	1.30
	2. คำกริยา	7	0.70
	3. คำคุณศัพท์	3	0.30
	4. คำบุพบท	1	0.10
	5. คำลักษณนาม	5	0.50
	รวม	29	2.90
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป	1. คำนาม	139	13.90
	2. คำกริยา	60	6.00
	3. คำคุณศัพท์	18	1.80
	4. คำบุพบท	1	0.10
	5. คำลักษณนาม	9	0.90
	รวม	239	23.90

จากตารางที่ 69 แสดงให้เห็นว่า พบการเปลี่ยนแปลงทางเสียงในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป มากกว่า ผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาดำรงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ จากคำศัพท์ 1,000 คำ พบการเปลี่ยนแปลงเสียง 239 คำ ในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.90 ส่วนในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาดำรงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบการเปลี่ยนแปลงเสียง 29 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.90 และเมื่อพิจารณาประเภทของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเภทคำนาม รองลงมา คือ คำกริยา คำคุณศัพท์ คำลักษณนามและคำบุพบท ตามลำดับ

ตารางที่ 70 แสดงจำนวนและร้อยละของการออกเสียงคำตามศัพท์เดิมและการออกเสียงคำเปลี่ยนไปของผู้บอกภาษาลาวโซ่งจำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	ออกเสียงคำตามศัพท์เดิม		ออกเสียงคำเปลี่ยนไป	
	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป)				
(ผู้บอกภาษา 10 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 10,000 ครั้ง)	9,661	96.61	339	3.39
ระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี)				
(ผู้บอกภาษา 10 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 10,000 ครั้ง)	6,671	66.71	3,329	33.29
ระดับอายุที่ 3 (15-30 ปีขึ้นไป)				
(ผู้บอกภาษา 10 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 10,000 ครั้ง)	5,146	51.46	4,854	48.54
รวม				
(ผู้บอกภาษา 30 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 30,000 ครั้ง)	21,478	71.59	8,522	28.41

จากตารางที่ 70 พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป ออกเสียงคำตามศัพท์เดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.61 และออกเสียงคำเปลี่ยนไปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.39 ในขณะที่ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี ออกเสียงคำเปลี่ยนไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.54 และออกเสียงคำตามศัพท์เดมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.46 ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 อายุ 31-49 ปี ออกเสียงคำเปลี่ยนไป คิดเป็นร้อยละ 33.29 และออกเสียงคำตามศัพท์เดิมคิดเป็นร้อยละ 66.71

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบร้อยละของการออกเสียงคำเปลี่ยนไป ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะเห็นว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางภาษามากที่สุดในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี รองลงมา คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 อายุ 31-49 ปี และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 71 แสดงจำนวนและร้อยละของการออกเสียงคำตามศัพท์เดิมและการออกเสียงคำเปลี่ยนไปของผู้บอกภาษาลาวโซ่งจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ออกเสียงคำตามศัพท์เดิม		ออกเสียงคำเปลี่ยนไป	
	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ผู้บอกภาษา 13 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 13,000 ครั้ง)	12,565	96.65	435	3.35
จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป (ผู้บอกภาษา 17 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 17,000 ครั้ง)	8,913	70.07	8,087	29.93
รวม (ผู้บอกภาษา 30 คน ออกเสียงคำ 1,000 คำ รวม 30,000 ครั้ง)	21,478	71.59	8,522	28.41

จากตารางที่ 71 พบว่า ผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาดังแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกเสียงคำตามศัพท์เดิม คิดเป็นร้อยละ 70.07 และออกเสียงคำเปลี่ยนไป คิดเป็นร้อยละ 29.93 ในขณะที่ ผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกเสียงคำตามศัพท์เดิม คิดเป็นร้อยละ 96.65 และออกเสียงคำเปลี่ยนไป คิดเป็นร้อยละ 3.35

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบร้อยละ ของการออกเสียงคำเปลี่ยนไป ของผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาในแต่ละระดับ จะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงทางภาษามากที่สุด ในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป ส่วนในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการเปลี่ยนแปลงทางภาษาน้อยมาก

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและด้านการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงทางภาษา กล่าวได้ว่าปัจจัยด้านอายุและปัจจัยด้านการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญพอ ๆ กันต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาวลาวโซ่ง โดยสรุปได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี) จะพบการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมา คือ ระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี) และระดับอายุที่พบการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป)
2. เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยการศึกษา พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีการศึกษาจบประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป จะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เมื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี) และระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี) ซึ่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป พบการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และกลุ่มที่เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป) เป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่ง” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลง ด้านเสียง และความหมายของภาษาลาวโซ่ง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งเปลี่ยนไป และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาวลาวโซ่งซึ่งดำเนินการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษาลาวโซ่งสามระดับอายุ ระดับอายุละ 10 คน รวม 30 คน ได้แก่ ระดับอายุที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 31-49 ปี และ ระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี ในตำบลคอนมะเกลือ อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นรายการศัพท์ 1,000 คำ และแบบบันทึกจากการสัมภาษณ์ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยแสดงผลในรูปแบบตารางและความเรียง ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและความหมายของภาษาลาวโซ่ง

1.1 การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง

ผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุออกเสียงคำศัพท์แตกต่างกันออกไปโดยเฉพาะในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 และลักษณะของเสียงที่ปรากฏนั้นในแต่ละระดับอายุเดียวกันจะออกเสียงในลักษณะแปรอิสระกันมากที่สุด จากข้อมูลพบว่า มีลักษณะการแปรอิสระของเสียงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 มากที่สุด โดยเสียงเดิมที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ เปลี่ยนมาเป็นอีกเสียงหนึ่งในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 แต่ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีได้เป็นไปทั้งระบบ คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ยังมีการใช้เสียงเดิมที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ร่วมอยู่ด้วย สรุปลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงของภาษาลาวโซ่ง ได้ดังนี้

1.1.1 จากรายการคำ 1,000 คำที่ใช้ในการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งมีการออกเสียงคำในแต่ละประเภทต่างไปจากเดิม ดังนี้

1.1.1.1 ประเภทคำนามมีการเปลี่ยนแปลงเสียง 153 คำ จากทั้งหมด 645 คำ คิดเป็นร้อยละ 23.72 โดยพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด

1.1.1.2 ประเภทคำกริยามีการเปลี่ยนแปลงเสียง 61 คำ จากทั้งหมด 227 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.87 โดยพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด

1.1.1.3 ประเภทคำคุณศัพท์มีการเปลี่ยนแปลงเสียง 19 คำ จากทั้งหมด 94 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.21 โดยพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด

1.1.1.4 ประเภทคำบุพบทมีการเปลี่ยนแปลงเสียง 1 คำจากทั้งหมด 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.09 โดยพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด

1.1.1.5 ประเภทคำลักษณนามมีการเปลี่ยนแปลงเสียง 9 คำ จากทั้งหมด 23 คำ คิดเป็นร้อยละ 39.13 โดยพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด

1.1.2 มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ 6 ลักษณะ คือ

1.1.2.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะฐานกรณ์เดียวกันและมีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มลม คือ จากเสียงที่ไม่มีลม (unaspirated sound) กลายเป็น เสียงที่มีลม (aspirated sound) ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [p] เป็นเสียง [ph] เช่น พอ พอง พลอย เปลี่ยนจากเสียง [t] เป็นเสียง [th] เช่น แทะ ทา ทอง เปลี่ยนจากเสียง [k] เป็นเสียง [kh] เช่น ค้อน คัน คอ และเปลี่ยนจากเสียง [c] เป็นเสียง [ch] เช่น ชี ชัก จิก

1.1.2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นและเสียงพยัญชนะท้ายที่มีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกัน แต่มีฐานกรณ์ต่างกัน ได้แก่ พยัญชนะต้นเปลี่ยนจากเสียง [t] เป็นเสียง [k] เช่น ตาตุ่ม พยัญชนะต้นเปลี่ยนจากเสียง [ʔ] เป็นเสียง [p] เช่น ตุง, นูน พยัญชนะต้นเปลี่ยนจากเสียง [b] เป็นเสียง [d] เช่น ไล่เดือน สะดือ พยัญชนะท้ายเปลี่ยนจากเสียง [p] เป็นเสียง [k] เช่น ลูกเข้า และพยัญชนะท้ายเปลี่ยนจากเสียง [ʔ] เป็นเสียง [k] เช่น ข้อศอก

1.1.2.3 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [l] เป็นเสียง [d] เช่น เด็ก ดัก ดาว เปลี่ยนจากเสียง [ŋ] เป็นเสียง [j] เช่น ใหญ่ ได้ยิน เย็บ และเปลี่ยนจากเสียง [m] เป็นเสียง [p] เช่น ตับปะรด

1.1.2.4 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์ที่เกิดเสียงติดกัน แต่มีลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [s] เป็นเสียง [ch] เช่น แข่ง ชก ชน ผักชี เปลี่ยนจากเสียง [h] เป็นเสียง [ŋ] เช่น แหงน และเปลี่ยนจากเสียง [c] เป็นเสียง [th] เช่น ทะเล

1.1.2.5 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ และลักษณะการเปล่งเสียงต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [p] เป็นเสียง [f] เช่น ฟังพอน เปลี่ยนจากเสียง [h] เป็นเสียง [l] เช่น ไร่ รับ ร้าย และเปลี่ยนจากเสียง [m] เป็นเสียง [l] เช่น ลิ่น

1.1.2.6 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเป็นพยัญชนะควบกล้ำ หรือเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นพยัญชนะเดี่ยว ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [k] เป็นเสียง [kw] เช่น เกวียน และเปลี่ยนจากเสียง [kw] เป็นเสียง [f] เช่น คว้น

สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น มีการเปลี่ยนแปลงเสียง 18 เสียง และเสียงพยัญชนะท้ายมีการเปลี่ยนแปลงเสียง 2 เสียง รวม 20 เสียง

1.1.3 มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ 5 ลักษณะ คือ

1.1.3.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และระดับของลิ้นเป็นระดับเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาวของสระ ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [i] เป็นเสียง [i:] เช่น เพ้า เปลี่ยนจากเสียง [ɛ] เป็นเสียง [ɛ:] เช่น แบก กำไลข้อมือ เปลี่ยนจากเสียง [ɛ:] เป็นเสียง [ɛ] เช่น แหงน เปลี่ยนจากเสียง [ɪ] เป็นเสียง [ɪ:] เช่น กระทืบ และ เปลี่ยนจากเสียง [o:] เป็นเสียง [o] เช่น เปรี๊ยว

1.1.3.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน และความสั้น-ยาวของสระเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [a] เป็นเสียง

[ɨ] เช่น บันได เปลี่ยนจากเสียง [a:] เป็นเสียง [ɔ:] เช่น เกย เปลี่ยนจากเสียง [o] เป็นเสียง [u] เช่น อึ้ง(มือ) ถุง และเปลี่ยนจากเสียง [ɔ:] เป็นเสียง [o:] เช่น คนไทย

1.1.3.3 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้นเป็นส่วนเดียวกัน แต่แตกต่างกันที่ระดับของลิ้น ส่วนความสั้น-ยาวของสระอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [ɛ:] เป็นเสียง [ə:] เช่น จระเข้ เปลี่ยนจากเสียง [ɨ] เป็นเสียง [ə:] เช่น กระทืบ เปลี่ยนจากเสียง [ə:] เป็นเสียง [ɨ] หรือ [ɨ] เช่น หนึ่ง และเปลี่ยนจากเสียง [u] เป็นเสียง [u:] หรือ [o] เช่น สูง ขึ้น ตก (ปลา)

1.1.3.4 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระที่ส่วนของลิ้น และระดับของลิ้นแตกต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [ɨ] เป็นเสียง [i] เช่น ตอนเช้า และ เปลี่ยนจากเสียง [o:] เป็นเสียง [a:] เช่น ตัว (ลักษณะนาม) วัว หอย

1.1.3.5 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระจากเสียงสระประสมเป็นเสียงสระเดี่ยว หรือเสียงสระเดี่ยวเป็นเสียงสระประสม ได้แก่ เปลี่ยนจากเสียง [ɨa] เป็นเสียง [ə:] เช่น เมื่อไร เปลี่ยนจากเสียง [aɨ] เป็นเสียง [ə] เช่น ใหญ่ และเปลี่ยนจากเสียง [o:] เป็นเสียง [ua] เช่น วัว ปลาไหล

1.1.4 เมื่อพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะและเสียงสระที่พบในผู้บอกภาษาลาวโซ่ง ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะการเพิ่มเสียง การลดเสียงและการเปลี่ยนเสียงเป็นคำอื่น

สรุปการเปลี่ยนแปลงเสียงสระมีทั้งหมด 5 ลักษณะมีการเปลี่ยนแปลงเสียงจำนวน 18 เสียง

1.2 การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ

1.2.1 ความหมายกว้างออก ได้แก่

1.2.1.1 [haj ¹]	ไห
1.2.1.2 [pɔʔ ³ khɛn ¹]	กำไลข้อมือ
1.2.1.3 [mɛ:ŋ ² siŋ ⁴ sa:w ⁵]	แมงมุม
1.2.1.4 [ho:ŋ ²]	โรงศพ

1.2.1.5	[khua ¹]	สะพาน
1.2.1.6	[ʔa:w ⁴]	อา(ผู้ชาย)
1.2.1.7	[bɔŋ ⁵ hu: ¹]	ต่างหู
1.2.1.8	[sɿa ⁵ kw: ²]	เสื้อชั้นใน
1.2.1.9	[mɛ: ⁴ ma:j ⁵]	แม่ม้าย
1.2.1.10	[cɛ: ⁴]	แซ่

1.2.2 ความหมายแคบเข้า

1.2.2.1	[buaʔ ³ kw: ²]	ลูกกระเดือก
1.2.2.2	[la:m ⁴]	ล้าม
1.2.2.3	[khɿaj ¹]	เขย
1.2.2.4	[pha:sa:t ³]	ที่นอน
1.2.2.5	[khew ²]	พิน
1.2.2.6	[nam ⁵ mwʔ ³]	หมอก

1.2.3 ความหมายย้ายที่

1.2.3.1	[khwa:n ¹]	ขวาน
1.2.3.2	[ʔo: ⁵ lo:m ²]	ไ้ล้ลม(พุดคุย)

สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำทั้งสิ้น 18 คำ เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออกจำนวน 10 คำ ความหมายแคบเข้าจำนวน 6 คำ และความหมายย้ายที่จำนวน 2 คำ

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลทำให้การใช้ภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาวลาวโซ่ง ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอร่องทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อายุและการศึกษามีผลทำให้ภาษาลาวโซ่งเปลี่ยนไป สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านอายุ

ผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุทำให้ภาษาลาวโซ่งเปลี่ยนไป 3 ลักษณะ คือ

2.1.1 ทั้งสามระดับอายุมีการใช้ศัพท์เดียวกัน โดยอาจมีการใช้คำที่เป็นศัพท์เดิม และ มีการใช้ศัพท์อื่น

2.1.2 สองระดับอายุต่อเนื่องกันมีการใช้ศัพท์เดียวกัน โดยจำแนกเป็น

2.1.2.1 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น

2.1.2.2 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น

2.1.2.3 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์เดิม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่น

2.1.2.4 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์เดิม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่น

2.1.2.5 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์อื่น แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมและศัพท์อื่นร่วมด้วย

2.1.3 ทั้งสามระดับอายุมีการใช้ศัพท์ต่างกันในคำเดียวกัน

2.2 ปัจจัยด้านการศึกษา

ผู้บอกภาษาทั้งที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป ทำให้ภาษาลาวโซ่งเปลี่ยนไป 3 ลักษณะ คือ ผู้บอกภาษาลาวโซ่งในแต่ละระดับการศึกษามีการใช้ศัพท์เดิม มีการใช้ศัพท์อื่น และมีการใช้ศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่น

สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยอายุ พบว่าผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี) จะพบการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมาคือระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี) และระดับอายุที่พบการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป) ส่วนการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัย

การศึกษา พบว่าผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป จะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีการศึกษาจบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษาลาวโซ่งในงานวิจัยนี้ สรุปได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง กล่าวคือ ผู้บอกภาษาที่มีอายุน้อยและการศึกษามาก จะมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางภาษามากกว่าผู้บอกภาษาที่อายุมากกว่าและการศึกษาน้อยกว่า มีรายละเอียดดังนี้

3.1 จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่งและให้ออกเสียงคำศัพท์ 1,000 คำ โดยใช้เกณฑ์พิจารณา คือ ต้องมีผู้บอกภาษาในแต่ละระดับอายุเกินร้อยละ 70 ขึ้นไป ที่ออกเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไปจากเดิม จึงถือว่ามี การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำนั้น สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจากเดิมพบ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี) คิดเป็นร้อยละ 20.80 และ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจากเดมน้อยที่สุดพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 1.40

3.2 จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่งและให้ออกเสียงคำศัพท์ 1,000 คำ โดยใช้เกณฑ์พิจารณา คือ ต้องมีผู้บอกภาษาในแต่ละระดับการศึกษาเกินร้อยละ 70 ขึ้นไป ที่ออกเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไปจากเดิม จึงถือว่ามี การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจากเดิม พบในผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.80

3.3 จากการเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการออกเสียงคำตามศัพท์เดิม และการออกเสียงคำเปลี่ยนไป จากรายการคำศัพท์ 1,000 คำ จำแนกตามระดับอายุและการศึกษา พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มีการออกเสียงคำเปลี่ยนไป สูงกว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 คิดเป็นร้อยละ 48.54 และ ผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป มีการออกเสียงคำเปลี่ยนไป สูงกว่าผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาดำรงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 29.93

สรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาลาวโซ่ง พบว่า ผู้บอกภาษาลาวโซ่งที่มีระดับอายุที่ 3 (15-30 ปี) และระดับอายุที่ 2 (31-49 ปี) ซึ่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป พบการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และกลุ่มที่เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ ระดับอายุที่ 1 (50 ปีขึ้นไป) เป็นผู้ที่มีการศึกษาค้นคว้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางภาษา และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ การเปลี่ยนแปลงทางภาษาของชาว ลาวโซ่ง อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า เสียงพยัญชนะต้นเดียวในภาษาลาวโซ่งมีการเปลี่ยนแปลงจาก เสียง ลิติด (unaspirate) เป็น เสียงชนิด (aspirate) คือ จากเสียงที่ไม่มีลม กลายเป็น เสียงที่มีลม ได้แก่

เปลี่ยนจากเสียง [p] เป็นเสียง [ph]	เปลี่ยนจากเสียง [t] เป็นเสียง [th]
เปลี่ยนจากเสียง [k] เป็นเสียง [kh]	เปลี่ยนจากเสียง [c] เป็นเสียง [ch]

จากการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่นตระกูลไทย โดยอาศัยคำศัพท์ ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง ชนิด (มีลม) กับเสียงลิติด (ไม่มีลม) ตามที่ เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2531: 112-116) ได้แบ่งไว้ว่า ภาษาลาวโซ่งนี้จัดอยู่ในกลุ่มภาษากลุ่มไต เพราะมีเสียงพยัญชนะต้นที่เป็น พยัญชนะเสียงไม่มีลม /p/t/k/ ส่วนภาษาไทยมาตรฐานจัดอยู่ในกลุ่มไท เพราะมีเสียงพยัญชนะดังกล่าว เป็นเสียงมีลม /ph/th/kh/ จากข้อมูลข้างต้นในบางคำผู้บอกภาษาลาวโซ่งแต่ละคนออกเสียงพยัญชนะต้นต่างกัน อาจเป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งภาษาลาวโซ่งนี้ อาจจะกลายเป็นภาษาไทย มาตรฐานได้ในอนาคต

2. จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง 3 ระดับอายุ พบการใช้คำของแต่ละระดับอายุใช้ ศัพท์ที่แตกต่างกัน จากการสังเกตการใช้คำของคนทั้งสามระดับอายุ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ที่มี อายุต่ำกว่า 31 ปี จะออกเสียงตามศัพท์เดิมน้อยลง ลักษณะเช่นนี้ผู้วิจัยคาดว่าในช่วงรุ่นลูกหลาน ของผู้บอกภาษากลุ่มดังกล่าวอาจจะมีการใช้ศัพท์เดิมของภาษาลาวโซ่งลดน้อยลงไปอีกและจากการ สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงโดยผู้บอกภาษาระดับอายุ

ระดับอายุที่ 2 และ 3 มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง การใช้ พยัญชนะ สระ ตรงกับหรือใกล้เคียง กับภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเสียงที่พบนี้ไม่ได้เป็นไปทั้งระบบ เพราะมีการ เปลี่ยนแปลงเสียงในผู้บอกภาษาบางคน เช่น คำที่เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น บางคำ มีผู้บอกภาษา เปลี่ยนเสียง 7 คนแต่อีก 3 คนยังใช้คำเดิมของภาษาลาวโซ่ง นอกจากนี้คำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ศัพท์นั้นมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงได้แน่นอน สืบเนื่องจากการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 มีการใช้ศัพท์อื่นรวมกับศัพท์เดิม เช่น คำว่า “ตะไคร้” ภาษาลาวโซ่ง /phak³ caɪ⁵/ ผู้บอก ภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ /phak³ caɪ⁵/ และ /ta⁴ khaj⁶/ และ คำว่า “พุทรา” ภาษาลาวโซ่งใช้ /ma⁴ than¹/ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ /ma⁴ than¹/ และ /phut⁴ sa:²/ ส่วนการ เปลี่ยนแปลงทางความหมายพบว่า ยังมีการเปลี่ยนแปลงน้อย แต่ในอนาคตคาดว่าความหมายบาง คำในภาษาลาวโซ่ง จะหายไปเพราะต้องติดต่อกับสังคมภายนอก และเกิดความเคยชินจึงเป็นไปได้ ว่า การเปลี่ยนแปลงด้านความหมายจะมีมากขึ้นหรืออาจจะทำให้คำศัพท์เดิมของภาษาลาวโซ่งสูญ หายไปและเลิกใช้ในที่สุด และจากการบอกเล่าของ นางบุญส่ง ทองเชื้อ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 การใช้คำที่แตกต่างกัน ของคนทั้งสามระดับอายุนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ชุมชนลาวโซ่งบ้านคอน มะเกลือนี้ มีผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ จึงต้องติดต่อกับปะกับผู้อื่นจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐาน เพื่อติดต่อแลกเปลี่ยน ซื้อขายสินค้าก็จะเกิดความเคยชินในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันจึงนำมาใช้ ปะปนกับภาษาลาวโซ่งเดิมกับคนในบ้าน ทำให้ภาษาถิ่นดั้งเดิมมีการใช้ลดน้อยลง อีกทั้งการศึกษา ในปัจจุบันต้องเรียนจบชั้น ม.6 ทำให้เด็กต้องมีการศึกษาสูงขึ้น และการเรียนการสอนต้องใช้ ภาษาไทยมาตรฐาน จึงเกิดความเคยชินนำภาษานั้นมาใช้พูดปะปนกัน อาจทำให้ภาษาเริ่มมีการ เปลี่ยนแปลงไปที่ละน้อย ตามกาลเวลา หรือคนรุ่นเก่าย่อมต้องใช้ภาษาของคนรุ่นใหม่ตนเอง ดังที่ ปรานี กุลละวณิช และคณะ (2537: 21-35) ได้อธิบายว่าปัจจัยสำคัญ ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้ผู้พูด ภาษามีความแตกต่างกันทางสังคม หรือสถานภาพทางสังคมต่างกัน และอาจทำให้เกิดการแปรของ ภาษา คือ อายุ การใช้ภาษาอาจแปรตามอายุของผู้พูด บางครั้งคนรุ่นปู่ย่าตายายของเราพูดต่างกับเรา การที่คนอายุต่างกันนี้เองเป็นเหตุทำให้เรามี “ภาษาเด็ก” “ภาษาวัยรุ่น” “ภาษาของคนรุ่นใหม่” “ภาษาของคนรุ่นเก่า” ฯลฯ และ การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการแปรของภาษา ในหมู่ผู้พูด เมื่อเปรียบเทียบผู้พูด ซึ่งมีการศึกษาแค่ระดับประถมซึ่งบางคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กับผู้พูดที่มีการศึกษาสูงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่ต้องอ่านและเขียนมากในชีวิตประจำวันจะ พบว่าภาษาที่กลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่มใช้ต่างกัน โดยเฉพาะในด้านคำศัพท์และรูปประโยคผู้ที่มีการศึกษา สูงมีแนวโน้มที่จะพูดประโยคที่ซับซ้อน และมีลักษณะเป็นภาษาเขียนมากกว่า ผู้ที่มีการศึกษาดำ เช่น ผู้มีการศึกษาสูง อาจพูดว่า “เรื่องนี้ผมคิดว่าควรจะมีมาตรการการลงโทษ เพื่อให้แพร่กับทุก คน” ในขณะที่ผู้มีการศึกษาดำอาจพูดว่า “ก็คิดว่าจะลงโทษให้เหมือนกันทุกคน”

3. เมื่อศึกษาผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุและการศึกษาเป็นบทบาทสำคัญที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลง ที่กำลังดำเนินอยู่ในภาษาลาวโซ่ง ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรีและมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของภาษาโดยระดับอายุที่มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่นี้มากที่สุด คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ 2 ซึ่งมีอายุน้อย และวัยกลางคน ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ซึ่งมีอายุมากมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ความถี่ในการออกเสียงคำตามศัพท์เดิมซึ่งมีการศึกษาคำว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเคยชินกับการใช้ภาษาของตนเองและยังใช้ภาษาแบบเดิม มักนั่งจับกลุ่มคุยกันเองมากกว่าทำกิจกรรมอย่างอื่น จึงมีโอกาสใช้ภาษาเดิมมากกว่าผู้บอกภาษาที่มีอายุน้อยกว่าที่ต้องไปโรงเรียน และทำงานในโรงงาน หรือที่ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุนทรินทร์ แสงงาม (2549: 67) ได้ศึกษาการแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาโซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและจำแนกตามทัศนคติต่อภาษาพบว่าในกลุ่ม 15-25 ปี มีความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำศัพท์ภาษาโซ่งกับทัศนคติต่อภาษา แต่ในกลุ่มอายุ 35-45 ปี และ 55-65 ปีขึ้นไป ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนคติต่อภาษากับการแปรของภาษาโซ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บอกภาษากลุ่มอายุมาก มีความเคยชินกับการใช้ภาษาโซ่งมากนั่นเอง และแม้ว่าจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ จนอาจทำให้เห็นว่าภาษาโซ่งมีความสำคัญน้อยลง แต่แวดวงของ ผู้บอกภาษาอายุมากก็ยังใช้ภาษาโซ่งมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะศึกษาเปรียบเทียบภาษาลาวโซ่งถิ่นอื่น ๆ โดยใช้ผู้บอกภาษาที่มีอายุเท่ากันหรือกลุ่มเดียวกัน หรือศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาลาวโซ่งตั้งแต่สองถิ่นขึ้นไป
2. ควรมีการศึกษาภาษาลาวโซ่งถิ่นในลักษณะเดียวกันในระยะเวลาอีก 10-20 ปีขึ้นไป
3. ควรมีการศึกษาภาษาลาวโซ่งในลักษณะเดียวกันนี้ โดยนำตัวแปรทางสังคมอื่น ๆ มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเพื่อดูว่าตัวแปรต่าง ๆ จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กาญจนา นาคสกุล. 2541. ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา พันธุ์คำ. 2523. ลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กันทิมา วัฒนะประเสริฐ และ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 2531. ระบบเสียงภาษาลาวของกลุ่มน้ำท่าจีน พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. 2536. วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จินดา เสงสมบุญ. 2542. ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ชาคริต อนันทรวัน. 2521. ระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ถวิล เกษรราช. 2512. ประวัติผู้ไทย. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. 2525. เปรียบเทียบระบบการเรียงคำในภาษาไทยกับภาษาไทยมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นันทนา รณเกียรติ. 2529. สัทศาสตร์เบื้องต้นและการบันทึกเสียงในภาษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิพนธ์ เสนาพิทักษ์. 2533. สำนวนผู้ไทยโขง. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

ประภัสสร มลิวัดย์. 2533. ภูมิศาสตร์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดสระบุรี: การศึกษาโดยใช้คำศัพท์
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. 2516. การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.

ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ. 2537. ภาษาพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง. 2537. การแปรของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมือง ตามปัจจัย
ทางสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนิดา เย็นสมุทร. 2524. คำและความหมายในภาษาลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พ. สันธูเสก. 2511. “ชีวิต-วัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ” วารสารวัฒนธรรมไทย. ปีที่ 8
ฉบับที่ 6, 11, 12. กรุงเทพฯ.

พินทิพย์ ทวยเจริญ. 2533. สัทศาสตร์และสัทศาสตร์ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มนตรี ศรีบุษรา (ม. ศรีบุษรา). 2522. ไทยดำรำพัน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศิริพรการพิมพ์.

มยุรี วัดแก้ว. 2511. การศึกษาโครงสร้างสังคมของลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. 2525. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

_____. 2531. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ
พัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

วรรณ ขะพิน. 2539. การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโซ่ง ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิไลลักษณ์ เดชะ. 2530. ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทย 6 ภาษา ที่พูดในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. 2526. ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ: วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. 2536. ภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. 2547. ภาษาไทยถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศุภฤกษ์ หอมแก้ว. 2540. การแปรของ [E] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ตามตัวแปร อายุและทัศนคติต่อภาษา. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี. 2534. เอกสารบรรยายสรุปจังหวัดสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี: มนัสการพิมพ์.

สิริ พึ่งเดช. 2519. ประวัติ-ลักษณะของผู้ไทขงดำโดย สุลี (นามแฝง). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2531. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุนทรรัตน์ แสงงาม. 2549. การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษา ในภาษาโซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาชัยย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร ปิติพัฒน์, บัณฑิต อ่อนคำ, และพูนสุข ธรรมภิรม. 2521. **ลาวโซ่ง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. **ภาษาศาสตร์สังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุমানราชชน, พระยา. 2516. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

_____. 2516. **นิรุกติศาสตร์ ภาค 1**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ

อภิสิทธิ์ ธรรมทวีธิกุล. 2547. **สัทวิทยา: การวิเคราะห์ระบบเสียงในภาษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัญชลี บุรณะสิงห์. 2531. **วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโซ่ง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

อุทัยวรรณ ดันหยง. 2526. **วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Brown, J. M. 1965. **From Ancient Thai to Modern Dialects**. Bangkok: Social Science Association Press of Thailand.

F. K. Li . 1960, A Tentative classification of Tai Dialects

แบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาลาวโซ่ง
ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

วันที่/...../.....

ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เพศ.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

อาชีพ.....

ที่อยู่ปัจจุบัน

.....

ภาษาที่ใช้พูดคุยของบิดามารดา

ภาษาที่ใช้พูดคุยของกลุ่ม.....

จำนวนชั่วโมงที่ชมโทรทัศน์.....ชั่วโมง (ต่อวันโดยประมาณ)

จำนวนชั่วโมงที่ฟังวิทยุ.....ชั่วโมง (ต่อวันโดยประมาณ)

ข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้รับการสัมภาษณ์

.....

.....

.....

รายชื่อผู้บอกภาษาลาวโขงที่ได้รับการสัมภาษณ์
ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

รายนามผู้บอกภาษา แยกตามกลุ่มอายุรวมทั้งหมด 30 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป

ชื่อ - นามสกุล	อายุ	อาชีพ	การศึกษา
1. นายมัน อ้วนคนชื้อ	76	(เคย) ทำนา	ป.4
2. นายมะ แร่ใจดี	74	(เคย) ทำนา	-
3. นายลี แร่ใจดี	71	(เคย) ทำนา	-
4. นายชื่น ขอยรู้รอบ	69	ทำนา	ป.4
5. นายکان ไชสะอาด	74	(เคย) ทำนา	ป.4
6. นางฮอ แร่ใจดี	71	ทำนา	ป.4
7. นางหล่อ แสงใจดี	76	(เคย) ทำนา	ป.4
8. นางเด่น ใจโอบอ้อม	70	ทำนา	ป.4
9. นางมัน ไชสะอาด	74	ทำนา	ป.4
10. นางหลอด ทองเชื้อ	66	ทำนา	ป.4

กลุ่มที่ 2 อายุ 31-49 ปี

ชื่อ - นามสกุล	อายุ	อาชีพ	การศึกษา
1. นายอำนาจ ทองเชื้อ	39	ทำนา	ม.6
2. นางบุญส่ง ทองเชื้อ	36	ทำนา	ม.6
3. นางสาวเรือง ใจโอบอ้อม	43	(เคย) ทำนา	ม.6
4. นายประสิทธิ์ ใจโอบอ้อม	45	ทำนา, รับจ้าง	ปวส
5. นางบุญส่ง ใจโอบอ้อม	44	ทำนา, ทำไร่	ม.3
6. นายประจวบ คนแรงดี	42	ทำนา	ป.6
7. นางสาวจันทร์ อ้วนคนชื้อ	48	ทำนา	ป.4
8. นางสาวกาญจน์ แร่ใจดี	48	ทำนา	ป.4
9. นายประสงค์ แร่ใจดี	45	ทำนา	ป.6
10. นางพาน ไชสะอาด	42	ทำนา	ป.4

กลุ่มที่ 3 อายุ 15-30 ปี

ชื่อ - นามสกุล	อายุ	อาชีพ	การศึกษา
1. นางสาวเนตรชนก ทองเชื้อ	29	งานบริษัท	ปวส
2. นางสาวนิติพร ใจโอบอ้อม	18	กำลังศึกษา	ปวช
3. นางสาวสุดาทิพย์ ใจโอบอ้อม	23	งานบริษัท	ปริญญาตรี
4. นายสมัชชา ใจโอบอ้อมชื่น	21	กำลังศึกษา	ปริญญาตรี
5. นายกฤษฎา อ้วนคนชื่อ	18	กำลังศึกษา	ปวช
6. นายนรุตชัย แร่ใจดี	18	กำลังศึกษา	ปวช
7. นางสาวเกศรินทร์ แร่ใจดี	20	กำลังศึกษา	ปวส
8. นายจิรวัดน์ อ้วนคนชื่อ	18	ทำนา ทำไร่	ม.3
9. นายเสมียน อ้วนคนชื่อ	20	กำลังศึกษา	ปริญญาตรี
10. นายสมหมาย อ้วนคนชื่อ	19	ทำนา ทำไร่	ม.6

ผลการบันทึกเสียงผู้บอกภาษาลาวโซ่งตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการศัพท์ที่ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 757 คำ

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
กค	kot ³	kot ³	kot ³	kot ³
ก้น	kon ⁵	kon ⁵	kon ⁵	kon ⁵
กรรไกร	kɛ:w ³	kɛ:w ³	kɛ:w ³	kɛ:w ³
กระจับ	ka ³ cap ²	ka ³ cap ²	ka ³ cap ²	ka ³ cap ²
กระซอน	ka ³ cɔ:n ²	ka ³ cɔ:n ²	ka ³ cɔ:n ²	ka ³ cɔ:n ²
กระแต	ka ³ tɛ:ɾ ¹	ka ³ tɛ:ɾ ¹	ka ³ tɛ:ɾ ¹	ka ³ tɛ:ɾ ¹
กระถาง	ka ³ tha:ŋ ⁵	ka ³ tha:ŋ ⁵	ka ³ tha:ŋ ⁵	ka ³ tha:ŋ ⁵
กระเทียม	ka ³ thiam ²	ka ³ thiam ²	ka ³ thiam ²	ka ³ thiam ²
กระบวย	ka ³ buaj ¹	ka ³ buaj ¹	ka ³ buaj ¹	ka ³ buaj ¹
กระเป๋	pe: ⁵	pe: ⁵	pe: ⁵	pe: ⁵
กระเพาะ	kaɾ ³ phɔ:ɾ ³	kaɾ ³ phɔ:ɾ ³	kaɾ ³ phɔ:ɾ ³	kaɾ ³ phɔ:ɾ ³
กลม	kom ¹	kom ¹	kom ¹	kom ¹
กล่อ	kw:ŋ ³	kw:ŋ ³	kw:ŋ ³	kw:ŋ ³
กลอน	kw:n ¹	kw:n ¹	kw:n ¹	kw:n ¹
กลับ	kap ³	kap ³	kap ³	kap ³
กลางคืน	ka:ŋ ¹ kɪ:n ²	ka:ŋ ¹ kɪ:n ²	ka:ŋ ¹ kɪ:n ²	ka:ŋ ¹ khɪ:n ²
กลางวัน	ka:ŋ ¹ wen ²	ka:ŋ ¹ wen ²	ka:ŋ ¹ wen ²	ka:ŋ ¹ wen ²
กลิ้ง	kiŋ ⁵	kiŋ ⁵	kiŋ ⁵	kiŋ ⁵
กลืน	kɪ:n ²	kɪ:n ²	kɪ:n ²	kɪ:n ²
กวาง	to: ¹ kwa:ŋ ¹	to: ¹ kwa:ŋ ¹	to: ¹ kwa:ŋ ¹	to: ¹ kwa:ŋ ¹
กว้าง	kwa:ŋ ⁵	kwa:ŋ ⁵	kwa:ŋ ⁵	kwa:ŋ ⁵
กวาดบ้าน	phɛw ⁵ hɪan ²	phɛw ⁵ hɪan ²	phɛw ⁵ hɪan ²	phɛw ⁵ hɪan ²
กอง	kw:ŋ ¹	kw:ŋ ¹	kw:ŋ ¹	kw:ŋ ¹
กอด	kw:t ³	kw:t ³	kw:t ³	kw:t ³
ก่อน	kw:n ³	kw:n ³	kw:n ³	kw:n ³
ก่อไฟ	laŋ ¹ faj ²	laŋ ¹ faj ²	laŋ ¹ faj ²	laŋ ¹ faj ²
กะปิ	ka ³ pi ³	ka ³ pi ³	ka ³ pi ³	ka ³ pi ³
กะเพรา	ka ³ phaw ¹	ka ³ phaw ¹	ka ³ phaw ¹	ka ³ phaw ¹
กั๊ด	kat ³	kat ³	kat ³	kat ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
กางเกง	pha: ⁵ suaŋ ⁵	pha: ⁵ suaŋ ⁵	pha: ⁵ suaŋ ⁵	pha: ⁵ suaŋ ⁵
กางเกงขาสั้น	pha:suaŋ ⁴ ka: ¹ ten ⁵	pha:suaŋ ⁴ ka: ¹ ten ⁵	pha:suaŋ ⁴ ka: ¹ ten ⁵	pha:suaŋ ⁴ ka: ¹ ten ⁵
กาคั้นน้ำ	ka: ³ na:m ⁶	ka: ³ na:m ⁶	ka: ³ na:m ⁶	ka: ³ na:m ⁶
กำแพง	kam ¹ pɛ:ŋ ¹	kam ¹ pɛ:ŋ ¹	kam ¹ pɛ:ŋ ¹	kam ¹ phɛ:ŋ ¹
กำไลข้อมือ	pɔʔ ³ khɛn ¹	pɔʔ ³ khɛn ¹	pɔʔ ³ khɛ:n ¹	pɔʔ ³ khɛ:n ¹
กิน	kin ¹	kin ¹	kin ¹	kin ¹
กินข้าว	kin ¹ khaw ⁵	kin ¹ khaw ⁵	kin ¹ khaw ⁵	kin ¹ khaw ⁵
กึ่ง	to: ¹ kuŋ ⁵	to: ¹ kuŋ ⁵	to: ¹ kuŋ ⁵	to: ¹ kuŋ ⁵
กุหลาบ	bɔʔ ³ ku ³ laʔp ⁴	bɔʔ ³ ku ³ laʔp ⁴	bɔʔ ³ ku ³ laʔp ⁴	bɔʔ ³ ku ³ laʔp ⁴
เก็บ	ke:p ³	kep ³	kep ³	kep ³
เกลี้ยง	kiaŋ ⁵	kiaŋ ⁵	kiaŋ ⁵	kiaŋ ⁵
เกลียด	kiat ³	kiat ³	kiat ³	kiat ³
เกลือ	kɪa ¹	kɪa ¹	kɪa ¹	kɪa ¹
เก่า	kaw ³	kaw ³	kaw ³	kaw ³
เก่า	kaw ⁵	kaw ⁵	kaw ⁵	kaw ⁵
เกี่ยว	kiaw ³	kiaw ³	kiaw ³	kiaw ³
แกงเผ็ด	kɛ:ŋ ¹ phet ³	kɛ:ŋ ¹ phet ³	kɛ:ŋ ¹ phet ³	kɛ:ŋ ¹ phet ³
เกลบ	kɛ:p ¹	kɛ:p ¹	kɛ:p ¹	kɛ:p ¹
แก้ม	kɛ:m ⁵	kɛ:m ⁵	kɛ:m ⁵	kɛ:m ⁵
แกะ	to: ¹ kɛʔ ³	to: ¹ kɛʔ ³	to: ¹ kɛʔ ³	to: ¹ kɛʔ ³
โกน	ko:n ¹	ko:n ¹	ko:n ¹	ko:n ¹
โกหก	khi: ⁵ bɛ:w ⁵	khi: ⁵ bɛ:w ⁵	khi: ⁵ bɛ:w ⁵	khi: ⁵ bɛ:w ⁵
ใกล้	kɛ:m ⁵	kɛ:m ⁵	kɛ:m ⁵	kɛ:m ⁵
ใกล้รุ่ง	hun ¹	hun ¹	hun ¹	hun ¹
ไกวเปล	wiŋ ² ʔu: ³	wiŋ ² ʔu: ³	wiŋ ² ʔu: ³	wiŋ ² ʔu: ³
ไกล	lak	lak	lak	lak
ขึ้น	khun ⁵	khun ⁵	khun ⁵	khon ⁵
ขนตา	khon ¹ ta: ¹	khon ¹ ta: ¹	khon ¹ ta: ¹	khon ¹ ta: ¹
ขุด	kuat ³	kuat ³	kuat ³	kuat ³
ขว้าง	bɛ:n ³	bɛ:n ³	bɛ:n ³	bɛ:n ³
ขวาน	khwa:n ¹	khwa:n ¹	khwa:n ¹	khwa:n ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ขอ	sw: ¹	sw: ¹	sw: ¹	sw: ¹
ข้อง	ka ⁴ muan ¹	ka ⁴ muan ¹	ka ⁴ muan ¹	ka ⁴ muan ¹
ขอตาน	sw: ¹ tha:n ³	sw: ¹ tha:n ³	sw: ¹ tha:n ³	khv: ¹ tha:n ³
ขอบตา	jim ² ta: ¹	jim ² ta: ¹	jim ² ta: ¹	jim ² ta: ¹
ขัน	khan ¹	khan ¹	khan ¹	khan ¹
ขันหมาก	khan ¹ maʔ ³	khan ¹ maʔ ³	khan ¹ maʔ ³	khan ¹ maʔ ³
ขา	kha: ¹	kha: ¹	kha: ¹	kha: ¹
ข้างๆ	taŋsa:ŋ	taŋsa:ŋ	taŋsa:ŋ	taŋsa:ŋ
ข้างหน้า	taŋ ⁴ na: ⁴	taŋ ⁴ na: ⁴	taŋ ⁴ na: ⁴	taŋ ⁴ na: ⁴
ข้างหลัง	taŋ ⁴ laŋ ⁴	taŋ ⁴ laŋ ⁴	taŋ ⁴ laŋ ⁴	taŋ ⁴ laŋ ⁴
ข้าวกลางวัน	khaw ⁵ wen ²	khaw ⁵ wen ²	khaw ⁵ wen ²	khaw ⁵ wen ²
ข้าวเช้า	kin ⁴ ŋa:j ²	kin ⁴ ŋa:j ²	kin ⁴ ŋa:j ²	kin ⁴ ŋa:j ²
ข้าวเย็น	kin ¹ le:ŋ ²	kin ¹ le:ŋ ²	kin ¹ le:ŋ ²	kin ¹ le:ŋ ²
ข้าวเหนียว	khau ⁵ niaw ¹	khau ⁵ niaw ¹	khau ⁵ niaw ¹	khau ⁵ niaw ¹
ข้าวอ่อน	kok ³ kha: ¹	kok ³ kha: ¹	kok ³ kha: ¹	kok ³ kha: ¹
จีเกียจ	khi: ⁵ ca:n ⁵	khi: ⁵ ca:n ⁵	khi: ⁵ ca:n ⁵	khi: ⁵ ca:n ⁵
จีด	khi:t ⁵	khi:t ⁵	khi:t ⁵	khi:t ⁵
จีแมลงวัน	khi: ⁵ sa:j ¹ kha:ŋ ¹	khi: ⁵ sa:j ¹ kha:ŋ ¹	khi: ⁵ sa:j ¹ kha:ŋ ¹	khi: ⁵ sa:j ¹ kha:ŋ ¹
จีแย	khi: ⁵ ha:j ¹³	khi: ⁵ ha:j ¹³	khi: ⁵ ha:j ¹³	khi: ⁵ ha:j ¹³
จีเหนียว	khi: ⁵ thi: ³	khi: ⁵ thi: ³	khi: ⁵ thi: ³	khi: ⁵ thi: ³
ชุด	khu:t ³	khu:t ³	khu:t ³	khu:t ³
เข้ม	khem ¹	khem ¹	khem ¹	khem ¹
เข้มจั๊ด	sa:j ¹ ʔε:w ¹	sa:j ¹ ʔε:w ¹	sa:j ¹ ʔε:w ¹	sa:j ¹ ʔε:w ¹
เขียง	khiaŋ ¹	khiaŋ ¹	khiaŋ ¹	khiaŋ ¹
เขี้ยว	khεw ¹	khεw ¹	khεw ¹	khεw ¹
เขื่อน	kian ³	kian ³	khian ³	khian ³
แขน	khε:n ¹	khε:n ¹	khε:n ¹	khε:n ¹
แขน	khwe:n ¹	khwe:n ¹	khwe:n ¹	khwe:n ¹
ไข่	sai ³	sai ³	sai ³	sai ³
กด	kot ⁴	kot ⁴	kot ⁴	kot ⁴
คนแก่	phu: ⁵ thaw ⁵	phu: ⁵ thaw ⁵	phu: ⁵ thaw ⁵	phu: ⁵ thaw ⁵
คนจีน	bw: ¹ cek ⁴	bw: ¹ cek ⁴	bw: ¹ cek ⁴	bw: ¹ cek ⁴

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
คนไทย	bo:¹ko:j³	bo:¹ko:j³	bo:¹ko:j³	bo:¹ko:j³
ครก	cok⁴	cok⁴	cok⁴	cok⁴
ครกกระเดื่อง	cok⁴tam¹khaw⁵	cok⁴tam¹khaw⁵	cok⁴tam¹khaw⁵	cok⁴tam¹khaw⁵
คราด	ba:n¹	ba:n¹	ba:n¹	ba:n¹
ครู	khu:²	khu:²	khu:²	khu:²
คลอง	khv:ŋ³	khv:ŋ³	khv:ŋ³	khv:ŋ³
ควัก	wan¹	wan¹	wan¹	wan¹
คว่ำ	fam³	fam³	fam³	fam³
คอกวัว	kw:⁷⁴ŋua²	kw:⁷⁴ŋua²	kw:⁷⁴ŋua²	kw:k⁴ŋua²
คอย	lv:⁷²tha⁷²	lv:⁷²tha⁷²	lv:⁷²tha⁷²	lv:⁷²tha⁷²
คัดจุมก	hu:²lan¹tan¹	hu:²lan¹tan¹	hu:²lan¹tan¹	hu:²lan¹tan¹
คนป่วย	kon²cep⁶	kon²cep⁶	kon²cep⁶	kon²cep⁶
คันนา	kan²na:²	kan²na:²	kan²na:²	kan²na:²
ค่าง	to:¹ka:ŋ²	to:¹ka:ŋ²	to:¹ka:ŋ²	to:¹ka:ŋ²
คางคก	to:¹ka:⁵tu:²	to:¹ka:⁵tu:²	to:¹ka:⁵tu:²	to:¹ka:⁵tu:²
ค้างคาว	to:¹ki:a	to:¹ki:a	to:¹ki:a	to:¹ki:a
ค้ำ	kam³	kam³	kam³	kam³
คิดถึง	kɪt⁴hɔ:t³	kɪt⁴hɔ:t³	kɪt⁴hɔ:t³	kɪt⁴hɔ:t³
คืบ	kɪ:n²	kɪ:n²	kɪ:n²	kɪ:n²
เคียด	khlet⁴	khlet⁴	khlet⁴	khlet⁴
เคียว	kiaw²	kiaw²	kiaw²	kiaw²
เคียว	kɛ:w⁶	kɛ:w⁶	kɛ:w⁶	kɛ:w⁶
เคียบ	kɛ:p⁴	kɛ:p⁴	kɛ:p⁴	kɛ:p⁴
โค้ง	kho:ŋ¹	kho:ŋ¹	kho:ŋ¹	kho:ŋ¹
โคลน	khi:⁶po:ŋ¹	khi:⁶po:ŋ¹	khi:⁶po:ŋ¹	khi:⁶po:ŋ¹
ไกร	phaɪ¹	phaɪ¹	phaɪ¹	phaɪ¹
งอ	ŋw:²	ŋw:²	ŋw:²	ŋw:²
ง่าย	ŋw:j⁴	ŋw:j⁴	ŋw:j⁴	ŋw:j⁴
งู	to:¹ŋu:²	to:¹ŋu:²	to:¹ŋu:²	to:¹ŋu:²
งูเขียว	to:¹ŋu:²khau¹	to:¹ŋu:²khau¹	to:¹ŋu:²khau¹	to:¹ŋu:²khau¹
งูเห่า	to:¹ŋu:²lɛam¹	to:¹ŋu:²lɛam¹	to:¹ŋu:²lɛam¹	to:¹ŋu:²lɛam¹
เงาะ	ma²ŋw:⁴	ma²ŋw:⁴	ma²ŋw:⁴	ma²ŋw:⁴

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
เงิน	ka ⁵ taŋ ¹	ka ⁵ taŋ ¹	ka ⁵ taŋ ¹	ka ⁵ taŋ ¹
จม	com ¹	com ¹	com ¹	com ¹
จุมก	hu ⁷ 2laŋ ¹	hu ⁷ 2laŋ ¹	hu ⁷ 2laŋ ¹	hu: ² laŋ ¹
จ้องดู	bəŋ ³	bəŋ ³	bəŋ ³	bəŋ ³
จอบ	cɔ:p ³	cɔ:p ³	cɔ:p ³	cɔ:p ³
จับ	cap ³ /kham ³	cap ³ /kham ³	cap ³ /kham ³	cap ³ /kham ³
จั่ว	cua ⁷ 3	cua ⁷ 3	cua ⁷ 3	cua ⁷ 3
จาน	thua ⁵ j	thua ⁵ j	thua ⁵ j	thua ⁵ j
จำ	cam ¹	cam ¹	cam ¹	cam ¹
เจ็ด	ce:t ³	ce:t ³	ce:t ³	ce:t ³
เจ็บ	ce:p ³	ce:p ³	ce:p ³	ce:p ³
เจ้าบ่าว	caw ⁵ ba:w ³	caw ⁵ ba:w ³	caw ⁵ ba:w ³	caw ⁵ ba:w ³
เจ้าสาว	caw ⁵ sa:w ¹	caw ⁵ sa:w ¹	caw ⁵ sa:w ¹	caw ⁵ sa:w ¹
แจก	cɛ:ʔ	cɛ:ʔ	cɛ:ʔ	cɛ:ʔ
แจกัน	chɛ:ʔ ¹ kan ¹	chɛ:ʔ ¹ kan ¹	chɛ:ʔ ¹ kan ¹	chɛ:ʔ ¹ kan ¹
ใจกว้าง	caw ¹ ŋaɣ ³	caw ¹ ŋaɣ ³	caw ¹ ŋaɣ ³	caw ¹ ŋaɣ ³
จัน(กิน)	san ¹	san ¹	san ¹	san ¹
ชมพู	ma ⁵ som ² phu: ²	ma ⁵ som ² phu: ²	ma ⁵ som ² phu: ²	ma ⁵ chom ² phu: ²
ช่วย	cɔ:j ⁴	cɔ:j ⁴	cɔ:j ⁴	cɔ:j ⁴
ช้อน	kabuaŋ ³	kabuaŋ ³	kabuaŋ ³	kabuaŋ ³
ชอบ	mak ⁴	mak ⁴	mak ⁴	mak ⁴
ชะพลู	phak ³ ʔə: ¹ lət ⁴	phak ³ ʔə: ¹ lət ⁴	phak ³ ʔə: ¹ lət ⁴	phak ³ ʔə: ¹ lət ⁴
ชะอม	phak ³ na:m ¹	phak ³ na:m ¹	phak ³ na:m ¹	phak ³ na:m ¹
ชั่ง	ca:ŋ ⁴	ca:ŋ ⁴	ca:ŋ ⁴	ca:ŋ ⁴
ช้าง	ca:ŋ ⁶	ca:ŋ ⁶	ca:ŋ ⁶	ca:ŋ ⁶
ขาม	thua ² j	thua ² j	thua ² j	thua ² j
ข้อ	cɪ: ³	cɪ: ³	cɪ: ³	cɪ: ³
เชื้อ	cɪa ⁴	cɪa ⁴	cɪa ⁴	cɪa ⁴
เชื้อก	cɪa ⁷ 4	cɪa ⁷ 4	cɪa ⁷ 4	cɪa ⁷ 4
ช้อน	suan ⁴	suan ⁴	suan ⁴	suan ⁴
ซ้าย	kha:ŋsa:j	kha:ŋsa:j	kha:ŋsa:j	kha:ŋsa:j
ซิด	cɪ:t ⁴	cɪ:t ⁴	cɪ:t ⁴	cɪ:t ⁴

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ชื่อ	sɿ: ⁶	sɿ: ⁶	sɿ: ⁶	sɿ: ⁶
ดอกกระดังงา	bɔʔ ³ ɛ:ŋ ² ŋa: ²	bɔʔ ³ ɛ:ŋ ² ŋa: ²	bɔʔ ³ ɛ:ŋ ² ŋa: ²	bɔʔ ³ ɛ:ŋ ² ŋa: ²
ดอก ทานตะวัน	bɔʔ ³ ta: ¹ wen ²	bɔʔ ³ ta: ¹ wen ²	bɔʔ ³ ta: ¹ wen ²	bɔʔ ³ ta: ¹ wen ²
ดอก บานไม่รู้โรย	bɔʔ ³ sa:m ¹ bɿan ¹	bɔʔ ³ sa:m ¹ bɿan ¹	bɔʔ ³ sa:m ¹ bɿan ¹	bɔʔ ³ sa:m ¹ bɿan ¹
ดอกไม้	bɔʔ ³ ma:j ⁶	bɔʔ ³ ma:j ⁶	bɔʔ ³ ma:j ⁶	bɔʔ ³ ma:j ⁶
ดอง	lɔ:ŋ ³	lɔ:ŋ ³	lɔ:ŋ ³	lɔ:ŋ ³
ดิน	lin ¹	lin ¹	lin ¹	lin ¹
ดีขึ้น	jaŋ ¹ wɛ:n ⁵	jaŋ ¹ wɛ:n ⁵	jaŋ ¹ wɛ:n ⁵	jaŋ ¹ wɛ:n ⁵
ดีใจ	li: ¹ caw ¹	li: ¹ caw ¹	li: ¹ caw ¹	li: ¹ caw ¹
ดีก	lɿk ³	lɿk ³	lɿk ³	lɿk ³
ดื่ม	kin ¹	kin ¹	kin ¹	kin ¹
ดึง	lɿn ¹	lɿn ¹	lɿn ¹	lɿn ¹
ดู	bɔŋ ¹	bɔŋ ¹	bɔŋ ¹	bɔŋ ¹
เดิน	ja:ŋ ¹	ja:ŋ ¹	ja:ŋ ¹	ja:ŋ ¹
เดือด	fot ⁴	fot ⁴	fot ⁴	fot ⁴
เดือน	bɿa:n ¹	bɿan ¹	bɿan ¹	bɿan ¹
เดือนที่สอง	bɿan ¹ ji: ¹	bɿan ¹ ji: ¹	bɿan ¹ ji: ¹	bɿan ¹ ji: ¹
เดือนที่หนึ่ง	bɿan ¹ ʔa:j ³	bɿan ¹ ʔa:j ³	bɿan ¹ ʔa:j ³	bɿan ¹ ʔa:j ³
ได้ยิน	daj ³ jin ²	daj ³ jin ²	daj ³ jin ²	daj ³ jin ²
ต้นไม้	kw: ¹ ma:i ⁶	kw: ¹ ma:i ⁶	kw: ¹ ma:i ⁶	kw: ¹ ma:i ⁶
ต้นหอม	kw: ¹ hw:m ¹	kw: ¹ hw:m ¹	kw: ¹ hw:m ¹	kw: ¹ hw:m ¹
ต้ม	tom ⁵	tom ⁵	tom ⁵	tom ⁵
ตรง	sɿ: ³	sɿ: ³	sɿ: ³	sɿ: ³
ต่อ	tɔ:ʔ ³	tɔ:ʔ ³	tɔ:ʔ ³	tɔ:ʔ ³
ตะกวด	to: ¹ ɛ:n ²	to: ¹ ɛ:n ²	to: ¹ ɛ:n ²	to: ¹ ɛ:n ²
ตะกั่ว	ta ¹ kua ³	ta ¹ kua ³	ta ¹ kua ³	ta ¹ kua ³
ตะเกียบ	thu: ¹	thu: ¹	thu: ¹	thu: ¹
ตะขาบ	to: ¹ cun ¹ khɛp ³	to: ¹ cun ¹ khɛp ³	to: ¹ cun ¹ khɛp ³	to: ¹ cun ¹ khɛp ³
ตะเคียน	ta ¹ khian ²	ta ¹ khian ²	ta ¹ khian ²	ta ¹ khian ²
ตะไกร	phak ¹ caɿ ¹	phak ¹ caɿ ¹	phak ¹ caɿ ¹	phak ¹ caɿ ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ตัดฟัน	tat ³ lua ¹	tat ³ lua ¹	tat ³ lua ¹	tat ³ lua ¹
ต๊ับ	tap ³	tap ³	tap ³	tap ³
ตัวเห็บ	to ¹ hep ³	to ¹ hep ³	to ¹ hep ³	to ¹ hep ³
ตา	ta: ¹	ta: ¹	ta: ¹	ta: ¹
ตา(พ่อของแม่)	ʔa:j ⁵ thaw ⁵	ʔa:j ⁵ thaw ⁵	ʔa:j ⁵ thaw ⁵	ʔa:j ⁵ thaw ⁵
ต่างหู	bɔŋ ⁵ hu: ¹	ɔm ⁵ hu: ¹	ɔm ⁵ hu: ¹	tum ⁵ hu: ¹
ตาแดง	ta: ¹ leŋ ¹	ta: ¹ leŋ ¹	ta: ¹ leŋ ¹	ta: ¹ leŋ ¹
ตาย	ta:j ¹	ta:j ¹	ta:j ¹	ta:j ¹
ค่าน้ำพริก	tam ¹ cɛw ³	tam ¹ cɛw ³	tam ¹ cɛw ³	tam ¹ cɛw ³
ตำลึง	phak ³ tam ¹ liŋ ²	phak ³ tam ¹ liŋ ²	phak ³ tam ¹ liŋ ²	phak ³ tam ¹ liŋ ²
ตี	ti: ¹	ti: ¹	ti: ¹	ti: ¹
ตุ๊กแก	to: ¹ tak ³ kɛ: ⁵	to: ¹ tak ³ kɛ: ⁵	to: ¹ tak ³ kɛ: ⁵	to: ¹ tak ³ kɛ: ⁵
ตุ้ม	ʔu: ⁴ na:m ⁵	ʔu: ⁴ na:m ⁵	ʔu: ⁴ na:m ⁵	ʔu: ⁴ na:m ⁵
ตุ๊กกับข้าว	tu:ʔ ⁵ kap ³ khaw ⁵	tu:ʔ ⁵ kap ³ khaw ⁵	tu:ʔ ⁵ kap ³ khaw ⁵	tu:ʔ ⁵ kap ³ khaw ⁵
ตุ้เสื้อผ้า	tu:ʔ ⁵ pa ⁵ sɔa ⁷	tu:ʔ ⁵ pa ⁵ sɔa ⁷	tu:ʔ ⁵ pa ⁵ sɔa ⁷	tu:ʔ ⁵ pa ⁵ sɔa ⁷
เต้า	to: ¹ taw ³	to: ¹ taw ³	to: ¹ taw ³	to: ¹ taw ³
เตารีด	taw ¹ li:t ⁴	taw ¹ li:t ⁴	taw ¹ li:t ⁴	taw ¹ li:t ⁴
เตี้ย	kɛ:n ⁵	kɛ:n ⁵	kɛ:n ⁵	kɛ:n ⁵
เตียง	tian ¹	tian ¹	tian ¹	tian ¹
แดงกวา	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ khwa: ¹	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ khwa: ¹	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ khwa: ¹	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ khwa: ¹
แดงไทย	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ thaj ²	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ thaj ²	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ thaj ²	ma ⁵ tɛ:ŋ ¹ thaj ²
ใต้ถุน	kw:ŋ ¹ la:ŋ ²	kw:ŋ ¹ la:ŋ ²	kw:ŋ ¹ la:ŋ ²	kw:ŋ ¹ la:ŋ ²
ไต่	taj ¹	taj ¹	taj ¹	taj ¹
ถ้วย	thuaw ⁵	thuaw ⁵	thuaw ⁵	thuaw ⁵
ถอด	thw:t ³	thw:t ³	thw:t ³	thw:t ³
ถอน	lok ⁴	lok ⁴	lok ⁴	lok ⁴
ถังน้ำ	khu ⁷	khu ⁷	khu ⁷	khu ⁷
ถั่ว	thua ³	thua ³	thua ³	thua ³
ถาด	tha:t ³	tha:t ³	tha:t ³	tha:t ³
ถ่าน	tha:n ³	tha:n ³	tha:n ³	tha:n ³
ถาม	tha:m ³	tha:m ³	tha:m ³	tha:m ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ถุงเท้า	thoŋ ³ tin ³	thoŋ ³ tin ³	thoŋ ³ tin ³	thoŋ ³ tin ³
ถุงมือ	thoŋ ³ mi: ⁷ 2	thoŋ ³ mi: ⁷ 2	thoŋ ³ mi: ⁷ 2	thoŋ ³ mi: ⁷ 2
ดู	thu: ¹	thu: ¹	thu: ¹	thu: ¹
เคี้ยวแกง	thaw ⁵ ke: ⁷ 3	thaw ⁵ ke: ⁷ 3	thaw ⁵ ke: ⁷ 3	thaw ⁵ ke: ⁷ 3
แถว	ne:w ¹	ne:w ¹	ne:w ¹	ne:w ¹
ไถ	thaj ¹	thaj ¹	thaj ¹	thaj ¹
ทราย	sa:j ²	sa:j ²	sa:j ²	sa:j ²
ท้อง	pum ³	pum ³	pum ³	pum ³
ท้องเสีย	tha:j ³ ɔ: ⁷ 6	tha:j ³ ɔ: ⁷ 6	tha:j ³ ɔ: ⁷ 6	tha:j ³ ɔ: ⁷ 6
ท้ายทอย	ka:n ⁵ kw: ²	ka:n ⁵ kw: ²	ka:n ⁵ kw: ²	ka:n ⁵ kw: ²
ทำ	ʔet ³	ʔet ³	ʔet ³	ʔet ³
ทำงาน	ʔet ³ wia ⁷ 4	ʔet ³ wia ⁷ 4	ʔet ³ wia ⁷ 4	ʔet ³ wia ⁷ 4
ทำนา	ʔet ³ na: ²	ʔet ³ na: ²	ʔet ³ na: ²	ʔet ³ na: ²
ทำบุญ	ʔet ³ bun ¹	ʔet ³ bun ¹	ʔet ³ bun ¹	ʔet ³ bun ¹
ทำไม	han ¹ le: ²	han ¹ le: ²	han ¹ le: ²	han ¹ le: ²
ทำไร่	ʔet ³ hai ⁴	ʔet ³ hai ⁴	ʔet ³ hai ⁴	ʔet ³ hai ⁴
ที่นอน	sɪ ⁵ a	sɪ ⁵ a	sɪ ⁵ a	sɪ ⁵ a
ที่ราบ	thi: ⁴ lum ⁴	thi: ⁴ lum ⁴	thi: ⁴ lum ⁴	thi: ⁴ lum ⁴
ทุ่งนา	ton ⁴ na: ²	ton ⁴ na: ²	ton ⁴ na: ²	ton ⁴ na: ²
เทวดา	te: ² wa ⁷ 2la: ¹	te: ² wa ⁷ 2la: ¹	te: ² wa ⁷ 2la: ¹	te: ² wa ⁷ 2da: ¹
เท้า	tin ⁴	ti:n ⁴	ti:n ⁴	ti:n ⁴
เท้าไร่	ɔ: ³ la ⁴ le: ²	ɔ: ³ la ⁴ le: ²	ɔ: ³ la ⁴ le: ²	ɔ: ³ la ⁴ le: ²
ไทร	saj ²	saj ²	saj ²	saj ²
นกกระจอก	nok ⁴ ka ⁷ 1cw: ⁷ 1	nok ⁴ ka ⁷ 1cw: ⁷ 1	nok ⁴ ka ⁷ 1cw: ⁷ 1	nok ⁴ ka ⁷ 1cw: ⁷ 1
นกกระยาง	nok ⁴ ka ⁴¹ ja: ⁷ 4	nok ⁴ ka ⁴¹ ja: ⁷ 4	nok ⁴ ka ⁴¹ ja: ⁷ 4	nok ⁴ ka ⁴¹ ja: ⁷ 4
นกแก้ว	nok ⁴ ke:w ⁵	nok ⁴ ke:w ⁵	nok ⁴ ke:w ⁵	nok ⁴ ke:w ⁵
นกเขา	nok ⁴ sau ¹	nok ⁴ sau ¹	nok ⁴ sau ¹	nok ⁴ sau ¹
นกพิราบ	nok ⁴ kw: ¹ ke: ¹	nok ⁴ kw: ¹ ke: ¹	nok ⁴ kw: ¹ ke: ¹	nok ⁴ kw: ¹ ke: ¹
นรก	na ² hok ⁴	na ² hok ⁴	na ² hok ⁴	na ² hok ⁴
นอก	kw ⁷ 6	kw ⁷ 6	kw ⁷ 6	kw ⁷ 6
น้อง	kw ⁴	kw ⁴	kw ⁴	kw ⁴
น้อง	kw: ⁷ 6	kw: ⁷ 6	kw: ⁷ 6	kw: ⁷ 6

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
น้องเขย	กว:ŋ ⁶ khaj ¹	กว:ŋ ⁶ khaj ¹	กว:ŋ ⁶ khaj ¹	กว:ŋ ⁶ khaj ¹
น้องชายคน สุดท้อง	กว:ŋ ⁶ la ⁵	กว:ŋ ⁶ la ⁵	กว:ŋ ⁶ la ⁵	กว:ŋ ⁶ la ⁵
น้องเมีย	กว:ŋ ⁶ mai ⁷⁴	กว:ŋ ⁶ mai ⁷⁴	กว:ŋ ⁶ mai ⁷⁴	กว:ŋ ⁶ mai ⁷⁴
น้องสะใภ้	กว:ŋ ⁶ paɪ ²	กว:ŋ ⁶ paɪ ²	กว:ŋ ⁶ paɪ ²	กว:ŋ ⁶ paɪ ²
น้องสาว	กว:ŋ ⁶ mɛ: ³ ŋiŋ ²	กว:ŋ ⁶ mɛ: ³ ŋiŋ ²	กว:ŋ ⁶ mɛ: ³ ŋiŋ ²	กว:ŋ ⁶ mɛ: ³ ŋiŋ ²
น้องสาวคน สุดท้อง	กว:ŋ ⁶ la ⁵	กว:ŋ ⁶ la ⁵	กว:ŋ ⁶ la ⁵	กว:ŋ ⁶ la ⁵
นอน	กว:n ²	กว:n ²	กว:n ²	กว:n ²
น้อยหน้า	ma ⁵ saj ¹ khiat ³	ma ⁵ saj ¹ khiat ³	ma ⁵ saj ¹ khiat ³	ma ⁵ saj ¹ khiat ³
นักเรียน	nak ⁴ hia:n ²	nak ⁴ hia:n ²	nak ⁴ hia:n ²	nak ⁴ hia:n ²
นั่ง	naŋ ⁴	naŋ ⁴	naŋ ⁴	naŋ ⁴
นับ	nam ⁴	nam ⁴	nam ⁴	nam ⁴
น้ำ	ŋi: ¹ na: ⁶	ŋi: ¹ na: ⁶	ŋi: ¹ na: ⁶	ŋi: ¹ na: ⁶
น้ำสะใภ้	lua ²	lua ²	lua ²	lua ²
นาง	na:ŋ ²	na:ŋ ²	na:ŋ ²	na:ŋ ²
น้ำชาย	na: ⁶ ca:j ²	na: ⁶ ca:j ²	na: ⁶ ca:j ²	na: ⁶ ca:j ²
นาดอน	na: ² wa:n ¹	na: ² wa:n ¹	na: ² wa:n ¹	na: ² wa:n ¹
นาน	həŋ ¹	həŋ ¹	həŋ ¹	həŋ ¹
นาปรัง	na: ² paŋ ¹	na: ² paŋ ¹	na: ² paŋ ¹	na: ² paŋ ¹
นาลุ่ม	na: ² lum ⁴	na: ² lum ⁴	na: ² lum ⁴	na: ² lum ⁴
น้ำสาว	pa: ⁶ sa:w ¹	pa: ⁶ sa:w ¹	pa: ⁶ sa:w ¹	pa: ⁶ sa:w ¹
น้ำ	na:m ⁶	na:m ⁶	na:m ⁶	na:m ⁶
น้ำตก	na:m ⁶ tok ³	na:m ⁶ tok ³	na:m ⁶ tok ³	na:m ⁶ tok ³
น้ำเต้า	ma ⁵ taw ⁵	ma ⁵ taw ⁵	ma ⁵ taw ⁵	ma ⁵ taw ⁵
น้ำท่วม	na:m ⁶ thuam ⁵	na:m ⁶ thuam ⁵	na:m ⁶ thuam ⁵	na:m ⁶ thuam ⁵
น้ำมัน	na:m ⁶ mon ²	na:m ⁶ mon ²	na:m ⁶ mon ²	na:m ⁶ mon ²
น้ำมัน	na:m ⁶ man ²	na:m ⁶ man ²	na:m ⁶ man ²	na:m ⁶ man ²
น้ำมันก๊าด	kɛp ³	kɛp ³	kɛp ³	kɛp ³
น้ำมูก	khi: ² mu ⁷⁴	khi: ² mu ⁷⁴	khi: ² mu ⁷⁴	khi: ² mu ⁷⁴
น้ำร้อน	na:m ⁶ hwa:n ¹	na:m ⁶ hwa:n ¹	na:m ⁶ hwa:n ¹	na:m ⁶ hwa:n ¹
น้ำกลาง	niw ⁶ kha:ŋ ¹	niw ⁶ kha:ŋ ¹	niw ⁶ kha:ŋ ¹	niw ⁶ kha:ŋ ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
นิ้วก้อย	niw ⁶ kw:j ⁵	niw ⁶ kw:j ⁵	niw ⁶ kw:j ⁵	niw ⁶ kw:j ⁵
นิ้วชี้	niw ⁶ ci: ⁶	niw ⁶ ci: ⁶	niw ⁶ ci: ⁶	niw ⁶ ci: ⁶
นิ้วนาง	niw ⁶ na:ŋ ²	niw ⁶ na:ŋ ²	niw ⁶ na:ŋ ²	niw ⁶ na:ŋ ²
นิ้วโป้ง	niw ⁶ po: ⁵	niw ⁶ po: ⁵	niw ⁶ po: ⁵	niw ⁶ po: ⁵
นิ้วมือ	niw ⁶ mi: ²	niw ⁶ mi: ²	niw ⁶ mi: ²	niw ⁶ mi: ²
นุ่น	nun ⁴	nun ⁴	nun ⁴	nun ⁴
นุ่น	nun ⁴	nun ⁴	nun ⁴	nun ⁴
ใน	ku:aŋ	ku:aŋ	ku:aŋ	ku:aŋ
บน	ten ¹	ten ¹	ten ¹	ten ¹
บน	jom ³	jom ³	jom ³	jom ³
บวม	kaw ¹	kaw ¹	kaw ¹	kaw ¹
บอระเพ็ด	bw: ¹ la: ² pət ⁴	bw: ¹ la: ² pət ⁴	bw: ¹ la: ² pət ⁴	bw: ¹ la: ² pət ⁴
บาง	ba:ŋ ¹	ba:ŋ ¹	ba:ŋ ¹	ba:ŋ ¹
บาตร	ba:t ³	ba:t ³	ba:t ³	ba:t ³
บาน	ba:n ¹	ba:n ¹	ba:n ¹	ba:n ¹
บ้านเรือน	hɪan ²	hɪan ²	hɪan ²	hɪan ²
บ่า	ba:j ³	ba:j ³	ba:j ³	ba:j ³
บีบ	bi:p ³	bi:p ³	bi:p ³	bi:p ³
บึง	lam ¹ la:t ¹	lam ¹ la:t ¹	lam ¹ la:t ¹	lam ¹ la:t ¹
บึ้ง	to: ¹ boŋ ⁵	to: ¹ boŋ ⁵	to: ¹ boŋ ⁵	to: ¹ boŋ ⁵
บึ้งกี้	pɔ:ŋ ⁵ ki: ³	pɔ:ŋ ⁵ ki: ³	pɔ:ŋ ⁵ ki: ³	pɔ:ŋ ⁵ ki: ³
บุญ	bun ¹	bun ¹	bun ¹	bun ¹
เบ็ด	bet ³	bet ³	bet ³	bet ³
แบ่ง	bɛ:ŋ ³	bɛ:ŋ ³	bɛ:ŋ ³	bɛ:ŋ ³
โบสถ์	bo:t ³	bo:t ³	bo:t ³	bo:t ³
ใบ	bij ⁵	bij ⁵	bij ⁵	bij ⁵
ใบแมงลัก	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁴	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁴	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁴	baɪ ¹ sa ⁴ la:ŋ ⁴
ปฏิกิณ	baw ¹ mon ² tin ²	baw ¹ mon ² tin ²	baw ¹ mon ² tin ²	baw ¹ mon ² tin ²
ประตู่	pak ¹ tu: ¹	pak ¹ tu: ¹	pak ¹ tu: ¹	pak ¹ tu: ¹
ปลา	to: ¹ pa: ¹	to: ¹ pa: ¹	to: ¹ pa: ¹	to: ¹ pa: ¹
ปลาเค็ม	pa: ¹ kem ¹	pa: ¹ kem ¹	pa: ¹ kem ¹	pa: ¹ kem ¹
ปลาช่อน	pa: ¹ kw:n ⁵	pa: ¹ kw:n ⁵	pa: ¹ kw:n ⁵	pa: ¹ kw:n ⁵

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ปลาเนื้ออ่อน	pa: ¹ siam ¹	pa: ¹ siam ¹	pa: ¹ siam ¹	pa: ¹ siam ¹
ปลายข้าว	pa:j ¹ kha:w ⁵	pa:j ¹ kha:w ⁵	pa:j ¹ kha:w ⁵	pa:j ¹ kha:w ⁵
ปลาร้า	pa: ¹ leɿ ⁴	pa: ¹ leɿ ⁴	pa: ¹ leɿ ⁴	pa: ¹ leɿ ⁴
ปลาหมอ	pa: ¹ ken ⁵	pa: ¹ ken ⁵	pa: ¹ ken ⁵	pa: ¹ ken ⁵
ปลิง	pin ¹	pin ¹	pin ¹	pin ¹
ปลิด	bit ³	bit ³	bit ³	bit ³
ปลิว	piw ¹	piw ¹	piw ¹	piw ¹
ปวดปัสสาวะ	cep ³ nɛw ⁴	cep ³ nɛw ⁴	cep ³ nɛw ⁴	cep ³ nɛw ⁴
ปวดอุจจาระ	cep ³ khi: ⁵	cep ³ khi: ⁵	cep ³ khi: ⁵	cep ³ khi: ⁵
ปอก	pɔɿ ³	pɔɿ ³	pɔɿ ³	pɔɿ ³
ปอด	pɔ:t ³	pɔ:t ³	pɔ:t ³	pɔ:t ³
ป้อน	pɔ:n ⁵	pɔ:n ⁵	pɔ:n ⁵	pɔ:n ⁵
ป่า	pa: ¹	pa: ¹	pa: ¹	pa: ¹
ป่า	pa: ⁵	pa: ⁵	pa: ⁵	pa: ⁵
ปากแห้ว	sop ¹ wɛ:ŋ ¹	sop ¹ wɛ:ŋ ¹	sop ¹ wɛ:ŋ ¹	sop ¹ wɛ:ŋ ¹
ปิด	pit ³	pit ³	pit ³	pit ³
ปี	pi: ¹	pi: ¹	pi: ¹	pi: ¹
ปีก่อน	pi: ¹ ka:j ³	pi: ¹ ka:j ³	pi: ¹ ka:j ³	pi: ¹ ka:j ³
ปีหน้า	pi: ¹ na: ⁵	pi: ¹ na: ⁵	pi: ¹ na: ⁵	pi: ¹ na: ⁵
ปู่คอก	puj ¹ kw ⁴	puj ¹ kw: ⁴	puj ¹ kw: ⁴	puj ¹ kw: ⁴
ปู่หมัก	puj ¹ mak ³	puj ¹ mak ³	puj ¹ mak ³	puj ¹ mak ³
ปู่	ʔa:j ⁵	ʔa:j ⁵	ʔa:j ⁵	ʔa:j ⁵
ปู่ทวด	ʔa:j ⁵ ʔu: ³	ʔa:j ⁵ ʔu: ³	ʔa:j ⁵ ʔu: ³	ʔa:j ⁵ ʔu: ³
เปิด	to: ¹ pet ³	to: ¹ pet ³	to: ¹ pet ³	to: ¹ pet ³
เป็นไข้	saj ⁵	saj ⁵	saj ⁵	saj ⁵
เป็นใบ้	baj ⁵	baj ⁵	baj ⁵	baj ⁵
เปรต	pet ³	pet ³	pet ³	pet ³
เปรี้ยว	som ⁵	som ⁵	som ⁵	som ⁵
เปล	ʔu: ³	ʔu: ³	ʔu: ³	ʔu: ³
เป่า	paw ³	paw ³	paw ³	paw ³
เปิด	pət ³	pət ³	pət ³	pət ³
เปียก	piaɿ ³	piaɿ ³	piaɿ ³	piaɿ ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
เป้ง	pɛ:ŋ ⁵	pɛ:ŋ ⁵	pɛ:ŋ ⁵	pɛ:ŋ ⁵
เปรง	pɛ:ŋ ⁴	pɛ:ŋ ⁴	pɛ:ŋ ⁴	pɛ:ŋ ⁴
แปลงนา	pɛ:ŋ ¹ na: ²	pɛ:ŋ ¹ na: ²	pɛ:ŋ ¹ na: ²	pɛ:ŋ ¹ na: ²
ไป	pai ¹	pai ¹	pai ¹	pai ¹
ผม	po:m ¹	po:m ¹	po:m ¹	po:m ¹
พอม	pho:m ¹	pho:m ¹	pho:m ¹	pho:m ¹
ผัก	phak ³	phak ³	phak ³	phak ³
ผักกะเจด	phak ³ ka ¹ chet ³	phak ³ ka ¹ chet ³	phak ³ ka ¹ chet ³	phak ³ ka ¹ chet ³
ผักกาด	phak ³ ka:t ³	phak ³ ka:t ³	phak ³ ka:t ³	phak ³ ka:t ³
ผักขม	phak ³ khom ¹	phak ³ khom ¹	phak ³ khom ¹	phak ³ khom ¹
ผักชีฝรั่ง	kw: ¹ ho:m ¹ pe:ʔ ¹	kw: ¹ ho:m ¹ pe:ʔ ¹	kw: ¹ ho:m ¹ pe:ʔ ¹	kw: ¹ ho:m ¹ pe:ʔ ¹
ผักบุ้ง	phak ³ boŋ ⁵	phak ³ boŋ ⁵	phak ³ boŋ ⁵	phak ³ boŋ ⁵
ผ้าขาวม้า	pha: ⁵ kha ⁵ ma: ⁶	pha: ⁵ kha ⁵ ma: ⁶	pha: ⁵ kha ⁵ ma: ⁶	pha: ⁵ kha ⁵ ma: ⁶
ผ้าขี้ริ้ว	pha: ⁵ ha:i ⁶	pha: ⁵ ha:i ⁶	pha: ⁵ ha:i ⁶	pha: ⁵ ha:i ⁶
ผ้าเช็ดตัว	pha: ⁵ ce:t ⁴ to: ¹	pha: ⁵ ce:t ⁴ to: ¹	pha: ⁵ ce:t ⁴ to: ¹	pha: ⁵ ce:t ⁴ to: ¹
ผ้าซิ่น	pha: ⁵ sin ⁴	pha: ⁵ sin ⁴	pha: ⁵ sin ⁴	pha: ⁵ sin ⁴
ผ้าถุง	pha: ⁵ to:ŋ ¹	pha: ⁵ to:ŋ ¹	pha: ⁵ to:ŋ ¹	pha: ⁵ to:ŋ ¹
ผ้าโสร่ง	pha: ⁵ salo:ŋ ⁴	pha: ⁵ salo:ŋ ⁴	pha: ⁵ salo:ŋ ⁴	pha: ⁵ salo:ŋ ⁴
ผ้าห่ม	pha: ⁵ hom ³	pha: ⁵ hom ³	pha: ⁵ hom ³	pha: ⁵ hom ³
ผี	phi: ¹	phi: ¹	phi: ¹	phi: ¹
ผีปอบ	phi: ¹ po:p ³	phi: ¹ po:p ³	phi: ¹ po:p ³	phi: ¹ po:p ³
ผีฟ้า	the:n ¹	the:n ¹	the:n ¹	the:n ¹
ผูก	puʔ ³	puʔ ³	puʔ ³	puʔ ³
ผู้เข้าทรง	khaw ⁵ caw ²	khaw ⁵ caw ²	khaw ⁵ caw ²	khaw ⁵ caw ²
ผู้ชาย	po: ⁴ ca:j ²	po: ⁴ ca:j ²	po: ⁴ ca:j ²	po: ⁴ ca:j ²
ผู้แทน	phu: ⁵ te:n ²	phu: ⁵ te:n ²	phu: ⁵ te:n ²	phu: ⁵ te:n ²
ผู้หญิง	me: ⁴ ŋiŋ ²	me: ⁴ ŋiŋ ²	me: ⁴ ŋiŋ ²	me: ⁴ ŋiŋ ²
ผู้ใหญ่	phu: ⁵ ŋaw ³	phu: ⁵ ŋaw ³	phu: ⁵ ŋaw ³	phu: ⁵ ŋaw ³
แผ่น	phe:n ³	phe:n ³	phe:n ³	phe:n ³
ไผ่	pai ³	pai ³	pai ³	pai ³
ฝน	fon ¹	fon ¹	fon ¹	fon ¹
ฝรั่ง	ma ⁵ ʔu:j ¹	ma ⁵ ʔu:j ¹	ma ⁵ ʔu:j ¹	ma ⁵ ʔu:j ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ฟ้า	fa: ⁵	fa: ⁵	fa: ⁵	fa: ⁵
ฝาก	faʔ ³	faʔ ³	faʔ ³	faʔ ³
ฝากเงิน	faʔ ³ taŋ ¹	faʔ ³ taŋ ¹	faʔ ³ taŋ ¹	faʔ ³ taŋ ¹
ฝ้าย	fa:j ⁵	fa:j ⁵	fa:j ⁵	fa:j ⁵
ฝาเรือน	fa: ¹ h+an ²	fa: ¹ h+an ²	fa: ¹ h+an ²	fa: ¹ h+an ²
ไฟ	faj ¹	faj ¹	faj ¹	faj ¹
ฟัน	po:n ⁶	po:n ⁶	po:n ⁶	pho:n ⁶
พบกัณ	pw: ⁵ kan ¹	pw: ⁵ kan ¹	pw: ⁵ kan ¹	pw: ⁵ kan ¹
พระ	phaʔ ⁴	phaʔ ⁴	phaʔ ⁴	phaʔ ⁴
พระบวชใหม่	phaʔ ⁴ mai ¹	phaʔ ⁴ mai ¹	phaʔ ⁴ mai ¹	phaʔ ⁴ mai ¹
พระพุทธรเจ้า	phaʔ ⁴ phut ⁴	phaʔ ⁴ phut ⁴	phaʔ ⁴ phut ⁴	phaʔ ⁴ phut ⁴
พระสงฆ์	phaʔ ⁴	phaʔ ⁴	phaʔ ⁴	phaʔ ⁴
พระอาทิตย์	ta ⁵ wen ²	ta ⁵ we:n ²	ta ⁵ we:n ²	ta ⁵ we:n ²
พราหมณ์	pha:m ²	pha:m ²	pha:m ²	pha:m ²
พริก	ma ⁵ ʔ+at ³	ma ⁵ ʔ+at ³	ma ⁵ ʔ+at ³	ma ⁵ ʔ+at ³
พุ้งนี้	puʔ ³ ni: ⁶	puʔ ³ ni: ⁶	puʔ ³ ni: ⁶	puʔ ³ ni: ⁶
พลั่ว	phua ⁴	phua ⁴	phua ⁴	phua ⁴
พ่อ	ʔa:j ⁴	ʔa:j ⁴	ʔa:j ⁴	ʔa:j ⁴
พ่อตา	pw: ⁴ ta: ¹	pw: ⁴ ta: ¹	pw: ⁴ ta: ¹	pw: ⁴ ta: ¹
พ่อม่าย	pw: ⁴ ma:j ⁴	pw: ⁴ ma:j ⁴	pw: ⁴ ma:j ⁴	pw: ⁴ ma:j ⁴
พ่อเลี้ยง	ʔa:j ⁵ lian ⁶	ʔa:j ⁵ lian ⁶	ʔa:j ⁵ lian ⁶	ʔa:j ⁵ lian ⁶
พัด	wi: ²	wi: ²	wi: ²	wi: ²
พัดลม	pat ⁴ lom ²	pat ⁴ lom ²	pat ⁴ lom ²	pat ⁴ lom ²
พาด	pa:t ⁴	pa:t ⁴	pa:t ⁴	pa:t ⁴
พี่เขย	ʔa:j ⁵ kh+aj ¹	ʔa:j ⁵ kh+aj ¹	ʔa:j ⁵ kh+aj ¹	ʔa:j ⁵ kh+aj ¹
พี่ชาย	ʔa:j ⁵	ʔa:j ⁵	ʔa:j ⁵	ʔa:j ⁵
พี่ชายคนโต	pi: ⁴ ʔa:j ⁵ na+ ³	pi: ⁴ ʔa:j ⁵ na+ ³	pi: ⁴ ʔa:j ⁵ na+ ³	pi: ⁴ ʔa:j ⁵ na+ ³
พี่น้อง	pi: ⁴ kw:ŋ ⁶	pi: ⁴ kw:ŋ ⁶	pi: ⁴ kw:ŋ ⁶	pi: ⁴ kw:ŋ ⁶
พี่สะใภ้	ʔa:j ⁵ pa+ ⁶	pi: ⁴ pa+ ⁶	pi: ⁴ pa+ ⁶	pi: ⁴ pa+ ⁶
พี่สาว	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵
พี่สาวคนโต	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵ na+ ³	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵ na+ ³	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵ na+ ³	pi: ⁴ ʔ+aj ⁵ na+ ³
พีน	pi:n ⁶	pi:n ⁶	pi:n ⁶	pi:n ⁶

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
พุทรา	ma ⁴ than ²	ma ⁴ than ²	ma ⁴ than ²	ma ⁴ than ²
พุด	paɿ ³	paɿ ³	paɿ ³	paɿ ³
เพชร	phet ⁴	phet ⁴	phet ⁴	phet ⁴
เพดาน	pe:ɿ ² la:n ¹	pe:ɿ ² la:n ¹	pe:ɿ ² la:n ¹	pe:ɿ ² la:n ¹
เพ็ลย	phia ⁶	phia ⁶	phia ⁶	phia ⁶
เพื่อน	siaw ⁴	siaw ⁴	siaw ⁴	siaw ⁴
แพะ	to:ɿ ¹ phɛɿ ⁷	to:ɿ ¹ phɛɿ ⁷	to:ɿ ¹ phɛɿ ⁷	to:ɿ ¹ phɛɿ ⁷
ไผ่	phaj ²	phaj ²	phaj ²	phaj ²
ไผเราะ	muan ⁴	muan ⁴	muan ⁴	muan ⁴
ฟ้อน	fɔ:n ⁶	fɔ:n ⁶	fɔ:n ⁶	fɔ:n ⁶
ฟัก(ไข่)	kok ⁴	kok ⁴	kok ⁴	kok ⁴
ฟักเขียว	ma ⁵ fak ³	ma ⁵ fak ³	ma ⁵ fak ³	ma ⁵ fak ³
ฟักทอง	ma ⁵ ɿu ²	ma ⁵ ɿu ²	ma ⁵ ɿu ²	ma ⁵ ɿu ²
ฟิง	fan ²	fan ²	fan ²	fan ²
พิน(นาม)	khɛw ²	khɛw ²	khɛw ²	khɛw ²
พินสุ	khɛw ² phu ¹	khɛw ² phu ¹	khɛw ² phu ¹	khɛw ² phu ¹
ฟาง	fɪan ²	fɪan ²	fɪan ²	fɪan ²
ฟ้าผ่า	fa:ɿ ⁶ pha:ɿ ⁴	fa:ɿ ⁶ pha:ɿ ⁴	fa:ɿ ⁶ pha:ɿ ⁴	fa:ɿ ⁶ pha:ɿ ⁴
ฟ้าร้อง	fa:ɿ ⁶ hw:ɿ ⁶	fa:ɿ ⁶ hw:ɿ ⁶	fa:ɿ ⁶ hw:ɿ ⁶	fa:ɿ ⁶ hw:ɿ ⁶
ฟ้าแลบ	fa:ɿ ⁶ lɛ:p ⁴	fa:ɿ ⁶ lɛ:p ⁴	fa:ɿ ⁶ lɛ:p ⁴	fa:ɿ ⁶ lɛ:p ⁴
ฟ้าสง	hun ¹	hun ¹	hun ¹	hun ¹
ฟูก	sa:t ⁴	sa:t ⁴	sa:t ⁴	sa:t ⁴
เฟื่องฟ้า	bɔɿ ⁷ fɪan ⁴ fa:ɿ ⁶	bɔɿ ⁷ fɪan ⁴ fa:ɿ ⁶	bɔɿ ⁷ fɪan ⁴ fa:ɿ ⁶	bɔɿ ⁷ fɪan ⁴ fa:ɿ ⁶
ไฟฉาย	faj ² ca:j ¹	faj ² ca:j ¹	faj ² ca:j ¹	faj ² ca:j ¹
ไฟแช็ค	faj ⁴ chut ⁴	faj ⁴ chut ⁴	faj ⁴ chut ⁴	faj ⁴ chut ⁴
ไฟดับ	faj ² mɔ:t ⁴	faj ² mɔ:t ⁴	faj ² mɔ:t ⁴	faj ² mɔ:t ⁴
ไฟไหม้	faj ² maj ⁵	faj ² maj ⁵	faj ² maj ⁵	faj ² maj ⁵
ภาษาไทย	khwa:m ² tai ¹	khwa:m ² tai ¹	khwa:m ² tai ¹	khwa:m ² tai ¹
ภูเขา	khau ¹	khau ¹	khau ¹	khau ¹
มอง	bəŋ ³	bəŋ ³	bəŋ ³	bəŋ ³
มอด	to:ɿ ¹ mɔ:t ⁴	to:ɿ ¹ mɔ:t ⁴	to:ɿ ¹ mɔ:t ⁴	to:ɿ ¹ mɔ:t ⁴
มะกรูด	ma ⁵ ku:t ³	ma ⁵ ku:t ³	ma ⁵ ku:t ³	ma ⁵ ku:t ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
มะกอก	ma ⁵ kw:ʔ ³	ma ⁵ kw:ʔ ³	ma ⁵ kw:ʔ ³	ma ⁵ kw:k ³
มะเกลือ	ma ⁵ kiaʔ ³	ma ⁵ kiaʔ ³	ma ⁵ kiaʔ ³	ma ⁵ kiaʔ ³
มะขาม	ma ⁵ kha:m ¹	ma ⁵ kha:m ¹	ma ⁵ kha:m ¹	ma ⁵ kha:m ¹
มะขามเทศ	ma ⁵ kha:m ¹ pɛ:w ⁴	ma ⁵ kha:m ¹ pɛ:w ⁴	ma ⁵ kha:m ¹ pɛ:w ⁴	ma ⁵ kha:m ¹ pɛ:w ⁴
มะเขือ	ma ⁵ khia ¹	ma ⁵ khia ¹	ma ⁵ khia ¹	ma ⁵ khia ¹
มะเขือพวง	ma ⁵ khia ¹ puan ²	ma ⁵ khia ¹ puan ²	ma ⁵ khia ¹ puan ²	ma ⁵ khia ¹ puan ²
มะเขือขาว	ma ⁴ khia ¹ hi: ²	ma ⁴ khia ¹ hi: ²	ma ⁴ khia ¹ hi: ²	ma ⁴ khia ¹ hi: ²
มะค่า	ma ⁵ ka: ⁴	ma ⁵ ka: ⁴	ma ⁵ ka: ⁴	ma ⁵ ka: ⁴
มะตูม	ma ⁵ tu:m ¹	ma ⁵ tu:m ¹	ma ⁵ tu:m ¹	ma ⁵ tu:m ¹
มะนาว	ma ⁵ na:w ²	ma ⁵ na:w ²	ma ⁵ na:w ²	ma ⁵ na:w ²
มะปราง	ma ⁵ pa:ŋ ¹	ma ⁵ pa:ŋ ¹	ma ⁵ pa:ŋ ¹	ma ⁵ pa:ŋ ¹
มะพร้าว	ma ⁵ pa:w ⁶	ma ⁵ pa:w ⁶	ma ⁵ pa:w ⁶	ma ⁵ pa:w ⁶
มะเฟือง	ma ⁵ faiŋ ²	ma ⁵ faiŋ ²	ma ⁵ faiŋ ²	ma ⁵ faiŋ ²
มะม่วง	ma ⁵ muaiŋ ⁴	ma ⁵ muaiŋ ⁴	ma ⁵ muaiŋ ⁴	ma ⁵ muaiŋ ⁴
มะยม	ma ⁵ jom ²	ma ⁵ jom ²	ma ⁵ jom ²	ma ⁵ jom ²
มะระ	ma ⁵ la ²	ma ⁵ la ²	ma ⁵ la ²	ma ⁵ la ²
มะรืน	mi ⁵ hi: ²	mi ⁵ hi: ²	mi ⁵ hi: ²	mi ⁵ hi: ²
มะรุม	ma ⁵ ʔi: ¹ rum ²	ma ⁵ ʔi: ¹ rum ²	ma ⁵ ʔi: ¹ rum ²	ma ⁵ ʔi: ¹ rum ²
มะละกอ	ma ⁵ ho:ŋ ³	ma ⁵ ho:ŋ ³	ma ⁵ ho:ŋ ³	ma ⁵ ho:ŋ ³
มะลิ	ma ⁵ liʔ ⁴	ma ⁵ liʔ ⁴	ma ⁵ liʔ ⁴	ma ⁵ liʔ ⁴
มัด	mat ⁴	mat ⁴	mat ⁴	mat ⁴
มันเทศ	man ² tet ⁴	man ² tet ⁴	man ² tet ⁴	man ² tet ⁴
มา	ma: ²	ma: ²	ma: ²	ma: ²
ม้า	to: ¹ ma: ⁶	to: ¹ ma: ⁶	to: ¹ ma: ⁶	to: ¹ ma: ⁶
มาก	ʔe: ¹	ʔe: ¹	ʔe: ¹	ʔe: ¹
ม้านั่ง	tan ³ nan ⁴	tan ³ nan ⁴	tan ³ nan ⁴	tan ³ nan ⁴
ม้าม	ma:m ⁶	ma:m ⁶	ma:m ⁶	ma:m ⁶
มี	mi: ²	mi: ²	mi: ²	mi: ²
มีด	pa: ⁶	pa: ⁶	pa: ⁶	pa: ⁶
มีดเล็ก	pa: ⁶ kwj	pa: ⁶ kwj	pa: ⁶ kwj	pa: ⁶ kwj
มีด	mi: ²	mi: ²	mi: ²	mi: ²

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
มั่ง	pha: ⁶ jan ⁴	pha: ⁶ jan ⁴	pha: ⁶ jan ⁴	pha: ⁶ jan ⁴
มั่งลวด	mun ⁶ luat ⁴	mun ⁶ luat ⁴	mun ⁶ luat ⁴	mun ⁶ luat ⁴
มูม	ce: ⁴	ce: ⁴	mum ²	mum ²
เมา	maw ²	maw ²	maw ²	maw ²
เมื่อคืน	mi: ⁶ kin ²	mi: ⁶ kin ²	mi: ⁶ kin ²	mi: ⁶ kin ²
เมือง	mi: ⁶ an ²	mi: ⁶ an ²	mi: ⁶ an ²	mi: ⁶ an ²
เมื่อตะกี้	mi: ⁶ ki: ⁵	mi: ⁶ ki: ⁵	mi: ⁶ ki: ⁵	mi: ⁶ ki: ⁵
เมื่อวานนี้	mi: ⁶ ɣwa: ² ni: ⁶	mi: ⁶ ɣwa: ² ni: ⁶	mi: ⁶ ɣwa: ² ni: ⁶	mi: ⁶ ɣwa: ² ni: ⁶
แม่	ʔem ¹	ʔem ¹	ʔem ¹	ʔem ¹
แม่ค้า	mɛ: ¹ ka: ⁵	mɛ: ¹ ka: ⁵	mɛ: ¹ ka: ⁵	mɛ: ¹ ka: ⁵
แม่ชี	mɛ: ⁴ chi: ²	mɛ: ⁴ chi: ²	mɛ: ⁴ chi: ²	mɛ: ⁴ chi: ²
แม่น้า	mɛ: ⁴ na:m ⁶	mɛ: ⁴ na:m ⁶	mɛ: ⁴ na:m ⁶	mɛ: ⁴ na:m ⁶
แม่พี่	mɛ: ³ ja: ⁴	mɛ: ³ ja: ⁴	mɛ: ³ ja: ⁴	mɛ: ³ ja: ⁴
แม่ม่าย	mɛ: ⁴ ha:ɣ ⁶	mɛ: ⁴ ha:ɣ ⁶	mɛ: ⁴ ha:ɣ ⁶	mɛ: ⁴ ha:ɣ ⁶
แม่ม่าย(สามีตาย)	mɛ: ⁴ ma:j ⁴	mɛ: ⁴ ma:j ⁴	mɛ: ⁴ ma:j ⁴	mɛ: ⁴ ma:j ⁴
แม่ม่าย(สามีหย่า)	mɛ: ⁴ wa:ɣ ⁶	mɛ: ⁴ wa:ɣ ⁶	mɛ: ⁴ wa:ɣ ⁶	mɛ: ⁴ wa:ɣ ⁶
แม่ยาย	mɛ: ⁴ na:j ²	mɛ: ⁴ na:j ²	mɛ: ⁴ na:j ²	mɛ: ⁴ na:j ²
แมลง	to: ¹ mɛ:ɣ ²	to: ¹ mɛ:ɣ ²	to: ¹ mɛ:ɣ ²	to: ¹ mɛ:ɣ ²
แมลงปอ	to: ¹ mɛ:ɣ ² pw: ¹	to: ¹ mɛ:ɣ ² pw: ¹	to: ¹ mɛ:ɣ ² pw: ¹	to: ¹ mɛ:ɣ ² pw: ¹
แมลงป่อง	to: ¹ ɣw:t ³	to: ¹ ɣw:t ³	to: ¹ ɣw:t ³	to: ¹ ɣw:t ³
แมลงเม่า	to: ¹ mɛ:ɣ ² maw ⁴	to: ¹ mɛ:ɣ ² maw ⁴	to: ¹ mɛ:ɣ ² maw ⁴	to: ¹ mɛ:ɣ ² maw ⁴
แมลงวัน	to: ¹ mɛ:ɣ ² ɣwan ²	to: ¹ mɛ:ɣ ² ɣwan ²	to: ¹ mɛ:ɣ ² ɣwan ²	to: ¹ mɛ:ɣ ² ɣwan ²
แมลงสาบ	to: ¹ sa:p ³	to: ¹ sa:p ³	to: ¹ sa:p ³	to: ¹ sa:p ³
แมลงหรี	to: ¹ wi: ¹	to: ¹ wi: ¹	to: ¹ wi: ¹	to: ¹ wi: ¹
แมว	to: ¹ mɛ:w ²	to: ¹ mɛ:w ²	to: ¹ mɛ:w ²	to: ¹ mɛ:w ²
ไม้กวาด	mai ⁶ ju: ²	mai ⁶ ju: ²	mai ⁶ ju: ²	mai ⁶ ju: ²
ไม้ดี	bw: ⁴ li: ¹	bw: ⁴ li: ¹	bw: ⁴ li: ¹	bw: ⁴ li: ¹
ไม้คาน	mai ⁶ ka:n ²	mai ⁶ ka:n ²	mai ⁶ ka:n ²	mai ⁶ kha:n ²
ไม้เท้า	mai ⁶ thaw	mai ⁶ thaw	mai ⁶ thaw	mai ⁶ tha:w
ขอ(จับปลา)	ɟw: ²	ɟw: ²	ɟw: ²	ɟw: ²

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ยันต์	jan ²	jan ²	jan ²	jan ²
ย่า	ʔem ¹ ʔu: ¹	ʔem ¹ ʔu: ¹	ʔem ¹ ʔu: ¹	ʔem ¹ ʔu: ¹
ยาก	jaʔ ⁴	jaʔ ⁴	jaʔ ⁴	jaʔ ⁴
ยางลบ	ja:ŋ ² lop ⁴	ja:ŋ ² lop ⁴	ja:ŋ ² lop ⁴	ja:ŋ ² lop ⁴
ย่าทวด	ʔem ⁴ ʔu: ⁴	ʔem ⁴ ʔu: ⁴	ʔem ⁴ ʔu: ⁴	ʔem ⁴ ʔu: ⁴
ย่านาง	ja: ⁴ na:ŋ ²	ja: ⁴ na:ŋ ²	ja: ⁴ na:ŋ ²	ja: ⁴ na:ŋ ²
ขาม	ja:m ²	ja:m ²	ja:m ²	ja:m ²
ขาย	ʔem ¹ thaw ⁵	ʔem ¹ thaw ⁵	ʔem ¹ thaw ⁵	ʔem ¹ thaw ⁵
ข้าย	ŋa:j ⁶	ŋa:j ⁶	ŋa:j ⁶	ŋa:j ⁶
ขาว	hi: ²	hi: ²	hi: ²	hi: ²
ชิง	ŋiŋ ²	ŋiŋ ²	ŋiŋ ²	ŋiŋ ²
ขิม	jim ⁶	jim ⁶	jim ⁶	jim ⁶
ขี้สับ	sa:w ⁴	sa:w ⁴	sa:w ⁴	sa:w ⁴
ขี้สับเอ็ด	sa:w ² ʔet ³	sa:w ² ʔet ³	sa:w ² ʔet ³	sa:w ² ʔet ³
ขึ้น	ji:n ²	ji:n ²	ji:n ²	ji:n ²
ยุง	to: ¹ ŋun ²	to: ¹ ŋun ²	to: ¹ ŋun ²	to: ¹ ŋun ²
ยุงข้าว	law ⁶ khaw ⁵	law ⁶ khaw ⁵	law ⁶ khaw ⁵	law ⁶ khaw ⁵
เข็น(เวลา)	mi: ⁶ ɛ:ŋ ²	mi: ⁶ ɛ:ŋ ²	mi: ⁶ ɛ:ŋ ²	mi: ⁶ ɛ:ŋ ²
เข็น	ŋep ⁴	jep ⁴	jep ⁴	jep ⁴
แย่ง	ciŋ ⁴	ciŋ ⁴	ciŋ ⁴	ciŋ ⁴
รถ	lot ⁴	lot ⁴	lot ⁴	lot ⁴
รถไถ	lot ⁴ thaj ¹	lot ⁴ thaj ¹	lot ⁴ thaj ¹	lot ⁴ thaj ¹
ร่ม	hom ⁴	hom ⁴	hom ⁴	hom ⁴
รวม	huam ²	huam ²	huam ²	huam ²
รื่อง	khɛ: ⁷ 3	khɛ: ⁷ 3	khɛ: ⁷ 3	khɛ: ⁷ 3
รอง(น้ำ)	to:ŋ ²	to:ŋ ²	to:ŋ ²	to:ŋ ²
รื่องให้	haj ⁵	haj ⁵	haj ⁵	haj ⁵
รื่อน	hɔ:n ⁶	hɔ:n ⁶	hɔ:n ⁶	hɔ:n ⁶
รื่อย	hɔ:j ⁶	hɔ:j ⁶	hɔ:j ⁶	hɔ:j ⁶
รักแระ	ʔi: ⁵ hɛ: ⁶	ʔi: ⁵ hɛ: ⁶	ʔi: ⁵ hɛ: ⁶	ʔi: ⁵ hɛ: ⁶
รักษา	pua ¹	pua ¹	pua ¹	pua ¹
รางน้ำ	ha:ŋ ² na:m ⁶	ha:ŋ ² na:m ⁶	ha:ŋ ² na:m ⁶	ha:ŋ ² na:m ⁶

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ราวตากผ้า	ha:w ² ta ³ pha: ⁵	ha:w ² ta ³ pha: ⁵	ha:w ² ta ³ pha: ⁵	ha:w ² ta ³ pha: ⁵
รา(ข้าว)	ham ²	ham ²	ham ²	ham ²
ริม	him ⁴	him ⁴	him ⁴	him ⁴
ริมฝีปาก	him ² sop ³	him ² sop ³	him ² sop ³	him ² sop ³
รีบ	fa:w ⁶	fa:w ⁶	fa:w ⁶	fa:w ⁶
รุ่งเช้า	pu ⁴ jaw ⁶	pu ⁴ jaw ⁶	pu ⁴ jaw ⁶	pu ⁴ jaw ⁶
รู้	hu: ⁶	hu: ⁶	hu: ⁶	hu: ⁶
รูปภาพ	hu:p ¹	hu:p ¹	hu:p ¹	hu:p ¹
เร็ว	waj ⁶	waj ⁶	waj ⁶	waj ⁶
เรือก	ʔən ⁵	ʔən ⁵	ʔən ⁵	ʔən ⁵
เรือ	hɪa ²	hɪa ²	hɪa ²	hɪa ²
แรด	to: ¹ hɛ:t ⁴	to: ¹ hɛ:t ⁴	to: ¹ hɛ:t ⁴	to: ¹ hɛ:t ⁴
ล้น	lon ⁶	lon ⁶	lon ⁶	lon ⁶
ลม	lom ²	lom ²	lom ²	lom ²
ลึ้ม	lom ⁶	lom ⁶	lom ⁶	lom ⁶
ลมพิษ	lom ² pit ⁴	lom ² pit ⁴	lom ² pit ⁴	lom ² pit ⁴
ลักษณะนามของกลุ่มคนที่ไม่ จำกัดจำนวนซึ่งเป็นญาติสกุล เดียวกัน(กลุ่ม)	mon ³	mon ³	mon ³	mon ³
ลักษณะนามของพืชเป็นต้นๆ (กอ)	kw: ¹	kw: ¹	kw: ¹	kw: ¹
ลักษณะนามของพืชผักที่มีคหรือ สุกรรวมกัน(กำ)	kam ¹	kam ¹	kam ¹	kam ¹
ลักษณะนามของมนุษย์สามัญ ทั่วไป(คน)	kon ²	kon ²	kon ²	kon ²
ลักษณะนามของฟืน(ชี)	lem ⁴	lem ⁴	lem ⁴	lem ⁴
ลักษณะนามของต้นไม้เป็นต้นๆ (ซุ่ม)	sum ⁶	sum ⁶	sum ⁶	sum ⁶
ลักษณะนามของดอกไม้(ดอก)	bwɔ ³	bwɔ ³	bwɔ ³	bwɔ ³
ลักษณะนามต้นไม้(ต้น)	kw: ¹	kw: ¹	kw: ¹	kw: ¹
ลักษณะนามของฟืน(ท่อน)	thw:n ⁵	thw:n ⁵	thw:n ⁵	thw:n ⁵

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ลักษณะนามของกลุ่ม คนที่มีจำนวนมากแต่ สามารถนับจำนวน ได้(พวก)	p+ŋ ³	p+ŋ ³	p+ŋ ³	p+ŋ ³
ลักษณะนามของกลุ่ม คนสัตว์จำนวนมาก (ฝูง)	fu:ŋ ¹	fu:ŋ ¹	fu:ŋ ¹	fu:ŋ ¹
ลักษณะนามของไผ่ และอ้อย(ลำ)	lam ²	lam ²	lam ²	lam ²
ลักษณะนามของ หมวดยักษ์ของกลุ่ม คน(หมู่)	mu: ³	mu: ³	mu: ³	mu: ³
ลักษณะนามของ สิ่งของที่ไม้ เฉพาะเจาะจง(อัน)	ʔan ¹	ʔan ¹	ʔan ¹	ʔan ¹
ลั่นทม	bɔʔ ³ lan ⁴ thom ²	bɔʔ ³ lan ⁴ thom ²	bɔʔ ³ lan ⁴ thom ²	bɔʔ ³ lan ⁴ thom ²
ลับมีด	lap ⁴ pa: ⁶	lap ⁴ pa: ⁶	lap ⁴ pa: ⁶	lap ⁴ pa: ⁶
ล้าง	kala:ŋ	kala:ŋ	kala:ŋ	kala:ŋ
ล้าง	suaj ³	suaj ³	suaj ³	suaj ³
ล้าง	la:m ⁴	la:m ⁴	la:m ⁴	la:m ⁴
ลำคาน	bɔʔ ³ lam ² duan ¹	bɔʔ ³ lam ² duan ¹	bɔʔ ³ lam ² duan ¹	bɔʔ ³ lam ² duan ¹
ลำธาร	huaj ²	huaj ²	huaj ²	huaj ²
ลำไย	lam ² jai ²	lam ² jai ²	lam ² jai ²	lam ² jai ²
ลิง	to: ¹ lin ²	to: ¹ lin ²	to: ¹ lin ²	to: ¹ lin ²
ลั่น	lin ⁶	lin ⁶	lin ⁶	lin ⁶
ลั่นไก	lin ⁶ kaj ³	lin ⁶ kaj ³	lin ⁶ kaj ³	lin ⁶ kaj ³
ลั่นจี่	lin ⁶ ci: ⁷	lin ⁶ ci: ⁷	lin ⁶ ci: ⁷	lin ⁶ ci: ⁷
ลิปสติก	lut ⁴	lut ⁴	lut ⁴	lut ⁴
ลือก	lək ⁴	lək ⁴	lək ⁴	lək ⁴
ลื่น	mɨ:n ⁴	mɨ:n ⁴	lɨ:n ⁴	lɨ:n ⁴
ลิ่ม	lɨ:m ²	lɨ:m ²	lɨ:m ²	lɨ:m ²

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ลุง	luŋ ²	luŋ ²	luŋ ²	luŋ ²
ลูก	lu ⁷ ⁴	lu ⁷ ⁴	lu ⁷ ⁴	lu ⁷ ⁴
ลูกกรอก	lu ⁷ ⁴ kw:ŋ ³	lu ⁷ ⁴ kw:ŋ ³	lu ⁷ ⁴ kw:ŋ ³	lu ⁷ ⁴ kw:k ³
ลูกเขย	lu ⁷ ⁴ kh+aj ¹	lu ⁷ ⁴ kh+aj ¹	lu ⁷ ⁴ kh+aj ¹	lu ⁷ ⁴ kh+aj ¹
ลูกคนโต	lu ⁷ ⁴ kok ¹	lu ⁷ ⁴ kok ¹	lu ⁷ ⁴ kok ¹	lu ⁷ ⁴ kok ¹
ลูกคนเล็ก	lu ⁷ ⁴ la: ⁵	lu ⁷ ⁴ la: ⁵	lu ⁷ ⁴ la: ⁵	lu ⁷ ⁴ la: ⁵
ลูกครึ่ง	lu ⁷ ⁴ kh+ŋ ⁴	lu ⁷ ⁴ kh+ŋ ⁴	lu ⁷ ⁴ kh+ŋ ⁴	lu ⁷ ⁴ kh+ŋ ⁴
ลูกชาย	lu ⁷ ⁴ pɔ: ⁴ ca:j ²	lu ⁷ ⁴ pɔ: ⁴ ca:j ²	lu ⁷ ⁴ pɔ: ⁴ ca:j ²	lu ⁷ ⁴ pɔ: ⁴ ca:j ²
ลูกน้ำ	lu ⁷ ⁴ na:m ⁶	lu ⁷ ⁴ na:m ⁶	lu ⁷ ⁴ na:m ⁶	lu ⁷ ⁴ na:m ⁶
ลูกเลี้ยง	lu ⁷ ⁴ lian ⁴	lu ⁷ ⁴ lian ⁴	lu ⁷ ⁴ lian ⁴	lu ⁷ ⁴ lian ⁴
ลูกสะใภ้	lu ⁷ ⁴ paɪ ⁶	lu ⁷ ⁴ paɪ ⁶	lu ⁷ ⁴ paɪ ⁶	lu ⁷ ⁴ paɪ ⁶
ลูกสาว	lu ⁷ ⁴ mɛ: ⁴ ŋin ²	lu ⁷ ⁴ mɛ: ⁴ ŋin ²	lu ⁷ ⁴ mɛ: ⁴ ŋin ²	lu ⁷ ⁴ mɛ: ⁴ ŋin ²
ลูกเห็บ	lu ⁷ ⁴ hep ⁴	lu ⁷ ⁴ hep ⁴	lu ⁷ ⁴ hep ⁴	lu ⁷ ⁴ hep ⁴
เล็บ	lep ⁴	lep ⁴	lep ⁴	lep ⁴
เล็บเท้า	lep ⁴ ti:n ¹	lep ⁴ ti:n ¹	lep ⁴ ti:n ¹	lep ⁴ ti:n ¹
เล่า	waw ⁴	waw ⁴	waw ⁴	waw ⁴
เลี้ยง(อาหาร)	lian ⁶	lian ⁶	lian ⁶	lian ⁶
เลือก	lɪa ⁷ ⁴	lɪa ⁷ ⁴	lɪa ⁷ ⁴	lɪa ⁷ ⁴
เลือด	lɪat ⁴	lɪat ⁴	lɪat ⁴	lɪat ⁴
เลื่อย	lɪaj ⁴	lɪaj ⁴	lɪaj ⁴	lɪaj ⁴
แลก	lɛ ⁷ ⁴	lɛ ⁷ ⁴	lɛ ⁷ ⁴	lɛ ⁷ ⁴
วก	wak ⁴	wak ⁴	wak ⁴	wak ⁴
วันจันทร์	wan ² can ¹	wan ² can ¹	wan ² can ¹	wan ² can ¹
วันนี้	mɪ: ⁶ ni: ⁶	mɪ: ⁶ ni: ⁶	mɪ: ⁶ ni: ⁶	mɪ: ⁶ ni: ⁶
วันพฤหัสบดี	wan ² pa ² hat ³	wan ² pa ² hat ³	wan ² pa ² hat ³	wan ² pa ² hat ³
วันพุธ	wan ² phut ⁴	wan ² phut ⁴	wan ² phut ⁴	wan ² phut ⁴
วันแรม	mu: ² hɛ:m ⁴	mu: ² hɛ:m ⁴	mu: ² hɛ:m ⁴	mu: ² hɛ:m ⁴
วันศุกร์	wan ² suk ³	wan ² suk ³	wan ² suk ³	wan ² suk ³
วันเสาร์	wan ² saw ¹	wan ² saw ¹	wan ² saw ¹	wan ² saw ¹
วันอังคาร	wan ² ʔaŋ ¹ kha:n ²	wan ² ʔaŋ ¹ kha:n ²	wan ² ʔaŋ ¹ kha:n ²	wan ² ʔaŋ ¹ kha:n ²
วันอาทิตย์	wan ² ʔa: ¹ tit ⁴	wan ² ʔa: ¹ tit ⁴	wan ² ʔa: ¹ tit ⁴	wan ² ʔa: ¹ tit ⁴
วัยรุ่น	waj ² lun ⁴	waj ² lun ⁴	waj ² lun ⁴	waj ² lun ⁴

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
วัว	to: ⁴ ɲua ²	to: ⁴ ɲua ²	to: ⁴ ɲua ²	to: ⁴ ɲua ²
ว่ายนํ้า	lɔj ² na:m ⁶	lɔj ² na:m ⁶	lɔj ² na:m ⁶	lɔj ² na:m ⁶
ว่าว	waw ⁴	waw ⁴	waw ⁴	waw ⁴
วัง	lɛ:n ⁴	lɛ:n ⁴	lɛ:n ⁴	lɛ:n ⁴
วิทยุ	wit ⁴ ta ² ju ²	wit ⁴ ta ² ju ²	wit ⁴ ta ² ju ²	wit ⁴ ta ² ju ²
เวลาเช้า	caw ⁶	caw ⁶	caw ⁶	caw ⁶
ศาลพระภูมิ	san ¹ pa ² phum ²	san ¹ pa ² phum ²	san ¹ pa ² phum ²	san ¹ pa ² phum ²
ศิษย์	sit ³	sit ³	sit ³	sit ³
ศิษย์วัด	sit ³ wat ⁴	sit ³ wat ⁴	sit ³ wat ⁴	sit ³ wat ⁴
เศร้าใจ	ʔw:n ⁵ cw:n ¹	ʔw:n ⁵ cw:n ¹	ʔw:n ⁵ cw:n ¹	ʔw:n ⁵ cw:n ¹
สงสาร	ʔen ¹ lu: ¹	ʔen ¹ lu: ¹	ʔen ¹ lu: ¹	ʔen ¹ lu: ¹
สั้นเท่า	son ⁵ ti:n ⁴	son ⁵ ti:n ⁴	son ⁵ ti:n ⁴	son ⁵ ti:n ⁴
ส้มโอ	som ⁵ ʔo: ¹	som ⁵ ʔo: ¹	som ⁵ ʔo: ¹	som ⁵ ʔo: ¹
สมุด	sa ² mut ⁴	sa ² mut ⁴	sa ² mut ⁴	sa ² mut ⁴
สร้อย	sa:j ¹ sw:j ⁵	sa:j ¹ sw:j ⁵	sa:j ¹ sw:j ⁵	sa:j ¹ sw:j ⁵
สร้อยข้อมือ	sa:j ⁴ khɛ:n ¹	sa:j ⁴ khɛ:n ¹	sw:j ⁵ khɛ:n ¹	sw:j ⁵ khɛ:n ¹
สร้อยคอ	sa:j ⁴ so:j ⁵	sa:j ⁴ so:j ⁵	sa:j ⁴ so:j ⁵	sa:j ⁴ so:j ⁵
สวม	nun ⁴	nun ⁴	nun ⁴	nun ⁴
สวย	can ¹	can ¹	can ¹	can ¹
สวิง	kasa: ¹	kasa: ¹	kasa: ¹	kasa: ¹
ส้อม	swm ⁵	swm ⁵	swm ⁵	swm ⁵
สระแทน	saʔ ¹ la ² nɛ: ⁴	saʔ ¹ la ² nɛ: ⁴	saʔ ¹ la ² nɛ: ⁴	saʔ ¹ la ² nɛ: ⁴
สะอึก	saʔ ¹ ʔək ³	saʔ ¹ ʔək ³	saʔ ¹ ʔək ³	saʔ ¹ ʔək ³
สัก	sak ³	sak ³	sak ³	sak ³
สังกะสี	saŋ ¹ ka ¹ si: ¹	saŋ ¹ ka ¹ si: ¹	saŋ ¹ ka ¹ si: ¹	saŋ ¹ ka ¹ si: ¹
สั้น	ten ⁵	ten ⁵	ten ⁵	ten ⁵
สัปดาห์	sap ³ da: ¹	sap ³ da: ¹	sap ³ da: ¹	sap ³ da: ¹
สาก	saʔ ³	saʔ ³	saʔ ³	saʔ ³
สามเณร	ne:n ²	ne:n ²	ne:n ²	ne:n ²
สามสิบเอ็ด	sa: ¹ sip ³ bet ³	sa: ¹ sip ³ bet ³	sa: ¹ sip ³ bet ³	sa: ¹ sip ³ bet ³
สามี่	pua: ¹	pua: ¹	pua: ¹	pua: ¹
สาย	sa:j ¹	sa:j ¹	sa:j ¹	sa:j ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
สายไฟ	sa:j ¹ faj ²	sa:j ¹ faj ²	sa:j ¹ faj ²	sa:j ¹ faj ²
สายยาง	sa:j ¹ ja:ŋ ²	sa:j ¹ ja:ŋ ²	sa:j ¹ ja:ŋ ²	sa:j ¹ ja:ŋ ²
สาว	sa:w ¹	sa:w ¹	sa:w ¹	sa:w ¹
สิงโต	sin ¹ to: ⁴	sin ¹ to: ⁴	sin ¹ to: ⁴	sin ¹ to: ⁴
สืบ	sip ³	sip ³	sip ³	sip ³
สืบเอ็ด	sip ³ bet ³	sip ³ bet ³	sip ³ bet ³	sip ³ bet ³
สิว	siw ³	siw ³	siw ³	siw ³
สั่ว	siw ³	siw ³	siw ³	siw ³
สี่	si: ³	si: ³	si: ³	si: ³
ส้มไก่	sum ³ kaj ³	sum ³ kaj ³	sum ³ kaj ³	sum ³ kaj ³
สุริยุปราคา	ta ⁴ wen ² su:n ¹	ta ⁴ wen ² su:n ¹	ta ⁴ wen ² su:n ¹	ta ⁴ wen ² su:n ¹
สูง	suŋ ¹	suŋ ¹	su:ŋ ¹	su:ŋ ¹
เสา	saw ¹	saw ¹	saw ¹	saw ¹
เสาเรือน	saw ¹ hian ²	saw ¹ hian ²	saw ¹ hian ²	saw ¹ hian ²
เสาเอก	saw ¹ ʔek ³	saw ¹ ʔek ³	saw ¹ ʔek ³	saw ¹ ʔek ³
เสียงดัง	siaŋ ¹ lan ¹	siaŋ ¹ lan ¹	siaŋ ¹ lan ¹	siaŋ ¹ lan ¹
สยาม	siam ¹	siam ¹	siam ¹	siam ¹
เสื่อ	to: ¹ sia ¹	to: ¹ sia ¹	to: ¹ sia ¹	to: ¹ sia ¹
เสื่อ	sia ⁵	sia ⁵	sia ⁵	sia ⁵
เสื่อแขนขาว	sia ⁵ khɛ:n ¹ hi: ²	sia ⁵ khɛ:n ¹ hi: ²	sia ⁵ khɛ:n ¹ hi: ²	sia ⁵ khɛ:n ¹ hi: ²
เสื่อชั้นใน	sia ⁵ ko: ²	sia ⁵ ko: ²	sia ⁵ naj ²	sia ⁵ naj ²
ใต้เสื่อ	sawsia ⁵	sawsia ⁵	sawsia ⁵	sawsia ⁵
หนด	nuat ⁴	nuat ⁴	nuat ⁴	nuat ⁴
หนองน้ำ	no: ¹ na:m ⁶	no: ¹ na:m ⁶	no: ¹ na:m ⁶	no: ¹ na:m ⁶
หนอน	to: ¹ boŋ ⁵	to: ¹ boŋ ⁵	to: ¹ boŋ ⁵	to: ¹ boŋ ⁵
หนังสือ	naŋ ¹ si: ¹	naŋ ¹ si: ¹	naŋ ¹ si: ¹	naŋ ¹ si: ¹
หน้าไม้	na: ⁵ maj ⁶	na: ⁵ maj ⁶	na: ⁵ maj ⁶	na: ⁵ maj ⁶
หนาว	na:w ¹	na:w ¹	na:w ¹	na:w ¹
หนุ่ม	ba:w ³	ba:w ³	ba:w ³	ba:w ³
หนุ่มโสด	po: ⁶ ba:w ³	po: ⁶ ba:w ³	po: ⁶ ba:w ³	po: ⁶ ba:w ³
หน้าผาก	na:lɛ:n	na:lɛ:n	na:lɛ:n	na:lɛ:n
หมด	met ¹	met ¹	met ¹	met ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
หมวก	mua ⁷	mua ⁷	mua ⁷	mua ⁷
หมอก	nam ⁵ มว ³	nam ⁵ มว ³	nam ⁵ มว ³	nam ⁵ มว ³
หม้อข้าว	มว: ⁵ khaw ⁵	มว: ⁵ khaw ⁵	มว: ⁵ khaw ⁵	มว: ⁵ khaw ⁵
หม้อข้าวเดือด	มว: ⁵ khaw ⁵ fot ⁴	มว: ⁵ khaw ⁵ fot ⁴	มว: ⁵ khaw ⁵ fot ⁴	มว: ⁵ khaw ⁵ fot ⁴
หมอน	มว:n ¹	มว:n ¹	มว:n ¹	มว:n ¹
หมอลำ	มว: ¹ lam ²	มว: ¹ lam ²	มว: ¹ lam ²	มว: ¹ lam ²
หมา	to: ¹ ma: ¹	to: ¹ ma: ¹	to: ¹ ma: ¹	to: ¹ ma: ¹
หมาขี้	ma: ¹ muj ⁴	ma: ¹ muj ⁴	ma: ¹ muj ⁴	ma: ¹ muj ⁴
หมี	to: ¹ mi: ¹	to: ¹ mi: ¹	to: ¹ mi: ¹	to: ¹ mi: ¹
หมู	to: ¹ mu: ¹	to: ¹ mu: ¹	to: ¹ mu: ¹	to: ¹ mu: ¹
หมู่บ้าน	ba:n ⁵	ba:n ⁵	ba:n ⁵	ba:n ⁵
หยก	jok ³	jok ³	jok ³	jok ³
หย่า	wa:ŋ ³ /ha:ŋ ⁶	wa:ŋ ³ /ha:ŋ ⁶	wa:ŋ ³ /ha:ŋ ⁶	wa:ŋ ³ /ha:ŋ ⁶
หยิก	jik ³	jik ³	jik ³	jik ³
หยิบ	jip ³	jip ³	jip ³	jip ³
หยุด	ŋaŋ ⁶	ŋaŋ ⁶	ŋaŋ ⁶	ŋaŋ ⁶
หลง	loŋ ³	loŋ ³	loŋ ³	loŋ ³
หลวม	luam ⁴	luam ⁴	luam ⁴	luam ⁴
หลังคา	laŋ ¹ ka: ¹	laŋ ¹ ka: ¹	laŋ ¹ ka: ¹	laŋ ¹ ka: ¹
หลาน	la:n ¹	la:n ¹	la:n ¹	la:n ¹
หลีก	li ⁷	li ⁷	li ⁷	li ⁷
ห้วย	huai ⁵	huai ⁵	huai ⁵	huai ⁵
หวาน	wa:n ¹	wa:n ¹	wa:n ¹	wa:n ¹
หว่าน	wan ³	wan ³	wan ³	wan ³
หวี	wi: ¹	wi: ¹	wi: ¹	wi: ¹
หอม	hw:m ¹	hw:m ¹	hw:m ¹	hw:m ¹
หั่ว	hua ¹	hua ¹	hua ¹	hua ¹
หั่วเช่า	hua ¹ khaw ³	hua ¹ khaw ³	hua ¹ khaw ³	hua ¹ khaw ³
หั่วใจ	hua ³ ca: ¹	hua ³ ca: ¹	hua ³ ca: ¹	hua ³ ca: ¹
หั่วเราะ	hua ¹	hua ¹	hua ¹	hua ¹
หา	sw ³	sw ³	sw ³	sw ³
ห้า	ha: ⁵	ha: ⁵	ha: ⁵	ha: ⁵

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
หาง	ha:ŋ ¹	ha:ŋ ¹	ha:ŋ ¹	ha:ŋ ¹
หาม	ha:m ¹	ha:m ¹	ha:m ¹	ha:m ¹
หาย	sai ¹	sai ¹	sai ¹	sai ¹
หินอ่อน	hin ¹ ʔw:n ³	hin ¹ ʔw:n ³	hin ¹ ʔw:n ³	hin ¹ ʔw:n ³
หิว	hiw ¹	hiw ¹	hiw ¹	hiw ¹
หุงข้าว	ca:w ³ khaw ⁵	ca:w ³ khaw ⁵	ca:w ³ khaw ⁵	ca:w ³ khaw ⁵
หุหนวก	hu: ¹ nuaʔ ³	hu: ¹ nuaʔ ³	hu: ¹ nuaʔ ³	hu: ¹ nuaʔ ³
เหงา	ŋaw ²	ŋaw ²	ŋaw ²	ŋaw ²
เหงื่อ	hɪa ³	hɪa ³	hɪa ³	hɪa ³
เหงือก	hɪaʔ ³	hɪaʔ ³	hɪaʔ ³	hɪaʔ ³
เห็น	hen ¹	hen ¹	hen ¹	hen ¹
เหน้อย	ta: ¹ hɔj ¹	ta: ¹ hɔj ¹	ta: ¹ hɔj ¹	ta: ¹ hɔj ¹
เหนียว	to: ¹ kaw ³	to: ¹ kaw ³	to: ¹ kaw ³	to: ¹ kaw ³
เหลน	le:n ¹	le:n ¹	le:n ¹	le:n ¹
เหลว	lɛw ¹	lɛw ¹	lɛ:w ¹	lɛ:w ¹
เหลว	he:w ³	he:w ³	he:w ³	he:w ³
เห่า	haw ³	haw ³	haw ³	haw ³
แห้ง	hɛ:ŋ ⁵	hɛ:ŋ ⁵	hɛ:ŋ ⁵	hɛ:ŋ ⁵
แหลม	lɛ:m ¹	lɛ:m ¹	lɛ:m ¹	lɛ:m ¹
แหวน	wɛ:n ¹	wɛ:n ¹	wɛ:n ¹	wɛ:n ¹
โหรพา	sa ³ la:ŋ ⁶	sa ³ la:ŋ ⁶	sa ³ la:ŋ ⁶	sa ³ la:ŋ ⁶
โห่ว	wo: ³	wo: ³	wo: ³	wo: ³
ไหม	maɪ ³	maɪ ³	maɪ ³	maɪ ³
ไห	haj ¹	haj ¹	haj ¹	haj ¹
ไหปลาร้า	haj ¹ pa: ¹ lɛʔ ⁴	haj ¹ pa: ¹ lɛʔ ⁴	haj ¹ pa: ¹ lɛʔ ⁴	haj ¹ pa: ¹ lɛʔ ⁴
ไผ่	maj ⁵	maj ⁵	maj ⁵	maj ⁵
ไผ่	laj ³	laj ³	laj ³	laj ³
ไผ่	waj ⁵	waj ⁵	waj ⁵	waj ⁵
อดอยาก	ʔot ³ jaʔ ³	ʔot ³ jaʔ ³	ʔot ³ jaʔ ³	ʔot ³ jaʔ ³
อย่า	ja: ⁴	ja: ⁴	ja: ⁴	ja: ⁴
อย่างไร	sɪ: ⁴	sɪ: ⁴	sɪ: ⁴	sɪ: ⁴
อยู่	ju: ³	ju: ³	ju: ³	ju: ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
อร้อย	cep ³	cep ³	cep ³	cep ³
อ้วน	pi: ¹	pi: ¹	pi: ¹	pi: ¹
อ่อน	ʔw:n ³	ʔw:n ³	ʔw:n ³	ʔw:n ³
อ้อย	ʔw:j ⁵	ʔw:j ⁵	ʔw:j ⁵	ʔw:j ⁵
อะไร	han ¹ lej ²	han ¹ lej ²	han ¹ lej ²	han ¹ lej ²
อาเขย	ʔa:khaj ¹	ʔa:khaj ¹	ʔa:khaj ¹	ʔa:khaj ¹
อาสะใถ้	lua ²	lua ²	lua ²	lua ²
อ่าง	ʔa:ŋ ³	ʔa:ŋ ³	ʔa:ŋ ³	ʔa:ŋ ³
อาเจียน	haʔ ⁴	haʔ ⁴	haʔ ⁴	haʔ ⁴
อาบ	ʔa:p ³	ʔa:p ³	ʔa:p ³	ʔa:p ³
อาข	ʔa:j ¹	ʔa:j ¹	ʔa:j ¹	ʔa:j ¹
อาหาร	kap ¹ khaw ⁵	kap ¹ khaw ⁵	kap ¹ khaw ⁵	kap ¹ khaw ⁵
อีแรง	to: ¹ hɛ:ŋ ²	to: ¹ hɛ:ŋ ²	to: ¹ hɛ:ŋ ²	to: ¹ hɛ:ŋ ²
อุด	ʔut ³	ʔut ³	ʔut ³	ʔut ³
อู้ม	ʔum ⁵	ʔum ⁵	ʔum ⁵	ʔum ⁵
เอว	ʔɛw ¹	ʔɛ:w ¹	ʔɛ:w ¹	ʔɛ:w ¹
เอียง	ʔi:ŋ ¹	ʔi:ŋ ¹	ʔi:ŋ ¹	ʔi:ŋ ¹
โอง	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³
ไอ	ʔaj ¹	ʔaj ¹	ʔaj ¹	ʔaj ¹

ผลการบันทึกเสียงผู้บอกภาษาลาวโขงตำบลดอนมะเกลือ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการศัพท์ที่เปลี่ยนแปลง จำนวน 243 คำ

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
กรอก	thw ³	thw ³	thw ³	kw:k ³
กระจก	wɛ:n ⁶	wɛ:n ⁶	ka ³ cok ³	ka ³ cok ³
กระชาย	ka ⁴ sa:j ²	ka ⁴ sa:j ²	ka ⁴ sa:j ²	ka ⁴ cha:j ²
กระด้ง	lo:ŋ ⁵	lo:ŋ ⁵	lo:ŋ ⁵	ka ⁵ lo:ŋ ⁵
กระดาน	ka ³ la:n ¹	ka ³ la:n ¹	kada:n ¹	kada:n ¹
กระดาษ	kala:t ³	kala:t ³	kada:t ³	kada:t ³
กระดิก	kwɛŋ ¹	kwɛŋ ¹	ka ⁵ dik ³	kladik ³
กระดุม	ma ³ sia ⁵	ma ³ sia ⁵	ma ³ sia ⁵	ma ³ dum ¹
กระดุก	ka ³ lu ³	ka ³ lu ³	ka ³ du ³	ka ³ du ³
กระเด็น	fun ⁶	kla ⁷ den ³	kla ⁷ den ³	kla ⁷ den ³
กระโดด	kalo:t ³	kalo:t ³	kalo:t ³	kado:t ³
กระดิกน้ำร้อน	ka: ³ na:m ⁶ hw:n ⁶	ka: ³ na:m ⁶ hw:n ⁶	ka: ³ na:m ⁶ hw:n ⁶	ka: ³ tik ³ na:m ⁶ hw:n ⁶
กระท้อน	ma ⁷ ɔŋ ⁵	ma ⁷ kathw:n ⁶	kathw:n ⁶	kathw:n ⁶
กระทืบ	kath+p ⁵	kath+p ⁵	kath+:p ⁵	kathə:p ⁵
กระbung	bun ¹	ka ³ bun ¹	ka ³ bun ¹	ka ³ bun ¹
กระรอก	to: ¹ hw:k ²	to: ¹ hw:k ²	ka ⁷ ɔw:k ²	ka ⁷ ɔw:k ²
กล้วย	ma ⁵ kuaj ⁵	ma ⁵ kuaj ⁵	ma ⁵ kuaj ⁵	kuaj ⁵
กล้วยไข่	ma ⁵ kuaj ⁵ saj	ma ⁵ kuaj ⁵ saj	ma ⁵ kuaj ⁵ saj	ma ⁵ kuaj ⁵ kaj
กล้วย	khi: ³ ja:n ³	ja:n ³	ja:n ³	ja:n ³
กอไผ่	sum ⁶ phai ³	sum ⁶ phai ³	kok ¹ phai ³	kok ¹ phai ³
กะลา	ka ⁴ po? ³	ka ⁴ po? ³	ka ⁴ po? ³	ka ⁴ la: ²
กางเกงขาขาว	pha: ⁵ suan ⁴ ka: ¹ hi: ²	pha: ⁵ suan ⁴ ka: ¹ hi: ²	pha: ⁵ suan ⁴ ka: ¹ hi: ²	ka: ¹ ŋ ¹ ke:ŋ ¹ ka: ¹ hi: ²
กาฝาก	ka: ³ fa ⁷	ka: ³ fa ⁷	ka: ³ fa ⁷	ka: ³ fak ⁴
การงาน	wia ⁷ ⁴	wia ⁷ ⁴	wia ⁷ ⁴	ŋa:n ²
กะละมัง	ka ¹ man ¹	ka ¹ man ¹	ka ¹ la ¹ man ¹	ka ¹ la ¹ man ¹
กิ่งกือ	to: ¹ bon ⁵ ki: ¹	to: ¹ bon ⁵ ki: ¹	to: ¹ bon ⁵ ki: ¹	kin ³ ki: ²
กุฎิ	sati ⁷ ³	sati ⁷ ³	kuti ⁷ ³	kuti ⁷ ³
เกย	ka:j ¹	ka:j ¹	ka:j ¹	kə:j ¹

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
เกวียน	kian ¹	kian ¹	kian ¹	kwian ¹
เก้าอี้	taŋnaŋ ⁵ to ⁷ ³	taŋnaŋ ⁵ to ⁷ ³	kaw ⁵ ŋi: ⁵	kaw ⁵ ŋi: ⁵
แก่	thaw ⁵	thaw ⁵	thaw ⁵	kɛ: ³
โกธ	ciat ¹	ciat ¹	ciat ¹	ko:t ³
ไก่อ	to: ¹ kai ³	to: ¹ kai ³	kai ³	kai ³
ขนมจีน	nom ³ kin ⁴	khanom ³ kin ⁴	khanom ³ ci:n ⁴	nom ³ ci:n ⁴
ขนุน	ma ⁵ mi: ³	ma ⁵ mi: ³	ma ⁵ mi: ³	khanun ¹
ขยะ	nin ² nia ⁷ ⁴	nin ² nia ⁷ ⁴	nin ² nia ⁷ ⁴	kha ⁷ ja ⁷ ⁴
ขวัญ	khwan: ¹	khwan: ¹	khwan: ¹	khwan: ¹
ข่วน	kuan ³	kuan ³	kuan ³	khuan ³
ขวา	kwa: ¹	kwa: ¹	khwa: ¹	khwa: ¹
ข้อศอก	khɛ:n ¹ so ⁷ ³	khɛ:n ¹ so ⁷ ³	khɛ:n ¹ so ⁷ ³	khɔ: ⁵ so ⁷ :k ³
ขับ(รถ)	sap ¹	sap ¹	sap ¹	khap ¹
ขาด	ka:t ³	ka:t ³	kha:t ³	kha:t ³
ขาย	ka:j ¹	ka:j ¹	kha:j ¹	kha:j ¹
ข้าวโพด	khaw ⁵ sali: ²	khaw ⁵ sali: ²	khaw ⁵ li: ²	khaw ⁵ li: ²
ขี้กลาก	khi: ³ ka ⁷ ³	khi: ³ ka ⁷ ³	khi: ³ ka ⁷ ³	khi: ³ kak ³
ขุดดิน	khut ³ lin ¹	khut ³ lin ¹	khut ³ lin ¹	khut ³ din ¹
เช่า	hua ¹ khaw ³	hua ¹ khaw ³	khaw ³	khaw ³
แข็ง	na: ⁵ kɛ:ŋ ⁴	na: ⁵ kɛ:ŋ ⁴	na: ⁵ kɛ:ŋ ⁴	kɛ:ŋ ⁴
แข็งแรง	hɛ:ŋ ²	hɛ:ŋ ²	hɛ:ŋ ²	khɛŋ ⁴ lɛ:ŋ ²
กลาน	ca:n ²	ca:n ²	ka:n ²	ka:n ²
กล่ำ	jam ¹	jam ¹	kam ¹	kam ¹
กลม	pok ³	pok ³	kum ⁴	khum ⁴
คว้น	kwan ¹	kwan ¹	kwan ¹	fan ¹
คว้นเชือก	fan ³ cɪa ⁷	kwan ³ cɪa ⁷	kwan ³ cɪa ⁷	kwan ³ cɪa ⁷
ควาย	to: ¹ kwa:j ²	to: ¹ kwa:j ²	kwa:j ²	kwa:j ²
คอ	kw: ²	kw: ²	kw: ²	khɔ: ²
คอก	kw ⁷ ²	kw ⁷ ²	kw ⁷ ²	kw:k ²
ค้อน	kw:n ⁶	kw:n ⁶	kw:n ⁶	khɔ:n ⁶
คั่น	kan ²	kan ²	khan ²	khan ²

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
กั๊บ	kap ⁴	kap ⁴	kap ⁴	khap ⁴
กาง	ka:ŋ ²	ka:ŋ ²	ka:ŋ ²	kha:ŋ ²
กาย	ka:j ³	ka:j ³	ka:j ³	kha:j ³
ก๊ว	kiw ⁶	khiw ⁶	khiw ⁶	khiw ⁶
ก๊ีบ	kɪ:p ⁴	kɪ:p ⁴	kɪ:p ⁴	khɪ:p ⁴
กุกเข่า	khup ⁴	khup ⁴	Khuk ⁴	khuk ⁴
งาน	wiaŋ ⁴	wiaŋ ⁴	wiaŋ ⁴	ŋa:n ³
งานแต่งงาน	kin ¹ ɔ:ŋ ¹	kin ¹ ɔ:ŋ ¹	kin ¹ dɔ:ŋ ¹	ŋa:n ³ tɛŋ ³
จน	khɔ: ³	khɔ: ³	khɔ: ³	con ¹
จระเข้	to: ¹ khɛ: ⁵	to: ¹ khɛ: ⁵	ta: ⁴ khɛ: ⁵	ta: ⁴ khe: ⁵
จันทรคราส	cop ³ kin ³ bɪan ¹	cop ³ kin ³ bɪan ¹	cop ³ kin ³ bɪan ¹	cop ³ kin ³ dɪan ¹
จาก(กัน)	caŋ ³	caŋ ³	caŋ ³	cak ³
จิ้งจก	to: ¹ jiam ³ ka: ¹	to: ¹ jiam ³ ka: ¹	cin ⁵ cok ³	cin ⁵ cok ³
จิ้งหรีด	to: ¹ cin ⁵ hi:t ⁴	to: ¹ cin ⁵ hi:t ⁴	to: ¹ cin ⁵ hi:t ⁴	to: ¹ cin ⁵ li:t ⁴
จิ้งเหลน	jiam ² ka: ¹ / ja: ² ɔ:n ¹	jiam ² ka: ¹ / ja: ² ɔ:n ¹	jiam ² ka: ¹ / ja: ² ɔ:n ¹	cin ¹ le:n ¹
ฉีก	chiŋ ¹	chiŋ ¹	chiŋ ¹	chi:k ¹
เฉย	sə:j ¹	sə:j ¹	chə:j ¹	chə:j ¹
ชก	sok ⁴	sok ⁴	chok ⁴	chok ⁴
ชน	son ²	son ²	chon ²	chon ²
ชน(ไก่)	ti: ¹	ti: ¹	ti: ¹	con ²
ชนะ	sanaŋ ⁴	sanaŋ ⁴	chanaŋ ⁴	chanaŋ ⁴
ชวน	cuan ²	cuan ²	cuan ²	chuan ²
ชัก	cak ⁴	cak ⁴	chak ⁴	chak ⁴
ซ่า	sa: ²	sa: ²	sa: ²	cha: ²
ชำ	cam ⁶	cam ⁶	cam ⁶	cham ⁶
ชิงช้า	tɔn ¹ ca: ⁶	tɔn ¹ ca: ⁶	cin ⁴ ca: ⁶	cin ⁴ ca: ⁶
ชิน	bia ³	chin ⁶	chin ⁶	chin ⁶
ชิม	ci:m ²	ci:m ²	ci:m ²	chi:m ²
ชี้	ci: ⁶	ci: ⁶	ci: ⁶	chi: ⁶
เช็ด	cet ⁴	cet ⁴	cet ⁴	chet ⁴
เข้าตู่	cɪn ⁴ ca:w ⁶ / cin ⁴ ca:w ⁶	cɪn ⁴ ca:w ⁶ / cin ⁴ ca:w ⁶	cɪn ⁴ ca:w ⁶ / cin ⁴ ca:w ⁶	cin ⁴ ca:w ⁶ / tɔ:n ⁴ ca:w ⁶

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
แซ่	ce: ⁴	ce: ⁴	ce: ⁴	che: ⁴
แซ่(ข้าว)	ma: ³	ma: ³	ce: ⁴	ce: ⁴
แซ่ง	seŋ ⁴	seŋ ⁴	seŋ ⁴	cheŋ ⁴
ชน	son ¹	son ¹	son ¹	so:n ¹
ซ่อม	peŋ ¹	peŋ ¹	ke: ⁵	ke: ⁵
ดม	lom ¹	lom ¹	lom ¹	dom ¹
ดอกหงอนไก่	hɔŋ ¹ kaj ⁴	hɔŋ ¹ kaj ⁴	hɔŋ ¹ kaj ⁴	ŋɔ:n ¹ kaj ³
ดัก	lak ³	lak ³	lak ³	dak ³
ดั่ง	le:ŋ ²	lan ¹	lan ¹	lan ¹
ด่า	la: ³	la: ³	da: ³	da: ³
ดาบ	pa: ⁶ la:p ³	pa: ⁶ la:p ³	pa: ⁶ la:p ³	pa: ⁶ da:p ³
ด้าม	lam ⁵	lam ⁵	lam ⁵	dam ⁵
ด้าย	fa:j ⁵	da:j ⁵	da:j ⁵	da:j ⁵
ดาว	la:w ¹	la:w ¹	da:w ¹	da:w ¹
ดำ	lam ¹	lam ¹	lam ¹	dam ¹
ดินสอ	hin ⁴ so: ¹	hin ⁴ so: ¹	hin ⁴ so: ¹	din ⁴ so: ¹
ดิบ	lip ³	lip ³	dip ³	dip ³
ดี	li: ¹	li: ¹	li: ¹	di: ¹
เด็ก	lek ³ no:j ⁶	dek ³ no:j ⁶	dek ³ no:j ⁶	dek ³ no:j ⁶
เด็ด	let ³	let ³	let ³	det ³
แดง	leŋ ¹	leŋ ¹	dɛŋ ¹	dɛ:ŋ ¹
ตก (ปลา)	tuk ³	tuk ³	tuk ³	tok ³
ตอนเช้า	cɪŋ ⁴ ca:w ⁶	cɪn ¹ ca:w ⁶	cin ⁴ ca:w ⁶	ɔ:n ⁴ ca:w ⁶
ตอนเที่ยง	ka:ŋ ⁴ wen ²	ka:ŋ ⁴ wen ²	thian ⁴	thian ⁴
ต๋อย	cok ³	cok ³	cok ³	chok ³
ตะกร้า	kalep ³	kalep ³	kalep ³	kata: ⁵
ตะเกอง	sake:ŋ ²	sake:ŋ ²	sake:ŋ ²	take:ŋ ²
ตาก	taʔ ³	taʔ ³	taʔ ³	tak ³
ตาตุ่ม	ka: ⁴ tum ³	ka: ⁴ tum ³	ka: ¹ tum ³	ka: ¹ kum ³
ตุง, หนุน	ʔo: ⁴	ʔo: ⁴	ʔo: ⁴	po: ⁴
แดงโม	ma ⁵ te:ŋ ¹ na:m ⁶	ma ⁵ te:ŋ ¹ na:m ⁶	ma ⁵ te:ŋ ¹ na:m ⁶	ma ⁵ te:ŋ ¹ mo: ²

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ถั่วพู	thua ³ pu:	thua ³ pu:	thua ³ pu:	thua ³ phu:
ทอง	tw:ŋ ²	tw:ŋ ²	tw:ŋ ²	thw:ŋ ²
ทอผ้า	tam ¹ hu ⁷ ⁴	tam ¹ hu ⁷ ⁴	tam ¹ hu ⁷ ⁴	thw: ² pha: ⁵
ทะเล	cale: ²	cale: ²	tha ⁴ le: ²	tha ⁴ le: ²
ทา	ta: ²	ta: ²	tha: ²	tha: ²
ทำน้ำ	ta: ⁴ na:m ⁵	ta: ⁴ na:m ⁵	ta: ⁴ na:m ⁵	tha: ⁴ na:m ⁵
ที่ไหน	kalay ⁴	kalay ⁴	kalay ⁴	kalay ⁴ /kala: ⁴
แทง	tɛ:ŋ ²	tɛ:ŋ ²	thɛ:ŋ ²	thɛ:ŋ ²
นก	to: ¹ nok ⁴	to: ¹ nok ⁴	to: ¹ nok ⁴	nok ⁴
นกเหี่ยว	to: ¹ jiaw ⁴	to: ¹ jiaw ⁴	ta: ⁴ jiaw ⁴	jiaw ⁴
น้องชาย	kw:ŋ ⁶ ca:j ²	kw:ŋ ⁶ ca:j ²	kw:ŋ ⁶ ca:j ²	kw:ŋ ⁶ cha:j ²
น้ำครำ	na:m ⁶ cam ²	na:m ⁶ cam ²	na:m ⁶ cam ²	na:m ⁶ cham ²
น้ำค้ำ	nam ⁶ mw ⁷ ³	nam ⁶ mw ⁷ ³	nam ⁶ kha:ŋ ⁶	nam ⁶ kha:ŋ ⁶
น้ำปลา	nam ⁴ khə:j ²	nam ⁴ khə:j ²	nam ⁴ pa: ³	nam ⁴ khə:j ²
นินทา	waw ⁶ ha:j ⁶	waw ⁶ ha:j ⁶	waw ⁶ ha:j ⁶	nin ¹ tha: ¹
บันได	khan ⁵ laj ⁴	khian ⁵ laj ⁴	khian ⁵ laj ⁴	khan ⁵ daj ⁴
บุหรี	ja:kalet	ja:kalet	ja:kalet	ja:kale:t
แบก	bɛ:ŋ ³	bɛ:ŋ ³	bɛ:ŋ ³	bɛ:ŋ ³
ปม	pom	pom	pum	pum
ปลาชะโด	pa: ¹ salo:	pa: ¹ salo:	pa: ¹ salo:	pa: ¹ sado:
ปลาไหล	to: ¹ lian ¹	to: ¹ lian ¹	to: ¹ jian ¹	tua ¹ jian ¹
ปลุก	pu ⁷ ³	pu ⁷ ³	pu ⁷ ³	puk ³
ปวดท้อง	cep ³ pum ¹	cep ³ pum ¹	cep ³ pum ¹	cep ³ toŋ ¹
ปวดหัว	cep ³ pom ¹ hua ¹	cep ³ pom ¹ hua ¹	cep ³ pom ¹ hua ¹	cep ³ hua ¹
ปะ(ผ้า)	ta:p ³	ta:p ³	ta:p ³	pa ⁷ ³
ปาก	husop ¹	sop ¹	sop ¹	sop ¹
ปิ้ง	piŋ ⁴	piŋ ⁴	piŋ ⁴	ŋaŋ ⁴
ปิ่น	ʔo:ŋ ³	ʔo:ŋ ³	pi:n ⁴	pi:n ⁴
ผักชี	phak ³ si: ²	phak ³ si: ²	phak ³ si: ²	phak ³ chi: ²
ผักเสี้ยน	phak ³ som ⁵ sian ⁵	phak ³ som ⁵ sian ⁵	phak ³ som ⁵ sian ⁵	phak ³ sian ⁵
ผ้าเช็ดหน้า	pha: ⁵ kaciat ³	pha: ⁵ kaciat ³	pha: ⁵ cet ³ na: ⁵	pha: ⁵ chet ³ na: ⁵

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ผีเสื้อ	to: ¹ bi: ⁵	to: ¹ bi: ⁵	to: ¹ bi: ⁵	phi: ⁴ si: ⁵
ผึ้ง	to: ¹ mi: ⁶	to: ¹ mi: ⁶	to: ¹ mi: ⁶	to: ¹ ph+η ⁵
เฟือก	ma ⁵ ph+ia ⁷ ³	ma ⁵ ph+ia ⁷ ³	ma ⁵ ph+ia ⁷ ³	ph+ia ⁷ ³
ฝิ่น	khwan ¹	khwan ¹	khwan ¹	fan ¹
ฝุ่น	din ⁴ khun ³	din ⁴ khun ³	din ⁴ khun ³	khi: ⁴ fun ³
พระจันทร์	b+ian ¹	b+ian ¹	b+ian ¹	d+ian ¹
พลอย	pɔ: ²	pɔ: ²	pɔ: ²	phɔ: ²
พอ	pɔ: ²	pɔ: ²	phɔ: ²	phɔ: ²
พ้อคำ	pɔ: ⁴ ka: ¹	pɔ: ⁴ kha: ¹	pɔ: ⁴ kha: ¹	phɔ: ⁴ kha: ¹
พอง	pɔ: ^η ¹	pɔ: ^η ¹	pɔ: ^η ²	phɔ: ^η ²
พ่อก้าว	po: ³ pu: ³	po: ³ pu: ³	po: ³ pu: ³	po: ³ phua ¹
พังพอน	to: ¹ cɔ:n ¹ pɔ:n ²	to: ¹ cɔ:n ¹ pɔ:n ²	to: ¹ cɔ:n ¹ pɔ:n ²	to: ¹ cɔ:n ¹ fɔ:n ²
พา	pa: ²	pa: ²	pa: ²	pha: ²
พี	pi: ⁴	pi: ⁴	pi: ⁴	phi: ⁴
พุดกย	ʔo: ⁵ lo:m ²	ʔo: ⁵ lo:m ²	ʔo: ⁵ lo:m ²	khuj ² kan ¹
เพราะ	muan ⁴	muan ⁴	muan ⁴	phlɔ ⁷ ⁴
เพ็ลย	met ³ hɛ: ^η ⁴	met ³ hɛ: ^η ⁴	pia ⁷ ⁴	pia ⁷ ⁴
แพ้ย	pɛ: ⁶	phɛ: ⁶	phɛ: ⁶	phɛ: ⁶
โพธิ์	po: ²	po: ²	po: ²	pho: ²
มดดำ	mot ⁴ lam ¹	mot ⁴ lam ¹	mot ⁴ lam ¹	mot ⁴ dam ¹
มดแดง	mot ⁴ lɛ: ^η ¹	mot ⁴ lɛ: ^η ¹	mot ⁴ lɛ: ^η ¹	mot ⁴ dɛ: ^η ¹
มะเดื่อ	ma ⁵ lɛ: ^a	ma ⁵ lɛ: ^a	ma ⁵ dɛ: ^a	ma ⁵ dɛ: ^a
มิดพริ้ว	mi:t pa: ⁶	mi:t pa: ⁶	mi:t pa: ⁶	mi:t pha: ⁶
เมฆ	khi: ² fa: ⁶	khi: ² fa: ⁶	khi: ² mek ⁴	khi: ² mek ⁴
เมื่อไร	m+ia ⁴ lay ⁴	m+ia ⁴ lay ⁴	mə: ⁴ lay ⁴	mə: ⁴ lay ⁴
แมงมุม	mɛ: ^η ² si: ^η ⁴ sa:w ⁵	mɛ: ^η ² si: ^η ⁴ sa:w ⁵	mɛ: ^η ² sa:w ⁵	mɛ: ^η ² mum ²
แม่เลี้ยง	ʔem ³ na: ⁶	ʔem ³ na: ⁶	ʔem ³ na: ⁶	ʔem ³ lian ⁶
ไม้ขีด	ban ⁵ khɪt ³	ban ⁵ khɪt ³	ban ⁵ khɪt ³	mai ⁶ khɪt ³
ข้าง	pin ⁴	pin ⁴	pin ⁴	ja: ^η ⁴
รถเข็น	sali: ⁶	sali: ⁶	sali: ⁶ sadi: ⁶	sali: ⁶
รถอีแต๋น	lot ⁴ tup ⁴ tup ⁴	lot ⁴ tup ⁴ tup ⁴	lot ⁴ tup ⁴ tup ⁴	lot ⁴ tuk ⁴ tuk ⁴

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
รวบ	hun ⁵	luaj ⁴	luaj ⁴	luaj ⁴
รองเท้า	kɪap ³	kə:p ³ ti:n ¹	kə:p ³ ti:n ¹	kə:p ³ ti:n ¹
รองเท้าแตะ	kɪap ³ ti:n ⁴	kɪap ³ ti:n ⁴	kɪap ³ ti:n ⁴	lɔ:ŋ ⁴ tha:w ⁶
รองเท้าส้นสูง	kɪap ³ son ⁵ su:ŋ ³	kɪap ³ son ⁵ su:ŋ ³	kɪap ³ son ⁵ su:ŋ ¹	lɔ:ŋ ⁴ tha:w ⁶ son ⁵ su:ŋ ¹
ร้องเพลง	khap ³	hɔ:ŋ ⁶ phen ²	hɔ:ŋ ⁶ phen ²	lɔ:ŋ ⁴ phle:ŋ ²
รับ	hap ⁴	hap ⁴	lap ⁴	lap ⁴
รู้	hua ⁶	hua ⁶	hua ⁶	lua ⁶
ร้าย	ha:j ⁶	ha:j ⁶	ha:j ⁶	la:j ⁶
ไร	ha: ⁴	ha: ⁴	la: ⁴	la: ⁴
ลักษณะนามของการกระทำ(ครั้ง)	tia ³	tia ³	tia ³	khaŋ ⁶
ลักษณะนามของพื้น(ดิน)	lun ⁵	lun ⁵	dun ⁵	dun ⁵
ลักษณะนามใช้กับสัตว์(ตัว)	to: ⁴	to: ⁴	to: ⁴	tua: ⁴
ลักษณะนามของได้จุดไฟ(แท่ง, อัน)	kw:m ⁵	ʔan ¹	ʔan ¹	ʔan ¹
ลักษณะนามของผลไม้(ผล)	nuaj ³	nuaj ³	nuaj ³	lu:k ⁴
ลักษณะนามของสมุดข่อยหรือสมุดโบราณ(พับ, เล่ม)	pap ³	pap ³	lem ⁴	lem ⁴
ลักษณะนามของรวงข้าว(รวง)	hu:an ⁶	hu:an ⁶	hu:an ⁶	ju:an ⁶
ลักษณะนามของสมุด(เล่ม)	pɪŋ ¹	pɪŋ ¹	lem ⁴	lem ⁴
ลักษณะนามของวัน	mi: ⁶	mi: ⁶	mi: ⁶	wan ²
ลอก	lɔ:ʔ	lɔ:ʔ	lɔ:ʔ	lɔ:k
ลาก	la:ʔ	la:ʔ	la:ʔ	la:k
ลินชัก	lin ⁶ ca:k ⁴	lin ⁶ ca:k ⁴	lin ⁶ ca:k ⁴	lin ⁶ chak ⁴
ลูกกระเดือก	buaʔ ³ kw: ²	luk ⁴ kalɪak ³	luk ⁴ kalɪak ³	luk ⁴ kalɪak ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
ลูกว้าว	ɲua ² kw:ɲ ⁶	ɲua ² kw:ɲ ⁶	ɲua ² kw:ɲ ⁶	lu:k ⁴ ɲua ²
ลืมนตา	mɪ:n ⁶ ta: ²	mɪ:n ⁶ ta: ²	mɪ:n ⁶ ta: ²	lɪ:n ⁶ ta: ²
แลบ(ลิ้น)	mɛ:p ⁴	mɛ:p ⁴	mɛ:p ⁴	lɛ:p ⁴
โลงศพ	hi:p ³	hi:p ³	ho:ŋ ²	lo:ŋ ²
ศพ	khw:n ¹	khw:n ¹	sop ³	sop ³
ศอก	khɛn ¹ sw ³	khɛn ¹ sw ³	khɛn ¹ sw ³	sw ³
สนิม	khi ⁵ mian ⁵	khi ⁵ mian ⁵	sa ⁴ nim ¹	sa ⁴ nim ¹
สัวม	wet ⁴	wet ⁴	suam ⁵	suam ⁵
ส่วาน	thawa:n ⁴	thawa:n ⁴	sawa:n ⁴	sawa:n ⁴
สอน	bw:ɲ ³	bw:ɲ ³	so:n ¹	so:n ¹
สะดือ	sabɪ ⁴	sabɪ ⁴	sabɪ ⁴	kadɪ ⁴
สะเดา	sa: ¹ law ¹	sa: ¹ law ¹	sa: ¹ law ¹	sa: ¹ daw ¹
สะพาน	khua ¹	khua ¹	tapha:n ¹	tapha:n ¹
สับปะรด	som ¹ ma ⁴ lot ⁴	som ¹ ma ⁴ lot ⁴	som ¹ ma ⁴ lot ⁴	sap ¹ pa ⁴ lot ⁴
สีชมพู	si: ¹ bw ³ bua ¹	si: ¹ bw ³ bua ¹	som ¹ phu: ²	som ¹ phu: ²
เสื่อ	pha:sa:t ³	pha:sa:t ³	pha:sa:t ³	sa:t ³
เสื่อแขวนสั้น	sɪa ⁵ khɛ:n ¹ ten ²	sɪa ⁵ khɛ:n ¹ ten ²	sɪa ⁵ khɛ:n ¹ ten ²	sɪa ⁵ khɛ:n ¹ ten ²
ใส่เดือน	saj ¹ bɪan ¹	saj ¹ bɪan ¹	saj ¹ bɪan ¹	saj ¹ dɪan ¹
หน้าต่าง	paɲ ³ ta:ŋ ³	paɲ ³ ta:ŋ ³	na: ⁵ ta:ŋ ³	na: ⁵ ta:ŋ ³
หนึ่ง	nə:ŋ ³	nə:ŋ ³	nɪ:ŋ ³	nɪ:ŋ ³
หล่อ	pɔ: ⁶ li: ¹	pɔ: ⁶ li: ¹	pɔ: ⁶ di: ¹	pɔ: ⁶ di: ¹
หลอดฟลูออเรสเซนต์	faj ⁴ hi: ²	faj ⁴ hi: ²	faj ⁴ hi: ²	faj ⁴ ni: ⁴ ɲw:n ⁴
หลอดไฟกลม	faj ⁴ poɲ ³	faj ⁴ poɲ ³	faj ⁴ kom ⁴	faj ⁴ kom ⁴
หอก	hw ³	hw ³	hw ³	hw:k ³
หอมแดง	hw:m ¹ lang	hw:m ¹ lang	hw:m ¹ lang	hw:m ¹ dang
หอย	to: ⁴ hwj ¹	to: ⁴ hwj ¹	to: ⁴ hwj ¹	ta: ¹ hwj ¹
เหมือน	khi: ²	khi: ²	khi: ²	mɪan: ¹
เหวี่ยง	ɲw ³	ɲw ³	ɲɪa ³	ɲɪa ³
เหี่ยว	hɛw ³	hɛw ³	hɛw ³	hi:aw ³
เหงน	hɛ:n ¹	hɛ:n ¹	hɛ:n ¹	ŋɛn ¹
ใหญ่	ɲaɪ ³	ɲaɪ ³	jaw ³	jɛ: ³

ศัพท์	ศัพท์เดิม	ระดับอายุที่1	ระดับอายุที่2	ระดับอายุที่3
อก	ʔək ³	ʔək ³	ʔək ³	ʔok ³
อม	ʔom	ʔom	ʔom	ʔo:m
ออก	ʔɔ:ʔ ³	ʔɔ:ʔ ³	ʔɔ:ʔ ³	ʔɔ:k ³
อาหารกลางวัน	khaw ⁵ wen ²	khaw ⁵ wen ²	khaw ⁵ wen ²	khaw ⁵ ka:ŋ ¹ wen ²
อาหารเช้า	khaw ⁵ ŋa:j ²	khaw ⁵ ŋa:j ²	khaw ⁵ caw ²	khaw ⁵ caw ⁶
อาหารเย็น	khaw ⁵ ɛ:ŋ ²	khaw ⁵ ɛ:ŋ ²	khaw ² jen ¹	khaw ² jen ¹
อิม	ʔim ³	ʔim ³	si: ⁴ ct ⁴	ʔim ³
อึ้ง (มือ)	ʔoŋ ⁵	ʔoŋ ⁵	ʔoŋ ⁵	ʔuŋ ⁵

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามกุล	นางนิภา ไชยะ
วัน เดือน ปี เกิด	13 กรกฎาคม พ.ศ. 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี